

MLADÁ GENERACE V KRAJI VYSOČINA

2016

Lidé a společnost

Jihlava, 31. 10. 2017

Kód publikace: 330215-17

Č. j.: 26 / 2017 – 81

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Jihlavě

Ředitel odboru: Jitka Číhalová

Kontaktní osoba: Vlastislav Valda, e-mail: vlastislav.valda@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	7
Shrnutí hlavních poznatků.....	8
1. Demografické charakteristiky	10
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří	10
Narození a jejich struktura	13
Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití.....	16
Sňatky, rozvody.....	18
Stěhování, dlouhodobá migrace	20
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra).....	21
Cizinci.....	26
2. Vzdělání a vzdělávání	27
Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání	27
Mateřské školy	29
Základní školy	30
Střední školy	32
Vyšší odborné a vysoké školy.....	38
3. Ekonomická aktivita	41
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS).....	41
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání.....	43
Dojížďka do zaměstnání (podle SLDB 2011)	46
Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců	47
Uplatnění absolventů na trhu práce	51
Nezaměstnaní podle věkových skupin.....	53
4. Zdravotní péče	59
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	59
Zdravotní stav	60
5. Sociální služby.....	62
Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči	62
Pěstounská péče a ústavní výchova.....	63
Sirotčí důchody	64
6. Domácnosti a bydlení	65
Struktura domácností	65
Domácnosti jednotlivců	66
Rodinné domácnosti	67
Bydlení mladé generace	68
7. Volnočasové aktivity	72
Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času.....	72
Využívání informačních technologií	73
Sport.....	75
Veřejné knihovny.....	76
Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci).....	76
8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody.....	78
Kriminalita	78

Závislosti	79
Dopravní nehody.....	80
9. Volby	82
Volby do zastupitelstev krajů 2016	82
Volby do zastupitelstev obcí 2014	82

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2016

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina v roce 2016

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina

Živě narození podle věku matky, legitimacy a věku otce v Kraji Vysočina v roce 2016

Základní výsledky projekce obyvatelstva Kraje Vysočina

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních v ČR s bydlištěm v Kraji Vysočina v roce 2015

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Kraji Vysočina

Kartogramy

Demografické charakteristiky

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Kraje Vysočina k 31. 12. 2016

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

Změna podílu osob ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Přírůstek/úbytek stěhování obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Vzdělání a vzdělávání

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Děti v mateřských školách podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

Žáci v základních školách podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

Absolventi středních škol podle krajů za školní roky 2011/12–2015/16

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

Ekonomická aktivita

Zaměstnanost osob ve věku 20–24 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Podnikatelé ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Nezaměstnaní absolventi škol podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Zdravotní péče a sociální služby

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Kraje Vysočina k 31. 12. 2015

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

Domácnosti a bydlení

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Volby

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším podrobným pohledem na vývoj obyvatelstva kraje. Tentokrát jsme se zaměřili na jeho nejmladší část, která se určitě bude v příštích letech podílet na rozvoji našeho kraje. V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž neustále roste podíl starších lidí na celkové populaci kraje. Právě proto je vhodné zaměřit pozornost na problematiku mladé generace a upozornit na některé vývojové tendence a vazby. V této publikaci jsme se snažili shromáždit dostupné statistické údaje o mladé generaci nejen za kraj jako celek, ale tam, kde to bylo možné, jsme zařadili data i ve větším územním detailu.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení mladé generace v Kraji Vysočina a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Pojem mladá generace není v této analýze striktně věkově vymezen. Na základě zmapovaných dat jsme se rozhodli, že za mladou generaci budeme v této publikaci považovat osoby ve věku do 29 let, tedy do doby, kdy všichni její příslušníci mají již ukončené období přípravy na povolání, vstoupili do pracovního života a založili rodiny. V případě, že se některé jevy týkají i věkových skupin do 35 let, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj porodnosti, sňatečnosti a rozvodovosti, migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností juniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o juniory. Zabývali jsme se však také aktivitami juniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi juniory, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o mladé generaci a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2015. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska je Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně však bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Kraje Vysočina v rámci České republiky v roce 2016. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah. V příloze jsme shromáždili vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Mladá generace na Vysočině slábne, zejména to platí pro věkovou skupinu 15 až 29 let z důvodu poklesu porodnosti v devadesátých letech. Důsledkem je nižší podíl mladých na celkové populaci kraje i rostoucí index stáří.
- Vysočina v uplynulém desetiletí stárla rychleji než celá Česká republika, do značné míry vlivem migrace. V rámci kraje má nejstarší obyvatelstvo okres Pelhřimov a velikostní skupina nejmenších obcí.
- Též na Vysočině se postupně zvyšuje průměrný věk matek, v souvislosti s tím ubývá dětí narozených ženám mladším třiceti let.
- Zvyšuje se naděje dožití při narození, která na Vysočině patří u mužů i žen v rámci České republiky k nejvyšším.
- Projevuje se trend odkládání sňatků do vyššího věku, v důsledku toho v Kraji Vysočina výrazně klesl počet mladých nevěst a zvláště mladých ženichů. Na druhé straně se tento trend odráží v poklesu počtu rozvodů, v nichž je některou ze zúčastněných stran mladý muž nebo mladá žena.
- V posledních letech Vysočina neustále ztrácí obyvatelstvo stěhováním. Záporné migrační saldo je zvláště citelné a bolestné u mladé generace.
- Podle projekce obyvatel bude na Vysočině populace ubývat i v příštích desetiletích. Současně bude pokračovat i proces stárnutí obyvatelstva.
- Podle výsledků posledního sčítání lidu se mladá generace Vysočiny vyznačuje relativně vyšší religiozitou, poměrně vysokým podílem rodáků a relativně nižším podílem svobodných osob.
- Mladých cizinců do devětadvaceti let v minulých letech v kraji celkově ubývalo, v jejich rámci však přibývalo dětí do čtrnácti let a vyrovnával se podíl mezi muži a ženami, což naznačuje na častější usazování kompletních rodin. Nejvíce cizinců na Vysočině žije na Jihlavsku.
- Vzdělanostní úroveň mladé generace se zvyšuje, v roce 2011 měla na Vysočině více než pětina osob mladších třiceti let vysokoškolské vzdělání a přes dvě pětiny středoškolské vzdělání s maturitou, vyšší odborné nebo nástavbové vzdělání.
- V počtu dětí, žáků a studentů na školách se odráží populační vývoj předchozích let. Proto v uplynulém desetiletí v kraji přibývalo dětí v mateřských školách a v posledních letech začal zvolna růst i počet žáků základních škol. Naproti tomu na střední školství naplno dolehl pokles porodnosti z devadesátých let.
- Střední školy na Vysočině přišly o čtvrtinu studentů, mírnější byl jen pokles počtu studentů na gymnáziích. V posledních letech se úbytek studentů projevil i na vyšších odborných školách a též u studentů vysokých škol. Současně začal klesat počet absolventů vysokých škol, mezi nimiž na Vysočině převládali absolventi bakalářského studia.
- Zaměstnanost mladé generace na Vysočině klesala. Mezi zaměstnanými převládali mladí muži. Míra ekonomické aktivity se snižovala. Rozhodující část ekonomicky neaktivní složky mladé generace tvoří žáci, studenti a učni.
- Mezi zaměstnanými osobami mladšími třiceti let převládají na Vysočině zaměstnanci, podíl pracujících na vlastní účet a zaměstnavatelů je malý. Mladí muži v kraji nejčastěji pracují v průmyslu, dopravě a stavebnictví, ženy v obchodu, školství a zdravotnictví.
- Příslušníci mladé generace Vysočiny relativně častěji vyjíždějí za prací mimo obec bydliště.
- Mzdy i platy mladých na Vysočině zaostávají za celkovou úrovní odměn a tento rozdíl se prohlubuje. Rozdíly ve výši mezd a platů přetrvávají i mezi oběma pohlavími.
- Nezaměstnanost absolventů škol na Vysočině poklesla, relativně vysoká a mírně rostoucí je nezaměstnanost absolventů vysokých škol. Ve srovnání s celkovou úrovní nezaměstnanosti v kraji je však nezaměstnanost mladých o něco vyšší, zvláště u věkové skupiny 20 až 24 let. Z regionálního hlediska je i u mladých nejvyšší nezaměstnanost na Třebíčsku.

- Výrazně se na Vysočině snížil počet vyplácených dávek státní podpory i výdaje na tyto dávky. Rostl počet dětí v náhradní rodinné péči.
- Domácnosti v čele s osobou mladší třiceti let nebyly na Vysočině příliš četné. Nejčastěji šlo o domácnosti jednotlivců, převážně mužů.
- Domácnosti mladých – na rozdíl od domácností celkem - na Vysočině žily nejčastěji v bytech v bytových domech.
- Nemalá část dětí a mládeže se věnuje různým organizovaným volnočasovým aktivitám. I na Vysočině tak v minulých letech rostl počet žáků základních uměleckých škol a dětí zapsaných do školních družin i školních klubů. Ještě masovější je ale zapojení mladé generace do sportovních aktivit.
- Prakticky celá mladá generace na Vysočině využívá internet a z velké většiny je též aktivní na sociálních sítích. Rozšířené je u ní také internetové bankovníctví.
- Péči o mladou generaci se věnují též krajské dokumenty. Tak Program rozvoje Kraje Vysočina na období 2015 až 2018 se v souvislosti s mladými dotýká oblastí vzdělávání, prarodinné politiky, volnočasových aktivit, sportu i zdravotnictví.
- Podíl mladých na kriminalitě je omezený. Nezletilí a mladiství pachatelé trestných činů se na Vysočině dopouštěli nejčastěji majetkových a násilných trestných činů.
- Jako účastníci dopravních nehod byly děti na Vysočině nejvíce ohroženy v roli spolujezdců a chodců.
- V důsledku populačního vývoje voličský potenciál mladé generace postupně klesá, přesto byli mladí lidé ve volbách na Vysočině aktivní, zvláště to platí o obecních volbách. Počet kandidátů mladších třiceti let rostl, počet zvolených zastupitelů z řad mladých ale zůstával více méně stabilní. Nejčastěji byli mladí voleni do zastupitelstev malých obcí.

1. Demografické charakteristiky

Podíl mladé generace, jinak řečeno osob mladších třiceti let, na populaci Kraje Vysočina v posledním desetiletí neustále klesal. Více než 185 tisíc obyvatel ve věku 0 až 29 let představovalo v roce 2007 přes 36 % populace kraje, necelých 174 tisíc osob této věkové kategorie tvořilo o čtyři roky později 34 % obyvatel Vysočiny a 163 tisíc „mladých“ v roce 2016 představovalo již méně než třetinu obyvatelstva kraje (32 %).

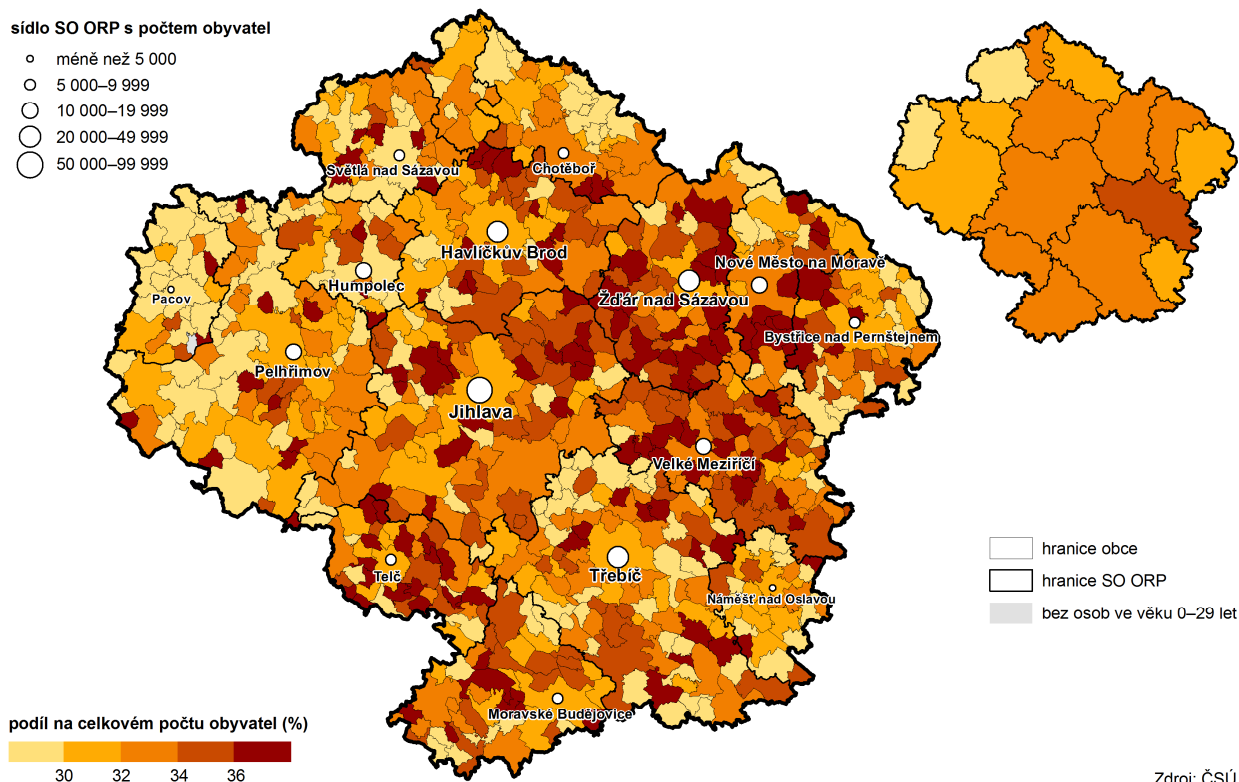
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří

Počet obyvatel ve věku 0 až 29 let v dekadě 2007 - 2016 poklesl na Vysočině o 12,1 %, podíl na celkové populaci kraje se snížil o 4,2 procentního bodu. Úbytek mladých byl v Kraji Vysočina daleko výraznější, než celkový pokles počtu obyvatel kraje, který se ve stejném období snížil pouze o 0,7 %.

Mladí ovšem nejsou na Vysočině z hlediska populačního vývoje jednoduše skupinou. Naopak, vývoj počtu dětské složky (0 – 14 let) a mladých lidí ve věku 15 až 29 let byl v minulém desetiletí výrazně odlišný. Zatímco počet osob ve věku 15 až 29 let se v kraji mezi roky 2007 a 2016 snížil více než o pětinu (- 21,8 %), počet dětí do patnácti let se mírně zvýšil (o 1,9 %). Odráží se v tom jednak vývoj porodnosti v posledních třiceti letech, ale též důsledky migrace.

Zajímavé je srovnání s vývojem v celé České republice. Počet obyvatel České republiky ve věku 0 až 29 let se mezi roky 2007 a 2016 snížil o 7,9 % a podíl na celkové populaci státu poklesl z 35,2 % na 31,7 %, tj. o 3,5 bodu. Počet dětí do 15 let se ve stejném období v České republice zvýšil více než o desetinu (o 11,5 %), počet mladých mezi 15 a 29 lety poklesl o 21,2 %.

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Kraje Vysočina k 31. 12. 2016

Ke konci osmdesátých a v devadesátých letech sice na Vysočině klesala porodnost pomaleji než v celé České republice, přesto se však v kraji počet obyvatel ve věku 15 až 29 let snížil ještě o něco výrazněji než na celorepublikové úrovni. Projevil se tak vliv migrace – Vysočina v letech 2007 až 2016 stěhováním ztratila více než 2 600 osob této věkové skupiny. Naproti tomu migrační saldo celé České republiky bylo u osob ve věku 15 až 29 let výrazně kladné. Kladné migrační saldo se na republikové úrovni projevuje i u dětské složky, navíc na Vysočině po roce 2000 relativně zaostávala porodnost.

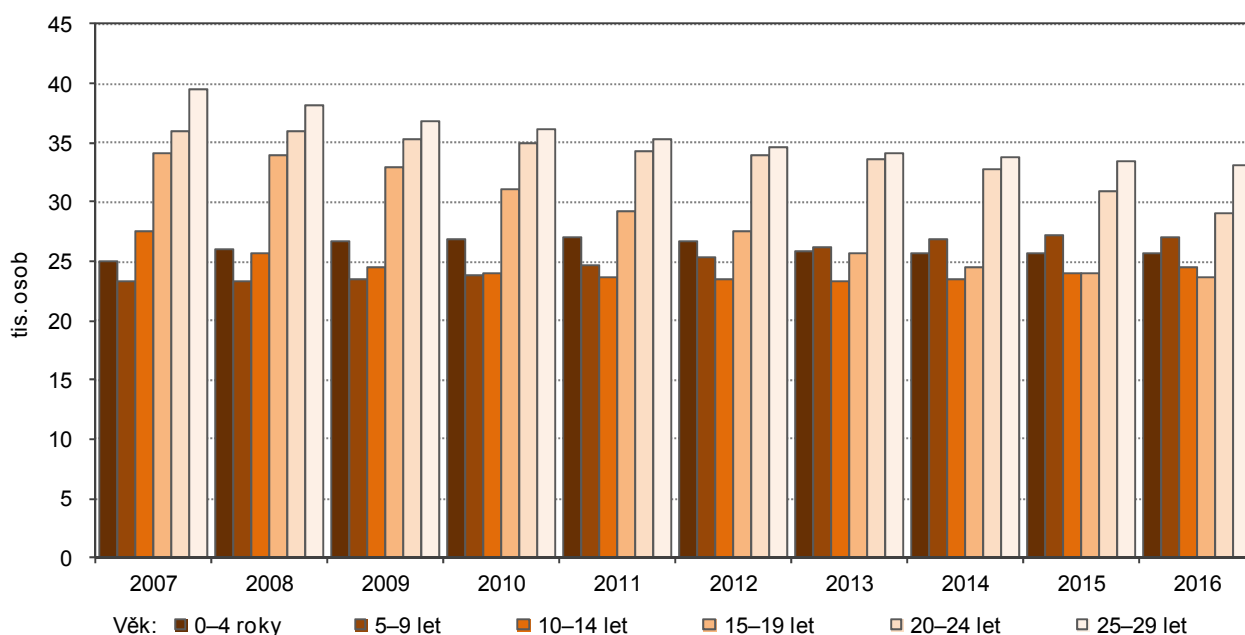

Tab 1.1 Obyvatelstvo Kraje Vysočina do 29 let podle pětiletých věkových skupin (k 31. 12.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel ve věku 0–29 let¹⁾	185 452	182 854	179 747	177 021	173 947	171 509	168 977	166 966	164 977	163 031
v tom ve věku:										
0–4 let	25 076	25 948	26 627	26 895	27 100	26 693	25 891	25 710	25 622	25 732
5–9 let	23 346	23 260	23 441	23 882	24 591	25 339	26 217	26 830	27 165	27 046
10–14 let	27 480	25 699	24 498	23 921	23 640	23 422	23 380	23 564	23 935	24 551
15–19 let	34 155	33 893	32 962	31 144	29 141	27 476	25 689	24 467	23 933	23 652
20–24 let	35 905	35 932	35 352	35 001	34 253	34 018	33 621	32 693	30 865	28 990
25–29 let	39 490	38 122	36 867	36 178	35 222	34 561	34 179	33 702	33 457	33 060

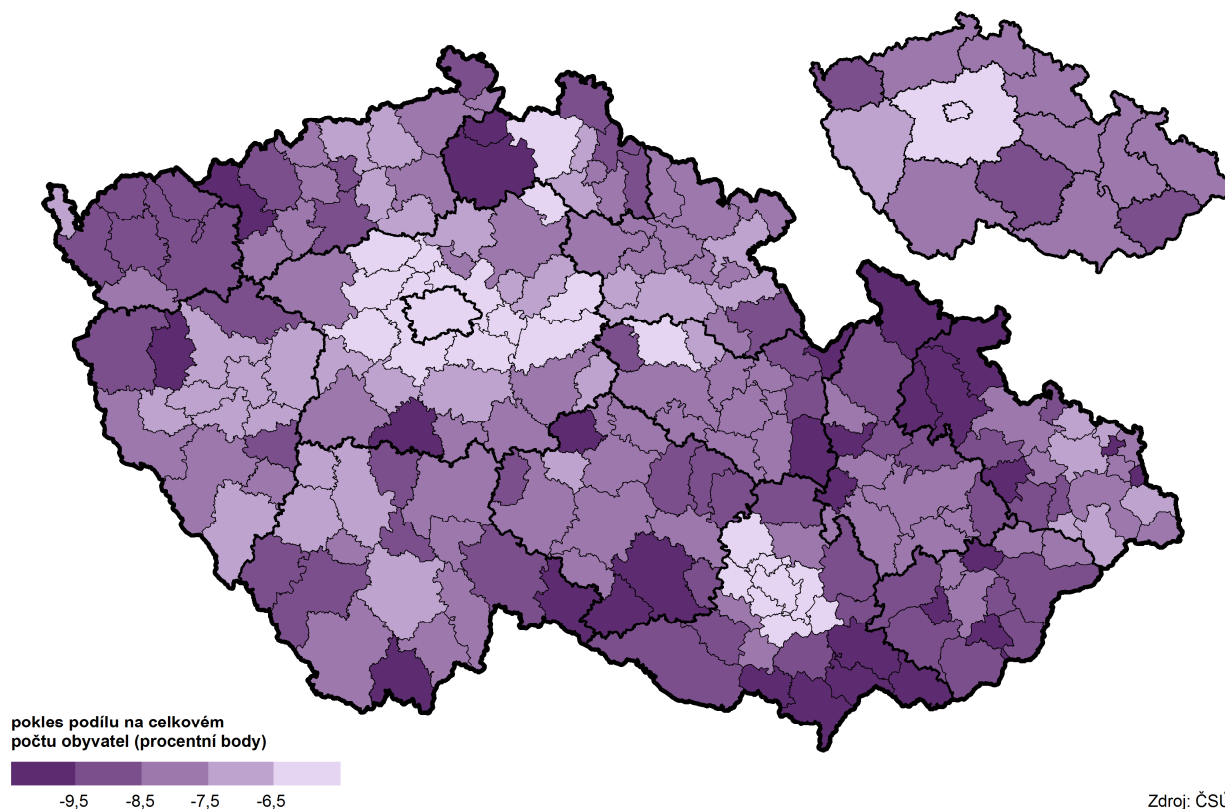
¹⁾ data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

Graf 1.1 Mladá generace podle věkových skupin v Kraji Vysočina

Vývoj věkové struktury obyvatelstva odráží index stáří. Tento ukazatel v Kraji Vysočina již v roce 2007 překonal hodnotu 100, což znamená, že obyvatelstvo ve věku 65 a více let početně překonalo dětskou složku populace. Index stáří nepřetržitě rostl i v následujících letech, takže v roce 2016 připadalo na Vysočině na sto dětí mladších patnácti let 127 seniorů. Rovněž index stáří dokládá, že Vysočina stárne **rychleji** než celá Česká republika, na celorepublikové úrovni ve stejném období vzrostl ze 102,4 na 120,7 (na Vysočině z hodnoty 100,6 na 126,7). Ještě na počátku sledovaného období relativně příznivá věková struktura kraje tak v roce 2016 vlivem nižší porodnosti a negativního dopadu migrace již jen pokulhává za celorepublikovou úroveň. V roce 2007 index stáří na Vysočině v mezikrajském srovnání sedmý nejnižší, v roce 2016 byl **čtvrtý nejvyšší**. Podobně však rostl index stáří i v ostatních krajích, anomálií byl pouze vývoj v Hlavním městě Praze, která díky migraci „omládla“ (index stáří se snížil ze 129,4 na 122,4) a ve Středočeském kraji, kde vlivem procesu suburbanizace index stáří narostl jen mírně.

Změna podílu osob ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

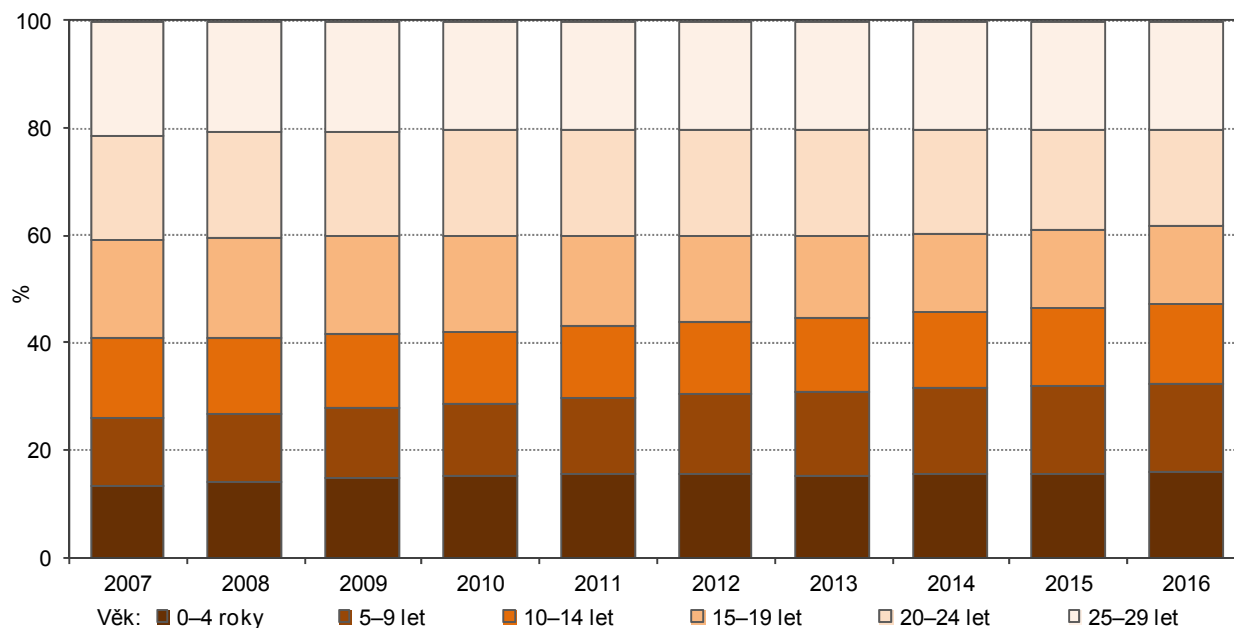
Průměrný věk se na Vysočině mezi roky 2007 a 2016 zvýšil o 2,3 roku na 42,3 let. V mezikrajském srovnání to spolu se Zlínským a Moravskoslezským krajem představovalo **druhý nejvyšší nárůst** (za Karlovarským krajem s 2,8 roky). Prakticky se nezměnil průměrný věk v Praze (zvýšení o 0,2 roku), poměrně mírné bylo jeho zvýšení i ve Středočeském kraji (o jeden rok), který také měl v roce 2016 měřeno průměrným věkem nejmladší populaci. Naopak nejstarší bylo obyvatelstvo Královéhradeckého a Zlínského kraje (42,7 roku).

V rámci Kraje Vysočina stárly v dekadě 2007 až 2016 všechny okresy. Relativně nejméně výrazný byl tento proces v jihlavském okrese, v němž se index stáří zvýšil z hodnoty 100,0 na 116,5. Dlouhodobě nejstarším okresem Vysočiny je Pelhřimovsko, kde v roce 2016 činil průměrný věk 43,3 roku a index stáří 144,7. Nejrychleji však na Vysočině stárl okres Třebíč, už od roku 1990 se potýkající s ekonomickými obtížemi a vysokou nezaměstnaností. Jedním z jejích důsledků je i migrace mladších ročníků obyvatelstva mimo území okresu. Ta se pak mimo jiné projevuje i ve zvýšení průměrného věku obyvatel na 42,5 roku a indexu stáří na 129,3 (v roce 2007 dosahoval hodnoty jen 97,3).

Na Třebíčsku se též v meziokresním srovnání nejvýrazněji **snížil** podíl osob ve věku 0 až 29 let na celkovém počtu obyvatel, konkrétně z 36,6 % v roce 2007 (po Žďárském okrese druhá nejvyšší hodnota v kraji) na 32,0 % v roce 2016. I v tomto roce mělo nejvyšší podíl mladé generace na obyvatelstvu Žďársko (33,1 %), před třebíčský okres se však dostalo Jihlavsko s 32,3 %.

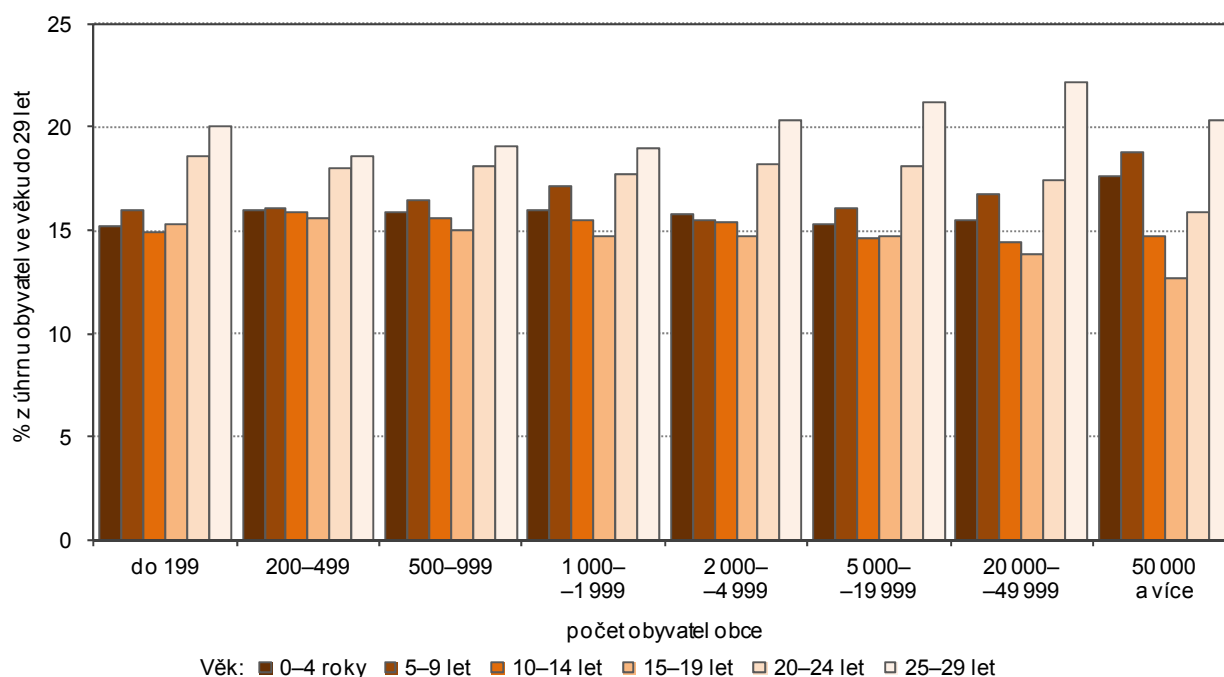
Měřeno indexem stáří jsou na Vysočině z jednotlivých velikostních skupin obcí nejstarší nejmenší obce do dvou set obyvatel, v nichž na sto dětí do patnácti let připadá 141 osob pětadesátiletých a starších. Za ně se však neřadí zbytek venkova, ale část větších měst kraje, konkrétně města z velikostní skupiny 5 000 – 19 999 obyvatel s indexem stáří 137,0 a města s 20 000 – 49 999 obyvateli (index stáří 134,4). Naopak **nejmladší** je na Vysočině populace obcí a měst s **1 000 – 1 999 obyvateli**, ve kterých index stáří v roce 2016 dosáhl hodnoty 112,6. Jen o něco starší byli obyvatelé obcí s 500 – 999 a 200 – 499 obyvateli.

Graf 1.2 Složení mladé generace podle věkových skupin v Kraji Vysočina v letech 2007 až 2016

V sídlech s 1 000 – 1 999 obyvateli byl též nejvyšší podíl osob mladších třiceti let na celkovém počtu obyvatel (33,1 %). Prakticky stejně na tom byly obce s 500 – 999 a 200 – 499 obyvateli. Naopak nejnižším podílem mladé generace na populaci se na Vysočině vyznačují největší města – v roce 2016 činil v Jihlavě 30,9 % a v městech 20 000 – 49 999 obyvateli 31,0 %. Krajské město je však v rámci kraje unikátní vysokým zastoupením dětí mladších deseti let, které se na počtu obyvatel ve věku 0 – 29 let podílejí více než třetinou.

Graf 1.3 Věková struktura mladé generace podle velikostních skupin obcí v Kraji Vysočina

Narození a jejich struktura

Celkový počet živě narozených dětí se na Vysočině mezi roky 2007 a 2016 s výkyvy oběma směry pohyboval kolem 5 300. Je to sice o několik set více než v předchozím desetiletí, stále je to však o pětinu až čtvrtinu méně dětí než se v okresech budoucího Kraje Vysočina rodilo počátkem devadesátých let.

Tab 1.2 Živě narození v Kraji Vysočina podle věku matky, pořadí dítěte a rodinného stavu matky

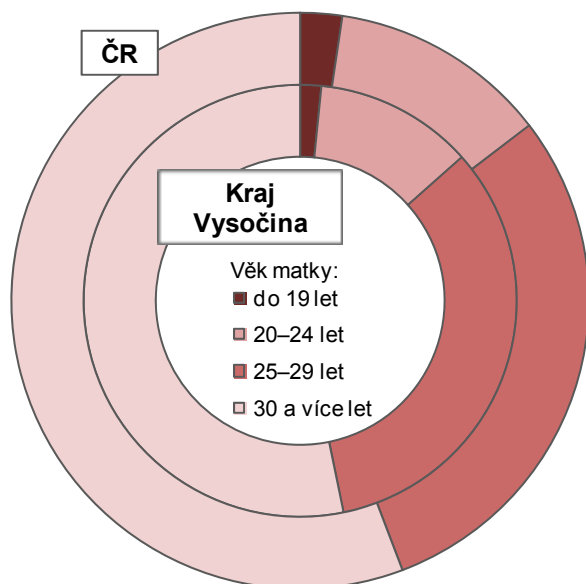
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	5 373	5 649	5 447	5 357	5 075	5 148	4 920	5 334	5 349	5 307
z toho matkám ve věku do 29 let	3 204	3 162	2 818	2 746	2 474	2 551	2 409	2 588	2 542	2 483
podle věku matky (%):										
do 17 let	0,7	1,0	0,9	0,9	0,9	1,2	0,6	0,9	0,9	0,7
18–19 let	2,8	3,2	3,1	4,0	3,3	3,7	2,9	3,4	2,5	2,7
20–24 let	23,9	25,1	24,4	24,6	24,9	25,8	25,4	25,7	26,8	25,3
25–29 let	72,6	70,7	71,6	70,5	71,0	69,3	71,1	70,0	69,9	71,3
podle pořadí dítěte (%):										
první	58,2	60,0	60,6	60,1	61,8	63,4	63,8	62,7	63,6	66,1
druhé	34,8	33,4	33,6	33,1	31,9	31,3	31,5	31,0	30,5	28,2
třetí a další	7,0	6,6	5,8	6,8	6,3	5,3	4,7	6,3	5,9	5,8
podle rodinného stavu matky (%):										
svobodné	27,4	32,7	36,4	38,3	41,4	44,5	45,7	49,2	48,0	48,5
vdané	72,6	67,3	63,6	61,7	58,6	55,5	54,3	50,8	52,0	51,5

Pokud jde o počet dětí narozených devětadvacetiletým a mladším matkám, můžeme v kraji pozorovat **klesající tendenci**, v roce 2016 byl více než o pětinu nižší než v roce 2007 a jejich podíl na celkovém počtu živě narozených dětí ve stejném období poklesl o 12,8 procentního bodu na 46,8 %. Děti narozené v manželství představovaly v roce 2007 ještě téměř tři čtvrtiny dětí narozených devětadvacetiletým a mladším matkám. V následujících letech však jejich podíl vytrvale a v některých letech i výrazně klesal, takže v roce 2016 se podíl dětí narozených v manželství a mimo něj téměř vyrovnal.

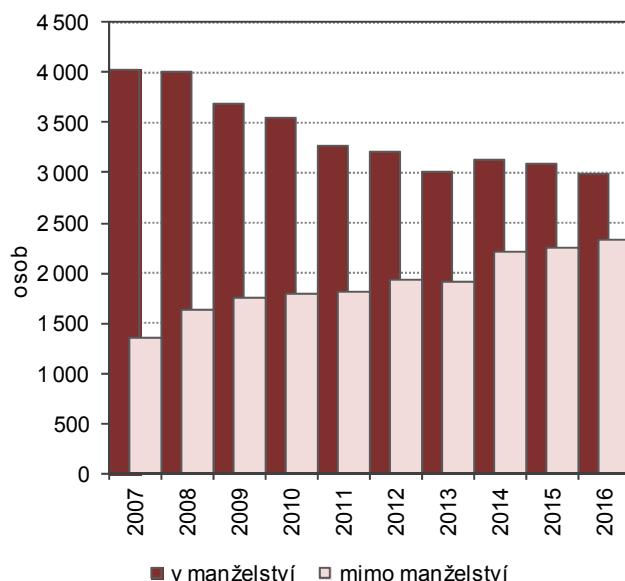
Devětadvacetileté a mladší matky patří nejčastěji do věkové skupiny 25 až 29 let (v letech 2007 až 2016 stabilně kolem 70 % z celkového počtu), zhruba jedna čtvrtina matek bývá ve věku 20 až 24 let. V průběhu uvedeného desetiletí však setrvale rostl podíl prvních dětí na celkovém počtu dětí, narozených matkám mladším třiceti let (zvýšení o 7,9 procentního bodu) a odpovídajícím způsobem klesal podíl druhých i třetích a dalších dětí.

Tato skutečnost koresponduje se stále rostoucím průměrným věkem matek, který v roce 2016 dosáhl na Vysočině 30,5 roku (o 1,4 roku více než v roce 2007), u prvorodiček pak 27,0 roku (oproti roku 2007 o 1,3 roku více). Důsledkem stále rostoucího věku nastávajících matek je i jejich „únik“ ze zájmové skupiny této publikace, což platí i o prvorodičkách – v roce 2007 byly bezmála čtyři pětiny z celkového počtu prvorodiček mladší třiceti let, v roce 2016 stejný podíl nedosahoval ani dvou třetin.

Graf 1.4 Živě narození podle věku matky v roce 2016

Graf 1.5 Živě narození v manželství a mimo manželství v Kraji Vysočina

Průměrný věk matek byl v roce 2016 ve všech okresech Vysočiny vyšší než třicet let. Nejnižší byl na Žďársku (30,3 roku), naproti tomu v okresech Jihlava a Třebíč dosáhl hodnoty 30,6 roku. Obdobně se i průměrný věk matky při narození prvního dítěte dostal ve všech okresech kraje přinejmenším na hranici osmdvaceti let – nejnižší byl ve žďárském okrese (28,0 let), nejvyšší v okrese Havlíčkův Brod (28,7 roku).

S tím koresponduje i míra plodnosti (počet živě narozených dětí ženám ve vybrané věkové skupině na střední stav žen stejného věku), která ke konci sledovaného období u žen ve věku 20 až 24 let vzdor mírnému nárůstu zůstala pod úrovní roku 2007, u věkové skupiny 25 až 29 let však zaznamenala **výrazný nárůst** a měla i rozhodující vliv na zvýšení úhrnné plodnosti (viz poznámka pod tabulkou 1.3) na Vysočině v letech 2014 až 2016, která v těchto letech dokonce překonala celorepublikovou úroveň.

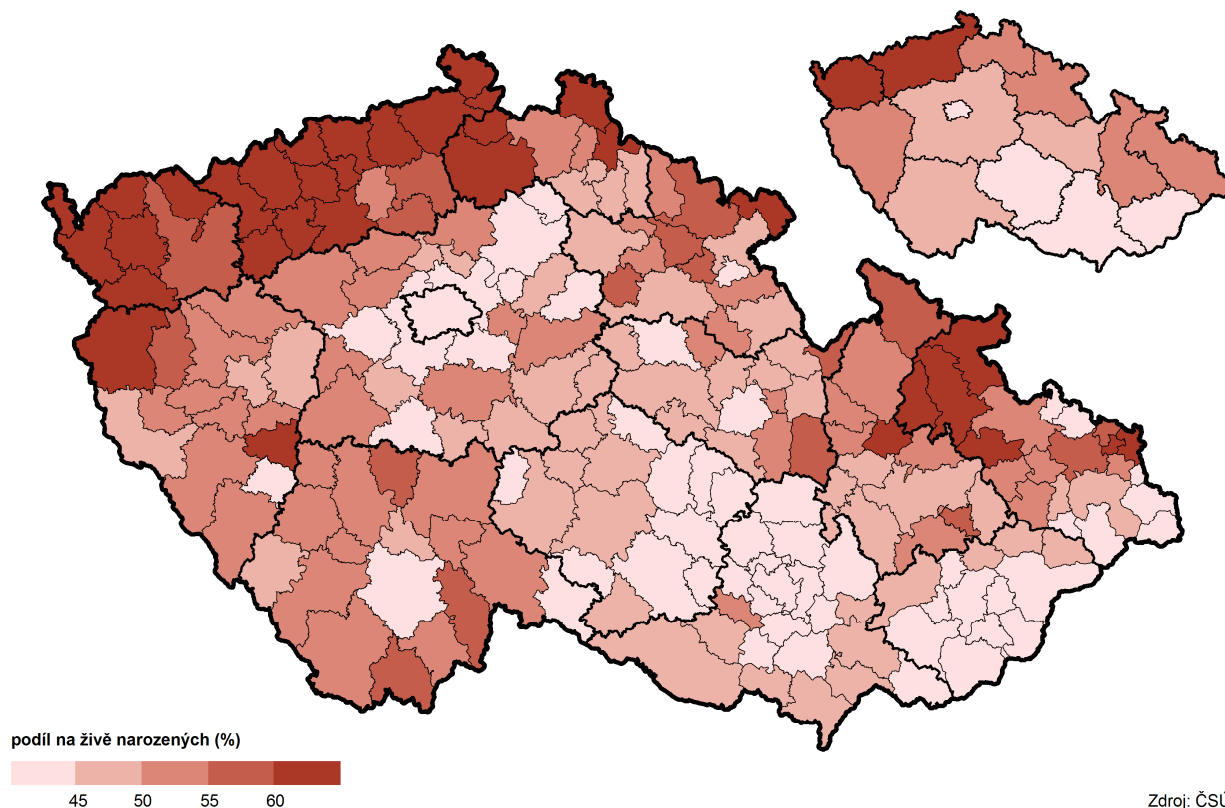
Tab 1.3 Míry plodnosti podle věku žen v Kraji Vysočina

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry plodnosti podle věku žen¹⁾										
15–19	6,8	7,9	6,9	8,7	7,1	9,1	6,5	9,1	7,2	7,2
20–24	43,8	45,7	40,0	39,8	36,9	39,7	37,4	41,4	44,1	43,3
25–29	120,8	120,8	113,1	111,1	103,5	105,8	103,8	111,1	110,8	111,1
30–34	81,8	89,5	93,4	94,3	98,1	98,2	98,3	110,0	115,5	115,3
35–39	23,8	29,3	32,5	32,6	33,4	35,1	34,7	39,5	40,8	44,5
40–44	2,8	4,6	4,5	5,0	4,4	5,8	5,7	6,4	7,7	7,2
45–49	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,5	0,3	0,7	0,1	0,9
15–49	43,2	45,5	44,0	43,6	42,1	43,2	41,8	45,9	46,8	47,0
Úhrnná plodnost ²⁾	1,392	1,483	1,448	1,455	1,420	1,474	1,438	1,593	1,629	1,647

¹⁾ počet živě narozených dětí ženám v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

V mezikrajském srovnání se v roce 2016 Kraj Vysočina vyznačoval čtvrtým nejnižším podílem dětí narozených mimo manželství (43,8 %), menší byl pouze v Hlavním městě Praze a Jihomoravském a Zlínském kraji. Naopak zdaleka nejvyšší byl v Karlovarském a Ústeckém kraji, ve kterých v obou případech překročil hranici 64 %. Více než polovina dětí se narodila mimo manželství ještě v pěti dalších krajích.

Podíl dětí narozených mimo manželství se na Vysočině v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností pohybuje mezi 40,0 % (ORP Velké Meziříčí) a 48,8 % (ORP Havlíčkův Brod). Správní obvody s nižším podílem mimo manželství narozených dětí se na Vysočině koncentrují především do východní části kraje, do okresů Žďár nad Sázavou a Třebíč. Za pozornost stojí, že přímo navazují na ještě mohutnější blok správních obvodů s obdobně nízkou úrovní mimomanželské porodnosti v Jihomoravském kraji.

Tab. 1.4 Živě narození podle porodní hmotnosti a týdne těhotenství v Kraji Vysočina v roce 2016

	Celkem	z toho podle týdne těhotenství												
		do 27	28–29	30–31	32–33	34–35	36	37	38	39	40	41	42 a více	nezjištěno
Živě narození	5 307	11	14	26	56	133	181	250	662	1 329	1 548	922	122	53
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	149	11	14	26	35	46	11	5	1	-	-	-	-	-
2000–2499 g	236	-	-	-	14	53	58	31	43	24	10	3	-	-
2500–2999 g	853	-	-	-	2	26	77	112	201	237	137	47	5	9
3000–3499 g	2 000	-	-	-	4	8	25	79	272	608	640	324	28	12
3500–3999 g	1 531	-	-	-	-	-	8	20	122	360	550	396	67	8
4000–4499 g	441	-	-	-	-	-	-	3	15	82	189	129	20	3
4500 g a více	55	-	-	-	-	-	1	-	5	12	16	18	2	1
nezjištěno	42	-	-	-	1	-	1	-	3	6	6	5	-	20
Živě narození matkám ve věku do 29 let	2 483	5	2	9	25	55	91	118	305	592	749	457	55	20
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	55	5	2	9	13	14	8	3	1	-	-	-	-	-
2000–2499 g	124	-	-	-	8	27	33	14	24	10	5	3	-	-
2500–2999 g	430	-	-	-	1	8	31	57	111	115	78	22	3	4
3000–3499 g	943	-	-	-	3	6	13	35	112	273	313	171	13	4
3500–3999 g	716	-	-	-	-	-	4	9	52	157	271	191	28	4
4000–4499 g	178	-	-	-	-	-	-	-	3	30	76	58	9	2
4500 g a více	21	-	-	-	-	-	1	-	1	5	4	8	2	-
nezjištěno	16	-	-	-	-	-	1	-	1	2	2	4	-	6

Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití

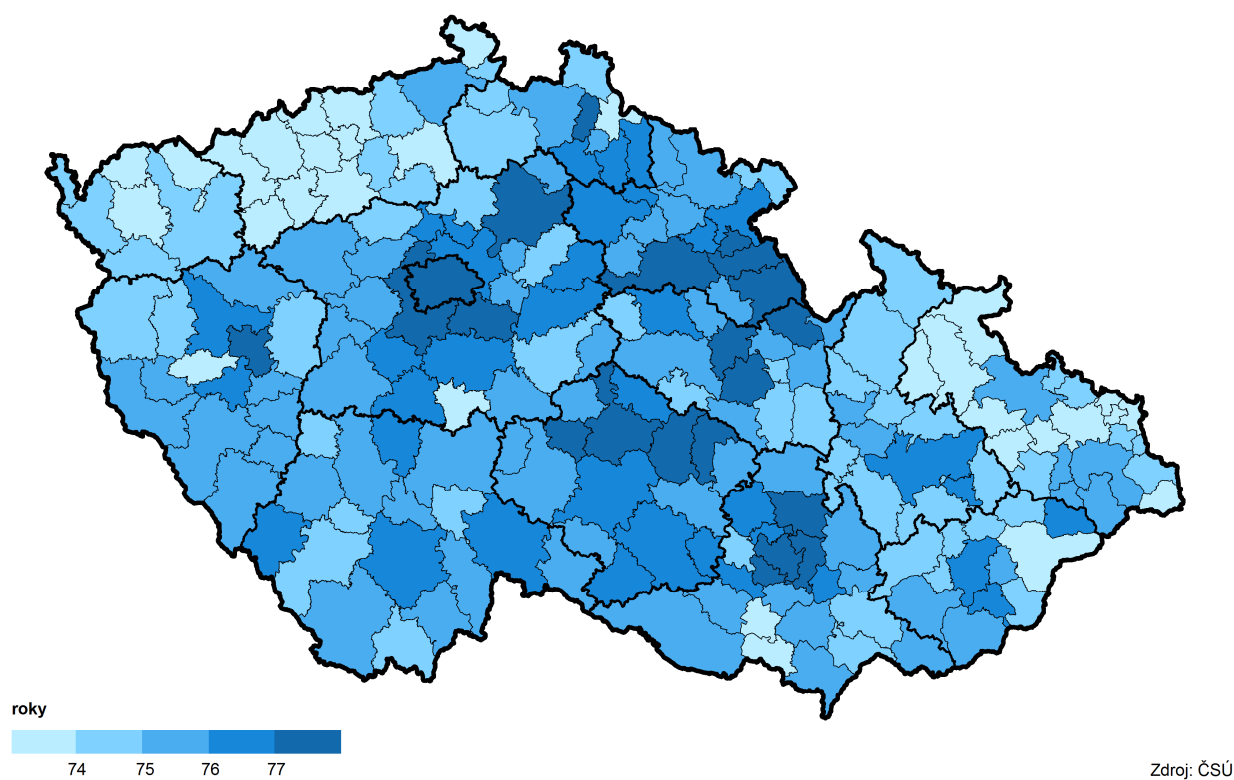
Počet zemřelých do 29 let byl na Vysočině nevelký – jen v roce 2007 překročil hranici sta osob – a vykazoval klesající tendenci (v roce 2012 sedmašedesát zemřelých, v roce 2016 třiasedmdesát). Nezanedbatelný podíl úmrtí v mladém věku připadá na novorozence a kojence – na Vysočině to v roce 2007 byla plná pětina, v roce 2016 přes 16 %. Většinu zemřelých tvoří chlapani a mladí muži – 72,7 % v roce 2007, 64,6 % v roce 2016. Jako nejčastější důvod úmrtí můžeme uvést vnější příčiny smrti (nejčastěji dopravní nehody), které např. v roce 2015 stály za smrtí pětadvaceti z devětatřiceti na Vysočině zemřelých mužů mladších třiceti let.

Neustále se **zvyšuje naděje dožití** při narození, která na Vysočině činila v roce 2007 u mužů 74,39 roku a u žen 81,08 roku. V roce 2016 to bylo u mužů 77,18 roku a u žen 82,44 roku. Naděje dožití na Vysočině se dlouhodobě řadí k **nejvyšším** a je výrazně vyšší než naděje dožití v celé České republice, která v uvedeném roce činila u mužů 76,02 roku a u žen 81,75 roku. V mezikrajském srovnání se v roce 2016 těšila vyšší nadějí dožití při narození u mužů pouze Praha a u žen Praha a Jihomoravský kraj.

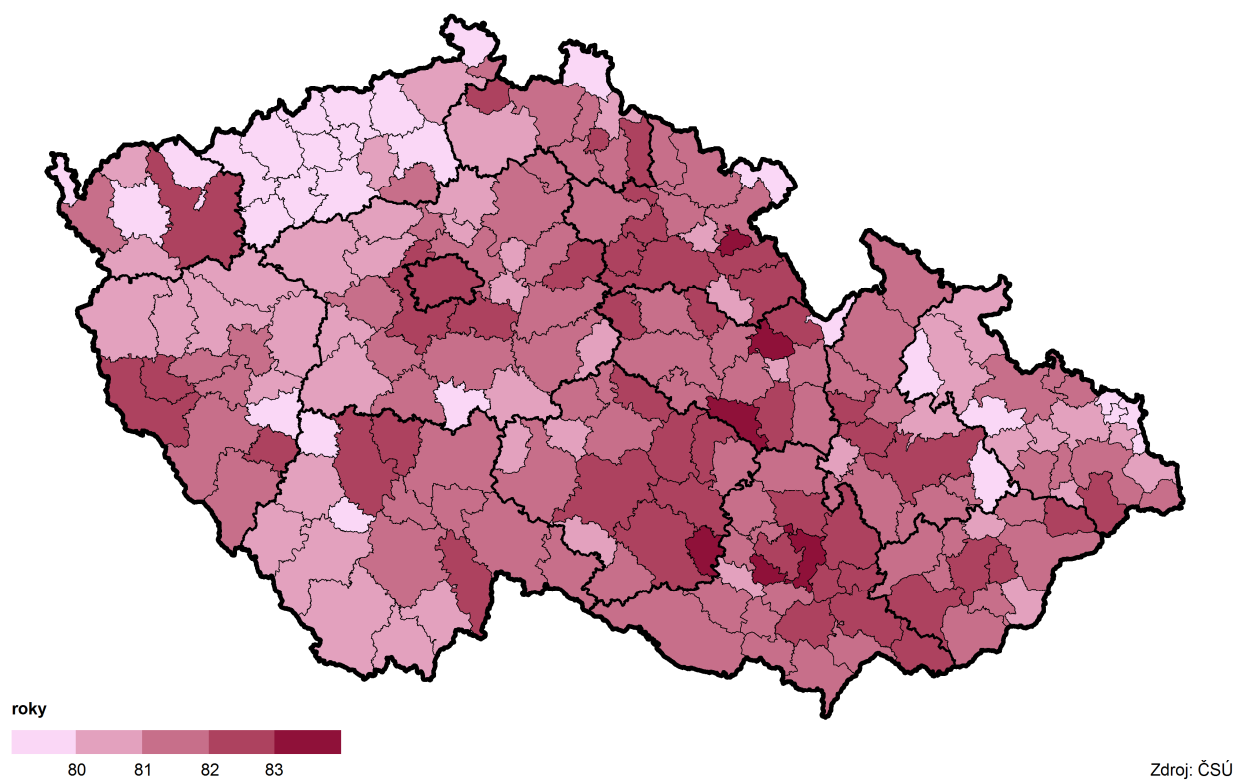

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Sňatky, rozvody

Největší počet sňatků, 2 580, byl na Vysočině ve sledovaném desetiletí uzavřen hned na jeho počátku, v roce 2007. V následujících letech se jejich počet snižoval až na minimum v roce 2013, kdy jen mírně překročil hranici dvou tisíc. V následujících letech množství sňatků v kraji opět rostlo až na více než 2 400 v roce 2016. Ve srovnání se stavem z devadesátých let však počet uzavíraných sňatků zůstává **stále nízký**.

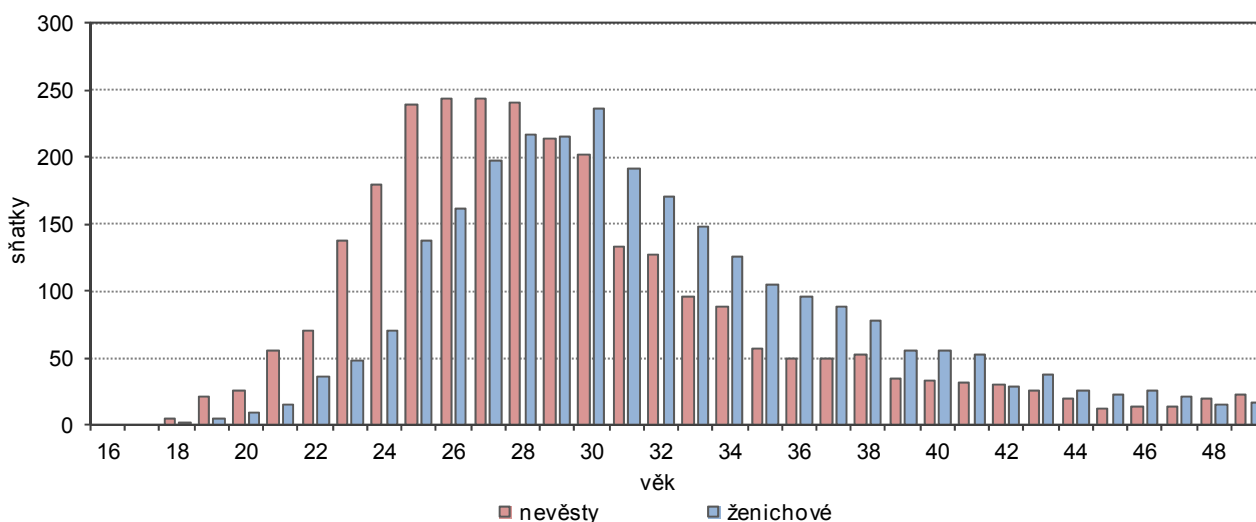
Relativní hodnoty, tedy počet uzavřených sňatků na tisíc obyvatel středního stavu, více méně kopírují jejich absolutní počet. I u nich zaznamenáváme minimum v roce 2013 (4,0), po němž následuje nárůst až na 4,8 sňatku na tisíc obyvatel v roce 2016. V posledních letech se relativní údaje sňatečnosti vyrovnaly s hodnotami v celé České republice, které přitom byly na počátku období podstatně vyšší. Průměrná je na Vysočině sňatečnost i v mezikrajském srovnání, rozdíly mezi sňatečností v jednotlivých regionech České republiky jsou však nevelké (v roce 2016 se v devíti krajích pohybovala sňatečnost v rozmezí 4,8 – 5,1).

Tab. 1.5 Sňatky podle bydliště ženicha v Kraji Vysočina

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sňatky	2 580	2 332	2 187	2 216	2 167	2 208	2 043	2 188	2 333	2 445
z toho ženichové ve věku:										
do 19 let	7	4	5	4	5	2	5	3	5	4
20–24 let	291	250	200	198	178	150	137	155	162	161
25–29 let	1 018	896	794	792	762	762	659	707	728	778
z toho nevěsty ve věku:										
do 19 let	52	50	48	33	17	14	21	14	16	24
20–24 let	686	551	525	465	456	411	370	385	388	413
25–29 let	1 054	977	843	909	900	963	858	888	942	969
Sňatky mužů ve věku do 29 let	1 316	1 150	999	994	945	914	801	865	895	943
podle rodinného stavu ženicha:										
svobodný	1 276	1 123	983	971	934	898	798	855	888	933
rozvedený	40	27	16	23	11	16	3	10	7	10
Sňatky žen ve věku do 29 let	1 792	1 578	1 413	1 407	1 372	1 387	1 248	1 287	1 345	1 406
podle rodinného stavu nevěsty:										
svobodná	1 712	1 514	1 355	1 356	1 320	1 352	1 226	1 254	1 321	1 385
rozvedená	80	64	58	51	52	35	22	33	24	21

Celkový počet sňatků na Vysočině po předchozím poklesu v posledních letech sice opět roste, o sňatcích uzavíraných ženichy a nevěstami mladšími třiceti let to rozhodně neplatí. Zde se výrazně projevuje trend **odkládání sňatků** do vyššího věku. Projevuje se u obou pohlaví, u mužů však výrazněji. Absolutně se mezi roky 2007 a 2016 počet ženichů mladších třiceti let v Kraji Vysočina snížil téměř o třicet procent, nevěst více než o pětinu. Podíl devětadvacetiletých a mladších mužů na celkovém počtu ženichů se snížil o 12,4 procentního bodu na 38,6 %, v případě nevěst byl pokles nepatrně mírnější, podíl devětadvacetiletých a mladších snoubenek poklesl o 12,0 bodů na 57,5 %.

Graf 1.6 Sňatky podle věku snoubenců v Kraji Vysočina v roce 2016

Svobodné nevěsty nejčastěji vstupují do manželství mezi pětadvacátým až osmadvacátým rokem svého věku (v roce 2016 to bylo na Vysočině přes 40 %). Za manžele si nejčastěji berou své vrstevníky nebo muže o málo starší. U mužů je tomu podobně, jen s tím rozdílem, že se nejčastěji žení v o něco vyšším věku, mezi sedmadvacátým a třicátým rokem, a s partnerkami o málo mladšími než jsou oni sami.

Výrazným rysem je vysoký podíl mužů (15,5 %), kteří do svého prvního manželství vstoupili až ve věku pětácti nebo více let. S ohledem na skutečnost, že i jejich manželkami se nejčastěji staly jejich vrstevnice nebo ženy jen o málo mladší, můžeme předpokládat, že se v řadě případů jednalo o legalizaci již existujících faktických manželství.

Tab. 1.6 Sňatky podle vzájemného věku svobodných snoubenců v Kraji Vysočina v roce 2016

		Věk nevěsty																				
		Celkem	do 17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35 a více	
Věk ženicha:	Celkem	1 824	-	5	19	22	46	60	113	152	200	198	187	178	147	133	77	79	60	40	108	
	do 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	18	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	19	3	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	20	7	-	-	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	21	14	-	1	1	1	7	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	22	32	-	-	2	2	5	12	6	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	23	40	-	1	3	5	4	5	8	8	2	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	24	64	-	-	1	-	4	8	15	17	9	5	2	-	-	-	1	-	-	-	-	2
	25	116	-	-	3	3	7	6	17	20	22	15	9	5	6	2	-	-	-	-	-	1
	26	136	-	2	1	2	4	5	7	14	36	28	10	12	5	6	2	1	1	1	-	-
	27	160	-	-	1	1	3	8	14	22	25	33	25	12	6	4	2	-	1	1	2	2
	28	171	-	-	1	2	3	5	6	14	22	28	25	23	22	5	6	6	1	1	1	1
	29	164	-	-	1	2	1	-	5	15	22	19	21	32	20	12	7	4	1	-	2	2
	30	179	-	-	-	1	1	2	11	15	19	19	29	29	18	14	8	9	2	1	1	1
	31	141	-	-	-	-	1	-	8	4	13	17	17	21	14	14	9	9	8	1	5	5
	32	130	-	-	1	1	1	3	9	2	11	10	11	14	11	14	8	13	10	5	6	6
33	101	-	-	-	-	3	2	1	10	3	9	7	6	9	14	11	12	4	4	6	6	
34	82	-	-	-	1	1	1	-	4	4	-	3	11	10	17	7	6	6	4	7	7	
35 a více	283	-	-	-	-	1	1	3	6	10	12	28	11	25	28	16	19	26	23	74	74	

Protipólem a v poslední době žel poměrně častým vyústěním sňatku jsou rozvody. Celkově na Vysočině vzdor kolísavému vývoji počet rozvodů spíše **klesá**. V letech 2007 – 2011 došlo v kraji k 6 185 rozvodům, v letech 2012 – 2016 jich bylo jen 5 221. Obdobný vývoj vidíme při pohledu na relativní hodnoty. Počet rozvodů na tisíc obyvatel středního stavu dosáhl na Vysočině ve sledované dekádě maxima v letech 2008 a 2010 (2,6), naopak nejnižší byl v letech 2012 a 2016 (1,9). Obdobně se klesající trend projevoval i u počtu rozvodů na sto nově uzavřených sňatků, který byl nejnižší v závěrečném roce sledovaného desetiletí (38,65).

Ještě výraznější pokles se projevoval u rozvodů, v nichž alespoň jednou zúčastněnou stranou byla osoba mladší třiceti let. Rozvody devětadvacetiletých a mladších mužů se ještě v roce 2010 podílely na celkovém počtu rozvodů deseti procenty, do roku 2016 jejich podíl poklesl na pět procent. Podobně, i když mírněji se snížil zprvu pětinný podíl žen mladších třiceti let na rozvodech. Na konci sledovaného desetiletí byl zhruba desetinný. Mladší ženy jsou častějšími účastnicemi rozvodových řízení zcela logicky – vzhledem k dřívějšímu vstupu do manželství mají i více času dopracovat se k rozvod.

Celková rozvodovost zůstává v Kraji Vysočina stabilně pod celorepublikovou úrovní, v roce 2016 připadalo v celé České republice na tisíc obyvatel středního stavu 2,4 rozvodu, na Vysočině 1,9. Na sto nově uzavřených sňatků připadlo v celé republice 49,2 manželství rozvedených, na Vysočině to bylo pouze 38,6 sňatku, což bylo v obou případech nejméně ze všech krajů.

Z územního srovnání rozvodů mladých osob do třiceti let vychází Vysočina o něco méně příznivě. U mužů i žen do 29 let byl v roce 2016 podíl na celkovém počtu rozvodů o něco **vyšší** než na celorepublikové úrovni, u mužů to bylo 5,2 % na Vysočině oproti 4,8 % v celé České republice, u žen 10,5 % proti 9,9 %.

Tab. 1.7 Rozvody v Kraji Vysočina

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rozvody	1 252	1 343	1 157	1 328	1 105	995	1 125	1 107	1 049	945
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	64,1	63,2	64,8	60,7	61,6	64,1	59,1	58,6	59,8	63,3
do 1 roku trvání manželství	58	70	68	62	45	46	38	40	36	36
Rozvody mužů ve věku do 29 let	157	142	119	101	84	74	66	63	57	49
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	62,4	58,5	34,5	54,5	56,0	59,5	54,5	52,4	61,4	44,9
do 1 roku trvání manželství	34	34	25	28	15	24	13	16	12	15
Rozvody žen ve věku do 29 let	269	260	196	206	159	128	141	124	102	99
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	64,7	64,6	62,8	55,8	62,3	64,1	55,3	57,3	62,7	54,5
do 1 roku trvání manželství	40	51	40	41	24	31	22	20	16	25

Stěhování, dlouhodobá migrace

Dalším faktorem, který výrazně a v posledních letech výrazně negativně, ovlivňuje populační vývoj v Kraji Vysočina, je migrace.

Ještě v prvních dvou letech sledované dekády se kraj mohl těšit z výrazně kladného migračního salda, a to jak celkově, tak i u dětské složky a mladých osob ve věku 15 až 29 let. Od následujícího roku se však projevovaly důsledky hospodářské krize, které se rychle promítly i v migraci, zejména zahraniční, která až do té doby zajišťovala kladné migrační saldo kraje. A co platilo pro migrační saldo celkem, platilo dvojnásob pro migrační saldo osob mladších třiceti let. Zpočátku se na ještě kladném přírůstku obyvatel stěhováním podílelo zhruba čtyřiceti procenty, ve zbytku sledovaných let však mělo **lví podíl na negativním** migračním saldu Vysočiny. V žádném roce jeho podíl neklesl pod polovinu a v roce 2011 se dokonce úbytek obyvatel stěhováním soustředil **výhradně** na osoby mladší třiceti let. Situace se nezměnila ani v posledních letech hospodářské konjunktury a klesající nezaměstnanosti.

Vysočina se tak řadí ke skupině krajů, které **migrací ztrácí mladší obyvatelstvo**. Mimo Jihomoravského se do ní řadí všechny převážně nebo čistě moravské kraje a dále Královéhradecký, Ústecký a Karlovarský kraj. Naproti tomu mladou generaci stěhováním získává především Hlavní město Praha a Středočeský kraj, v menší míře i Jihomoravský kraj a v řádu stovek ještě další čtyři regiony (Jihočeský, Plzeňský, Liberecký a Pardubický kraj).

Tab. 1.8 Přistěhovalí do kraje a vystěhovalí z kraje podle věku

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Přistěhovalí do kraje	6 402	5 402	3 503	3 406	3 197	3 207	3 125	3 197	3 285	3 456
z toho ve věku:										
0–14 let	735	649	668	696	717	689	746	754	753	812
15–29 let	2 509	2 142	1 172	957	812	837	758	793	801	865
Vystěhovalí z kraje	4 863	4 436	4 275	4 081	3 549	3 862	3 914	3 965	3 876	4 289
z toho ve věku:										
0–14 let	545	628	599	639	684	764	757	845	756	944
15–29 let	2 095	1 776	1 633	1 397	1 199	1 252	1 235	1 246	1 189	1 267
Přírůstek/úbytek stěhováním	1 539	966	-772	-675	-352	-655	-789	-768	-591	-833
z toho ve věku:										
0–14 let	190	21	69	57	33	-75	-11	-91	-3	-132
15–29 let	414	366	-461	-440	-387	-415	-477	-453	-388	-402

Obyvatelstvo ve věku 0 až 29 let se výrazně podílí i na vnitrokrajském stěhování, ve všech krajích to v roce 2016 bylo kolem padesáti procent (na Vysočině 51,1 %).

Určitý výhled do populační budoucnosti kraje nám nabízí projekce obyvatelstva. Zatím poslední projekce, zpracovaná do roku 2050, byla publikována v roce 2014. Podle této projekce by se měl počet obyvatel Vysočiny **dále snižovat**, již v roce 2025 by měl poklesnout pod hranici půl milionu a v roce 2050 jen mírně přesahovat počet 450 tisíc osob. Pokud by se tato projekce stala skutečností, znamenalo by to, že oproti skutečnosti roku 2016 by kraj ztratil přes 11 % obyvatel. A ještě výraznější by byl úbytek obyvatelstva do třiceti let, jehož počet by měl **poklesnout o téměř o třicet procent**. Jeho podíl na celkové populaci kraje by se z 32 % v roce 2016 zmenšil na necelých 26 % v roce 2050.

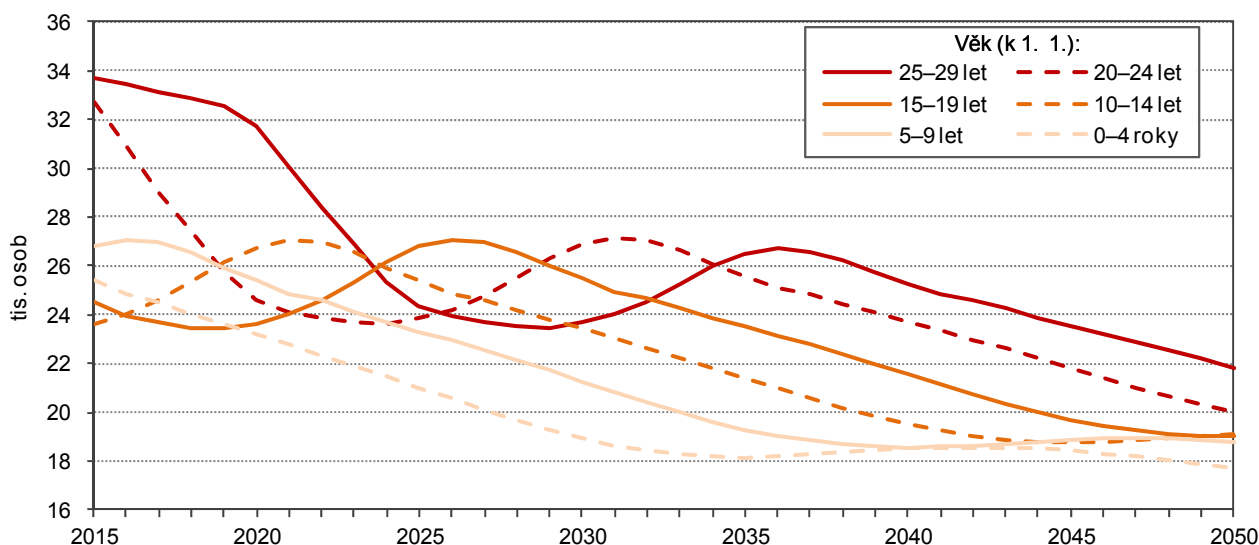
Tab. 1.9 Věková struktura obyvatelstva Kraje Vysočina podle projekce

Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	504 330	498 911	491 942	483 430	473 677	463 162	452 169
z toho ve věku 0–29 let	155 283	144 723	139 613	134 450	127 093	121 131	116 457
podíl v %	30,8	29,0	28,4	27,8	26,8	26,2	25,8
v tom ve věku (%):							
0–4 let	14,9	14,5	13,6	13,5	14,5	15,2	15,2
5–9 let	16,4	16,1	15,2	14,3	14,6	15,6	16,2
10–14 let	17,2	17,6	16,8	15,9	15,3	15,5	16,4
15–19 let	15,2	18,5	18,2	17,5	17,0	16,2	16,3
20–24 let	15,9	16,5	19,2	19,0	18,6	18,0	17,2
25–29 let	20,4	16,8	17,0	19,7	19,9	19,4	18,7

Graf 1.7 Mladá generace podle věkových skupin v Kraji Vysočina do roku 2050

Zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

Další stárnutí obyvatelstva by se promítalo i do indexu stáří a průměrného věku obyvatel. Index stáří by **neustále rostl** – zprvu prudce na 196 v roce 2030, poté by se podle projekce měl zvyšovat o něco pomaleji, přesto by ale v roce 2050 měl dosáhnout hodnoty 275, tedy na 100 dětí do čtrnácti let by připadalo 275 osob pětadesátiletých a starších.

Růst by měl i průměrný věk obyvatel – ze současných 42,3 na 46,2 roku v roce 2030, 48,5 roku v roce 2040 a nakonec bezmála padesát let (49,8 roku) v polovině jedenadvacátého století. Jak indexem stáří, tak průměrným věkem by se Vysočina v roce 2050 měla řadit k nejstarším krajům České republiky, hned za Zlínský kraj, ve kterém index stáří dosáhne hodnoty 288 a průměrným věk bude činit 50,2 roku.

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Zdrojem řady informací o obyvatelstvu kraje jsou výsledky sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011. Zde je ale třeba připomenout, že výsledky sčítání byly zpracovány podle místa obvyklého pobytu, nikoli trvalého pobytu.

Jedním ze zjišťovaných ukazatelů byl rodinný stav obyvatelstva. U mladé generace do třiceti let vcelku logicky převládali u obou pohlaví svobodní, jejichž podíl byl zvláště u mužů dominantní (92,7 %), ženatých mužů tohoto věku bylo na Vysočině 6,6 %. U devětadvacetiletých a mladších žen byl podíl vdaných žen podstatně vyšší (14,5 %), svobodných bylo 84,0 %, přes jedno procento se dostal podíl rozvedených žen.

Podíl svobodných u obou pohlaví činil na Vysočině 88,5 %, což bylo nepatrně méně než v celé České republice (88,8 %), podíl ženatých a vdaných osob mladších třiceti let (10,4 %) byl v kraji ve srovnání s celorepublikovou úrovní vyšší o 0,5 procentního bodu a v mezikrajském srovnání patřil k nejvyšším.

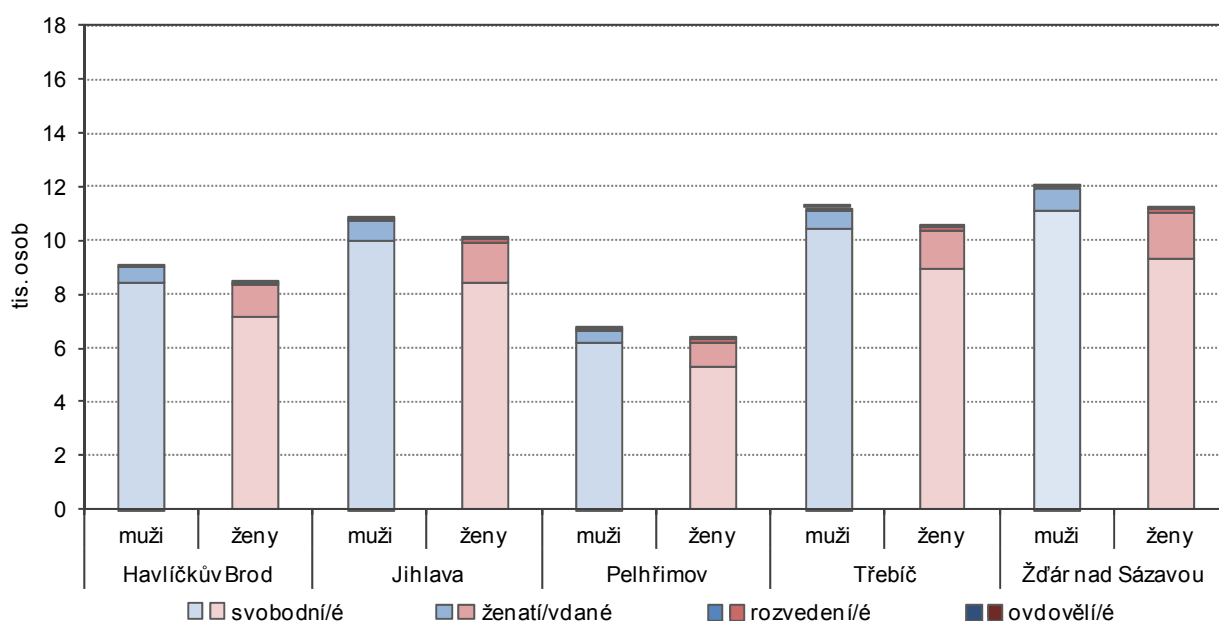
Tab. 1.10 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle rodinného stavu, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	250 196	110 579	115 083	17 881	6 193	255 369	86 951	114 791	21 713	31 697
v %	100,0	44,2	46,0	7,1	2,5	100,0	34,0	45,0	8,5	12,4
z toho ve věku 15–29 let	50 007	46 377	3 311	270	7	46 533	39 107	6 742	627	27
v %	100,0	92,7	6,6	0,5	0,0	100,0	84,0	14,5	1,3	0,1
v tom ve věku:										
15–19	31,5	33,9	0,5	0,7	14,3	32,1	38,1	0,5	0,2	3,7
20–24	34,3	36,2	9,6	7,4	42,9	34,3	37,8	16,1	11,3	11,1
25–29	34,2	29,9	89,9	91,9	42,9	33,6	24,1	83,4	88,5	85,2

Graf 1.8 Obyvatelstvo v okresech Kraje Vysočina ve věku 15–29 let podle rodinného stavu a pohlaví

Zdroj: SLDB 2011

Údaje o národnostním složení obyvatelstva patří k informacím, která jsou k dispozici pouze ze sčítání lidu. Populace Vysočiny je z velké části složena z obyvatel hlásících se k české nebo moravské národnosti, v tom se osoby mladší třiceti let výrazněji neliší od obyvatelstva celkem, pouze podíl osob, které na tuto otázku ve sčítání neodpověděly, byl u nich o něco vyšší (28,2 % oproti 24,6 %) a podíl osob hlásících se k české národnosti (62,8 %) byl ve srovnání s celkovou populací Vysočiny o 2,7 bodu nižší, o málo nižší byl i podíl deklarované moravské národnosti (6,4 %). V desetínách procenta se pohyboval podíl dalších tří národností, slovenské, ukrajinské a vietnamské. Z nich pouze u národnosti slovenské nacházíme rozdíl oproti stavu u obyvatelstva celkem, podíl Slováků u mladé generace (0,3 %) byl ve srovnání s obyvatelstvem celkem poloviční.

Tab. 1.11 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 0–29 let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	170 338	51,6	48,4	43,3	18,0	19,4	19,2
z toho národnost:							
česká	106 918	51,0	49,0	44,0	18,1	19,1	18,8
moravská	10 910	54,5	45,5	37,5	20,3	22,4	19,9
maďarská	16	43,8	56,3	0,0	31,3	25,0	43,8
německá	27	48,1	51,9	63,0	3,7	25,9	7,4
polská	4	25,0	75,0	0,0	0,0	25,0	75,0
romská	60	61,7	38,3	41,7	15,0	13,3	30,0
ruská	42	38,1	61,9	21,4	21,4	21,4	35,7
slovenská	485	50,3	49,7	18,6	9,9	24,1	47,4
ukrajinská	301	52,8	47,2	24,6	14,0	21,3	40,2
vietnamská	280	51,4	48,6	36,1	12,9	27,9	23,2
neuvedeno	48 044	52,2	47,8	43,6	17,4	19,4	19,6

Vysočina sice patří v rámci České republiky k regionům s nejvyšší religiozitou, přesto se však ani na jejím území nemohou tradiční církve těšit z většího počtu „dorostu“, i když i u mladé generace je na Vysočině podíl věřících na obyvatelstvu dané věkové kategorie po Zlínském kraji druhý nejvyšší.

Ve sčítání 2011 se za věřící označilo méně než čtyřicet tisíc obyvatel kraje mladších třiceti let, což představovalo 22,8 % osob z této věkové kategorie. Obdobný podíl u obyvatel kraje celkem byl o 6,5 procentního bodu vyšší. K nějaké církvi se přihlásilo jen 17,5 % příslušníků mladé generace Vysočiny, převážně šlo o římské katolíky (14,8 % devětadvacetiletých a mladších obyvatel Vysočiny), kteří představovali jen čtvrtinu věřících, hlásících se v kraji k této církvi. Výrazně vyšší než u obyvatelstva celkem je podíl osob bez náboženské víry, který na Vysočině dosáhl 30,8 % (o 5,2 bodu více než u obyvatel celkem). Nezodpovězeno ponechalo ve sčítání tuto otázku 46,4 % mladých obyvatel kraje, což se téměř neliší od situace u obyvatelstva celkem.

Zajímavé je, že u osob mladších třiceti let se na Vysočině v intenzitě a zaměření náboženské víry prakticky **neprojevují větší rozdíly mezi pohlavími**. Podíl věřících mladých žen byl jen o 1,4 procentního bodu vyšší než podíl věřících mladých mužů. Pro srovnání můžeme uvést, že obdobný rozdíl u obyvatelstva celkem činil 4,5 bodu ve prospěch žen. Obdobně je tomu u obyvatel bez náboženské víry, kde u mladé generace činí rozdíl 1,1 bodu ve prospěch mužů, kdežto u obyvatelstva celkem dosahuje rozdíl hodnoty 3,4 bodu.

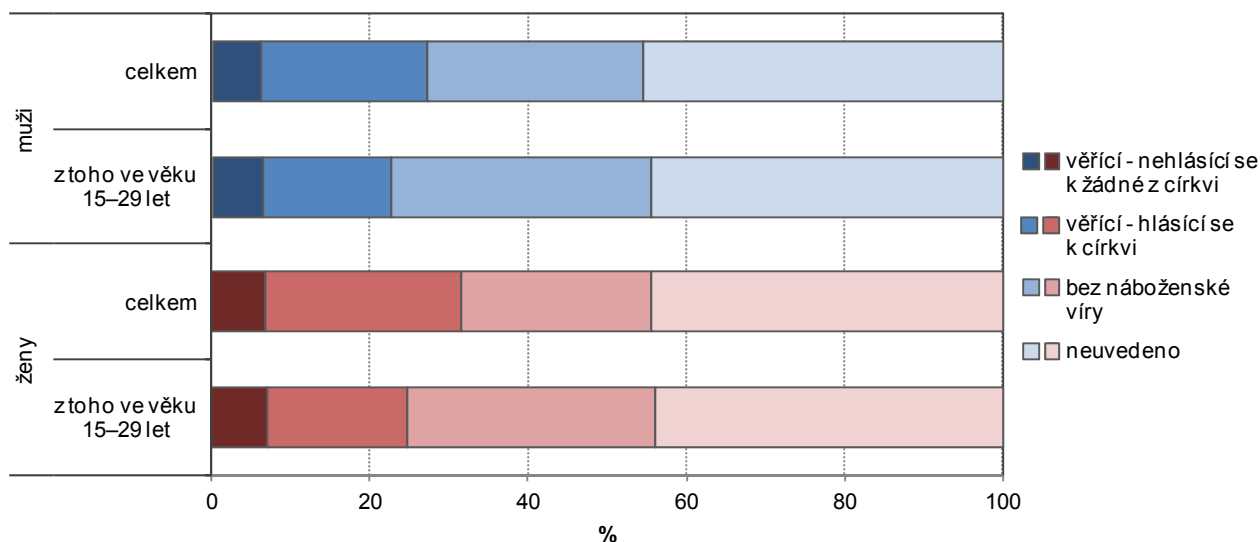
Tab. 1.12 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 0–29 let podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	170 338	87 884	82 454	73 798	30 698	33 101	32 741
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	5,3	5,1	5,6	3,5	5,6	7,0	7,5
věřící - hlásící se k církvi	17,5	17,0	17,9	18,2	18,3	16,4	16,0
z toho:							
Církev československá husitská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Církev římskokatolická	14,8	14,3	15,4	15,9	15,5	13,4	13,2
Českobratrská církev evangelická	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
bez náboženské víry	30,8	31,4	30,3	29,1	30,5	33,0	32,8
neuvedeno	46,4	46,5	46,2	49,1	45,6	43,6	43,8

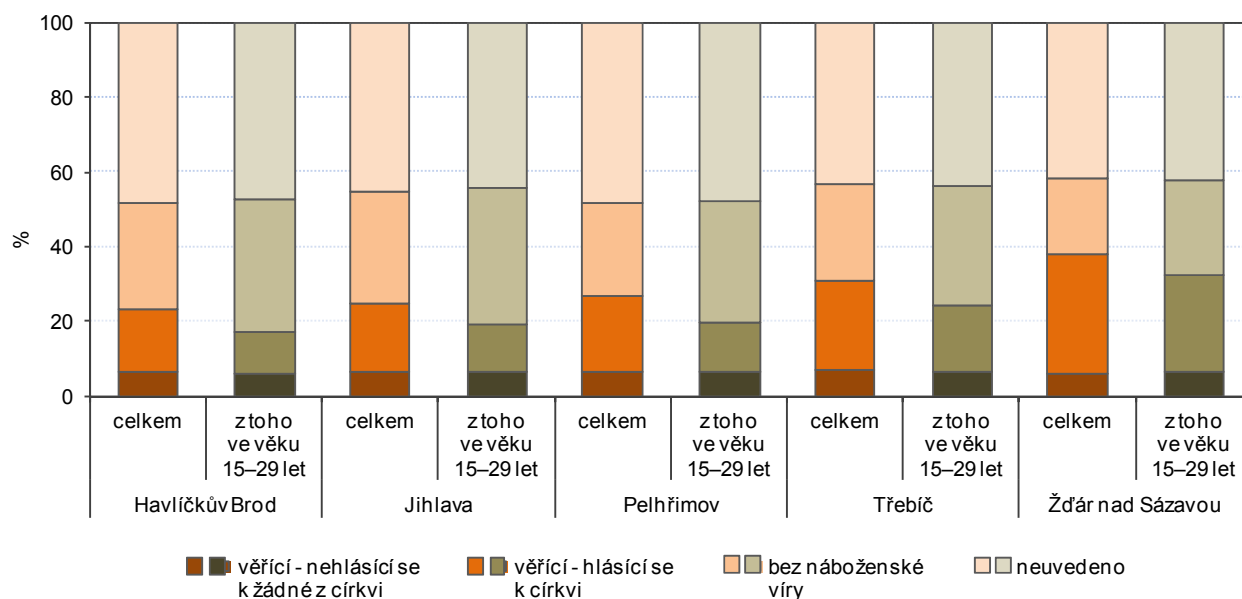
Graf 1.9 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví a náboženské víry

Zdroj: SLDB 2011

Graf 1.10 Obyvatelstvo v okresech Kraje Vysočina podle náboženské víry

Zdroj: SLDB 2011

Dlouhodobou mobilitu obyvatelstva pomáhá sledovat rodiště, definované jako místo bydliště matky v době narození. Jde o další údaj zjišťovaný při sčítání lidu. Mladá generace, osoby devětadvacetileté a mladší, se ve srovnání s celkovou populací Vysočiny vyznačují podstatně vyšším podílem rodáků, tedy osob narozených v obci současného bydliště (rozdíl 22,7 procentního bodu) a logicky podstatně nižším zastoupením „přespolních“, tedy osob narozených v jiné obci okresu (- 9,3 procentního bodu), v jiném okrese kraje (- 2,8 bodu), v jiném kraji (- 6,7 bodu) i v zahraničí (- 1,0 bod). V mezikrajském srovnání se Kraj Vysočina vyznačuje mimořádně **vyšším podílem osob žijících v obci narození**, kterým se u mužů řadí na druhé místo za Zlínský kraj a u žen na třetí místo za Zlínský a Moravskoslezský kraj.

Výše uvedené hodnoty jsou však do značné míry zkreslené zastoupením dětské složky a teenagerů, kteří se zpravidla stěhují jen s rodiči. Větší mobilita se na Vysočině projevuje až u osob ve věku 20 až 24 let a zejména 25 až 29 let. U posledně jmenované věkové skupiny můžeme sledovat jen o něco nižší mobilitu než u obyvatelstva celkem, podíl rodáků je u ní vyšší „jen“ o 6,2 procentního bodu, zastoupení rodáků z jiných obcí okresu bydliště je nižší o 2,9 bodu, rodáků z jiných obcí kraje o 1,0 bod a rodáků z jiných krajů o 2,3 bodu. Za pozornost též stojí vyšší podíl osob narozených v zahraničí (3,8 % u věkové skupiny 25 až 29 let, 2,7 % u obyvatelstva celkem).

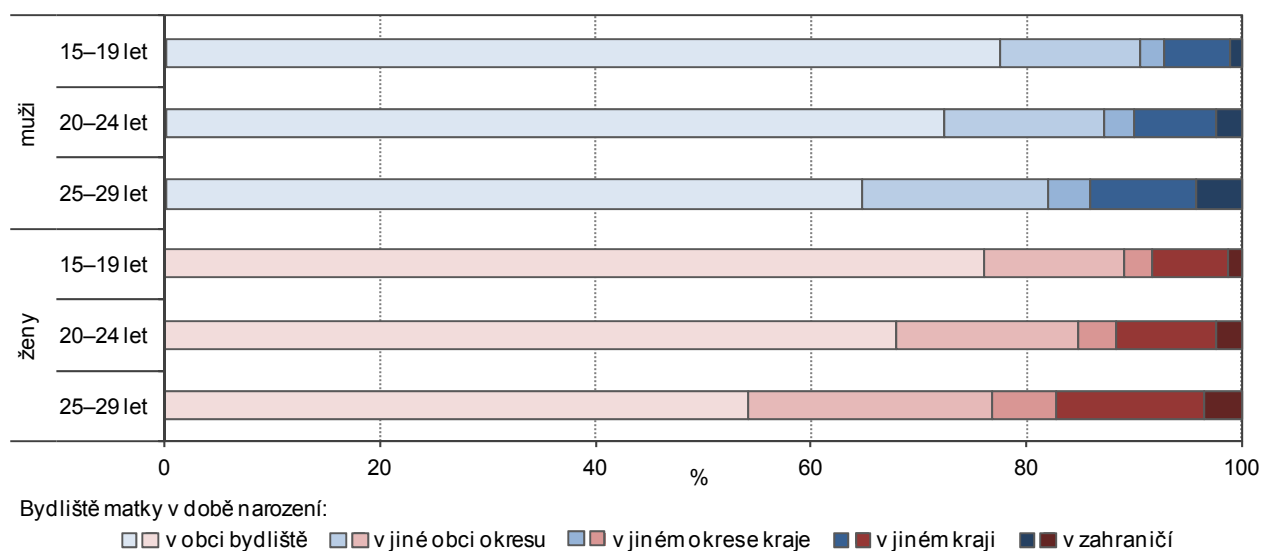
Tab. 1.13 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 0–29 let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	170 338	87 884	82 454	73 798	30 698	33 101	32 741
v tom (%):							
narození v České republice	98,2	98,1	98,3	99,4	98,7	97,5	96,0
z toho:							
v obci bydliště	73,7	75,2	72,2	83,1	75,0	68,0	57,2
v jiné obci okresu	12,8	12,1	13,5	8,9	12,6	15,4	19,1
v jiném okrese kraje	2,7	2,5	3,0	1,9	2,4	3,0	4,6
v jiném kraji	6,9	6,3	7,6	4,6	6,4	8,1	11,3
narození v zahraničí	1,6	1,7	1,5	0,5	1,2	2,4	3,8
z toho ve Slovenské republice	0,5	0,5	0,5	0,1	0,4	0,7	1,4
nezjištěno	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

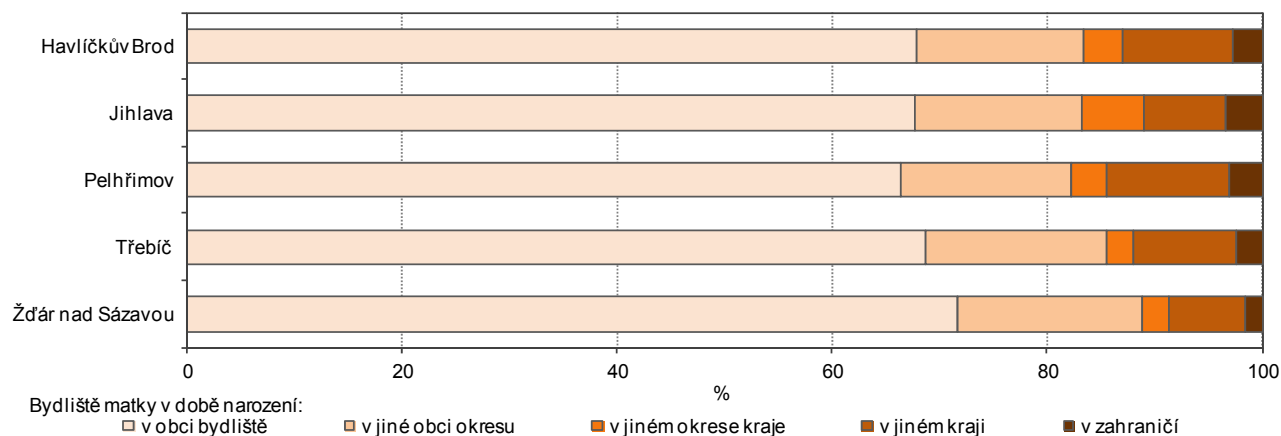
Graf 1.11 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 1.12 Obyvatelstvo v okresech Kraje Vysočina ve věku 15–29 let podle místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Cizinci

Cizinci trvale nebo dlouhodobě (v případě občanů EU i přechodně) žijící na území Kraje Vysočina tvořili v roce 2016 jen 1,7 % obyvatelstva kraje (o tři procentní body méně než v celé České republice). V roce 2008, kdy byl na Vysočině počet cizinců nejvyšší, to bylo 1,9 %. Z více než 8 400 cizinců, žijících v roce 2016 v Kraji Vysočina, byla více než čtvrtina (26,1 %) osob mladších třiceti let. Mezi nimi bylo nejvíce dětí do 14 let. V době před propuknutím hospodářské krize, zejména v roce 2008, jednoznačně převládali cizinci ve věku 20 až 29 let, jejichž podíl se ale v pozdějších letech snížil a nezvýšil se ani v době nového hospodářského oživení. Z této skutečnosti - a též z podstatně vyrovnanějšího poměru mezi muži a ženami – můžeme soudit, že na rozdíl od doby kolem roku 2008 mají mezi cizinci na Vysočině **výraznější zastoupení rodiny**.

Mezi mladými cizinci na Vysočině jsou nejčastěji zastoupení občané Vietnamu, Ukrajiny, Slovenska a se značným odstupem i Mongolska. V dřívějších letech výrazně převládali Ukrajinci, v současné době je početní poměr mezi nimi a Vietnamci zhruba vyrovnaný.

Nejvíce cizinců ve věku 0 až 29 let žilo v roce 2016 na Vysočině v jihlavském okrese (přes 31 %), naopak nejméně na Žďársku (12 %) a Třebíčsku (17 %). Děti do 14 let byly nejméně zastoupeny na Pelhřimovsku, kde současně žilo relativně nejvíce cizinců ve věku 25 až 29 let. Pelhřimovský okres se současně vyznačoval nejvyšším zastoupením mužů mezi mladými cizinci.

Tab. 1.14 Cizinci v Kraji Vysočina ve věku 0–29 let (stav k 31. 12.)

	2004	2008	2012	2016
Cizinci ve věku do 29 let celkem	2 372	3 816	2 376	2 200
v tom: muži	1 267	2 149	1 261	1 124
ženy	1 105	1 667	1 115	1 076
v tom ve věku:				
0–14 let	478	647	758	909
15–19 let	207	389	266	274
20–24 let	643	1 251	437	357
25–29 let	1 044	1 529	915	660
z toho podle státního občanství :				
Vietnam	265	829	605	541
Ukrajina	1 068	1 280	585	539
Slovensko	415	624	502	450
Mongolsko	246	474	277	182

Tab. 1.15 Cizinci v okresech Kraje Vysočina ve věku 0–29 let podle pohlaví a věkových skupin k 31.12. 2016

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Kraj celkem	2 200	51,1	48,9	41,3	12,5	16,2	30,0
v tom okresy:							
Havlíčkův Brod	464	47,2	52,8	42,9	14,9	15,1	27,2
Jihlava	689	52,0	48,0	41,4	16,7	16,8	25,1
Pelhřimov	414	54,6	45,4	36,2	7,0	18,1	38,6
Třebíč	367	51,2	48,8	43,6	10,6	16,1	29,7
Žďár nad Sázavou	266	50,0	50,0	43,2	8,3	13,9	34,6

2. Vzdelání a vzdělávání

Mladá léta jsou pro každého jednotlivce i pro každou generaci dobou vzdělávání, dobou přípravy na profesní život. Postupně procházejí vzdělávacím systémem, počínaje mateřskými školami, přes základní školy, střední školství až po stále častěji i vysoké školy.

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Podrobné údaje o vzdělanostní struktuře obyvatelstva jsou k dispozici z výsledků sčítání lidu. Díky tomu známe a můžeme vzájemně srovnat jak vzdělání patnáctiletého a staršího obyvatelstva celkem, tak i jednotlivých věkových skupin. Vzdělanostní struktura mladé generace se výrazně liší od vzdělanostní struktury patnáctiletých a starších obyvatel celkem. Jedním z důvodů je už to, že značná část mladých ve věku 15 až 19 a 20 až 24 let nemá dosud dokončené vzdělání. Objektivnější pohled tak umožňuje až věková skupina 25 až 29let. Srovnání její vzdělanostní struktury se vzděláním patnáctiletého a staršího obyvatelstva Vysočiny celkem dokládá výrazný **růst vzdělanosti**, když podíl osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním ve věkové skupině 25 až 29 let přesáhl v roce 2011 dvacet procent (a to můžeme předpokládat, že ne všichni vysokoškoláci z této věkové skupiny již stačili dokončit studium) a ve srovnání s obyvatelstvem celkem byl více než dvojnásobný.

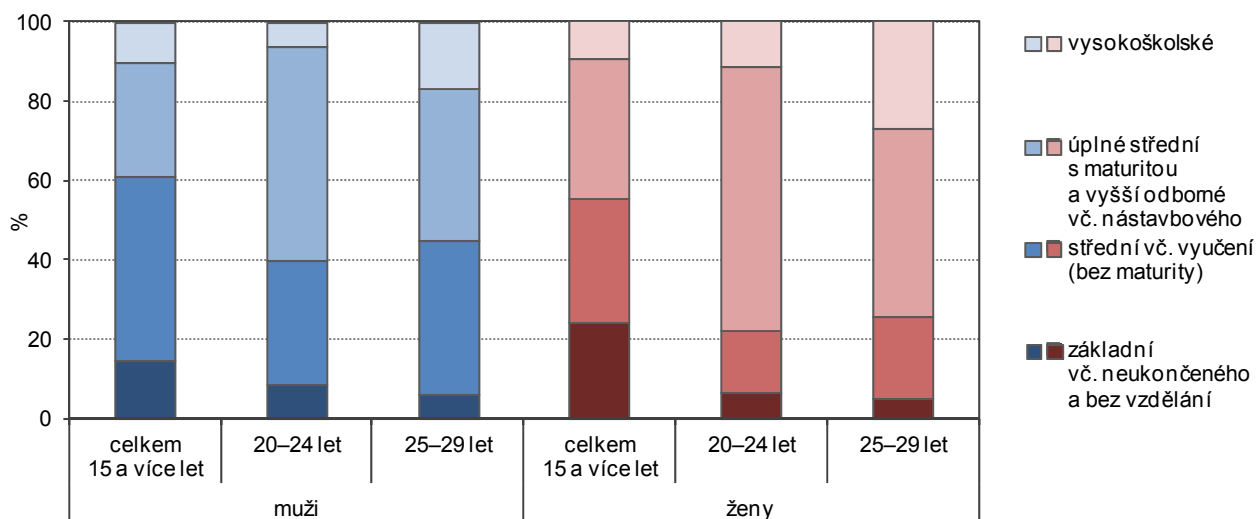
Tab. 2.1 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	431 767	212 319	219 448	30 698	33 101	32 741	17 115	15 626
v tom (%):								
bez vzdělání	0,4	0,5	0,4	0,2	0,4	0,4	0,5	0,3
základní vč. neukončeného	18,5	13,8	23,0	79,5	6,9	5,0	5,4	4,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	37,5	44,9	30,2	7,0	23,3	28,9	37,2	19,8
úplně střední s maturitou	27,1	24,7	29,3	5,8	54,2	33,7	31,6	36,1
nástavbové a vyšší odborné	4,0	2,7	5,3	0,1	4,2	7,5	5,2	10,0
vysokoškolské	9,5	10,0	9,0	-	8,4	20,9	16,2	26,0
nezjištěno	3,0	3,4	2,7	7,3	2,6	3,5	3,8	3,3

Graf 2.1 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

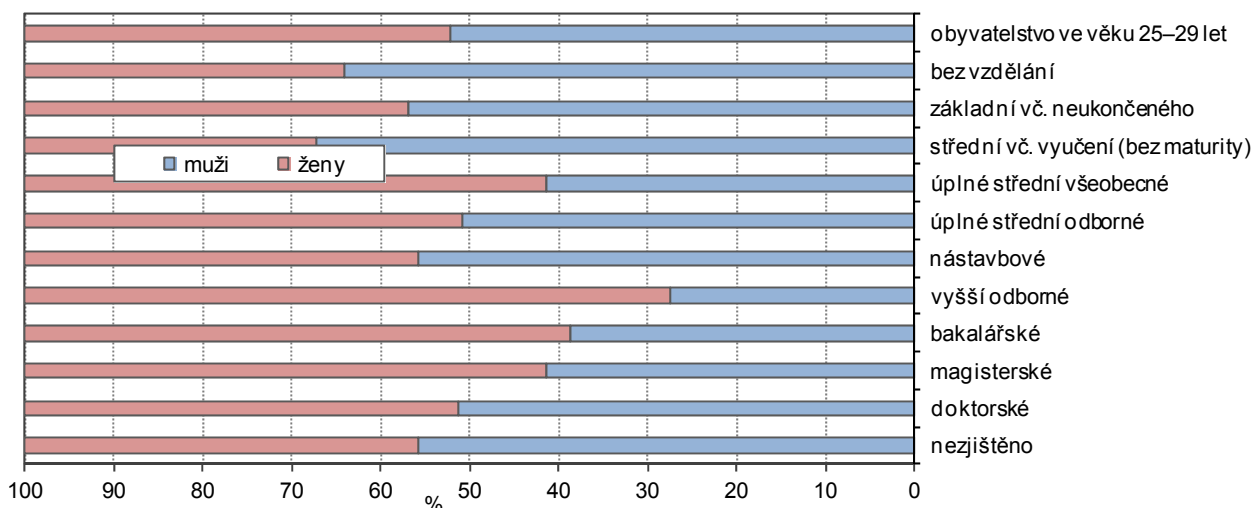
Pouze základní vzdělání mělo 5 % osob ve věku 25 až 29 let (u patnáctiletých a starších obyvatel to bylo 18,5 %). Výrazný odklon mladé generace Vysočiny od dosud dominantního středního vzdělání bez maturity dokládá méně než třicetiprocentní (28,9 %) podíl, který má na celkovém počtu osob této věkové skupiny, u všech patnáctiletých a starších obyvatel kraje dosáhl podíl vyučených 37,5 %. Přesto je však v mezikrajském srovnání podíl vyučených osob v této věkové skupině stále **třetí nejvyšší** (za Karlovarským a Libereckým krajem).

Opačný trend můžeme sledovat u středoškolského vzdělání s maturitou – 33,7 % u věkové skupiny 25 až 29 let, 27,1 % u obyvatelstva celkem. Vyšší byl u věkové skupiny 25 až 29 let i podíl osob s nástavbovým a vyšším odborným vzděláním (7,5 %, což bylo o 3,5 procentního bodu více než u obyvatelstva celkem). Osoby s dokončeným vysokoškolským vzděláním tvořily na Vysočině podle posledního sčítání lidu 20,9 % věkové skupiny 25 až 29 let, což kraj řadí na **sedmé místo** pomyslné regionální tabulky a 2,4 procentního bodu pod úroveň celé České republiky.

U mužů ve věku 25 až 29 let na Vysočině výrazně převládalo střední vzdělání (37,2 % střední bez maturity, 31,6 % střední s maturitou), vysokoškolské vzdělání mělo 16,2 % mužů této věkové skupiny. Ženy ve věku 25 až 29 let měly v roce 2011 nejčastěji střední vzdělání s maturitou (36,1 %), hned za ně se ale zařadilo vysokoškolské vzdělání, které měla více než čtvrtina (26,0 %) žen z této věkové skupiny.

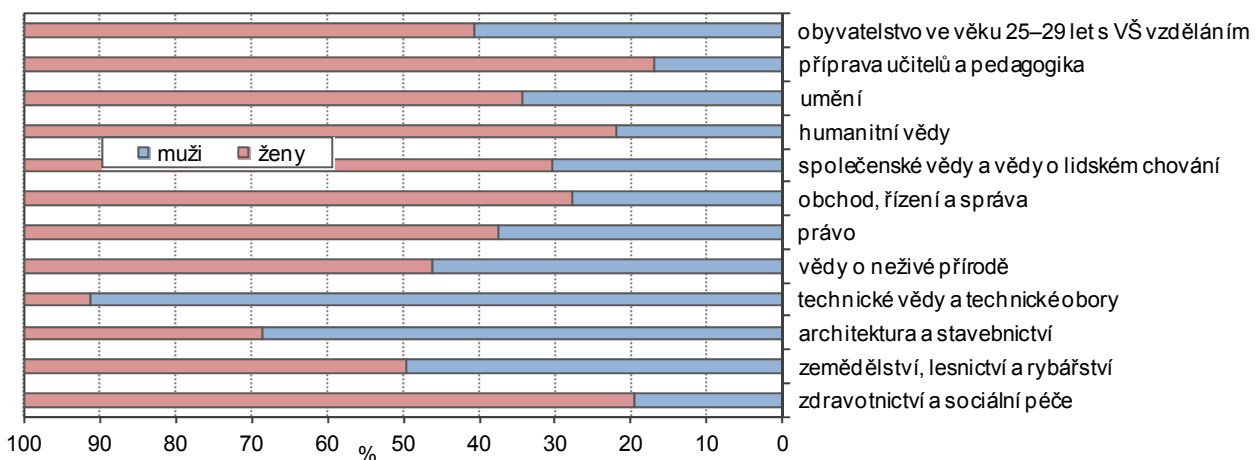
Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Kraji Vysočina v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

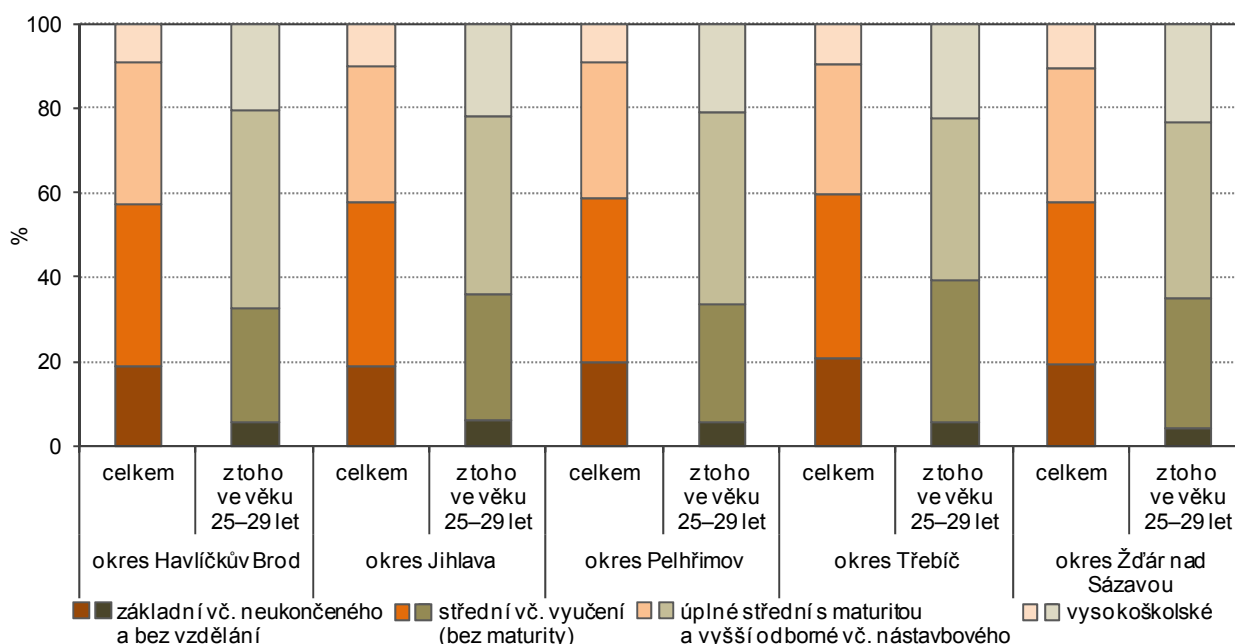
Graf 2.3 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Kraji Vysočina s vysokoškolským vzděláním ve vybraných oborech (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 2.4 Obyvatelstvo v okresech Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Mateřské školy

V počtu žáků a následně i škol se odráží populační vývoj minulých let. Platí to v první řadě už pro mateřské školy. Ve školním roce 2007/2008 působilo v Kraji Vysočina 276 mateřských škol se 672 třídami, do kterých chodilo téměř 15 000 dětí. V následujících letech došlo k **nárůstu počtu dětí**, který od školního roku 2011/2012 neklesl pod sedmnáct tisíc. S tím byl spojen mírný nárůst počtu mateřských škol (na 286 ve školním roce 2016/2017) a zejména daleko podstatnější zvýšení počtu tříd (téměř o pětinu na 791).

Velkou většinu dětí v mateřských školách tvořily po celé období děti čtyř a pětileté, jejich podíl však mírně poklesl z více než šedesáti procent ve školním roce 2007/2008 na 56 % ve školním roce 2016/2017. Vzhledem k tomu, že podíl dětí tříletých a šestiletých a starších zůstal vcelku stabilní, úměrně se zvýšil podíl dvouletých a mladších dětí (až na 14,0 % ve školním roce 2016/2017). Tento vývoj je možno dát do souvislosti s průběhem hospodářského cyklu a zvýšeným zájmem matek o dřívější návrat do zaměstnání.

V posledním školním roce (2016/2017) se Vysočina vyznačovala po Karlovarském kraji druhým nejnižším podílem (6,0 %) zamítnutých žádostí o umístění dítěte do mateřské školy. Pro srovnání můžeme uvést, že celorepublikový průměr zamítnutých žádostí činil 20,6 %.

Ve srovnání s celou Českou republikou byl nadprůměrný i podíl žádostí o umístění nejmenších dětí do dvou let (14,0 %), což můžeme dát do souvislosti s vyšším zastoupením dvouletých a mladších dětí v mateřských školách.

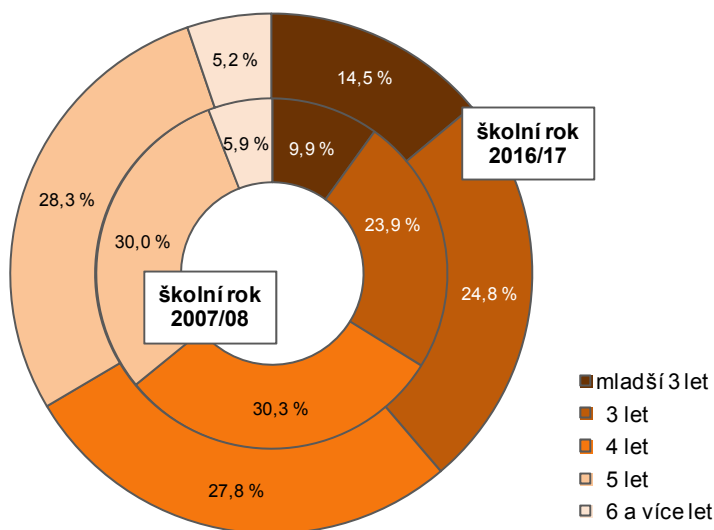
Tab. 2.2 Mateřské školy v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Děti celkem	14 946	15 427	15 878	16 520	17 001	17 677	18 032	17 996	17 982	17 821
z toho dívky (%)	48,8	48,4	47,6	48,1	47,6	48,3	48,1	48,2	48,5	48,2
v tom ve věku (%):										
do 2 let	9,9	10,1	11,1	11,3	10,4	10,8	11,3	12,6	13,4	14,0
3 let	23,9	25,7	25,0	25,3	26,3	25,1	25,1	25,1	25,5	24,8
4 let	30,3	28,7	29,4	27,8	28,9	29,8	28,5	28,0	27,5	27,8
5 let	30,0	29,7	28,4	29,3	28,7	28,7	30,2	29,2	28,5	28,3
6 a více let	5,9	5,8	6,2	6,2	5,7	5,6	4,9	5,1	5,1	5,2

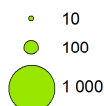
Graf 2.5 Děti v Kraji Vysočina v mateřských školách podle věku

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

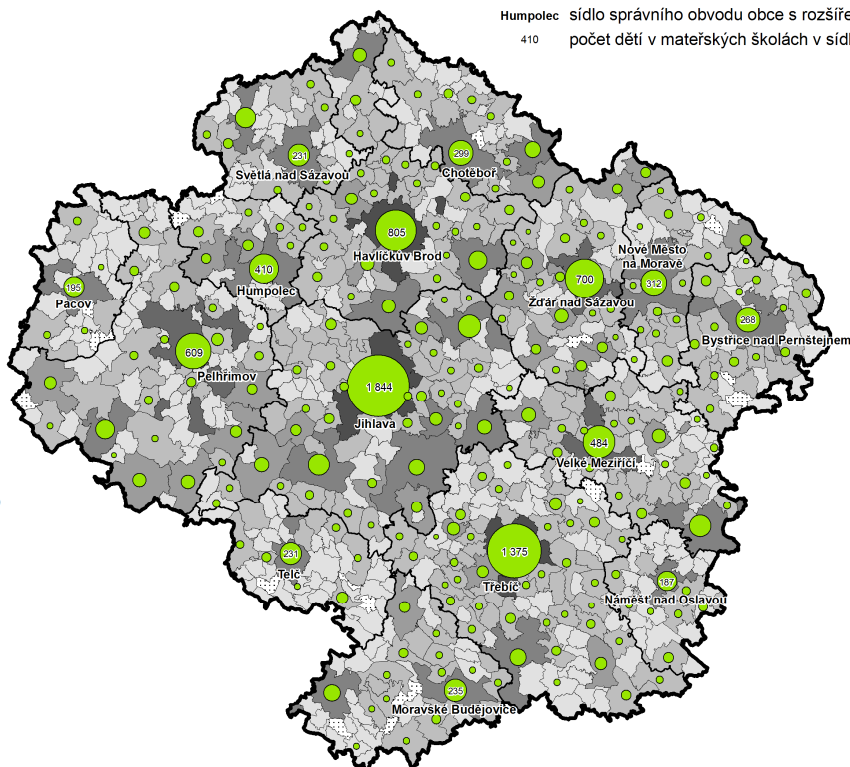
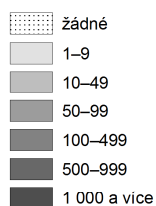
Děti v mateřských školách podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

děti v mateřských školách

Humpolec sídlo správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP)
410 počet dětí v mateřských školách v sídle SO ORP

děti ve věku 3–6 let celkem (k 31. 12. 2015)

hranice obce
hranice SO ORP

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Základní školy

Demografická situace výrazně poznamenala i působení více než 260 základních škol v Kraji Vysočina. Jejich počet se během sledované dekády snížil o pět na 263 ve školním roce 2016/2017. Ještě výraznější byl úbytek tříd – až na minimální počet 2 151 ve školním roce 2012/2013, v následujících letech sice postupně opět vzrostl až na 2 212 ve školním roce 2016/2017, stále je to však o 4,2 % méně než v roce 2007/2008.

V počtu škol a tříd se odrážel vývoj počtu žáků základních škol, který v úvodu sledovaného období **výrazně poklesl** – až na necelých 41 tisíc žáků ve školním roce 2011/2012 (oproti roku 2007/2008 více než o čtyři

tisíce méně). Vzdor postupnému zvyšování počtu žáků v následujících letech i ve školním roce 2016/2017 usedlo na Vysočině do školních lavic téměř o čtrnáct set žáků méně než v roce 2007/2008.

Počet žáků nově přijatých do základních škol v Kraji Vysočina v prvních letech mírně přesahoval 4 500, ve druhé polovině sledovaného období se pohyboval nad hranicí pěti tisíc žáků. Od školního roku 2011/2012 byl vyšší než neustále klesající počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku (v roce 2015/2016 byl o třetinu nižší než ve školním roce 2007/2008). To však nejsou jediní žáci, kteří základní školu opouštějí. K nim nutno připočítat i žáky, kteří odcházejí na víceletá gymnázia. Těch bylo na Vysočině s výjimkou dvou let vždy více než čtyři sta. Celkový počet žáků základních škol začal **opět růst** až od školního roku 2012/2013.

Tab. 2.3 Základní školy v Kraji Vysočina

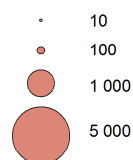
Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	45 314	43 371	41 902	41 173	41 009	41 167	41 568	42 428	43 109	43 876
z toho dívky (%)	47,6	47,7	48,0	48,1	48,3	48,3	48,4	48,3	48,3	48,5
v tom (%):										
na 1. stupni	52,6	54,5	56,1	56,8	57,7	58,6	59,6	60,4	61,2	60,8
na 2. stupni	47,4	45,5	43,9	43,2	42,3	41,4	40,4	39,6	38,8	39,2
Nově přijatí do 1. ročníku	4 522	4 693	4 767	4 623	4 987	5 027	5 337	5 612	5 381	5 303
z toho ve věku 7 a více let (%)	19,8	18,3	18,8	19,9	20,1	20,6	19,4	17,9	19,2	19,8
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	6 065	5 672	4 867	4 683	4 359	4 325	4 219	4 205	4 043	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	527	510	456	398	392	412	466	416	408	.

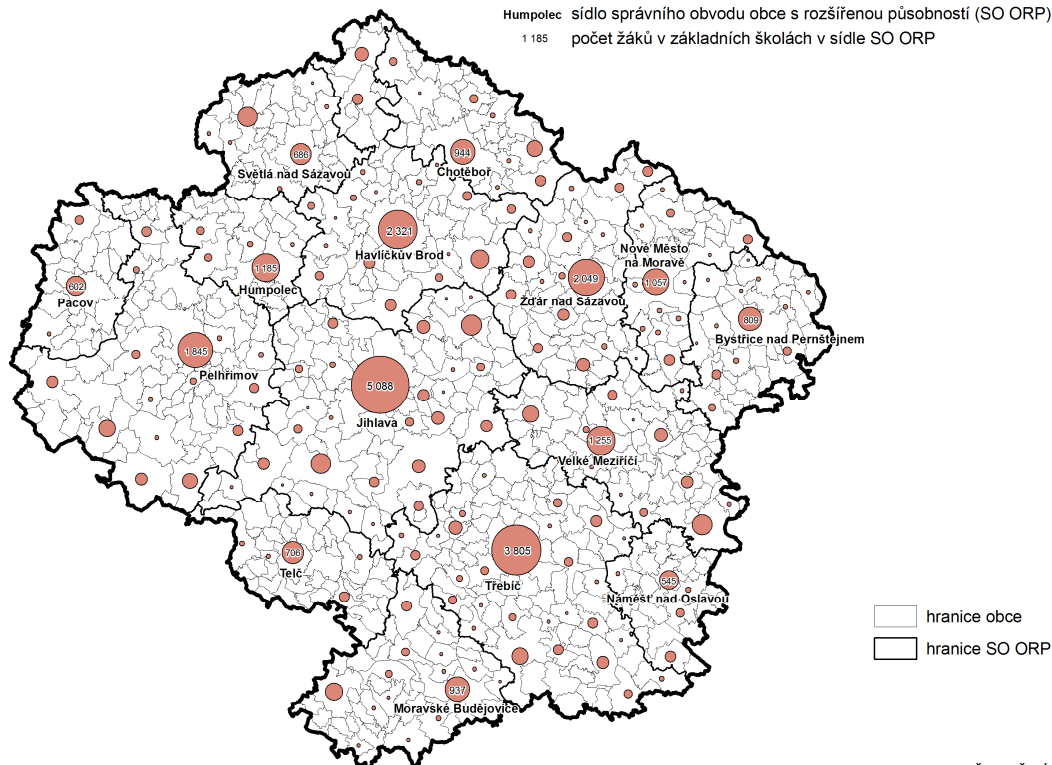
¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

Žáci v základních školách podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

žáci v základních školách

Humpolec sídlo správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP)
1 185 počet žáků v základních školách v sídle SO ORP

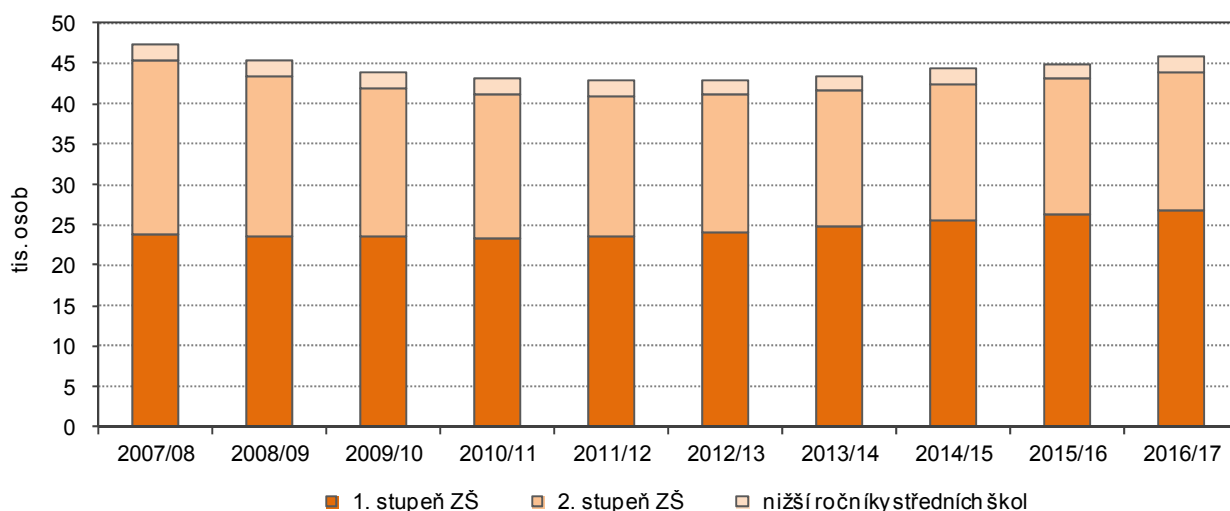
□ hranice obce
□ hranice SO ORP

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Graf 2.6 Žáci plnící povinnou školní docházku podle druhu školy v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

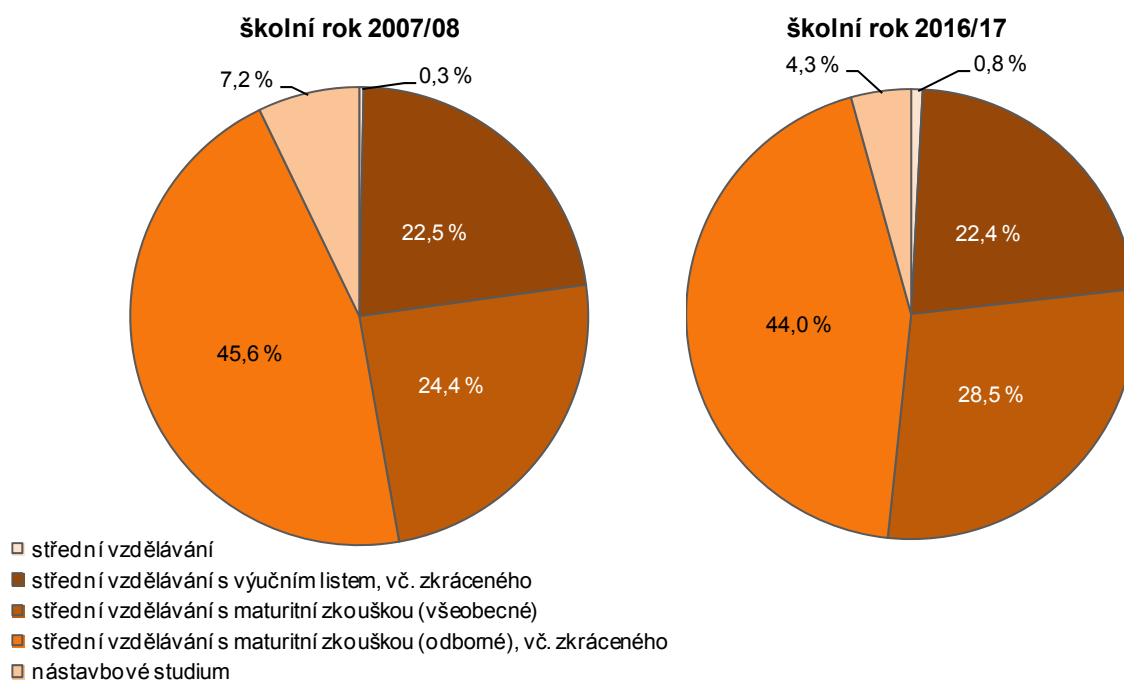
Střední školy

Ve středním školství se v dekadě 2007 až 2016 plně projevil pokles porodnosti začínající před polovinou devadesátých let. Počet žáků středních škol v Kraji Vysočina tak **nepřetržitě klesal**. Celkově byl počet studentů středních škol na Vysočině ve školním roce 2016/2017 téměř o čtvrtinu (- 24,2 %) nižší než ve školním roce 2007/2008. Mírnější byl pouze pokles počtu studentů středních všeobecně vzdělávacích škol (gymnází), jejichž počet se v průběhu sledovaných let v kraji snížil více než o desetinu, ale jejich podíl na celkovém počtu žáků středních škol se zvýšil o 4,1 procentního bodu na 28,5 % ve školním roce 2016/2017.

Nejsilnější složkou středního školství na Vysočině byly a jsou střední odborné školy s maturitou, jejichž studenti stále tvoří téměř polovinu středoškoláků v kraji, i když jejich podíl poklesl o 1,6 bodu na 44,0 % ve školním roce 2016/2017.

Graf 2.7 Žáci ve středních školách podle druhu vzdělávání v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Žáci učebních oborů vzdor absolutnímu poklesu tvoří neustále více než pětinu celkového počtu žáků a studentů středních škol v kraji, mnohem rychleji ubývalo účastníků nástavbového studia (snížení podílu na celkovém počtu žáků o 2,9 bodu na 4,3 %).

Velice výrazně na Vysočině poklesl počet nově přijatých studentů, který byl ve školním 2016/2017 o 27,1 % nižší než v roce 2007/2008. Téměř stejný byl **propad počtu absolventů**, který mezi školními roky 2007/2008 a 2015/2016 činil 25,6 %. Odpad žáků a studentů během studia nebo i u maturity byl tedy opravdu značný.

Mezi žáky a studenty středních škol v Kraji Vysočina ve většině let sledovaného období mírně převládaly dívky, na jeho konci se na celkovém počtu studentů podílely více než 51 %.

Tab. 2.4 Střední školy v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	28 429	28 344	28 080	26 742	25 394	23 933	22 858	22 360	21 976	21 545
z toho dívky (%)	50,3	50,7	50,2	50,0	49,7	49,5	49,5	51,2	51,2	51,1
v tom v denní formě vzdělávání (%)	95,2	94,6	94,8	94,6	94,8	94,6	94,0	92,8	92,6	92,4
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,3	0,3	0,2	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,8	0,8
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,5	21,9	22,0	22,0	22,4	22,8	23,0	22,3	22,5	22,4
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	24,4	24,4	24,2	24,2	24,9	25,6	26,5	27,3	27,8	28,5
nástavbové studium	45,6	45,8	45,5	45,0	44,6	44,4	43,7	44,5	44,4	44,0
Nově přijatí do 1. ročníku Absolventi	7 856	7 885	7 765	6 812	6 554	6 154	6 099	6 030	5 759	5 730
Absolventi	6 517	6 439	6 544	5 876	5 903	5 643	4 988	4 843	4 846	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,3	0,5	0,4	0,5	0,7	0,7	0,5	1,1	0,9	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	28,6	27,7	27,3	28,6	29,8	27,6	30,0	29,0	29,0	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	17,9	18,4	19,0	20,2	20,2	19,5	20,0	21,5	20,6	.
nástavbové studium	44,5	44,2	43,9	43,3	42,9	45,0	43,6	44,4	45,6	.
	8,7	9,2	9,5	7,5	6,4	7,1	5,9	4,1	3,8	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

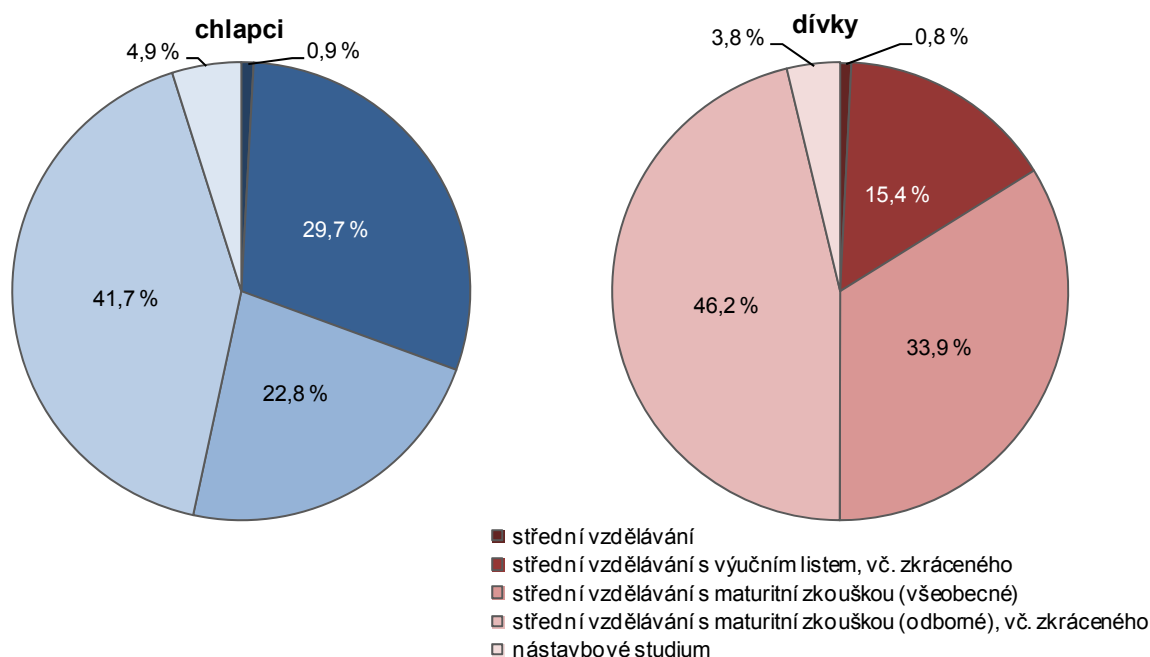
Ve středních školách na Vysočině jednoznačně převládají žáci a studenti v denní formě vzdělávání, ve školním roce 2007/2008 představovali 95,2 %, ve školním roce 2016/2017 pak 92,4 % celkového počtu žáků a studentů, když v absolutním vyjádření jejich počet mezi těmito roky poklesl o 26,5 %. Naproti tomu počet účastníků ostatních forem vzdělávání vzrostl více než o pětinu (o 20,5 %) a jejich podíl na celkovém počtu středoškoláků tak vzrostl o 2,8 bodu na 7,6 %.

Mezi žáky a studenty denní formy vzdělávání v kraji jednoznačně převládá věková skupina 15 až 19 let, i když její podíl na celku v průběhu sledované dekády poklesl o 4,5 procentního bodu. Na její úkor se zvýšilo zastoupení žáků čtrnáctiletých a mladších (studenti nižších tříd víceletých gymnázií) a žáků ve věku 20 až 24 let (např. nástavbové studium).

Mezi žáky v ostatních formách vzdělávání převládají studenti pětadvacetiletí a starší (tvoří zhruba čtyři pětiny celkového počtu).

Graf 2.8 Žáci ve středních školách podle pohlaví a druhu vzdělávání v Kraji Vysočina ve školním roce 2016/17

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Tab. 2.5 Střední školy v Kraji Vysočina – žáci podle formy vzdělávání a věku

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci v denní formě vzdělávání	27 064	26 826	26 629	25 296	24 085	22 640	21 481	20 756	20 343	19 900
v tom ve věku (%):										
do 14 let	6,5	6,4	6,4	6,4	6,7	7,2	7,5	7,9	8,1	8,3
15–19 let	90,0	90,2	90,0	88,9	87,9	86,7	85,6	85,4	85,3	85,5
20–24 let	3,4	3,2	3,5	4,6	5,1	5,9	6,6	6,2	6,1	5,7
25 let a starší	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
Žáci v ostatních formách vzdělávání	1 365	1 518	1 451	1 446	1 309	1 293	1 377	1 604	1 633	1 645
z toho ve věku (%):										
20–24 let	22,8	19,6	21,0	20,6	22,0	20,4	19,0	16,9	17,5	19,1
25 let a starší	68,8	73,2	72,4	72,1	73,6	74,2	77,5	80,5	80,3	78,2

Gymnázia v Kraji Vysočina nepostihl tak výrazný pokles počtu studentů jako ostatní druhy středních škol, přesto se však i v jejich případě počet studentů mezi školními roky 2007/2008 a 2016/2017 **snížil** více než o **desetinu**, konkrétně o 11,6 %, což bylo o 12,6 bodu méně než u středních škol celkem.

Na rozdíl od středních škol celkem mezi studenty gymnázií na Vysočině převládají dívky, které stabilně tvoří kolem šedesáti procent studentů.

Na gymnáziích v Kraji Vysočina se nevyskytuje jiná forma studia než denní. Stále převládá osmiletá forma studia, na kterou stabilně připadá přes padesát procent studentů.

Mírně (o 8,4 %) poklesl počet žáků nově přijímaných do studia, snížení počtu absolventů bylo výraznější (14,3 %), mezi nimi mají nižší zastoupení studenti víceletých, zejména osmiletých gymnázií.

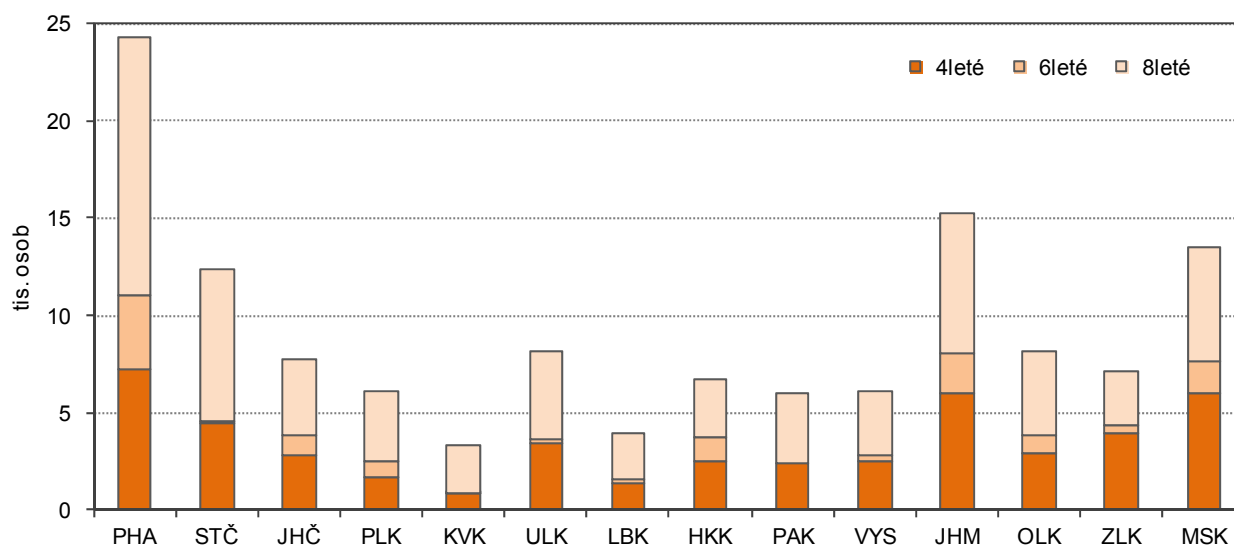
Tab. 2.6 Střední školy v Kraji Vysočina vyučující obory gymnázií

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	6 936	6 914	6 791	6 472	6 315	6 120	6 063	6 101	6 117	6 130
z toho dívky (%)	62,8	63,1	62,8	62,3	61,6	60,8	60,4	60,8	60,9	60,8
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	41,4	41,2	41,4	40,3	39,5	39,1	39,3	39,6	40,6	41,2
6 let	4,9	5,3	5,8	6,1	6,4	6,8	6,9	6,5	5,8	5,6
8 let	53,6	53,5	52,8	53,6	54,0	54,1	53,8	53,8	53,6	53,2
Nově přijatí do 1. ročníku	1 232	1 211	1 156	1 037	1 113	1 085	1 118	1 128	1 142	1 128
Absolventi	1 164	1 187	1 241	1 185	1 195	1 102	1 000	1 042	998	.
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	57,5	57,5	58,9	58,2	57,1	56,1	54,9	55,0	56,3	.
6 let	4,3	4,9	4,4	4,4	4,9	4,8	7,3	7,5	4,9	.
8 let	38,2	37,7	36,7	37,4	38,1	39,1	37,8	37,5	38,8	.

Graf 2.9 Žáci v gymnáziích podle délky vzdělávání a krajů ve školním roce 2016/17

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počet žáků středních odborných škol **poklesl** v Kraji Vysočina mezi školními roky 2007/2008 a 2016/2017 více než o **čtvrtinu** (o 25,5 %), tedy podstatně více než tomu bylo u gymnázií. Podíl dívek na celkové počtu studentů se mírně snížil (o 0,6 procentního bodu). Úbytek nově přijatých studentů středních škol byl zhruba čtvrtinový (- 26,0 %), o něco méně ubylo absolventů, (pokles o 23,5 %).

Mezi absolventy středních odborných škol stále **převládají** absolventi **středních odborných škol s maturitou**, i když jejich podíl v uvedené dekádě mírně klesal, stále představují kolem dvou třetin všech absolventů. O něco se zvýšil podíl absolventů středních škol s výučním listem, který dosáhl jedné třetiny.

Tab. 2.7 Střední školy v Kraji Vysočina vyučující obory odborného vzdělání bez nástavbového studia

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	19 453	19 246	19 025	18 012	17 118	16 189	15 364	15 088	14 876	14 487
Nově přijatí do 1. ročníku	5 518	5 558	5 366	4 593	4 506	4 321	4 254	4 299	4 154	4 085
Absolventi	4 785	4 657	4 684	4 249	4 328	4 138	3 696	3 603	3 662	.
Střední vzdělávání										
Žáci celkem	85	73	69	95	108	100	121	158	171	177
z toho dívky (%)	58,8	57,5	55,1	61,1	59,3	63,0	57,0	57,0	54,4	48,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	100,0	84,2	73,1	75,0	73,6	74,7	77,2	80,2
Nově přijatí do 1. ročníku	55	43	42	74	79	52	85	66	75	69
Absolventi	22	33	27	28	40	39	25	51	43	.
Střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾										
Žáci celkem	6 401	6 201	6 175	5 879	5 689	5 464	5 257	4 987	4 938	4 824
z toho dívky (%)	33,8	34,0	32,7	32,7	33,5	34,0	32,9	34,2	34,5	35,0
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,8	99,6	99,5	99,2	99,1	99,1	98,9	98,7	98,6	98,0
Nově přijatí do 1. ročníku	2 170	2 114	2 139	1 817	1 834	1 729	1 617	1 532	1 525	1 554
Absolventi	1 861	1 781	1 786	1 679	1 757	1 560	1 494	1 404	1 407	.
Střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾										
Žáci celkem	12 967	12 972	12 781	12 038	11 321	10 625	9 986	9 943	9 767	9 486
z toho dívky (%)	53,2	53,1	53,0	53,0	52,1	52,0	52,4	54,3	53,9	53,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	97,7	97,6	98,3	98,4	98,0	96,2	94,2	90,3	88,9	88,2
Nově přijatí do 1. ročníku	3 293	3 401	3 185	2 702	2 593	2 540	2 552	2 701	2 554	2 462
Absolventi	2 902	2 843	2 871	2 542	2 531	2 539	2 177	2 148	2 212	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Obory středního vzdělávání měly v uplynulém desetiletí na Vysočině jen zanedbatelný počet žáků, méně než dvě stě, podstatně vyšší, zhruba třetinový podíl na celkovém počtu středoškoláků mělo střední vzdělání s výučním listem. Kolem dvou třetin žáků středních škol studovalo na středních odborných školách s maturitou.

V průběhu sledovaného desetiletí došlo v kraji u učebních oborů s maturitou i u středních odborných škol s maturitou ke zhruba **čtvrtinovému poklesu** počtu žáků.

Obdobně poklesl i počet nově přijatých studentů, výrazněji (o 28,4 %) u učebních oborů s maturitou, snížení u středních škol s maturitou bylo o 3,2 procentního bodu mírnější.

Podobný byl pokles počtu **absolventů**, u učebních oborů se mezi školními roky 2007/2008 a 2015/2016 snížil o 24,4 %, u absolventů středních škol s maturitou se zmenšil o 23,8 %).

Tab. 2.8 Střední školy v Kraji Vysočina vyučující obory nástavbového studia

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

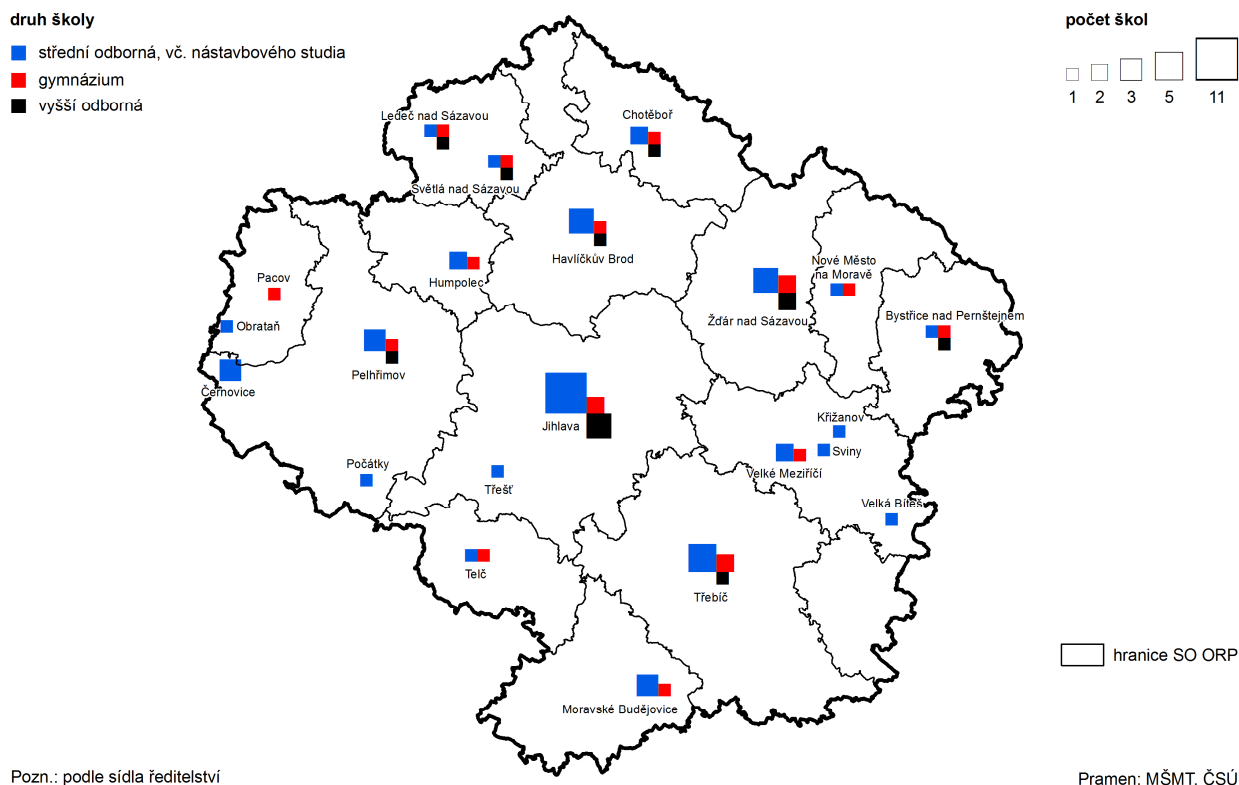
	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	2 040	2 184	2 264	2 258	1 961	1 624	1 431	1 171	983	928
z toho dívky (%)	41,6	44,1	44,4	43,2	43,3	42,5	42,8	45,8	46,2	44,5
z toho v denní formě vzdělávání (%)	48,0	45,5	46,9	47,5	48,7	49,6	50,7	54,7	55,3	57,4
Nově přijatí do 1. ročníku	532	563	646	575	535	433	387	390	284	324
Absolventi	568	595	619	442	380	403	292	198	186	.

Ještě výraznější byl úbytek studentů na oborech nástavbového studia, jejichž počet se snížil více než o polovinu (- 54,5 %), mírnější byl v nástavbovém studiu pokles počtu nově přijatých studentů (- 39,1 %). Ještě více se propadl počet absolventů (- 67,2 %).

Ve srovnání se středními odbornými školami byl mezi studenty nástavbového studia o něco nižší podíl dívek, menší byl též podíl studentů denního vzdělávání.

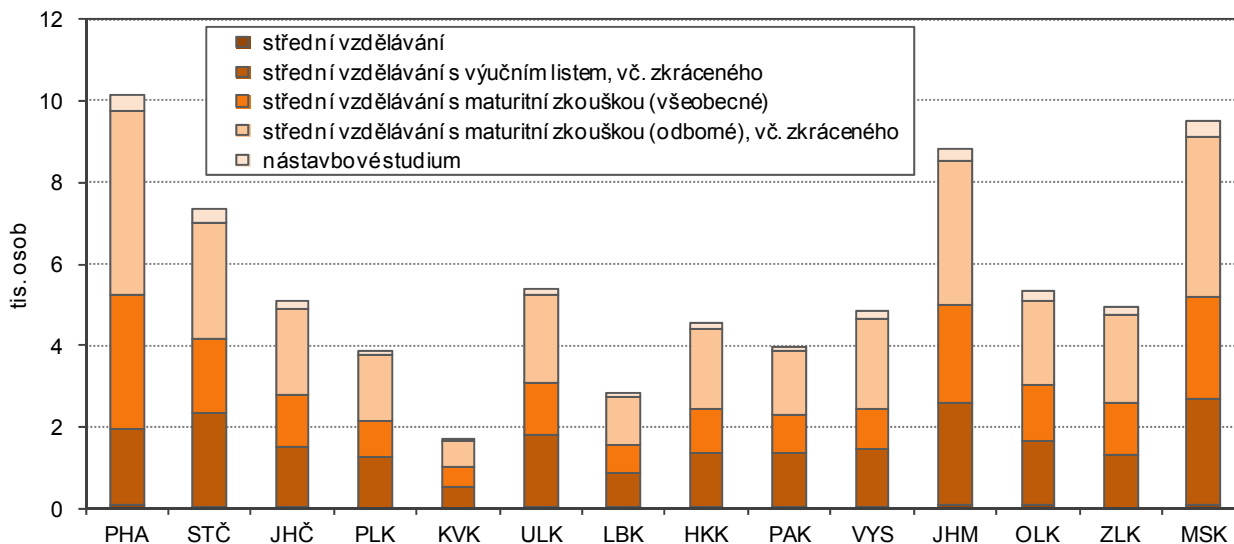

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Kraje Vysočina ve školním roce 2015/16

Graf 2.10 Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Vyšší odborné a vysoké školy

Postupným **odlivem studentů** trpí na Vysočině v posledních letech i vyšší odborné školy. Vrcholem pro ně byl školní rok 2012/2013, kdy se mohly pochlubit bezmála šestnácti sty studentů, v následujících letech jim ale začalo studentů ubývat a možná zlomovým pro ně bude školní rok 2016/2017, kdy meziročně přišly téměř o pětinu studentů.

Pro vyšší odborné školy v kraji je charakteristický vysoký podíl dívek mezi studenty, vždy více než dvoutřetinový, který se na konci sledované dekády zvýšil až na čtyři pětiny.

Tab. 2.9 Vyšší odborné školy v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	1 471	1 494	1 533	1 568	1 500	1 597	1 508	1 445	1 442	1 194
z toho ženy (%)	78,9	77,1	72,3	71,9	70,4	72,3	75,6	74,7	78,4	80,8
z toho v denní formě vzdělávání (%)	76,8	57,2	71,7	66,6	61,3	60,3	60,4	62,6	54,6	52,5
Nově přijatí do 1. ročníku	594	604	597	651	593	714	600	522	586	404
Absolventi	314	373	327	365	422	368	315	326	331	.

Mezi studenty měla největší zastoupení věková skupina 20 až 24 let, v průběhu let ale přibývalo studentů třicetiletých a starších, jejichž podíl se postupně blížil jedné čtvrtině. Tuto skutečnost můžeme dát do souvislosti se stoupajícím podílem studentů v ostatních formách vzdělávání. Na počátku sledovaného desetiletí na vyšších odborných školách v Kraji Vysočina jednoznačně převládala denní forma vzdělávání, postupně se však její podíl snižoval až se nakonec počet studentů v denní formě a v ostatních formách studia téměř vyrovnal. Ve školním roce 2016/2017 tak byl podíl studentů v denním studiu (52,5 %) ze všech krajů České republiky nejnižší.

Výše zmíněný úbytek celkového počtu studentů vyšších odborných škol na Vysočině ve školním roce 2016/2017 koresponduje s výrazným, téměř třetinovým úbytkem nově přijímaných studentů. Snad je možno jej dát alespoň částečně do souvislosti s výrazným poklesem porodnosti, k němuž na Vysočině došlo o dvě desetiletí dříve.

Tab. 2.10 Vyšší odborné školy v Kraji Vysočina – studenti podle formy vzdělávání a věku

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti v denní formě vzdělávání	1 129	1 082	1 099	1 045	919	963	911	904	787	627
v tom ve věku (%):										
do 19 let	18,3	20,3	17,7	15,2	12,6	14,8	13,0	12,4	12,8	14,2
20–24 let	79,3	76,6	79,5	81,6	82,9	81,0	82,7	83,6	81,6	81,8
25–29 let	1,4	2,4	1,6	1,9	2,5	2,6	3,0	3,1	4,4	3,3
30 a více let	1,0	0,6	1,2	1,2	1,6	1,6	1,4	0,9	1,1	0,6
Studenti v ostatních formách vzdělávání	342	412	434	523	581	634	597	541	655	567
v tom ve věku (%):										
do 19 let	0,9	1,0	0,5	0,6	0,9	1,9	0,7	0,2	0,6	0,7
20–24 let	22,5	21,6	18,2	17,4	19,1	23,5	26,6	26,6	27,6	25,7
25–29 let	24,3	19,7	19,8	21,8	21,0	16,9	19,4	21,3	24,7	25,2
30 a více let	52,3	57,8	61,5	59,8	58,7	57,7	53,1	51,9	47,0	48,3

Na rozdíl od nepřetržitě klesajícího počtu studentů vyšších odborných škol v denní formě vzdělávání počet studentů v ostatních formách studia na Vysočině v první polovině sledované dekády rostl, k jeho poklesu poprvé dochází až ve školním roce 2013/2014 a ani v následujícím roce není jeho trend jednoznačně klesající.

Mezi studenty ostatních forem vzdělávání na vyšších odborných školách logicky převládají věkově starší studenti, na Vysočině se mezi nimi podíl pětadvacetiletých a starších studentů ve sledovaných letech pohyboval kolem tří čtvrtin. U denní formy studia byl naproti tomu jejich podíl zanedbatelný a prim hráli studenti ve věku 20 až 24 let.

Tab. 2.10 Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti státního občanství ČR

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Studenti státního občanství ČR¹⁾	16 026	17 325	18 171	18 665	18 780	18 152	17 513	16 390	15 264	14 459
z toho ženy (%)	55,5	56,8	57,4	57,7	58,0	58,6	58,6	58,2	57,8	58,0
z toho v prezenční formě studia (%)	78,7	78,0	76,7	77,1	76,7	77,8	78,6	78,8	79,4	78,9
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	62,2	64,7	65,3	65,1	65,1	64,6	64,4	62,3	61,6	60,6
magisterský	18,9	14,1	11,4	10,0	9,0	8,4	8,1	8,5	8,7	8,6
magisterský navazující	14,9	17,8	20,0	21,7	22,6	23,4	23,7	25,2	25,7	26,5
doktorský	5,4	5,0	5,0	4,9	4,8	4,7	4,9	5,1	5,2	5,3
v tom ve věku (%):										
do 19 let	9,0	8,3	8,5	8,1	7,8	7,7	7,4	7,0	6,9	7,6
20–24 let	63,5	63,2	61,4	62,3	62,3	64,1	65,0	65,6	65,5	64,5
25–29 let	16,8	16,9	17,5	17,3	17,3	16,3	16,1	16,5	17,4	17,7
30 a více let	10,7	11,7	12,5	12,4	12,5	12,0	11,4	10,9	10,2	10,2

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý student je uveden jen jednou, celkový počet studentů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

Na konci sledovaného desetiletí studovalo na veřejných i soukromých vysokých školách téměř čtrnáct a půl tisíce studentů s bydlištěm na území Kraje Vysočina. Oproti roku 2007 to bylo výrazně méně, ve srovnání s maximálním počtem studentů, který byl zaznamenán v roce 2011, byl úbytek dokonce téměř čtvrtinový (o 23,0 %). A vzhledem k vývoji porodnosti v devadesátých letech je nutno předpokládat, že **pokles** počtu vysokoškolských studentů bude **pokračovat** i v následujících letech.

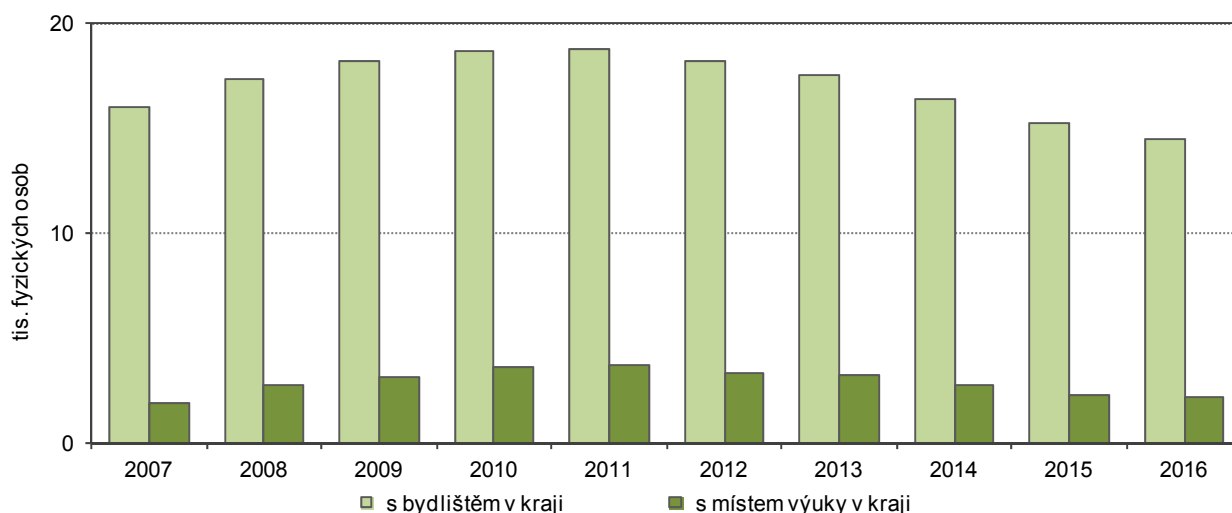
Mezi vysokoškolskými studenty z Vysočiny poměrně jasně převládají ženy, jejichž podíl nikdy neklesl pod 55 procent. Obdobně stabilně více než tři čtvrtiny studentů připadají na prezenční formu studia.

Nejčastějším studijním programem mezi vysokoškolskými studenty z Vysočiny byl stabilně **bakalářský** program (vždy přes 60 procent), v průběhu sledované dekády stoupala váha magisterského navazujícího programu (až na více než čtvrtinu studentů), úměrně ubývalo magisterského programu. Podíl studentů v doktorském studiu se průběžně pohyboval kolem pěti procent.

Věkově je mezi vysokoškolskými studenty z Vysočiny nejméně zastoupena mládež do devatenácti let, až dvoutřetinový podíl připadá na studenty z věkové skupiny 20 až 24 let. Poměrně výrazně jsou zastoupeni i starší studenti ve věku 25 až 29 let a i třicetiletí a starší.

Graf 2.11 Studenti státního občanství ČR veřejných a soukromých vysokých škol v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Vysoké školy v roce 2016 absolvovaly téměř čtyři tisícovky studentů se státním občanstvím České republiky a bydlištěm v Kraji Vysočina. Oproti stavu z roku 2007 to bylo o třetinu více, ale ve srovnání s rokem 2012, kdy z vysokých škol vyšlo nejvíce absolventů z Vysočiny, to znamená **pokles** o šestnáct procent.

Je zajímavé, že ženy mají na celkovém počtu absolventů vyšší podíl než na celkovém počtu studentů a tento rozdíl se navíc v průběhu let zvyšuje. Zatímco v roce 2007 byl podíl žen na počtu absolventů o 2,7 procentního bodu vyšší než podíl žen na počtu studentů, v roce 2016 činil tento rozdíl už 4,4 bodu.

Mezi absolventy vysokých škol z Vysočiny jednoznačně převládali absolventi bakalářského studia, u jejichž podílu na celkovém počtu absolventů se ve sledovaném desetiletí projevovala mírně rostoucí tendence. Jejich podíl byl v roce 2016 o 4,9 procentního bodu vyšší než v roce 2007. Úměrně tomu se snižoval podíl absolventů magisterského studijního programu, ať už samostatného nebo navazujícího (v roce 2016 byl o 4 body nižší než v roce 2017). Klesající tendenci je možno vysledovat i u doktorského studijního programu.

Tab. 2.11 Veřejné a soukromé vysoké školy – absolventi státního občanství ČR

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Absolventi státního občanství ČR¹⁾	2 991	3 462	3 963	4 303	4 416	4 724	4 653	4 526	4 166	3 978
z toho ženy (%)	58,2	58,1	59,6	61,7	61,5	61,8	62,1	62,2	61,2	62,4
z toho v prezenční formě studia (%)	80,9	81,1	81,7	79,1	78,9	79,0	78,5	77,4	80,3	82,0
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	50,9	53,6	58,0	59,4	57,4	58,7	57,3	59,5	54,8	55,8
magisterský	29,9	22,8	13,7	10,2	8,3	7,5	6,6	4,9	5,3	6,1
magisterský navazující	16,9	21,5	26,6	28,8	32,6	32,2	34,9	33,6	37,7	36,7
doktorský	2,6	2,2	1,9	1,7	1,9	1,8	1,5	2,2	2,3	1,7

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý absolvent je uveden jen jednou, celkový počet absolventů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

3. Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)

Jedním ze zdrojů informací o ekonomické aktivitě obyvatelstva jsou výsledky Výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad u náhodně vybraného souboru domácností. Při práci s jeho výsledky je ale samozřejmě třeba pamatovat na skutečnost, že byly zpracovány na základě dat získaných od pouze nevelkého vzorku populace, mezi jednotlivými roky tedy může docházet i ke značným výkyvům.

Počet zaměstnaných ve věku 15 až 29 let měl v Kraji Vysočina v posledním desetiletí **klesající tendenci**, v roce 2016 byl oproti roku 2007 nižší o téměř čtrnáct tisíc osob (relativně o 25 %). Méně výrazný byl v témže období pokles počtu ekonomicky neaktivních v této věkové skupině, kterých ubylo přes osm tisíc, relativně 15,8 %. Vývoj počtu patnácti až devětadvacetiletých nezaměstnaných zhruba kopíroval průběh hospodářského cyklu. Po prudkém nárůstu po roce 2008 až na maximum v roce 2013 (téměř sedm tisíc osob) postupně poklesl až pod hodnotu z prvních dvou let sledované dekády.

Mezi zaměstnanými ve věku 15 až 29 let **převládají muži**, jejichž podíl se na Vysočině zpravidla pohyboval kolem 60 %. Mezi ekonomicky neaktivními naopak stabilně převažovaly ženy, i když se mezi roky 2007 a 2016 jejich počet snížil výrazněji než tomu bylo v případě mužů (více než pětina úbytek žen, mužů ubylo méně než desetina), takže na konci sledovaného období tvořily 54,1 % populace ve věku 15 až 29 let (v roce 2007 to bylo o 3,9 procentního bodu více).

Tab. 3.1 Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví v Kraji Vysočina

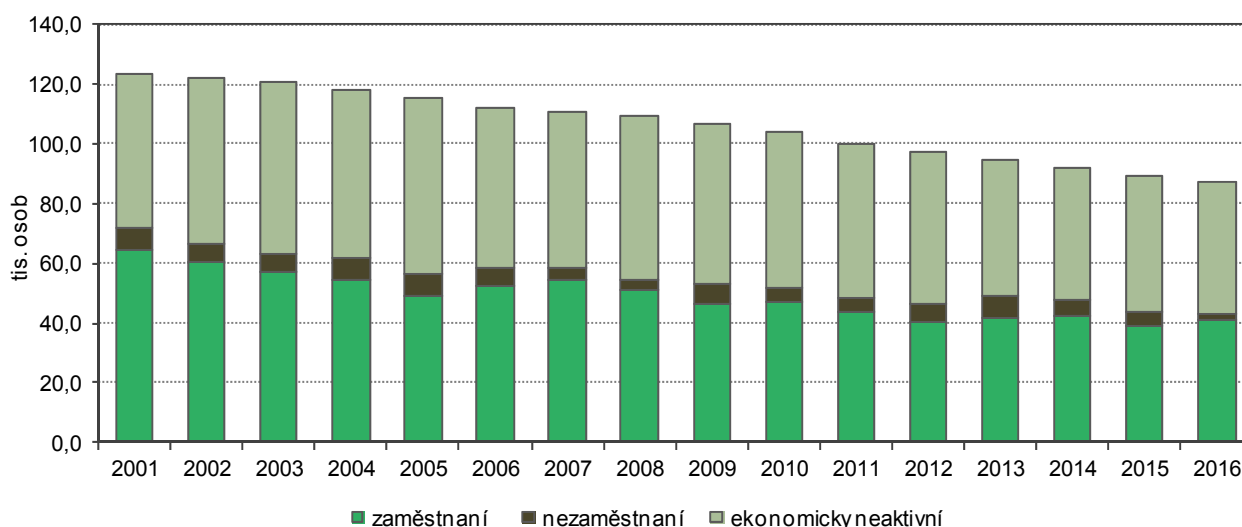
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

tis. osob

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnaní	54,4	51,4	46,2	46,8	43,4	40,2	41,9	42,1	39,4	40,8
muži	33,1	30,3	27,8	28,1	26,3	24,3	25,4	25,8	23,8	24,1
ženy	21,4	21,0	18,5	18,7	17,2	15,9	16,5	16,3	15,6	16,7
Nezaměstnaní	4,0	3,1	6,6	5,0	5,0	6,0	6,9	5,5	4,4	2,6
muži	2,1	1,7	3,6	3,4	3,3	3,7	3,9	2,6	1,8	0,9
ženy	1,9	1,4	3,0	1,6	1,7	2,3	3,0	2,9	2,6	1,7
Ekonomicky neaktivní	52,0	54,5	54,1	52,1	51,5	51,1	46,0	44,6	45,7	43,8
muži	21,8	24,4	24,1	22,4	22,1	22,4	19,6	19,2	20,7	20,1
ženy	30,2	30,1	30,0	29,8	29,4	28,8	26,3	25,4	25,1	23,7

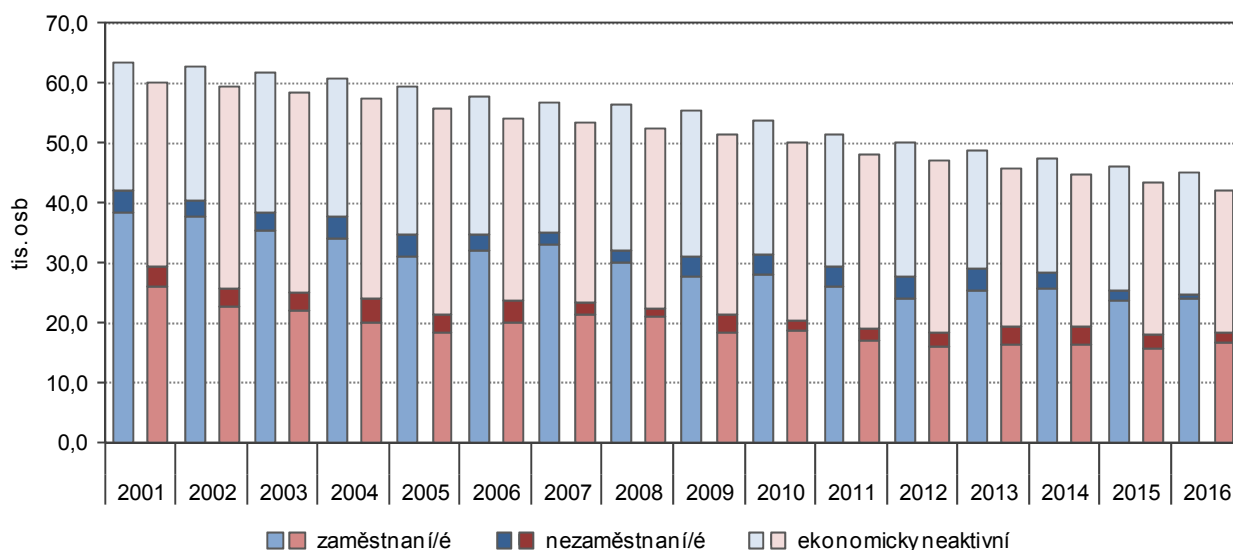
Graf 3.1 Osoby ve věku 15 až 29 let podle ekonomického postavení v Kraji Vysočina

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Graf 3.2 Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví v Kraji Vysočina

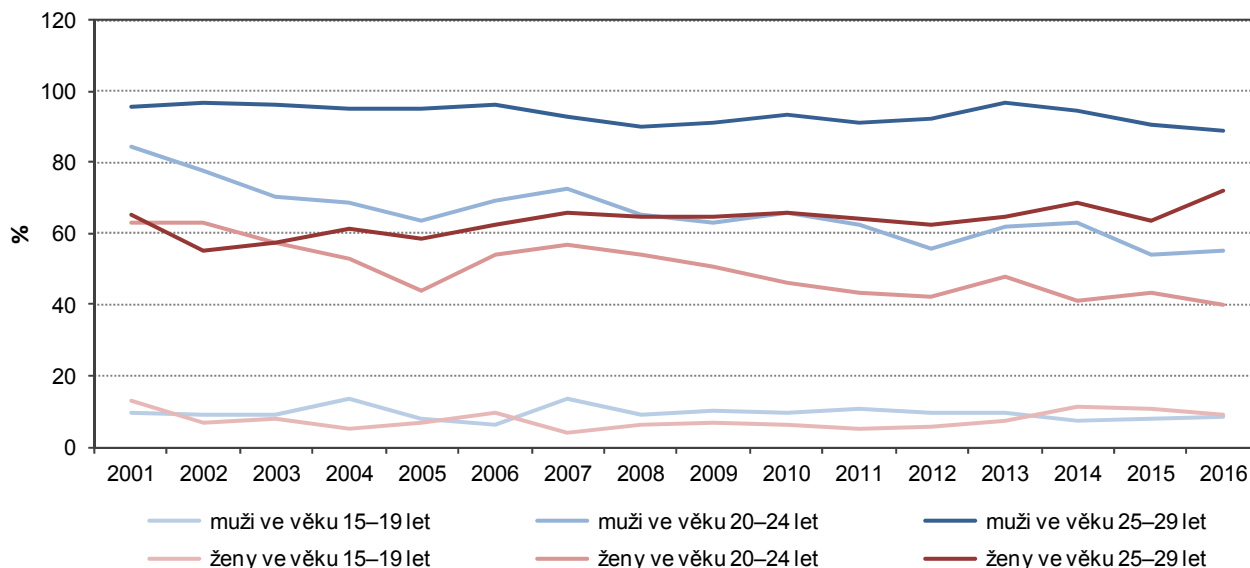
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

U míry ekonomické aktivity (podíl ekonomicky aktivních osob na celkové populaci) mladých se na Vysočině v uplynulých letech projevovala **klesající tendence**, související s prodlužující se dobou vzdělání. Nejvýraznější byla tato tendence u mužů i žen ve věku 20 až 24 let. U mužů této věkové skupiny dosahovala míra ekonomické aktivity (vyjádřená tříletými průměry) v roce 2007 hodnoty 72,4 %, v roce 2016 to bylo jen 55,1 %, u stejně starých žen činily stejné hodnoty 56,5 % a 39,9 %.

Graf 3.3 Míra ekonomické aktivity obyvatel Kraje Vysočina podle pohlaví a věku v letech 2001–2016 (tříleté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

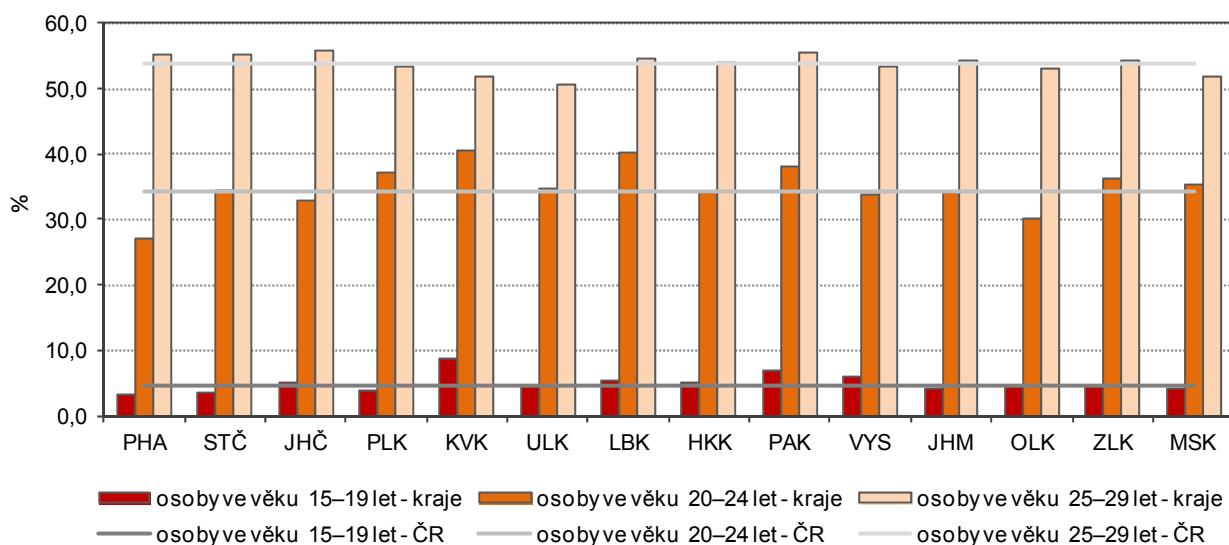

V mezikrajském srovnání v roce 2016 Kraj Vysočina vynikal u osob ve věku 15 až 19 let výjimečně vysokou mírou ekonomické aktivity (6,1 %), vyšší byla pouze v Karlovarském a Pardubickém kraji. Naopak u mladých z věkových skupin 20 až 24 let a 25 až 29 let zaznamenáváme v tomto roce oproti celorepublikové úrovni mírně **podprůměrné hodnoty**, u prvně jmenované skupiny 33,8 % (z krajů České republiky čtvrtá nejnižší hodnota), u poslední jmenované 53,3 % (regionálně pátá nejnižší hodnota).

Graf 3.4 Míra ekonomické aktivity podle věku v krajích a v ČR v roce 2016 (třileté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Údaje o ekonomické aktivitě jsou k dispozici rovněž ze sčítání lidu 2011. Z více než 96 tisíc osob ve věku 15 až 29 let bylo na Vysočině ekonomicky aktivních více než 49 tisíc, tj. 51 %. Zaměstnaných v tomto věkovém rozmezí bylo bezmála 42 tisíc, nezaměstnaných bylo téměř 7 300, z nichž 2 700 si hledalo první zaměstnání.

Z více než 42 500 ekonomicky neaktivních osob ve věku 15 až 29 let byla na Vysočině **většina žáků, studentů a učňů** (89,6 %), počty nepracujících důchodců a osob s vlastním zdrojem obživy byly nevelké.

U věkové skupiny 15 až 19 let pochopitelně jednoznačně převládali žáci, studenti a učni (83,4 %), ale už u věkové skupiny 20 až 24 měli **většinu** ekonomicky aktivní (57,6 %), mezi kterými byl ale značně vysoký podíl nezaměstnaných – téměř pětina. V době trvající hospodářské deprese se absolventům práce nehledala snadno.

Více než čtyři pětiny (82,6 %) věkové skupiny 25 až 29 let tvořily na Vysočině ekonomicky aktivní osoby, v tom bylo 74,2 % zaměstnaných a 8,4 % nezaměstnaných. Podíl ekonomicky neaktivních klesl pod třináct procent, z toho studenti představovali jen 3,3 % osob této věkové skupiny.

Tab. 3.2 Obyvatelstvo v Kraji Vysočina podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	505 565	250 196	255 369	30 698	33 101	32 741	17 115	15 626
v tom podle ekonomické aktivity:								
ekonomicky aktivní	243 720	135 637	108 083	3 075	19 070	27 060	15 290	11 770
v tom:								
zaměstnaní	220 743	124 043	96 700	2 184	15 437	24 298	13 803	10 495
z toho pracující studenti a učni	2 930	1 416	1 514	1 083	1 288	500	247	253
nezaměstnaní	22 977	11 594	11 383	891	3 633	2 762	1 487	1 275
z toho hledající 1. zaměstnání	3 640	1 927	1 713	448	1 752	508	229	279
ekonomicky neaktivní	245 515	104 862	140 653	25 601	12 798	4 115	953	3 162
nepracující důchodci	120 009	47 160	72 849	48	253	379	227	152
ostatní s vlastním zdrojem obživy	8 333	754	7 579	33	423	1 844	85	1 759
žáci, studenti a učni	77 772	38 410	39 362	25 355	11 688	1 068	536	532
nezjištěno	16 330	9 697	6 633	2 022	1 233	1 566	872	694

U věkové skupiny 25 až 29 let můžeme v Kraji Vysočina sledovat značné **rozdíly** mezi oběma pohlavími. Muži se vyznačují podstatně vyšší ekonomickou aktivitou, podíl ekonomicky aktivních osob u nich v roce 2011 dosahoval 89,3 %, ekonomicky neaktivních pouze 5,6 %. Naproti tomu na celkovém počtu žen této věkové skupiny se ekonomicky neaktivní podílely více než jednou pětinou, podíl ekonomicky neaktivních dosahoval 75,3 %. U žen ve věku 25 až 29 let již mezi ekonomicky neaktivními převládají ženy s vlastním zdrojem obživy, v praxi převážně ženy na rodičovské dovolené.

Mezi mladými zaměstnanými (15 až 29 let) na Vysočině v roce 2011 jednoznačně převládali **zaměstnanci** (82,6 %), podíl osob pracujících na vlastní účet dosahoval 6,7 %, zaměstnavatelů bylo méně než tři sta osob, počty členů produkčních družstev a pomáhajících rodinných příslušníků se počítaly jen na desítky. Vcelku nikterak překvapivě byl ve srovnání se zaměstnanými celkem v Kraji Vysočina u mladé generace o něco vyšší podíl zaměstnanců (o 2,5 procentního bodu) a odpovídajícím způsobem nižší podnikatelská aktivita – o 4,9 bodu nižší zastoupení osob pracujících na vlastní účet a o 2,5 bodu méně zaměstnavatelů.

Pro srovnání obou pohlaví nám může posloužit věková skupina 25 až 29 let. U žen této věkové skupiny se v roce 2011 na Vysočině projevovala nižší podnikatelská aktivita, podíl zaměstnanců byl u nich o 3,9 procentního bodu vyšší než u mužů, zastoupení osob pracujících na vlastní účet však bylo o 6,6 bodu nižší a podíl zaměstnavatelů byl menší o 0,9 bodu.

Tab. 3.3 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Zaměstnaní celkem	220 743	124 043	96 700	2 184	15 437	24 298	13 803	10 495
v tom (%):								
zaměstnanci	80,1	76,3	84,9	47,9	83,8	85,1	83,4	87,3
zaměstnavatelé	3,2	4,2	1,9	0,1	0,5	0,8	1,2	0,4
osoby pracující na vlastní účet	11,6	15,3	7,0	4,5	9,2	9,5	12,3	5,7
členové produkčních družstev	0,3	0,4	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,2	0,7	0,8	0,4	0,2	0,2	0,3
nezjištěno	4,4	3,7	5,3	46,6	6,2	4,4	2,8	6,4

Nejvíce zaměstnanců na Vysočině podle výsledků sčítání lidu 2011 pracovalo v **průmyslu**, obdobně je tomu i u mladé generace, jak v případě věkové skupiny 20 až 24, tak 25 až 29 let působila v průmyslu zhruba třetina zaměstnaných osob. Podobně tomu bylo u obchodu a oprav motorových vozidel, z hlediska zaměstnanosti druhého nejvýznamnějšího odvětví v kraji, které se na počtu zaměstnaných na Vysočině podílelo zhruba desetinou. Výraznější rozdíl je možno pozorovat pouze u primárního sektoru, který mladou generaci evidentně příliš nepřitahuje. V roce 2011 byl ve věkové skupině 20 až 24 let podíl osob zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybnářství o 2,8 bodu nižší než u zaměstnaných celkem, ve věkové skupině 25 až 29 let byl rozdíl prakticky stejný (2,9 bodu).

Tab. 3.4 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	220 743	15 437	24 298	124 043	9 147	13 803	96 700	6 290	10 495
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybnářství	6,3	3,5	3,4	8,0	5,0	4,6	4,0	1,3	1,7
průmysl celkem	32,9	34,3	32,0	38,5	42,1	39,2	25,9	23,0	22,5
stavebnictví	7,2	6,5	7,0	11,7	10,0	10,8	1,5	1,5	2,0
obchod; opravy motorových vozidel	9,1	10,6	9,8	7,1	7,9	8,4	11,7	14,6	11,6
doprava a skladování	5,0	4,5	4,6	6,6	6,0	6,1	2,9	2,3	2,7
vzdělávání	6,0	2,1	5,0	2,3	0,6	2,0	10,8	4,4	9,0
zdravotní a sociální péče	6,4	4,7	6,5	2,0	1,2	2,1	12,0	9,8	12,3
ostatní činnosti	17,9	22,2	23,2	15,0	17,4	19,5	21,6	29,3	28,2
nezjištěno	9,2	11,4	8,5	8,8	9,8	7,4	9,6	13,9	10,0

V zastoupení obou pohlaví v různých odvětvích hospodářství tradičně existují značné rozdíly. Podle výsledků sčítání 2011 mají muži **převahu** v primárním sektoru (u zaměstnaných osob ve věku 25 až 29 let byl jejich podíl ve srovnání s ženami více než dvojnásobný), v průmyslu, dopravě a zejména ve stavebnictví, kde bylo v této věkové skupině zastoupení mužů oproti ženám pětinasobně vyšší. Naopak **doménou žen** (obecně i u mladé generace) jsou obchod a zejména školství a zdravotnictví se čtyřnásobně, respektive šestinasobně vyšším zastoupením žen.

Neméně zajímavý je pohled na strukturu zaměstnanosti z hlediska tříd zaměstnání. Zástupce mladé generace (ve věku 20 až 29 let) nacházíme logicky méně často mezi řídicími pracovníky, pracovníky v zemědělství, lesnictví a rybářství a též mezi pomocnými a nekvalifikovanými pracovníky. Naopak relativně **vyšší zastoupení** mají na Vysočině podle výsledků posledního sčítání lidu ve **službách a prodeji**, mezi **úředníky a specialisty**. Zajímavé je, že ve všech těchto případech jde o třídy zaměstnání s převahou žen.

Tab. 3.5 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	220 743	15 437	24 298	124 043	9 147	13 803	96 700	6 290	10 495
v tom (%):									
zákonodárci a řídicí pracovníci	5,2	1,5	3,4	6,3	1,5	3,8	3,6	1,5	3,0
specialisté	13,4	9,6	18,9	9,0	6,8	13,8	18,9	13,6	25,6
techničtí a odborní pracovníci	16,7	14,1	18,5	14,2	11,7	15,8	19,9	17,7	22,1
úředníci	4,5	5,8	5,7	2,5	3,0	2,9	6,9	9,8	9,4
pracovníci ve službách a prodeji	12,4	17,6	12,6	7,6	10,7	9,0	18,7	27,5	17,4
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	2,8	1,7	1,4	3,1	2,2	1,8	2,4	0,8	0,8
řemeslníci a opraváři	18,2	20,7	16,4	27,6	31,1	25,6	6,0	5,5	4,4
obsluha strojů a zařízení, montéři	16,0	17,7	14,3	20,1	23,2	19,7	10,8	9,6	7,3
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,8	3,0	1,9	2,1	2,7	1,8	5,9	3,4	2,1
zaměstnanci v ozbrojených silách	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	1,1	0,1	0,2	0,2
nezjištěno	6,8	8,0	6,1	6,8	6,3	4,8	6,8	10,5	7,8

Tab. 3.6 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	220 743	15 437	24 298	124 043	9 147	13 803	96 700	6 290	10 495
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
základní vč. neukončeného	5,0	4,6	3,2	4,1	5,2	3,7	6,2	3,7	2,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	42,1	34,3	29,9	49,2	41,7	38,9	33,1	23,4	18,1
úplné střední (s maturitou)	33,3	48,8	36,2	29,6	45,5	34,8	38,0	53,6	37,9
nástavbové a vyšší odborné	5,2	5,7	8,2	3,2	3,7	5,8	7,7	8,6	11,4
vysokoškolské	13,8	6,1	22,0	13,3	3,4	16,2	14,5	10,1	29,6
nezjištěno	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,3

Problematikou vzdělanosti mladé generace jsme se zabývali již výše, zde se tedy jen stručně zmíníme o vzdělanostní struktuře zaměstnaných z řad mladých (20 až 29 let) a rozdílech oproti úrovni vzdělání zaměstnaných celkem. U mladé generace můžeme na Vysočině ve výsledcích SLDB 2011 pozorovat nižší podíl osob se základním vzděláním i vyučených bez maturity (o 10,5 procentního bodu) než u zaměstnaných celkem, naopak podíl zaměstnaných ve věku 20 až 29 let s vyššími stupni vzdělání byl vyšší než podíl osob s takovýmto vzděláním na celkovém počtu zaměstnaných. U úplného středního vzdělání s maturitou činil rozdíl 7,8 procentního bodu, u vyššího vzdělání a nástavbové a vysokoškolského vzdělání shodně 2,0 body – vždy ve prospěch mladé generace.

Rozdíly ve vzdělanostní struktuře mezi oběma pohlavími jsou i u mladých zaměstnaných klasické – vyšší zastoupení vyučených u mladých mužů a relativně více žen s úplným středním, vyšším a vysokoškolským vzděláním.

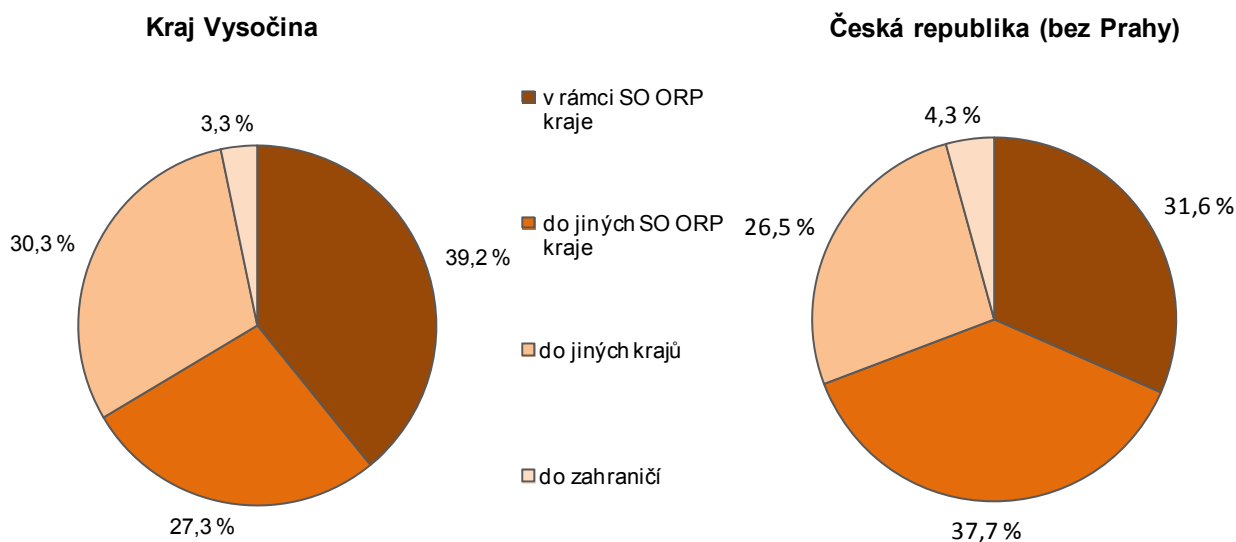
Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Těž údaje o dojíždce do zaměstnání jsou k dispozici pouze ze sčítání lidu. Jsou to velmi zajímavá data, která sice zastarávají rychleji než většina ostatních informací získávaných ze sčítání, přesto však určitě stojí za zmínku.

**Tab. 3.7 Dojíždka do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle správních obvodů ORP
Kraje Vysočina podle SLDB 2011**

	Vyjíždějí do zaměstnání					Dojíždějí do zaměstnání			
	celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)				celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)		
		v rámci SO ORP kraje	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP kraje	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Kraj Vysočina	9 154	39,2	27,3	30,3	3,3	6 837	52,4	36,5	11,1
v tom SO ORP:									
Bystřice nad Pernštejnem	450	32,4	18,2	45,1	4,2	214	68,2	20,1	11,7
Havlíčkův Brod	1 025	34,9	35,7	27,3	2,0	706	50,7	41,9	7,4
Humpolec	324	34,3	36,7	25,3	3,7	336	33,0	59,2	7,7
Chotěboř	376	27,9	32,2	34,8	5,1	190	55,3	28,9	15,8
Jihlava	1 380	64,9	11,7	19,3	4,1	1 804	49,7	42,7	7,6
Moravské Budějovice	466	26,8	31,8	39,1	2,4	202	61,9	20,3	17,8
Náměšť nad Oslavou	323	18,3	31,3	47,4	3,1	213	27,7	32,9	39,4
Nové Město na Moravě	405	14,8	52,3	30,1	2,7	170	35,3	54,7	10,0
Pacov	141	24,8	31,9	41,1	2,1	91	38,5	34,1	27,5
Pelhřimov	783	41,4	22,5	33,1	3,1	523	62,0	23,9	14,1
Světlá nad Sázavou	445	21,8	36,0	40,4	1,8	180	53,9	32,2	13,9
Telč	238	18,5	47,1	29,8	4,6	88	50,0	25,0	25,0
Třebíč	1 368	46,7	23,7	25,8	3,8	935	68,3	22,0	9,6
Velké Meziříčí	752	45,6	20,9	31,4	2,1	599	57,3	29,7	13,0
Žďár nad Sázavou	678	35,8	31,1	29,2	3,8	586	41,5	52,4	6,1

**Graf 3.5 Struktura vyjíždky do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle typu vyjíždky
(ze zjištěných hodnot)**

V roce 2011 vyjíždělo v Kraji Vysočina za práci mimo obec bydliště více než devět tisíc osob ve věku 25 až 29 let, naproti tomu do některé obce kraje dojíždělo za práci méně než sedm tisíc osob této věkové skupiny, takže saldo dojíždky činilo – 2 317 osob. Vyjíždějící za práci představovali 37,7 % zaměstnaných osob ve věku 25 až 29 let, což bylo podstatně **více** než u zaměstnaných celkem (necelých třicet procent). Vyjíždka za práci se nejčastěji realizovala **v rámci ORP** (téměř 40 %), více než třicet procent vyjíždějících ale směřovalo i do jiných krajů a 3,3 % do ciziny – což je opět výrazně vyšší podíl než u zaměstnaných celkem (2,0 %).

Jediným správním obvodem ORP na Vysočině s kladným saldem dojíždky za prací osob ve věku 25 až 29 let byla v roce 2011 Jihlava (424 osob), ve všech ostatních ORP počet vyjíždějících z území správního obvodu více či méně přesahoval množství dojíždějících, zejména to platilo o ORP Třebíč a Havlíčkův Brod.

Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců

Průměrná hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře se v Kraji Vysočina v letech 2012 až 2016 zvýšila více než o 16 %, průměrná mzda osob ve věku 20 až 29 let ve stejném období v kraji vzrostla o 16,5 % (v absolutním vyjádření o 3 241 Kč) na 22 841 Kč, což představovalo 86 % průměrné mzdy v podnikatelské sféře na Vysočině, stejně jako v roce 2012. Nezměnil se ani rozdíl mezi průměrnou mzdou mladých mužů a žen. V roce 2012 i v roce 2016 dosahovala na Vysočině průměrná měsíční mzda žen ve věku 20 až 29 let 86 % mzdy stejně starých mužů.

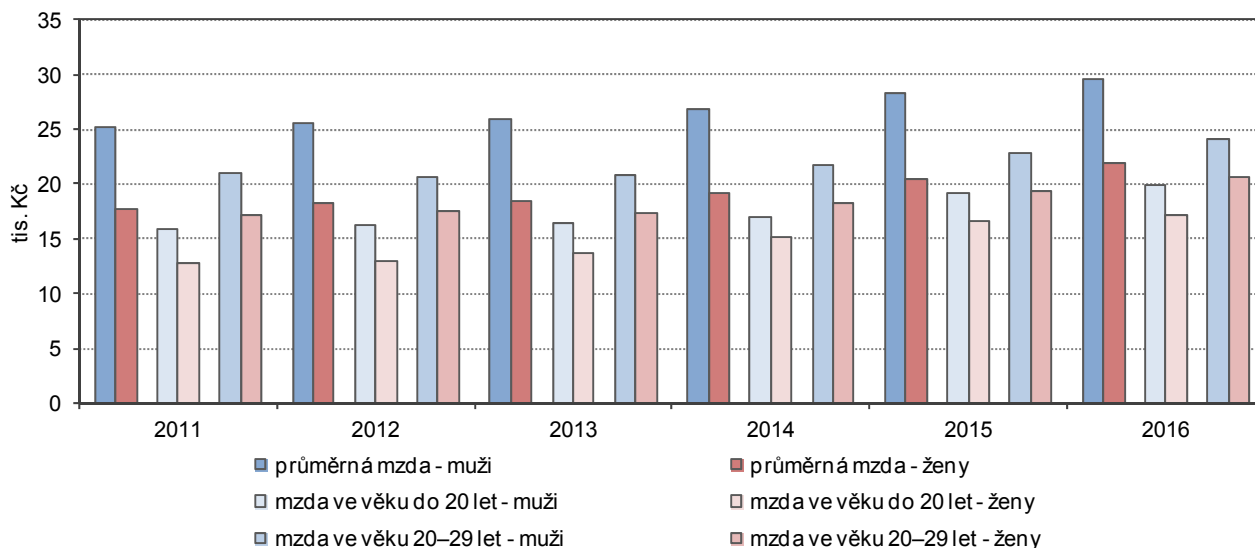
Tab. 3.8 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví zaměstnanců v Kraji Vysočina

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře (Kč)					Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře (Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	22 843	23 104	23 900	25 191	26 550	24 425	24 661	25 238	26 341	27 864
muži	25 566	25 895	26 822	28 388	29 628	28 050	28 240	28 648	30 068	31 855
ženy	18 256	18 535	19 176	20 431	21 843	22 664	22 968	23 554	24 519	25 909
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	15 395	15 657	16 583	18 621	19 324	.	.	.	.	.
muži	16 265	16 530	17 004	19 142	19 850	.	.	.	.	.
ženy	13 012	13 668	15 197	16 536	17 132	.	.	.	.	.
20–29 let celkem	19 600	19 622	20 513	21 447	22 841	21 129	21 064	21 363	22 095	23 384
muži	20 612	20 822	21 702	22 767	24 175	22 316	22 032	22 613	23 695	25 134
ženy	17 617	17 389	18 270	19 345	20 687	20 405	20 501	20 621	21 185	22 419

Graf 3.6 Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře podle věku a pohlaví v Kraji Vysočina

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

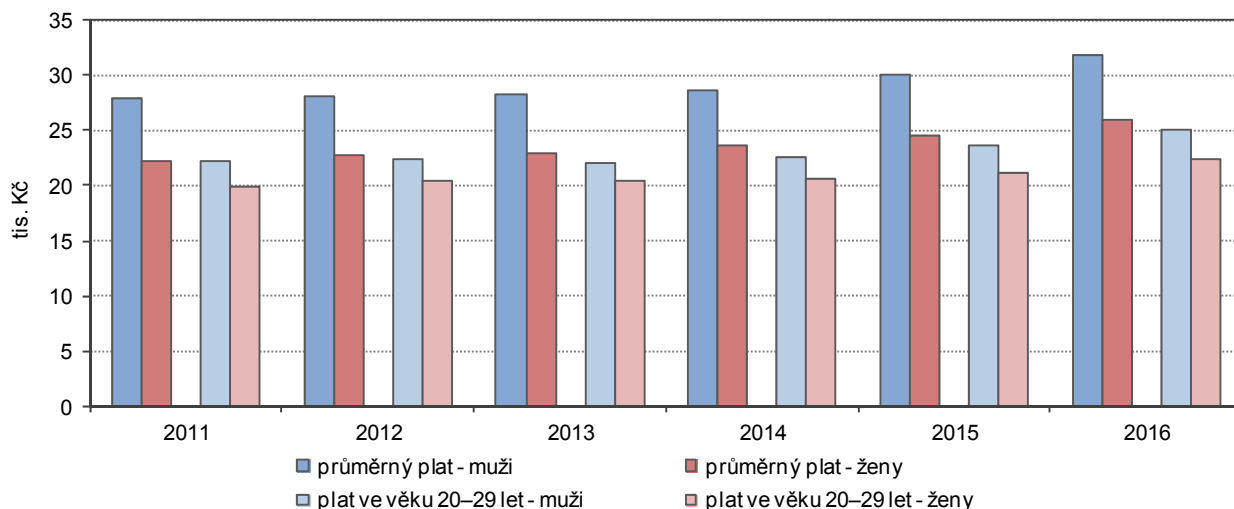
Průměrný hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře vzrostl na Vysočině mezi roky 2012 a 2016 o 14,1 %, růst průměrných platů mladých zaměstnanců ve věku 20 až 29 let byl ve stejném období **podstatně nižší**, pouze 10,7 % (2 255 Kč). Dále se tak v kraji prohloubil rozdíl mezi celkovým průměrným platem v nepodnikatelské sféře a průměrným platem mladých (z 87 % na 84 %). U mladých zaměstnanců se též zvětšil rozdíl v průměrných platech mužů a žen (v roce 2012 byl průměrný plat mladých žen o 9 % nižší než plat mužů, v roce 2016 byl nižší o 11 %).

Vzdor tomu však u průměrných platů v nepodnikatelské sféře nepanují mezi oběma pohlavími tak hluboké rozdíly jako u průměrných mezd v podnikatelské sféře. V roce 2016 dosahovala průměrná mzda žen v podnikatelské sféře na Vysočině jen 74 % mzdy mužů, průměrný plat žen v nepodnikatelské sféře činil 81 % platu mužů. U žen ve věku 20 až 29 let to bylo již výše uvedených 86 a 89 %. Výrazný rozdíl ve mzdách a platech se prohlubuje už u následujících věkové skupiny 30 až 39 let (72 a 79 %) a k patrnějšímu vyrovnání tohoto rozdílu dochází až u mužů a žen v předdůchodovém věku.

Graf 3.7 Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře podle věku a pohlaví v Kraji Vysočina

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

Tab. 3.9 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví zaměstnanců v Kraji Vysočina v roce 2016

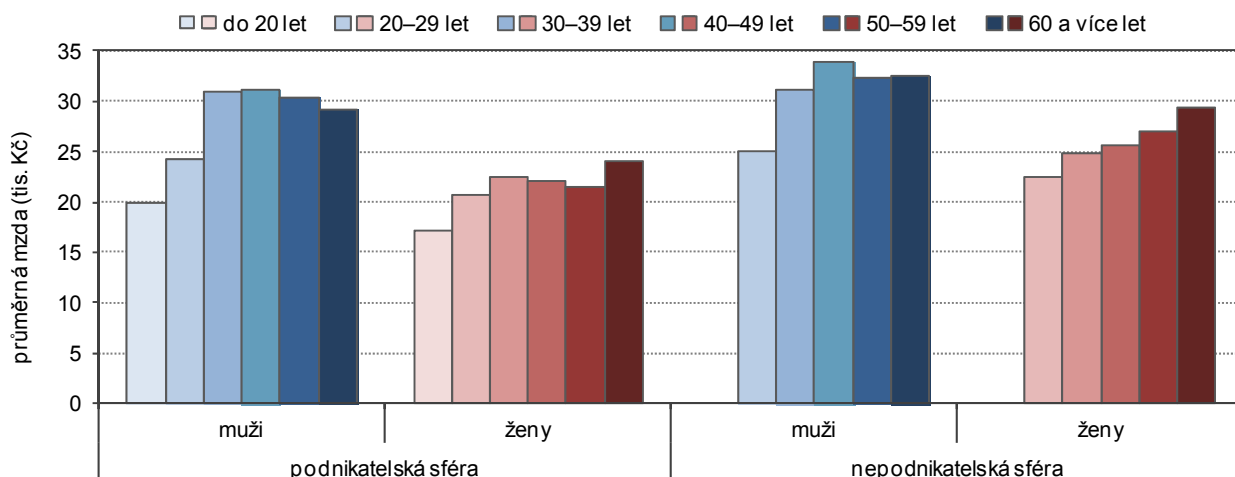
Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře (Kč)			Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře (Kč)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	26 550	29 628	21 843	27 864	31 855	25 909
v tom ve věku:						
do 20 let	19 324	19 850	17 132	.	.	.
20–29 let	22 841	24 175	20 687	23 384	25 134	22 419
30–39 let	27 912	30 956	22 403	27 437	31 209	24 789
40–49 let	26 956	31 130	21 998	28 055	33 872	25 673
50–59 let	26 715	30 347	21 560	28 525	32 398	27 091
60 a více let	28 089	29 092	24 153	31 003	32 538	29 391

Graf 3.8 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví v Kraji Vysočina v roce 2016

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělků Ministerstva práce a sociálních věcí

Při pohledu na vývoj mzdového mediánu se situace na Vysočině jeví poněkud jinak. Mzdový medián je střední hodnota mezd, která dělí zaměstnance na dvě stejně početné části s nižší a vyšší mzdou. Dá se tedy říci, že právě on je tím, co si většina lidí představí pod pojmem „průměrná mzda“. Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře **vzrostl** mezi roky 2012 a 2016 na Vysočině celkově o 18,9 %, u zaměstnanců ve věku 20 až 29 let byl růst o něco **pomalejší** (o 17,5 %, tj. o 3 247 Kč). Mladí zaměstnanci v nepodnikatelské sféře na tom ve stejném období byli podstatně **hůře**. Celkový medián hrubého měsíčního platu vzrostl o 13,6 %, ale medián platu zaměstnanců ve věku 20 až 29 let pouze o 7,5 % (o 1 582 Kč). Ve srovnání s růstem mzdového mediánu mladých zaměstnanců v podnikatelské sféře tak byl o 10 procentních bodů nižší.

Rovněž mezi oběma pohlavími panovaly na Vysočině ve sledovaných letech značné rozdíly, i když mzdový medián hrubé měsíční mzdy žen ve věku 20 až 29 let vzrostl o 21,4 %, což bylo o 2 body **více** než u mužů stejné věkové skupiny. U mužů a žen této věkové skupiny zaměstnaných v nepodnikatelské sféře nebyl rozdíl tak hluboký, ovšem růst mediánu byl podstatně pomalejší, u mužů vzrostl o 9,6 %, u žen o 8,7 %.

Tab. 3.10 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v Kraji Vysočina

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělků Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)					Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	19 663	20 189	20 976	22 110	23 383	23 532	23 782	24 433	25 414	26 743
muži	21 881	22 508	23 430	24 867	25 861	25 639	25 786	26 493	27 860	29 386
ženy	16 272	16 579	17 261	18 434	19 559	22 603	22 878	23 534	24 302	25 598
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	15 073	14 976	16 575	18 334	19 355	.	.	.	.	.
muži	16 095	17 054	17 436	18 669	19 620	.	.	.	.	.
ženy	13 054	13 154	15 032	16 212	16 622	.	.	.	.	.
20–29 let celkem	18 554	18 746	19 730	20 557	21 801	21 073	21 044	21 366	21 626	22 655
muži	19 529	19 977	20 893	21 974	23 311	22 383	22 130	22 667	23 684	24 536
ženy	16 300	16 189	17 045	18 451	19 796	20 287	20 489	20 708	21 005	22 052

Pokud jde o rozdíl ve výši mediánu hrubé měsíční mzdy/platu jsou na tom mladé zaměstnankyně ještě relativně dobře. V roce 2016 byl na Vysočině nejvyšší rozdíl mezi mediánem hrubé měsíční mzdy mužů a žen v podnikatelské sféře u věkové skupiny 30 až 39 let (7 630 Kč), ale ani u dalších věkových skupin neklesal pod pět tisíc korun. Rozdíl 3 515 Kč u věkové skupiny 20 až 29 let je proti tomu ještě relativně mírný. Velké rozdíly existují mezi pohlavími i u mediánu hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře. Ten byl v roce 2016 na Vysočině nejvyšší u věkové skupiny 40 až 49 let (5 072 Kč), naproti tomu u věkové skupiny 20 až 29 let byl relativně malý (2 483 Kč) a pro zajímavost můžeme dodat, že vůbec nejnižší byl u zaměstnanců a zaměstnankyň šedesátiletých a starších (71 Kč).

Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře byl v roce 2016 na Vysočině více než o 950 Kč nižší než v celé České republice, v mezikrajském srovnání se řadil až na deváté místo. O jedno místo výše se zařadil medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře, ale i on byl ve srovnání s celorepublikovou úrovní nižší (o více než 800 Kč).

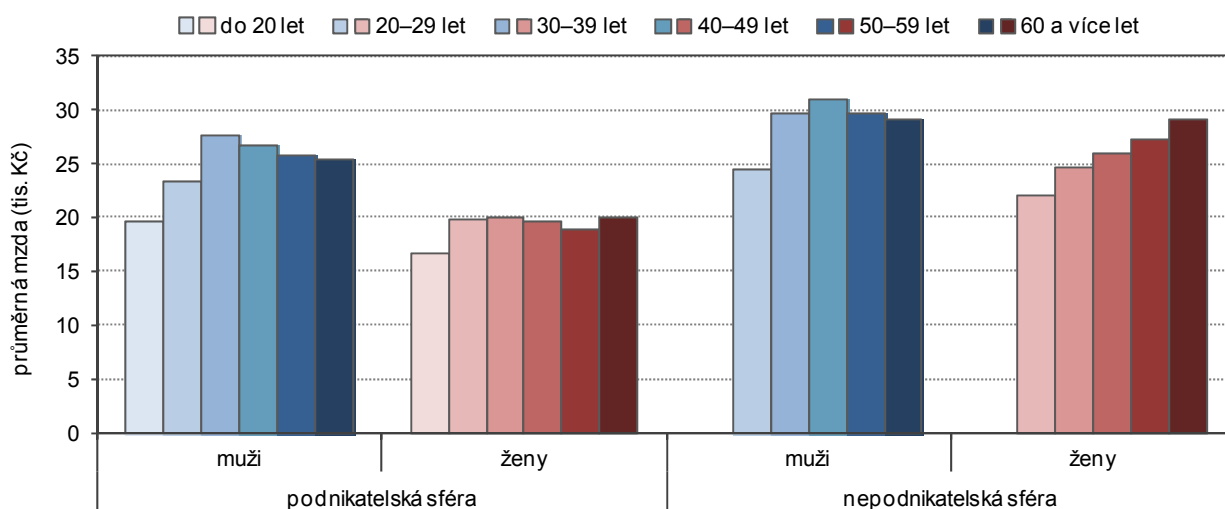
Tab. 3.11 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v Kraji Vysočina v roce 2016

Zdroj: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	23 383	25 861	19 559	26 743	29 386	25 598
v tom ve věku:						
do 20 let	19 355	19 620	16 622	.	.	.
20–29 let	21 801	23 311	19 796	22 655	24 536	22 052
30–39 let	24 753	27 625	19 995	26 283	29 618	24 725
40–49 let	23 383	26 606	19 603	27 144	30 955	25 883
50–59 let	23 077	25 826	18 823	27 883	29 720	27 195
60 a více let	24 543	25 448	19 994	29 089	29 114	29 043

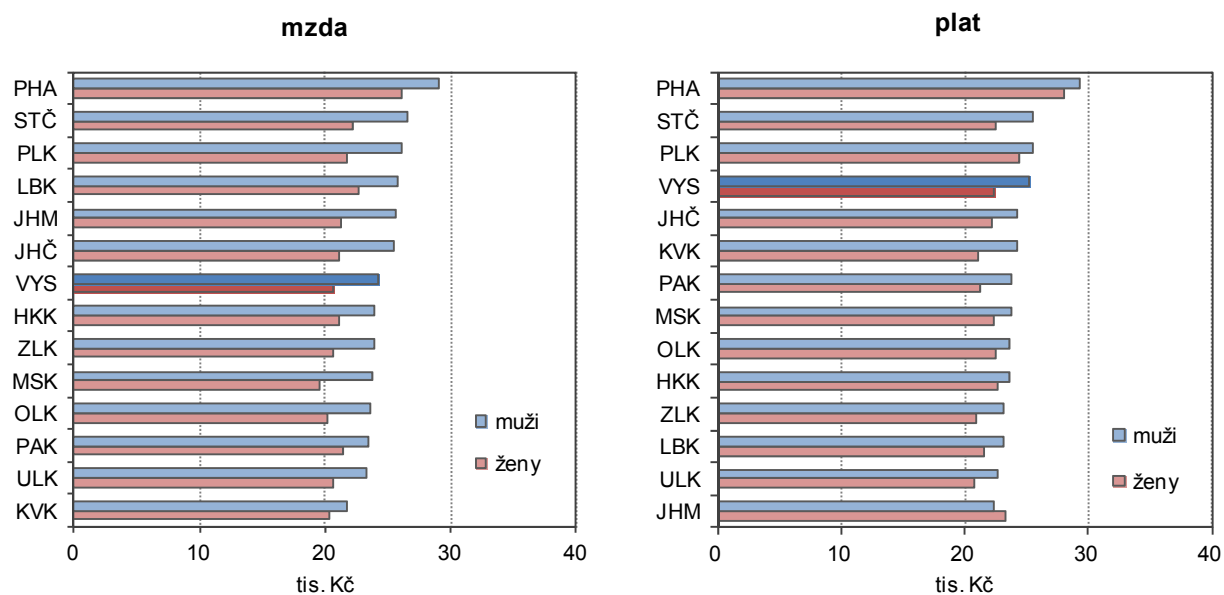
Graf 3.9 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví v Kraji Vysočina v roce 2016

Zdroj: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

Graf 3.10 Průměrná měsíční mzda/plat osob ve věku 20–29 let podle pohlaví v krajích v roce 2016

Zdroj: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

Uplatnění absolventů na trhu práce

Z více než 950 nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých, kteří byli k 30. dubnu 2016 v evidenci úřadů práce na území Kraje Vysočina, byla více než polovina žen (53,4 %). Z valné části šlo o nezaměstnané absolventy škol (90 %), z nich zhruba jedna čtvrtina byla v evidenci úřadu práce déle než pět měsíců a více než třetina (37,7 %) dosud nikdy nepracovala.

V rámci kraje se nezaměstnaní absolventi škol soustředí hlavně do okresů **Třebíč a Žďár nad Sázavou**, na něž k výše uvedenému datu připadlo 28,8 % a 28,4 % nezaměstnaných absolventů škol. Nejméně, jen osmi procenty, se na počtu nezaměstnaných absolventů podílel pelhřimovský okres, který obecně na Vysočině vykazuje dlouhodobě nejnižší nezaměstnanost.

Z necelé stovky nezaměstnaných mladistvých jich nejvíce, třetina, žila na Jihlavsku, nejméně opět v okrese Pelhřimov.

Tab. 3.12 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce podle okresů k 30. 4. 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Absolventi škol						Mladiství					
	celkem	z toho					celkem	z toho				
		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali			ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali	
			celkem	ženy	celkem	ženy			celkem	ženy	celkem	ženy
Kraj Vysočina	855	462	206	111	322	161	99	47	44	19	96	46
v tom:												
Havlíčkův Brod	140	80	70	46	78	51	20	12	7	4	19	12
Jihlava	158	72	58	34	80	41	32	12	14	5	32	12
Pelhřimov	68	40	17	10	23	14	11	5	3	2	11	5
Třebíč	246	136	116	59	140	77	24	13	13	6	24	13
Žďár nad Sázavou	243	134	106	57	141	75	12	5	7	2	10	4

Počet nezaměstnaných absolventů škol, nacházejících se v evidenci úřadů práce, se mezi roky 2014 a 2016 v Kraji Vysočina **snížil** téměř na polovinu (o 46,4 %). Současně se též částečně pozměnila jejich struktura z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání. Nejvýraznější změnu představuje snížení podílu nezaměstnaných s výučním listem o 6,1 procentního bodu, o více než jeden bod se snížilo i zastoupení nezaměstnaných absolventů učebních oborů s maturitou. Naproti tomu se nejvíce zvýšil podíl nezaměstnaných absolventů magisterského studia. Připočteme-li k nim nezaměstnané absolventy bakalářského studia (jejichž podíl se též mírně zvýšil) a doktorského vzdělání, zjistíme, že se na Vysočině v roce 2016 na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů podíleli **absolventi vysokých škol** více než 28 % (o tři procentní body více než v celé České republice). Pro srovnání můžeme ještě uvést, že v roce 2014 činil v kraji jejich podíl přesně čtvrtinu. V posledních letech na Vysočině nacházeli práci snadněji absolventi s výučním listem než s vysokoškolským diplomem...

V rozdílech mezi nezaměstnanými absolventy obou pohlaví se odrážejí minulé rozdíly ve studijních preferencích mezi chlapci a dívkami. Mladí muži jsou tak častěji zastoupeni mezi nezaměstnanými absolventy učebních oborů, mladé ženy zase mezi nezaměstnanými absolventy vysokých škol.

Ve skladbě nezaměstnaných absolventů podle vzdělání existují v rámci kraje i patrné regionální rozdíly. Okres Havlíčkův Brod se v roce 2016 vyznačoval nejvyšším podílem vyučených na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů, vysokým zastoupením absolventů středních odborných škol a na druhé straně nejnižším podílem nezaměstnaných absolventů vysokých škol. Ti se naopak na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů podíleli nejvíce v pelhřimovském okrese, který se naproti tomu v roce 2016 mohl pochlubit nejnižším podílem nezaměstnaných absolventů učebních oborů bez maturity. Nadprůměrný podíl nezaměstnaných absolventů vysokých škol bychom našli i v třebíčském a jihlavském okrese, na Žďársku byl zase nejvyšší podíl nezaměstnaných absolventů gymnázií.

Tab. 3.13 Nezaměstnaní absolventi škol v evidenci úřadů práce podle vzdělání v Kraji Vysočina a České republice (k 30. 4.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	2014				2015				2016			
	celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
Absolventi škol celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom podle vzdělání:												
nižší střední vzdělání	-	0,1	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
nižší střední odborné	3,6	5,8	2,8	4,7	3,5	6,1	3,0	5,2	5,4	5,7	4,8	4,8
střední odborné s výučním listem	26,7	25,6	19,9	19,1	23,1	23,7	15,1	18,3	20,6	22,2	15,6	16,8
střední odborné bez mat. i výuč. listu	-	0,0	-	0,1	0,0	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
ÚSV - gymnázium	4,1	6,0	4,3	6,4	5,9	6,9	6,4	7,0	5,8	7,5	6,3	7,8
ÚSO - vyučení a maturita	9,3	9,2	6,6	7,7	7,5	8,6	5,2	7,2	8,2	8,2	5,8	6,8
ÚSO - střední odb. škola (bez vyuč.)	27,0	29,9	31,0	33,0	29,0	29,1	34,3	31,4	28,0	27,9	30,3	28,8
vyšší odborné vzdělání	4,3	3,0	5,3	4,0	3,3	2,9	4,2	3,8	3,6	3,0	3,7	3,9
bakalářské vzdělání	15,2	10,1	18,6	12,4	15,6	11,0	18,3	13,4	15,6	12,5	18,2	15,5
magisterské vzdělání	9,7	9,8	11,4	12,1	12,0	11,2	13,5	13,2	12,7	12,5	15,4	15,0
doktorské vzdělání	0,1	0,5	-	0,6	0,1	0,4	-	0,3	0,1	0,4	-	0,4

Tab. 3.14 Nezaměstnaní absolventi škol v evidenci úřadů práce podle vzdělání a okresů Kraje Vysočina k 30. 4. 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	Kraj celkem	z toho okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
Absolventi škol celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom podle vzdělání:						
nižší střední vzdělání	-	-	-	-	-	-
nižší střední odborné	5,4	4,3	6,3	5,9	5,7	4,9
střední odborné s výučním listem	20,6	23,6	20,3	14,7	20,7	20,6
střední odborné bez mat. i výuč. listu	-	-	-	-	-	-
ÚSV - gymnázium	5,8	3,6	5,7	5,9	5,7	7,4
ÚSO - vyučení a maturita	8,2	7,1	9,5	2,9	10,2	7,4
ÚSO - střední odb. škola (bez vyuč.)	28,0	33,6	25,3	35,3	23,6	28,8
vyšší odborné vzdělání	3,6	5,7	1,9	2,9	2,4	4,9
bakalářské vzdělání	15,6	11,4	18,4	16,2	18,3	13,2
magisterské vzdělání	12,7	10,7	12,7	16,2	13,4	12,3
doktorské vzdělání	0,1	-	-	-	-	0,4

Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia středních a vyšších odborných škol (tj. podíl počtu čerstvých nezaměstnaných absolventů a celkového počtu absolventů, kteří absolvovali v předchozím kalendářním roce) **kulminovala** na Vysočině u většiny kategorií vzdělání k 30. dubnu **2013**. U absolventů středního vzdělání s výučním listem tehdy dosahovala 26,6 %, pětadvaceti procentům se blížila i u středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem. Už v následujícím roce ale míra nezaměstnanosti téměř u všech kategorií vzdělání výrazně klesla a v tomto trendu pokračovala i v následujících letech. Výjimkou bylo gymnaziální vzdělání, kde k definitivnímu poklesu došlo až mezi roky 2015 a 2016.

Krajské hodnoty se ve většině let i kategorií příliš nelišily od republikových, i když i zde existují výjimky. Zvláště to platí pro vyšší odborné vzdělání, u něhož byla např. v roce 2013 míra nezaměstnanosti na Vysočině o 5,5 bodu vyšší než v celé České republice.

Tab. 3.15 Míra nezaměstnanosti*) absolventů denního studia středních a vyšších odborných škol (k 30. 4.)

Zdroj: Národní ústav pro vzdělávání

v %

	Míra nezaměstnanosti absolventů podle hlavních kategorií vzdělání									
	střední vzdělání s výučním listem		gymnaziální vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou		vyšší odborné vzdělání	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	18,1	16,7	4,5	3,1	19,0	14,4	12,2	9,1	10,4	9,1
2013	26,6	27,4	3,6	4,1	23,9	23,5	14,4	14,8	17,4	11,9
2014	16,7	17,8	3,9	4,4	14,8	15,9	11,5	11,6	12,4	10,2
2015	11,9	13,7	4,1	3,8	9,7	14,0	10,3	9,6	8,5	7,5
2016	8,9	9,9	2,4	3,1	9,8	10,6	6,6	7,5	6,7	5,2

*) podíl počtu "čerstvých" nezaměstnaných absolventů (kteří ukončili studium nejdříve v květnu předchozího roku) podle kraje v němž studovali a celkového počtu absolventů, kteří ukončili studium v kalendářním roce předcházejícím roku výpočtu v kraji, kde studovali

Postupné hospodářské ožívání minulých let se odráží i v neustálém **růstu počtu** volných pracovních míst na Vysočině. Celkový počet volných pracovních míst se v kraji mezi roky 2012 a 2016 téměř zpětinasobil a u volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé byl tento trend ještě strmější – počet pro ně určených volných míst se téměř zesateronasobil. To se odrazilo i v podílu míst pro absolventy a mladistvé na celkovém počtu volných pracovních míst na Vysočině, který se zvýšil o 19,9 procentního bodu na 41,8 % k 30. dubnu 2016. V průběhu posledních pěti let byl tento podíl v kraji vždy výrazně vyšší než v celé České republice.

Od roku 2013 se též snižoval počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých připadajících na jedno pro ně určené volné pracovní místo. K nejvýraznějšímu poklesu došlo už mezi roky 2013 a 2014, kdy se také hodnota tohoto ukazatele dostala pod republikovou úroveň. V roce 2016 už byla situace taková, že si na Vysočině nezaměstnaný absolvent nebo mladistvý mohl teoreticky vybírat ze dvou volných pracovních míst.

Tab. 3.16 Pracovní místa v evidenci úřadů práce (k 30. 4.)

Zdroj: Národní ústav pro vzdělávání

	Počet volných pracovních míst v kraji		Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené		Podíl volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé na celkovém počtu volných pracovních míst (%)	
	celkem	z toho pro absolventy a mladistvé	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	981	215	8,1	4,7	21,9	13,2
2013	917	226	9,5	5,8	24,6	14,8
2014	1 959	751	2,2	3,4	38,3	19,5
2015	3 614	1 399	0,9	1,1	38,7	24,8
2016	4 837	2 022	0,5	0,5	41,8	29,6

Nezaměstnaní podle věkových skupin

V úrovni nezaměstnanosti panují v rámci kraje dosti značné regionální rozdíly. Tradičně nejnižší nezaměstnanost má na Vysočině okres Pelhřimov, naopak nejvyšší nezaměstnaností je v posledních desetiletích sužován třebský okres. To se odráží i v nezaměstnanosti mladé generace. U obyvatelstva ve věku 15 až 19 let je podíl nezaměstnaných velice nízký, hluboko pod celkovými hodnotami, v této věkové skupině se však velká většina chlapců i dívek ještě připravuje na budoucí povolání. Větší vypovídací hodnotu tak mají až údaje z vyšších věkových skupin. Podíl nezaměstnaných u věkové skupiny 20 až 24 let je na krajské úrovni o 0,43 bodu **vyšší** než podíl nezaměstnaných celkem a podobně je tomu i ve většině okresů kraje. Zejména to platí pro jihlavský okres, kde tento rozdíl ke konci roku 2016 činil 1,09 bodu. Naopak v okresech Havlíčkův Brod a Pelhřimov byl podíl nezaměstnaných u této věkové skupiny nepatrně nižší (- 0,04 bodu) než u obyvatelstva ve věku 15 až 64 let celkem. Podobně tomu bylo i u dalších věkových skupin, 25 až 29 let, s tím rozdílem že se rozdíly proti obyvatelstvu v produktivním věku do značné míry vyrovnaly, zmizel extrém u jihlavského okresu a mírně nižší podíl nezaměstnaných zůstal jen u okresu Havlíčkův Brod.

Tab. 3.17 Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

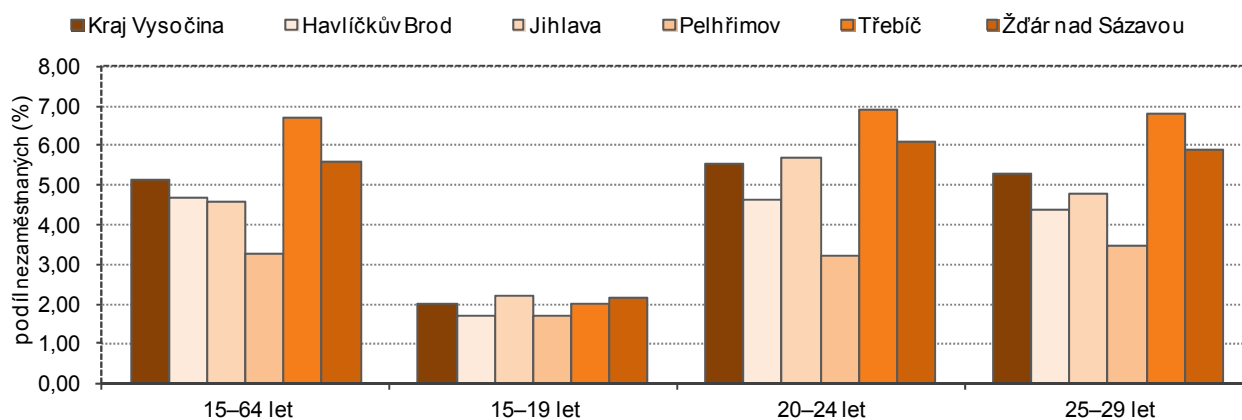
v %

	Podíl nezaměstnaných osob ve věku ¹⁾											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj Vysočina	5,12	5,02	5,24	1,98	1,88	2,09	5,55	5,82	5,26	5,26	5,21	5,32
v tom:												
Havlíčkův Brod	4,69	4,22	5,19	1,71	1,59	1,82	4,65	4,61	4,70	4,40	3,73	5,14
Jihlava	4,59	4,72	4,44	2,19	2,14	2,25	5,68	6,17	5,15	4,80	4,92	4,67
Pelhřimov	3,25	3,22	3,28	1,72	1,46	1,99	3,21	2,95	3,49	3,48	3,50	3,46
Třebíč	6,72	6,47	6,98	1,98	2,03	1,93	6,90	7,53	6,22	6,81	6,99	6,62
Žďár nad Sázavou	5,58	5,63	5,53	2,15	1,96	2,35	6,12	6,40	5,83	5,90	5,90	5,90

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

Graf 3.11 Podíl nezaměstnaných osob podle věku v okresech Kraje Vysočina k 31. 12. 2016*

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

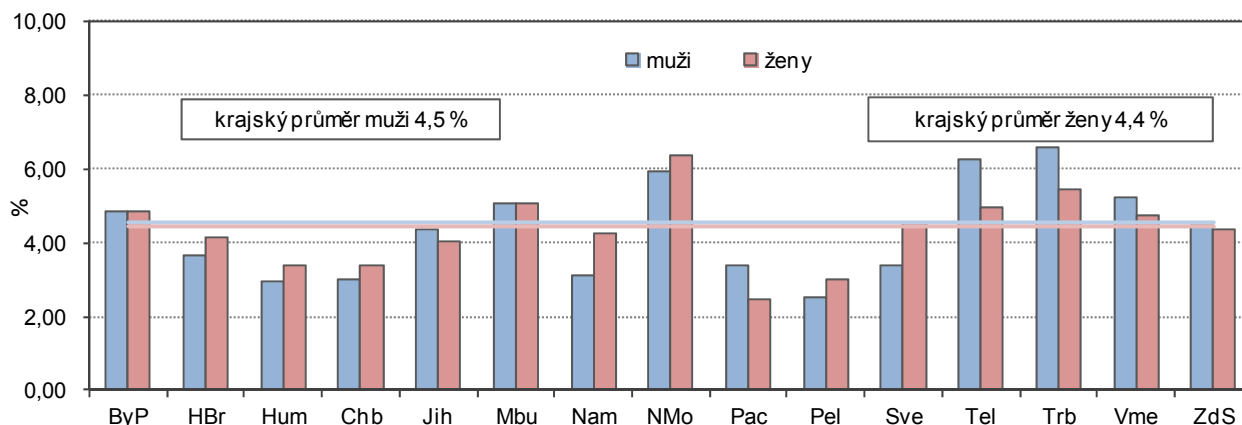

¹⁾ počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v daném věku na 100 obyvatel stejného věku

Ještě podrobnější pohled na nezaměstnanost mladé generace Vysočiny poskytují data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. Samozřejmě však korespondují s okresními údaji. Ke konci roku 2016 tak byl v rámci Vysočiny zjištěn nejnižší podíl nezaměstnaných v obvodech ORP Pelhřimov a Pacov, a to jak u věkové skupiny 20 až 24 let, tak 25 až 29 let. Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných postihoval správní obvody Nové Město na Moravě, Třebíč a Telč, pouze s tím, že se u obou věkových skupin různě měnilo jejich pořadí.

Graf 3.12 Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 let podle pohlaví ve správních obvodech ORP Kraje Vysočina k 31. 12. 2016*

Zdroj: Úřad práce České republiky - generální ředitelství

*) počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v daném věku na 100 obyvatel stejného věku

Tab. 3.18 Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a správních obvodů ORP k 31. 12. 2016

Zdroj: Úřad práce České republiky - generální ředitelství

v %

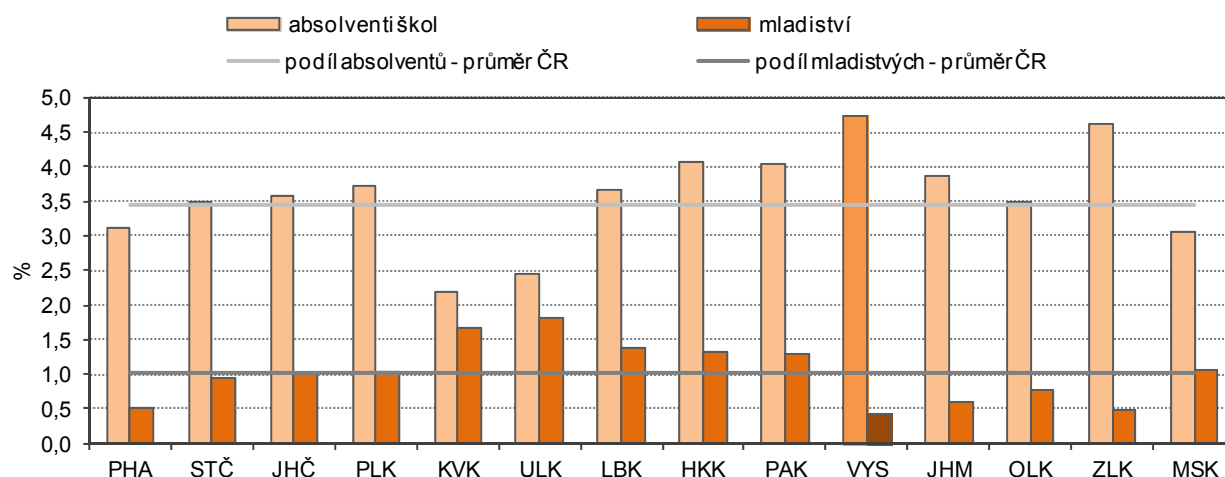
	Podíl nezaměstnaných osob ve věku ¹⁾											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj Vysočina	5,12	5,02	5,24	1,98	1,88	2,09	5,55	5,82	5,26	5,26	5,21	5,32
v tom SO ORP:												
Bystřice nad Pernštejnem	6,49	6,44	6,54	2,16	1,98	2,36	5,83	5,08	6,67	5,85	6,66	4,97
Havlíčkův Brod	4,38	4,25	4,51	2,03	1,77	2,31	4,88	4,89	4,87	4,33	3,89	4,81
Humpolec	3,67	3,51	3,84	1,41	1,30	1,51	3,57	3,45	3,70	3,98	3,55	4,42
Chotěboř	4,73	3,69	5,85	1,22	1,62	0,78	3,64	3,55	3,74	4,32	3,57	5,20
Jihlava	4,32	4,42	4,22	2,16	2,10	2,23	5,34	5,66	5,00	4,54	4,68	4,40
Moravské Budějovice	6,35	5,90	6,83	2,74	2,64	2,84	6,20	6,36	6,01	5,62	5,52	5,73
Náměšř nad Oslavou	5,20	5,11	5,29	1,41	1,28	1,56	4,62	4,91	4,32	4,18	2,67	5,72
Nové Město na Moravě	6,78	6,82	6,73	2,70	1,86	3,62	8,28	8,83	7,69	6,59	6,15	7,07
Pacov	3,41	3,00	3,86	1,57	1,36	1,78	3,42	3,64	3,21	3,53	4,64	2,26
Pelhřimov	3,01	3,11	2,91	1,86	1,53	2,22	2,91	2,56	3,30	3,24	3,17	3,31
Světlá nad Sázavou	5,41	4,65	6,23	1,44	1,11	1,77	5,28	5,14	5,44	4,54	3,48	5,70
Telč	6,37	6,76	5,95	2,05	2,36	1,74	7,45	8,92	5,76	6,55	6,38	6,73
Třebíč	7,06	6,86	7,27	1,80	1,90	1,69	7,53	8,40	6,63	7,62	8,20	7,00
Velké Meziříčí	5,44	5,44	5,44	1,85	2,00	1,69	6,45	7,20	5,75	5,86	5,77	5,96
Žďár nad Sázavou	4,67	4,81	4,53	2,16	1,96	2,37	4,89	5,18	4,59	5,63	5,57	5,70

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

Na celokrajské úrovni se podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání k poslednímu dni roku 2016 blížil pěti procentům. V rámci kraje byl nejvyšší ve žďárském okrese, kde byl současně i nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů – mužů i žen. Nadprůměrný byl podíl nezaměstnaných absolventů i v okrese Pelhřimov, naopak nejnižší byl na Vysočině v okrese Havlíčkův Brod. Mladiství se na Vysočině na celkové nezaměstnanosti podíleli podstatně méně, u mužů i žen jejich podíl zůstal pod jedním procentem. V meziokresním srovnání byl jejich podíl nejvyšší na Jihlavsku.

Graf 3.13 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých podle krajů k 31. 12. 2016^{*)}

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

*) podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce

Tab. 3.19 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání podle okresů k 31. 12. 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	Absolventi				Mladiství			
	celkem	v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců		celkem		v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců		
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	
Kraj Vysočina	4,7	0,5	0,9	0,4	0,5	0,1	0,1	
v tom okresy:								
Havlíčkův Brod	3,7	0,2	0,7	0,3	0,6	0,1	0,1	
Jihlava	4,4	0,3	0,5	0,6	0,8	0,2	0,1	
Pelhřimov	4,9	0,3	0,4	0,2	0,5	0,3	0,1	
Třebíč	4,5	0,5	1,2	0,4	0,4	0,1	0,2	
Žďár nad Sázavou	5,9	0,7	1,4	0,2	0,3	0,0	0,0	

Větší detail nám opět nabídne pohled na situaci v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností, mezi kterými existují v tomto směru značné rozdíly. Ke konci roku 2016 měl na Vysočině nejvyšší podíl nezaměstnaných absolventů škol – mužů - správní obvod Náměšť nad Oslavou, těsně následovaný obvodem Žďár nad Sázavou. Naopak nejnižší podíl byl v obvodech Chotěboř a Světlá nad Sázavou (shodně 2,2 %). U žen byly nejvyšší hodnoty evidovány v obvodech Pelhřimov a Velké Meziříčí, nejnižší opět ve Světlé. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů byla v kraji zjištěna u mužů ve správním obvodu Bystřice nad Pernštejnem a u žen v obvodech Nové Město na Moravě a Žďár nad Sázavou.

Tab. 3.20 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání podle správních obvodů ORP k 31. 12. 2016

Zdroj: Úřad práce České republiky - generální ředitelství

v %

	Absolventi				Mladiství			
	celkem		v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců		celkem		v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Kraj Vysočina	4,2	5,1	0,5	0,9	0,4	0,5	0,1	0,1
v tom SO ORP:								
Bystřice nad Pernštejnem	3,8	5,5	1,3	1,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Havlíčkův Brod	5,2	3,8	0,4	0,5	0,4	0,9	0,1	0,3
Humpolec	3,3	3,7	0,0	0,5	0,0	0,9	0,0	0,0
Chotěboř	2,2	3,7	0,0	0,5	0,4	0,2	0,0	0,0
Jihlava	4,1	4,8	0,3	0,3	0,5	0,8	0,2	0,1
Moravské Budějovice	4,9	3,7	0,6	0,6	0,4	0,6	0,2	0,2
Náměšť nad Oslavou	6,0	4,9	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nové Město na Moravě	5,4	6,9	0,9	1,9	0,2	0,2	0,0	0,0
Pacov	4,1	3,4	1,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
Pelhřimov	3,7	8,3	0,2	0,5	0,4	0,2	0,4	0,2
Světlá nad Sázavou	2,2	2,7	0,0	1,2	0,0	0,5	0,0	0,0
Telč	2,9	5,2	0,3	1,2	1,3	0,4	0,3	0,0
Třebíč	4,2	4,6	0,5	1,5	0,4	0,4	0,1	0,3
Velké Meziříčí	4,9	7,7	0,6	1,1	0,3	0,3	0,1	0,0
Žďár nad Sázavou	5,8	6,9	0,4	1,7	0,3	0,3	0,0	0,0

Z celkového počtu volných pracovních míst, která byla ke konci roku 2016 v evidenci úřadů práce na území Kraje Vysočina, připadal největší díl na okres Jihlava. Avšak největší počet volných pracovních míst vhodných pro absolventy škol byl evidován v okrese Havlíčkův Brod, kde tato místa představovala **čtyři pětiny** z jinak celkově nevelkého počtu volných pracovních míst. Druhý nejvyšší počet volných pracovních míst pro absolventy připadal na jihlavský okres, naproti tomu nejméně těchto míst bylo evidováno na Třebíčsku, kde tvořila necelou čtvrtinu z celkového počtu téměř jedenácti set volných míst. Volných pracovních míst pro mladistvé bylo v celém kraji evidováno jen pětatřicet, v převážné většině v jihlavském okrese.

Tab. 3.21 Pracovní místa v evidenci úřadů práce vhodná pro nezaměstnané absolventy škol a mladistvé podle okresů k 31. 12. 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Celkem	pro absolventy		pro mladistvé	
		celkem	podíl na celkovém počtu pracovních míst	celkem	podíl na celkovém počtu pracovních míst
Kraj Vysočina	5 418	2 070	38,2	35	0,6
v tom:					
Havlíčkův Brod	914	739	80,9	9	1,0
Jihlava	1 652	500	30,3	24	1,5
Pelhřimov	1 093	336	30,7	-	-
Třebíč	1 083	262	24,2	-	-
Žďár nad Sázavou	676	233	34,5	2	0,3

Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 29 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání přesahoval v Kraji Vysočina ke konci roku 2016 u mužů i žen dvacet procent, když o něco vyšší byl u mužů. Z jednotlivých věkových skupin mladé generace byl – vezmeme-li v úvahu obě pohlaví - nejvyšší u osob ve věku 25 až 29 let. Z jednotlivých okresů kraje byl u mužů i žen nejvyšší na Žďársku, naopak nejnižší u mužů v okrese Havlíčkův Brod a u žen v třebíčském okrese.

Tab. 3.22 Pracovní místa v evidenci úřadů práce vhodná pro nezaměstnané absolventy škol a mladistvé podle okresů k 31. 12. 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

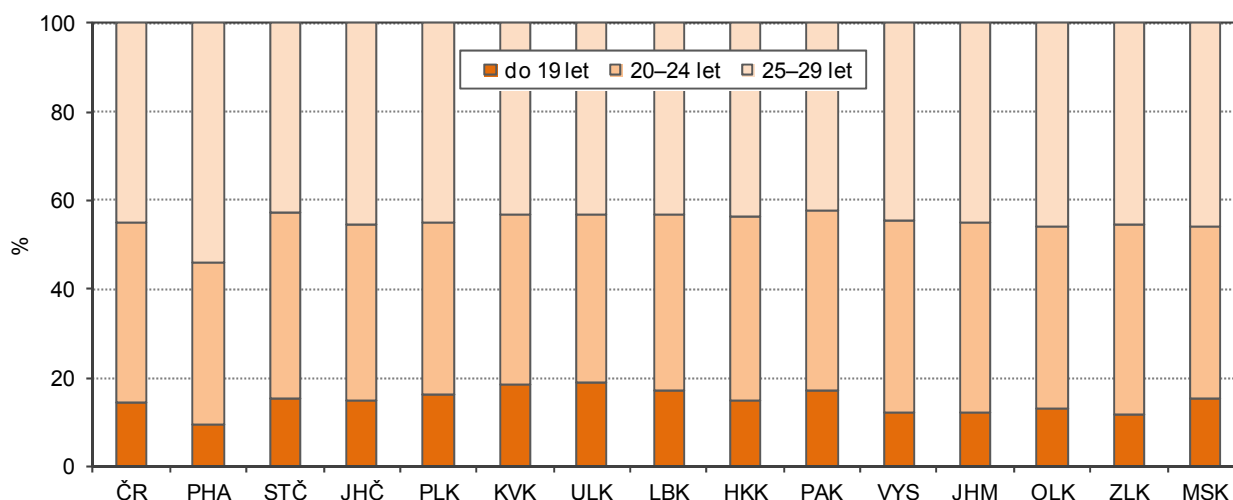
v %

	do 19 let		20–24 let		25–29 let		15–29 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Kraj Vysočina	2,6	2,8	10,4	9,0	10,3	9,7	23,3	21,4
v tom:								
Havlíčkův Brod	2,6	2,5	9,7	7,8	8,7	9,3	21,1	19,6
Jihlava	2,9	3,3	11,1	9,5	10,0	9,6	23,9	22,3
Pelhřimov	3,1	4,3	8,0	9,2	10,2	9,9	21,3	23,4
Třebíč	2,2	1,9	10,9	8,2	10,7	9,2	23,8	19,3
Žďár nad Sázavou	2,6	3,1	10,7	10,2	11,0	10,4	24,3	23,7

¹⁾ na uchazečích daného pohlaví a věku

Graf 3.14 Uchazeči o zaměstnání ve věku do 29 let v krajích

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Obdobné údaje jsou k dispozici i za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. Z nich vyplývá, že u mužů se mladá generace (15 až 29 let) nejvíce podílela na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v obvodu Pacov a u žen ve správním obvodu Pelhřimov. Naopak u mužů byl nejnižší podíl na Náměštsku a u žen ve správním obvodu Chotěboř.

Tab. 3.23 Podíl uchazečů o zaměstnání*) podle věku, pohlaví a správních obvodů ORP k 31. 12. 2016

Zdroj: Úřad práce České republiky - generální ředitelství

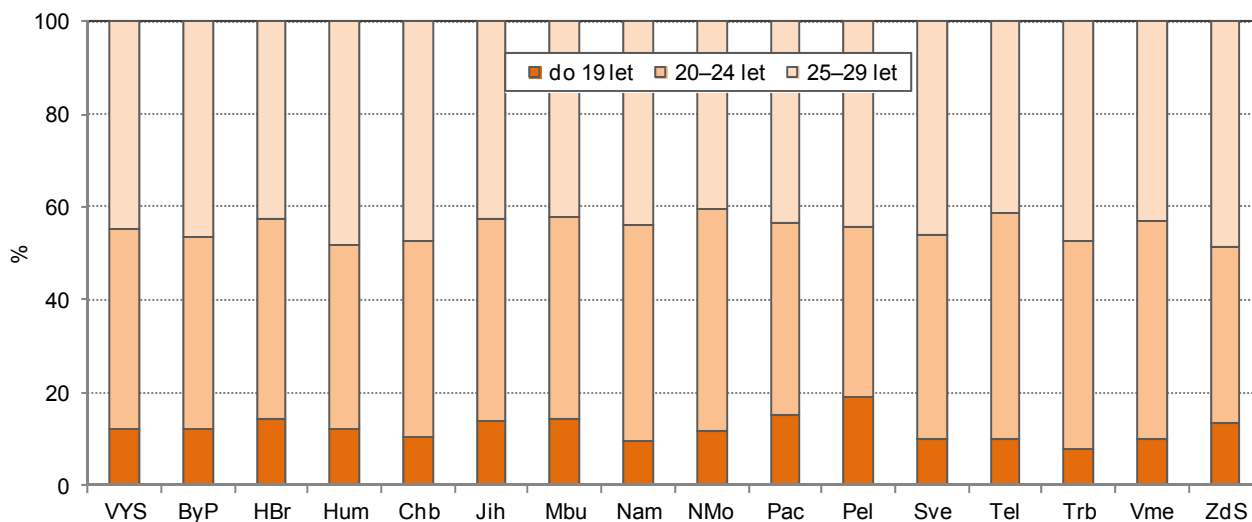
v %

	do 19 let		20–24 let		25–29 let		15–29 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Kraj Vysočina	2,6	2,8	10,4	9,0	10,3	9,7	23,3	21,4
v tom SO ORP:								
Bystřice nad Pernštejnem	2,2	2,6	7,4	9,3	10,7	7,9	20,3	19,9
Havlíčkův Brod	2,9	3,5	10,2	9,0	9,1	10,1	22,2	22,6
Humpolec	2,3	2,7	8,5	8,2	9,4	11,0	20,2	21,9
Chotěboř	3,2	1,0	9,3	6,4	9,3	7,9	21,9	15,2
Jihlava	3,0	3,3	10,5	9,4	10,1	9,4	23,5	22,1
Moravské Budějovice	3,1	3,0	10,1	7,9	9,1	8,5	22,3	19,4
Náměšť nad Oslavou	1,7	1,8	8,9	8,0	5,1	11,1	15,7	20,8
Nové Město na Moravě	2,0	3,8	12,5	11,0	9,4	10,5	23,9	25,3
Pacov	3,1	3,4	10,2	7,8	14,3	5,2	27,6	16,4
Pelhřimov	3,5	5,5	7,2	9,7	9,7	10,7	20,5	25,9
Světlá nad Sázavou	1,5	2,0	9,0	6,9	7,4	8,9	17,9	17,9
Telč	2,6	2,4	14,0	9,6	9,1	11,6	25,7	23,7
Třebíč	2,0	1,6	11,4	8,4	11,8	9,1	25,2	19,1
Velké Meziříčí	2,8	2,3	12,7	11,2	11,2	10,6	26,7	24,1
Žďár nad Sázavou	3,0	3,7	9,8	9,3	12,3	11,9	25,1	24,8

*) na uchazečích daného pohlaví a věku

Graf 3.15 Uchazeči o zaměstnání podle věkových skupin ve správních obvodech ORP k 31. 12. 2016

Zdroj: Úřad práce České republiky - generální ředitelství

4. Zdravotní péče

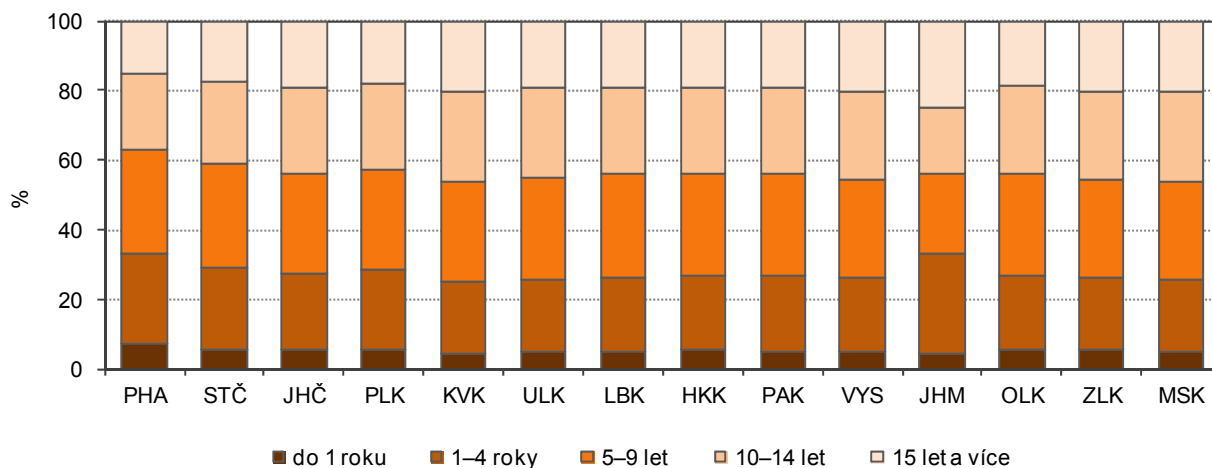
Praktičtí lékaři pro děti a dorost

Počtem praktických lékařů pro děti a dorost na deset tisíc pacientů i počtem registrovaných pacientů do osmnácti let se Kraj Vysočina řadí k průměru – krajské hodnoty v roce 2013 zhruba odpovídaly republikové úrovni. Obdobně tomu bylo i s počtem ošetření a vyšetření na jednoho obyvatele ve věku 0 až 18 let.

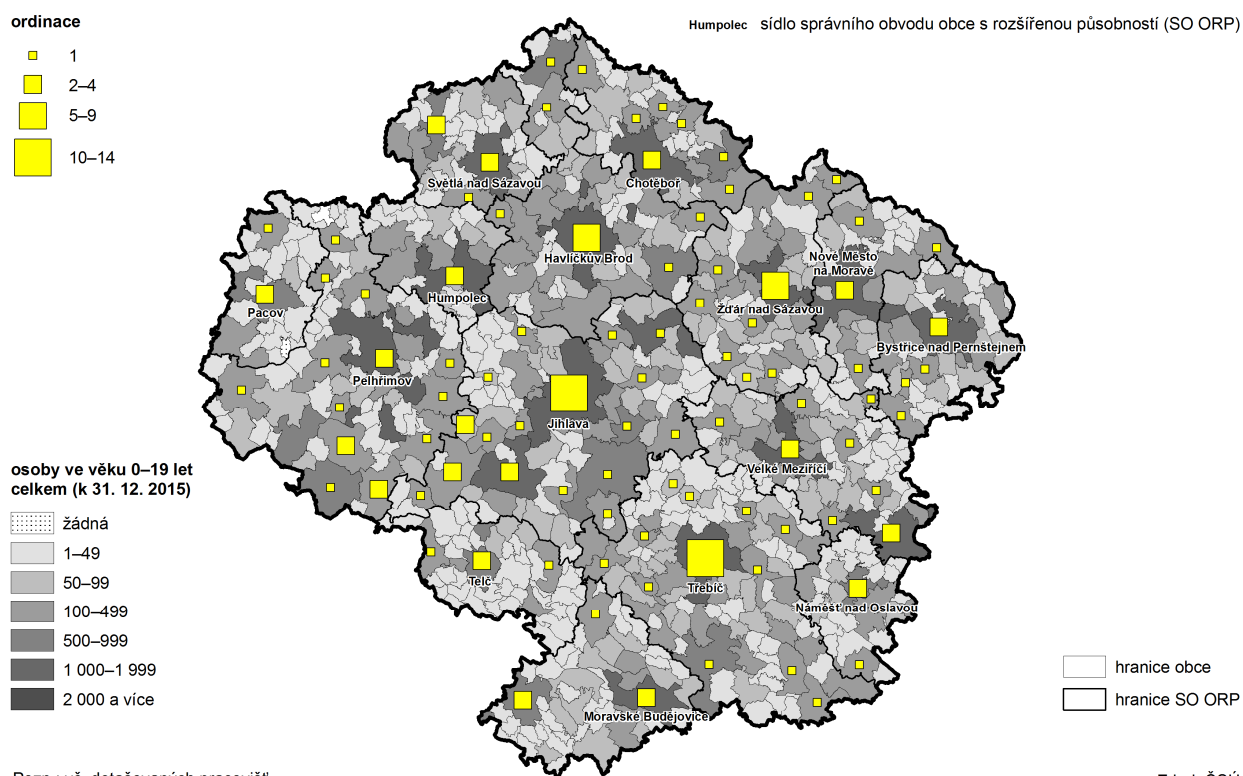
Samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost bylo v roce 2016 na Vysočině 159, nejvíce v okresech Jihlava a Žďár nad Sázavou (shodně 38). Na každou z těchto ordinací připadalo v průměru 633 pacientů, nejméně na Pelhřimovsku (525), nejvíce v okrese Havlíčkův Brod (772).

Graf 4.1 Registrovaní pacienti oboru praktický lékař pro děti a dorost podle věkových skupin a krajů

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Kraje Vysočina k 31. 12. 2015

Zdravotní stav

U výskytu vrozených vad u živě narozených dětí se na Vysočině vzdor kolísání projevovala mírně klesající tendence. Z okresů kraje se poměrně vysokým výskytem vrozených vad vyznačuje okres Havlíčkův Brod.

Tab. 4.1 Živě narození s vrozenou vadou podle okresů

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 živě narozených

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kraj Vysočina	49,1	43,8	36,4	37,1	36,5	32,3	26,8	29,4	19,5	26,6	30,8	30,3	33,0	29,3	34,3
v tom okresy:															
Havlíčkův Brod	75,9	71,7	45,0	40,5	37,3	34,5	32,5	22,3	13,5	30,7	32,9	34,9	45,9	41,4	38,1
Jihlava	61,3	46,8	34,6	35,6	46,0	29,8	25,3	31,7	12,6	24,1	36,5	33,3	38,9	24,2	38,9
Pelhřimov	31,7	27,0	31,1	29,8	32,3	22,3	24,6	38,4	35,7	37,3	40,6	31,9	32,0	26,2	28,2
Třebíč	34,2	35,3	30,5	29,4	29,9	32,8	22,6	27,1	15,0	28,6	20,7	18,4	28,7	29,1	27,6
Žďár nad Sázavou	43,1	39,5	39,5	47,3	35,9	38,3	28,9	30,3	26,3	18,6	26,9	33,0	20,3	25,7	35,0

Havlíčkobrodský okres se v rámci kraje vymyká z průměru i další skutečností a tou je extrémně nízký podíl rodiček, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření. Ten v roce 2015 dosahoval pouze 39,7 % a ve srovnání se všemi ostatními okresy Vysočiny nedosahoval ani poloviny. Obdobně tomu bylo u většiny věkových skupin rodiček.

Tab. 4.2 Screening rodiček v prvním trimestru podle věku a okresů v roce 2015

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Rodičky, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření							
	celkem	do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Kraj Vysočina	75,3	70,2	75,8	75,5	76,0	74,6	70,3	100,0
v tom okresy:								
Havlíčkův Brod	39,7	46,7	39,6	37,0	42,5	40,2	35,9	.
Jihlava	83,3	90,5	80,6	84,6	84,8	79,2	82,9	.
Pelhřimov	81,6	52,6	83,2	85,0	80,6	80,2	81,8	.
Třebíč	87,7	83,3	86,4	87,7	88,9	87,2	86,4	100,0
Žďár nad Sázavou	80,1	76,5	82,4	81,1	79,3	77,3	80,0	100,0

Okres Havlíčkův Brod naproti tomu spolu s třebíčským patří v kraji k okresům s nejnižším počtem kuřáček mezi těhotnými ženami. Nejhůře na tom v tomto směru v letech 2013 až 2015 byly okresy Pelhřimov a Žďár nad Sázavou. Z hlediska věkové skladby rodiček najdeme nejvíce kuřáček mezi nejmladšími věkovými skupinami, nejhůře na tom jsou rodičky do 19 let, kterých v kraji kouřila v těhotenství téměř pětina. Celkově je však v tomto ohledu situace na Vysočině relativně příznivá – nižší počet kouřících rodiček na tisíc rodiček byl zjištěn pouze ve Zlínském a Jihomoravském kraji.

Tab. 4.3 Rodičky kouřící v těhotenství podle věku a okresů - tříletý průměr let 2013–2015

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 rodiček

	Celkem	Věk						
		do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Kraj Vysočina	34,5	175,3	79,9	29,1	20,4	21,9	33,9	0,0
v tom okresy:								
Havlíčkův Brod	13,5	130,4	22,9	9,2	7,4	7,5	27,0	0,0
Jihlava	40,6	240,0	100,9	35,5	14,3	28,0	60,2	0,0
Pelhřimov	55,3	317,1	148,0	38,3	25,7	42,1	66,7	0,0
Třebíč	9,5	38,5	17,6	10,9	6,6	2,1	13,7	0,0
Žďár nad Sázavou	55,5	150,9	115,0	49,8	46,4	35,2	12,7	0,0

V roce 2015 bylo na Vysočině nejvíce kojenců kojeno po dobu šesti až jedenácti měsíců – 22,5 %, což bylo o půl procentního bodu více než v celé České republice. Po dobu tří až pěti měsíců bylo v kraji kojeno 21,5 % kojenců (o 2,2 bodu méně než v celé republice). Podíl dětí kojených dvanáct a více měsíců byl na Vysočině o 2,4 bodu vyšší než v celé České republice. Vůbec nebylo v kraji kojeno pouze 3,5 % kojenců, což bylo o 1,5 procentního bodu méně než na celorepublikové úrovni.

Tab. 4.4 Děti při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2015

Zdroj: ÚZIS

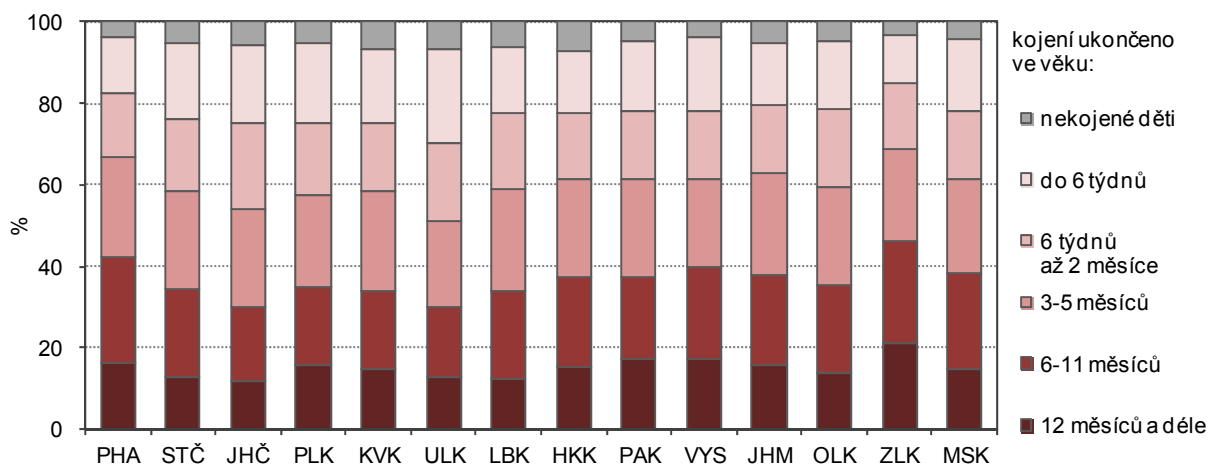
v %

	Kojení ukončeno ve věku					Nekojené děti
	do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 až 5 měsíců	6 až 11 měsíců	12 měsíců a déle	
Kraj Vysočina	18,6	16,7	21,5	22,5	17,3	3,5
v tom okresy:						
Havlíčkův Brod	14,0	16,4	25,9	24,4	16,4	3,0
Jihlava	14,4	14,3	18,6	27,9	21,3	3,5
Pelhřimov	(18,9)	(16,2)	(22,7)	(21,7)	(15,7)	(4,7)
Třebíč	25,7	19,0	20,7	18,3	14,0	2,3
Žďár nad Sázavou	18,0	16,8	21,2	20,6	18,8	4,6

( ) data s nižší spolehlivostí

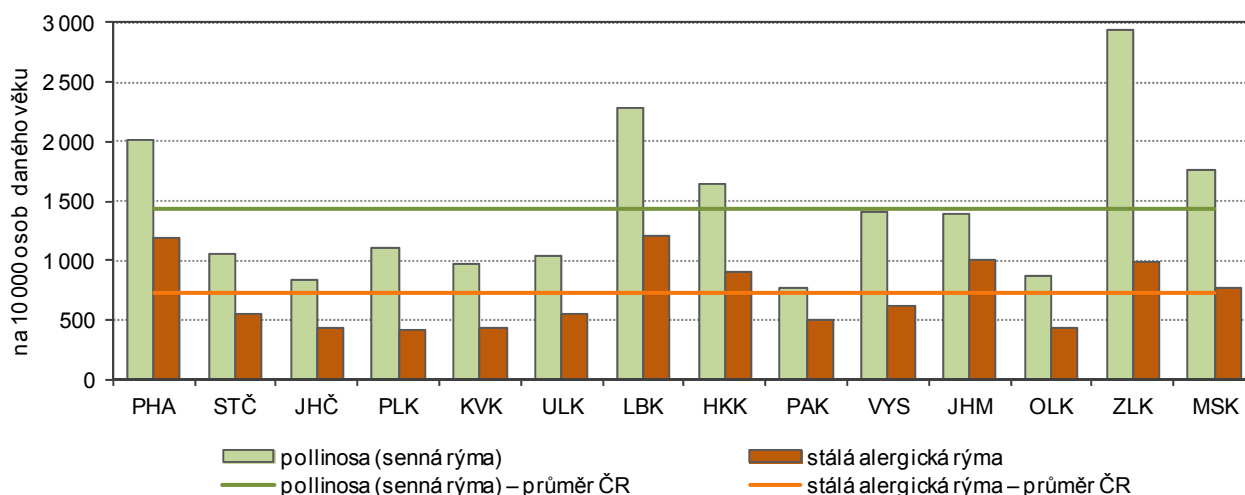
Graf 4.2 Děti při roční prohlídce podle délky kojení v krajích ČR v roce 2015

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Graf 4.3 Léčení pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na vybranou diagnózu v krajích v roce 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

K nejčastějším diagnózám typu alergie patří senná rýma, astma, stálá alergická rýma nebo atopický ekzém. Počty mladých pacientů v přepočtu na 10 tisíc osob ve věku 15-19 let byly na Vysočině v roce 2013 u všech těchto nemocí pod republikovým průměrem. V přepočtu nejvíce se léčilo pacientů se sennou rýmou – v kraji 1 406 případů, v celé ČR 1 444. Druhou nejčastější nemocí bylo astma s počtem 1 005 pacientů na 10 tisíc osob ve věku 15-19 let v kraji (stejný údaj v celé ČR - 1 154 případů).

5. Sociální služby

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

Počet vyplacených přídavků na děti i rodičovských příspěvků se v Kraji Vysočina v posledních pěti letech neustále snižoval, stejně tak klesaly i výdaje na vyplacené dávky. Počet vyplacených přídavků na děti se na Vysočině v letech 2012 až 2013 **snížil o čtvrtinu**, stejně tak, jako celkový objem vyplacených přídavků. V rámci kraje se počet vyplacených přídavků i výdaje na ně nejvíce snížil v pelhřimovském okrese (shodně zhruba o 32 %), nejmenší úbytek byl zaznamenán v okrese Jihlava (shodně o pětinu u vyplacených dávek i výdajů).

Menší byl na Vysočině pokles u vyplacených rodičovských příspěvků. V jejich případě se počet vyplacených dávek snížil o 11,4 %, výdaje na vyplacené dávky pouze o 9,2 %. Z okresů kraje se počet vyplacených rodičovských příspěvků nejvíce snížil ve žďárském okrese, výdaje na ně nejvíce poklesly na Jihlavsku. Nejméně se počet vyplacených příspěvků zmenšil v okrese Pelhřimov, výdaje na vyplacené dávky se nejméně snížily v třebíčském okrese.

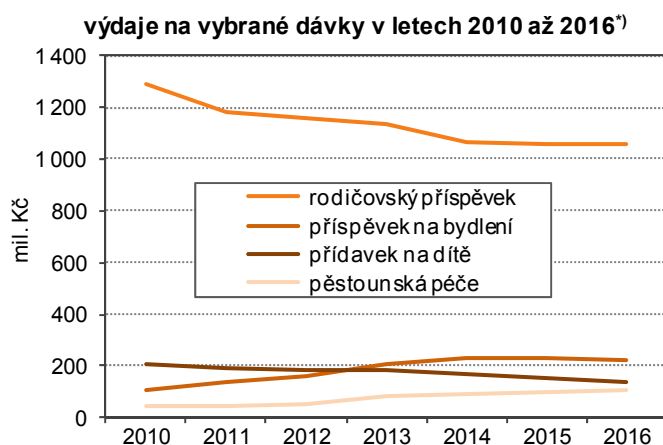
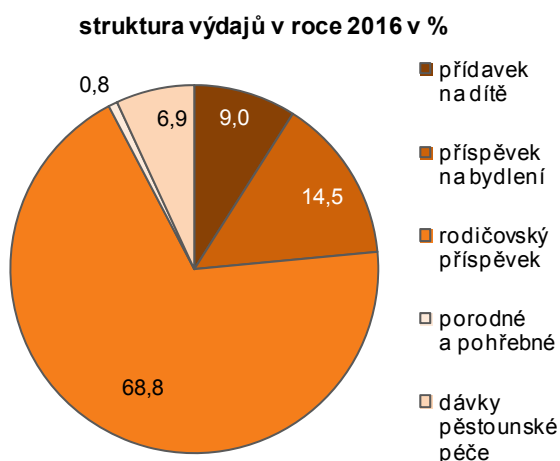
Tab. 5.1 Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Přídavek na dítě										
Kraj Vysočina	302,4	294,9	281,2	257,1	227,4	183 404	179 100	170 669	156 008	137 407
v tom okresy:										
Havlíčkův Brod	51,6	50,8	48,9	44,7	39,5	31 316	30 745	29 615	27 150	23 869
Jihlava	56,6	55,3	54,5	50,5	45,1	34 111	33 408	32 820	30 409	27 066
Pelhřimov	38,9	36,9	33,9	29,8	26,5	23 466	22 301	20 405	18 064	15 914
Třebíč	82,6	82,2	77,6	71,6	63,3	50 320	50 209	47 474	43 631	38 467
Žďár nad Sázavou	72,7	69,7	66,3	60,5	52,9	44 190	42 438	40 354	36 753	32 091
Rodičovský příspěvek										
Kraj Vysočina	172,0	163,0	154,4	154,6	152,4	1 163 400	1 124 398	1 064 415	1 058 177	1 056 239
v tom okresy:										
Havlíčkův Brod	31,2	30,1	28,6	29,2	28,2	213 925	208 052	196 543	198 505	195 408
Jihlava	40,5	38,2	36,4	36,4	36,0	276 464	264 871	249 647	247 089	247 932
Pelhřimov	22,7	21,7	20,8	20,8	20,6	154 279	150 833	142 843	140 881	140 549
Třebíč	37,5	35,2	32,8	32,9	32,8	246 153	237 676	223 789	223 822	224 949
Žďár nad Sázavou	40,1	37,8	35,8	35,3	34,8	272 579	262 968	251 593	247 880	247 400

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

¹⁾ do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Pěstounská péče a ústavní výchova

Počet dětí v náhradní rodinné péči na Vysočině ve sledovaném období **rostl**, na jeho konci byl ve srovnání s rokem 2008 téměř dvojnásobný, v přepočtu na tisíc osob ve věku 0 až 18 let se přesně zdvojnásobil. Naproti tomu počet dětí s nařízenou ochrannou ústavní výchovou stagnoval, respektive klesal, jak dokládají i relativní údaje na tisíc osmnáctiletých a mladších osob.

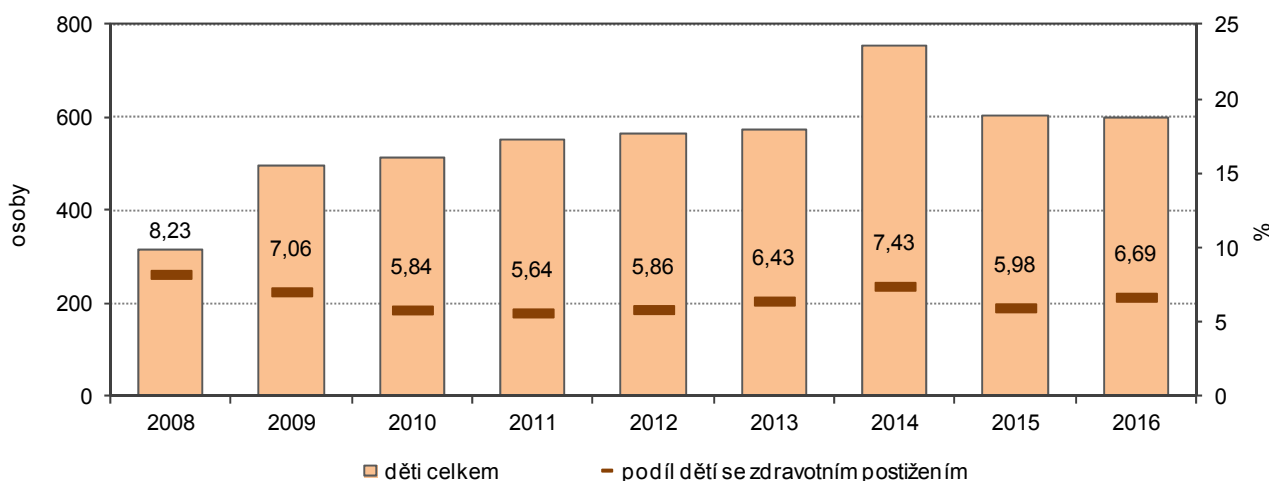
Tab. 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	316	496	514	550	563	571	575	602	598
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,1	4,9	5,2	5,6	5,8	6,0	6,0	6,3	6,2
Děti s nařízenou ústavní výchovou	246	251	258	234	238	245	232	226	215
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	2,4	2,5	2,6	2,4	2,5	2,6	2,4	2,4	2,2

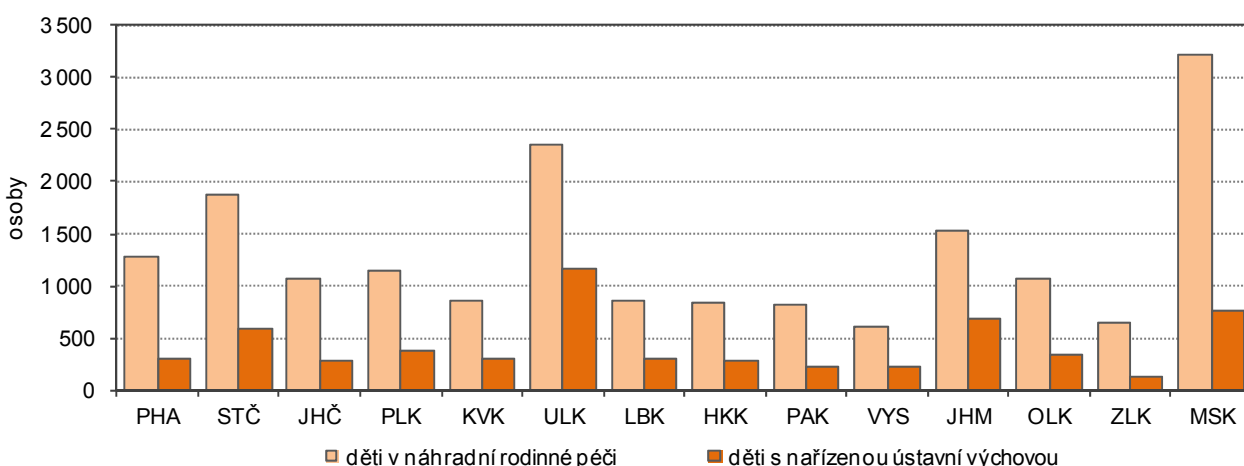
Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Graf 5.3 Pěstounská péče a ústavní výchova podle krajů v roce 2015

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Sirotčí důchody

Počet vyplacených sirotčích důchodů se na Vysočině v letech 2011 až 2016 postupně **snižoval**, takže v roce 2016 byl o 17,5 % nižší než v roce 2011. Nejvíce sirotčích důchodů se v rámci kraje vyplácelo v okrese Žďár nad Sázavou, nejméně na Pelhřimovsku.

Naproti tomu průměrná výše vyplaceného sirotčího důchodu se **zvyšovala** až na více než šest tisíc korun v roce 2016 (o 10,8 % více než v roce 2011). Žďárský okres se vyznačuje i stabilně nejvyšší hodnotou průměrného sirotčího důchodu, nejnižší sirotčí důchody se naproti tomu vyplácely zprvu v pelhřimovském, od roku 2013 v třebíčském okrese.

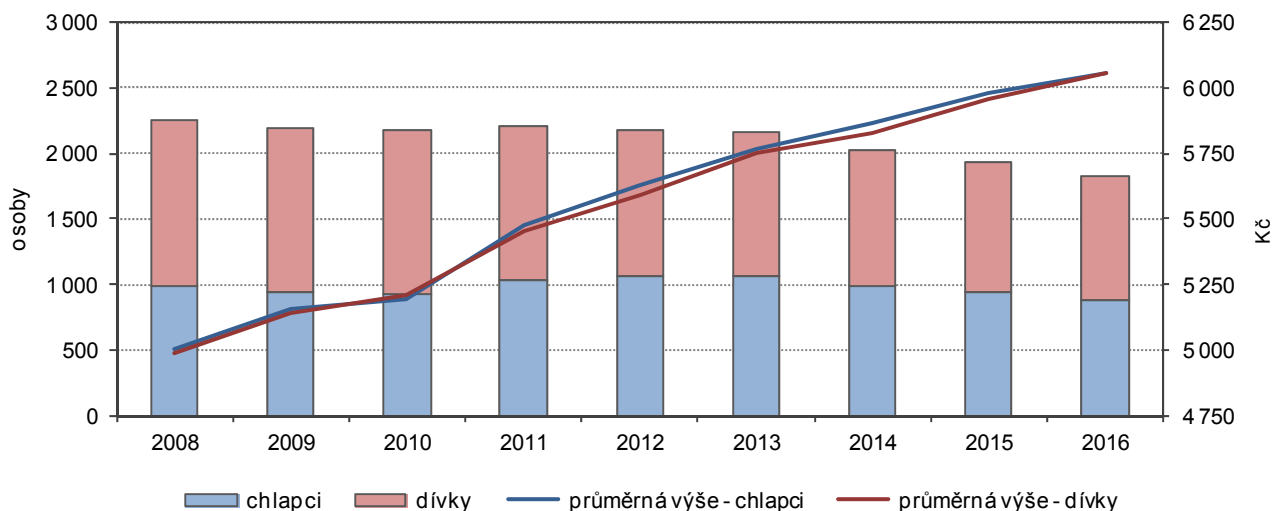
Tab. 5.3 Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci						Průměrná měsíční výše (Kč)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kraj Vysočina	2 214	2 175	2 156	2 032	1 926	1 826	5 465	5 609	5 761	5 844	5 969	6 057
v tom okresy:												
Havlíčkův Brod	408	408	404	384	370	336	5 418	5 608	5 736	5 791	5 940	6 034
Jihlava	440	440	441	415	400	398	5 523	5 724	5 835	5 862	5 968	6 032
Pelhřimov	301	296	284	273	253	241	5 385	5 491	5 713	5 847	5 931	5 997
Třebíč	510	494	495	465	433	386	5 404	5 516	5 703	5 773	5 880	5 902
Žďár nad Sázavou	555	537	532	495	470	465	5 555	5 667	5 797	5 935	6 097	6 253

Graf 5.4 Sirotčí důchody podle pohlaví v Kraji Vysočina (prosinec)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

6. Domácnosti a bydlení

Struktura domácností

Mladí lidé ve věku patnáct až dvacet devět let stojí v mnohých případech i v čele domácností. Podle výsledků sčítání lidu 2011 bylo v Kraji Vysočina takových domácností 10 779, což představovalo 5,4 % všech domácností v kraji. Ve více než polovině případů šlo o domácnosti jednotlivců. Více než 5 600 těchto domácností tvořilo na Vysočině desetinu celkového množství domácností jednotlivců. Zbytek „mladých“ domácností tvořily rodiny, častěji úplné než neúplné.

V mezikrajském srovnání se domácnosti v čele s osobou ve věku 15 až 29 let vyskytovaly na Vysočině **méně často**, jejich podíl na celkovém počtu domácností byl u úplných rodin i domácností jednotlivců po Zlínském kraji druhý nejnižší, u neúplných rodin čtvrtý nejnižší (za Zlínským a Jihomoravským krajem a Hlavním městem Prahou).

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení v Kraji Vysočina

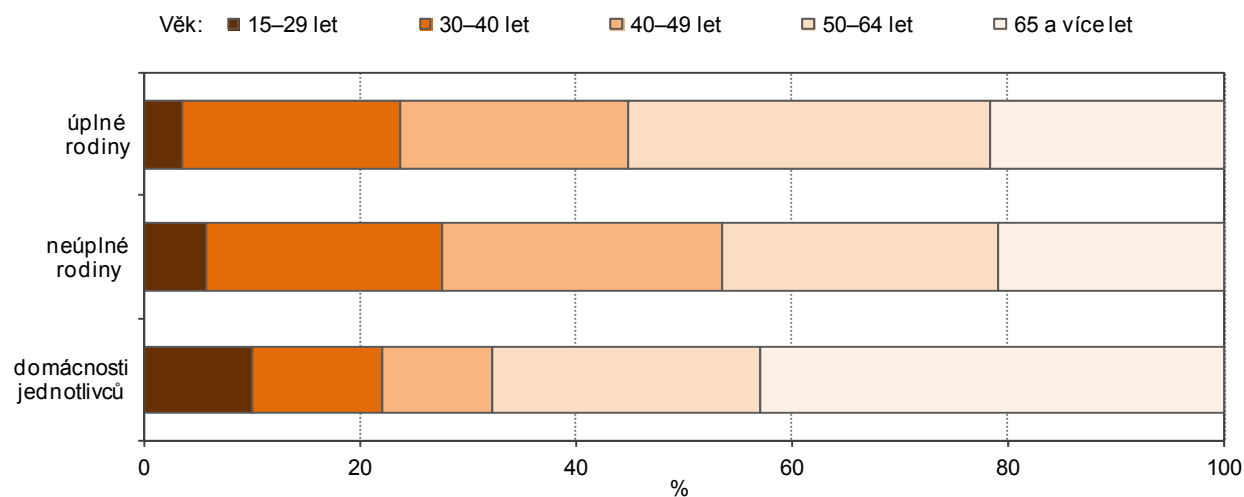
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	10 779	35,5	12,4	52,1
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	10 533	36,1	12,5	51,4
bydlící mimo byty	235	6,8	6,0	87,2
bydlící v zařízeních	11	27,3	72,7	-

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

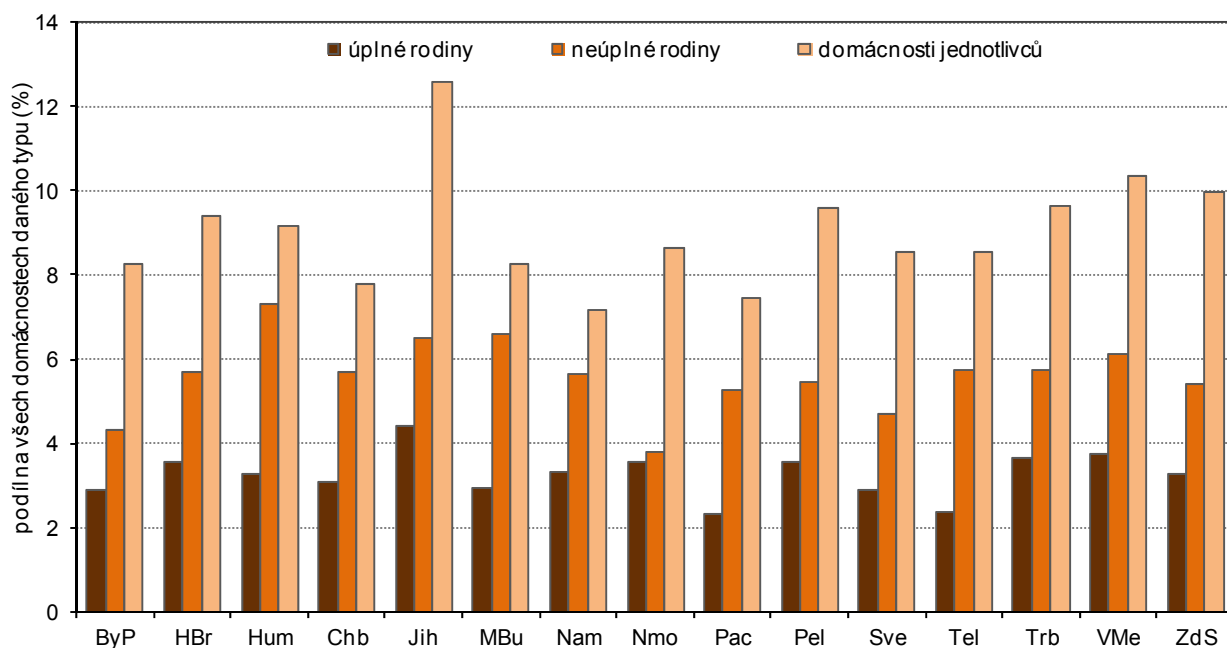
Graf 6.1 Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB2011

Graf 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP Kraje Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB2011

Domácnosti jednotlivců

V domácnostech jednotlivců žili v roce 2011 na Vysočině **častěji** patnácti až devětadvacetiletí **muži** (57 % domácností jednotlivců v této věkové skupině), podíl žen dosáhl 43 %. Pokud jde o rodinný stav, převládali jednoznačně svobodní muži i svobodné ženy, jediný rozdíl představoval jen u žen o něco málo vyšší podíl vdaných a rozvedených osob.

Samostatně žijící muži i ženy bydleli nejčastěji samostatně v bytě, u mužů tomu tak bylo ve více než třech čtvrtinách případů, ženy tvořící domácnost jednotlivce naopak o něco častěji (rozdíl 3,5 procentního bodu) žily v jednom bytě ještě s další hospodařící domácností – i v mezikrajském srovnání jde o jeden z nejvyšších podílů (21,4 %).

Tab. 6.2 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení v Kraji Vysočina

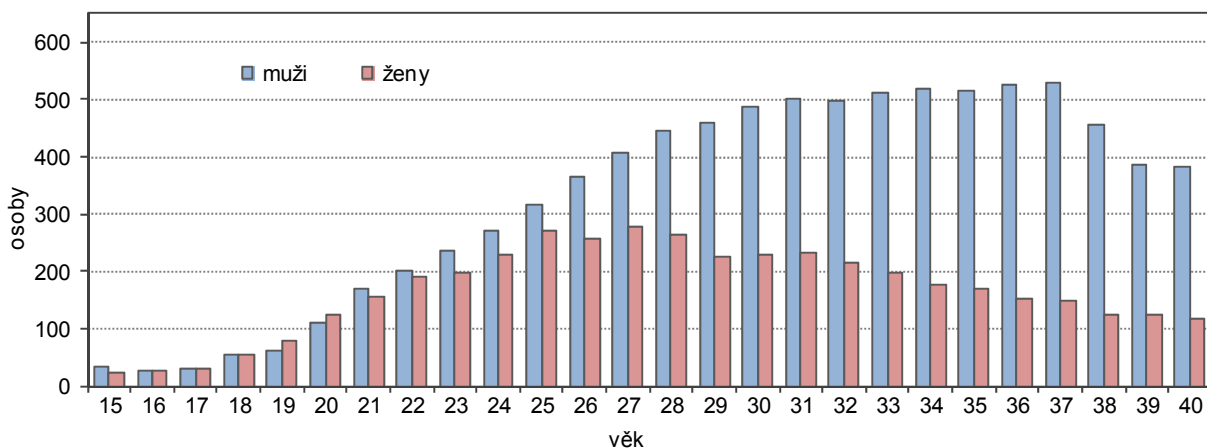
Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	3 200	208	995	1 997	2 417	217	901	1 299
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	92,5	100,0	97,7	89,1	89,0	98,6	94,2	83,8
ženatý, vdaná	4,4	-	1,6	6,3	7,7	0,9	4,9	10,7
rozvedený, rozvedená	2,8	-	0,5	4,2	3,0	-	0,6	5,2
ovdovělý, ovdovělá	-	-	-	-	0,0	-	-	0,1
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	76,3	68,3	74,4	78,0	72,9	60,4	71,8	75,8
v bytě s další hospodařící domácností	20,0	24,5	21,9	18,6	23,5	32,3	24,4	21,4
mimo byty	3,7	7,2	3,7	3,4	3,6	7,4	3,8	2,8

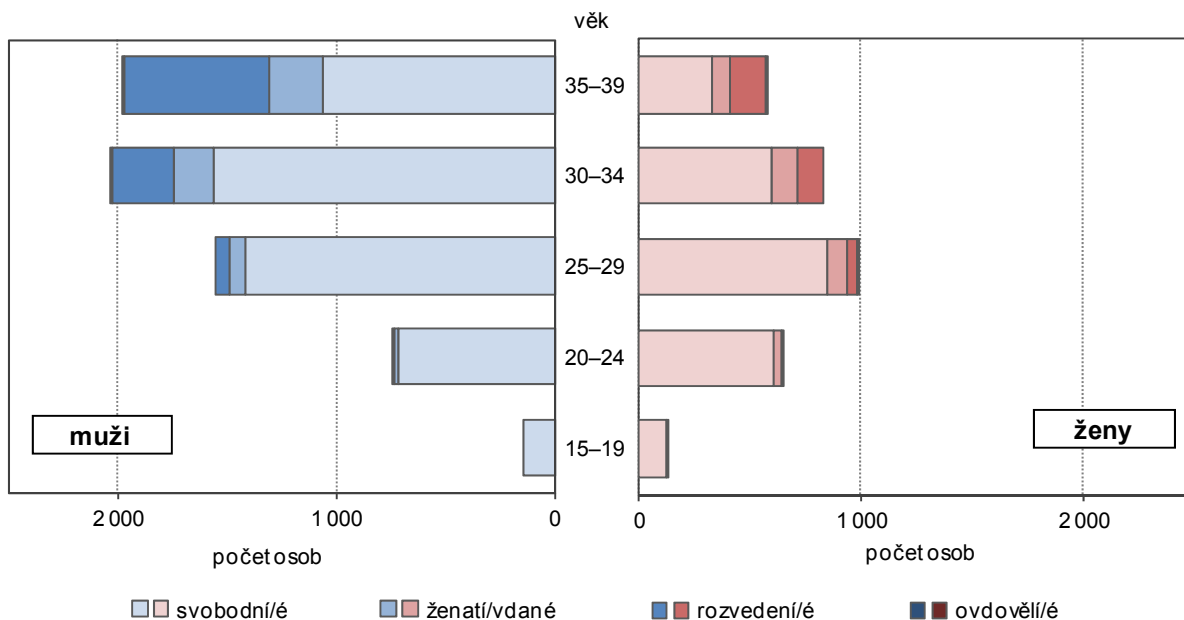
Graf 6.3 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.4 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Rodinné domácnosti

Na celkovém počtu úplných rodinných domácností se na Vysočině domácnosti v čele s osobou ve věku 15 až 29 let podílely 3,6 % procenta, relativně nejčastěji šlo o domácnosti s jedním dítětem (7,5 %). V této souvislosti je zajímavý pohled na faktická manželství, tedy společné soužití dvou nesezdaných osob. Takových domácností bylo v roce 2011 na Vysočině celkově přes osm a půl tisíce a téměř **pětinou** se na nich podílela faktická manželství v čele s osobou ve věku 15 až 29 let. A z jiného úhlu pohledu můžeme pozorovat, že tato faktická manželství tvořila v kraji více než **dvě třetiny** úplných rodinných domácností v čele s osobou ve věku 15 až 29 let.

Relativně častěji se „domácnosti mladých“ vyskytují i u domácností tvořených jednou neúplnou rodinou (v kraji podíl 5,8 %). Nejčastěji šlo o domácnosti s jedním dítětem – ve srovnání s úplnými rodinnými domácnostmi byl jejich podíl bezmála dvojnásobný.

Tab. 6.3 Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem závislých dětí (%)			
		bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	107 900	57,5	17,4	20,5	4,6
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	29	75,9	24,1	0,0	0,0
20–24	542	56,3	35,4	7,0	1,3
25–29	3 260	41,9	37,3	18,0	2,9
z úhrnu manželské páry	99 210	57,8	16,6	20,9	4,7
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	18	66,7	33,3	0,0	0,0
20–24	214	39,7	47,2	11,7	1,4
25–29	2 056	30,2	43,5	23,1	3,2
z úhrnu faktická manželství	8 558	54,1	26,7	15,6	3,6
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	11	90,9	9,1	0,0	0,0
20–24	323	66,6	28,2	4,0	1,2
25–29	1 201	61,7	26,7	9,3	2,2
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	23 208	51,5	31,5	14,1	3,0
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	109	22,0	63,3	11,0	3,7
20–24	346	10,7	78,0	10,1	1,2
25–29	884	6,2	70,6	19,2	4,0

Bydlení mladé generace

Domácnosti v v čele s osobou ve věku 15 až 29 let žily v roce 2011 na Vysočině častěji v **bytových domech** (61,3 %), což je na poměry kraje dosti vysoký podíl. Ve srovnání s domácnostmi celkem mnohem méně často žily ve vlastním domě (- 20,5 procentního bodu), naopak častěji bydlely v bytech v osobním vlastnictví a zejména v bytech nájemních. Především domácnosti jednotlivců relativně častěji žily v bytech se sníženou kvalitou.

Tab. 6.4 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3 392	1 092	4 203
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	36,4	39,8	33,2	34,5
bytové domy	61,3	58,7	64,6	62,6
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	23,1	31,1	19,9	17,5
v osobním vlastnictví	23,0	26,2	16,8	22,0
jiné bezplatné užívání bytu	4,3	4,0	3,4	4,8
nájemní	27,8	27,1	38,5	25,6
družstevní	6,5	7,0	5,9	6,2
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	86,2	96,8	86,9	77,5
byty se sníženou kvalitou	8,5	2,1	7,1	14,1

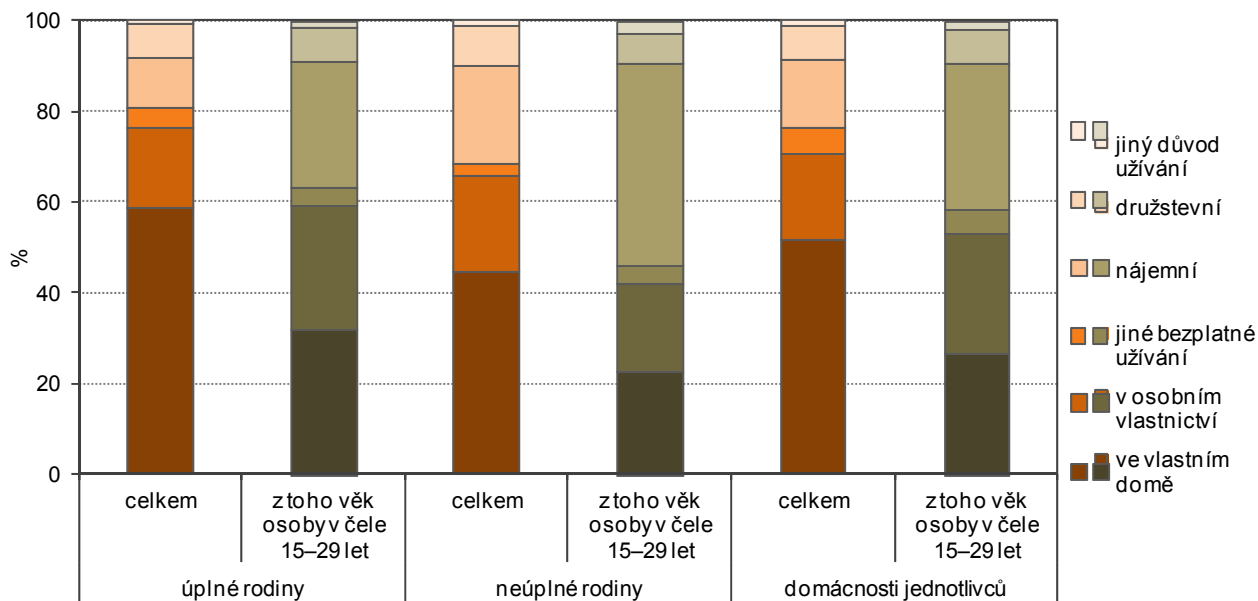
¹⁾ manželské páry i faktická manželství

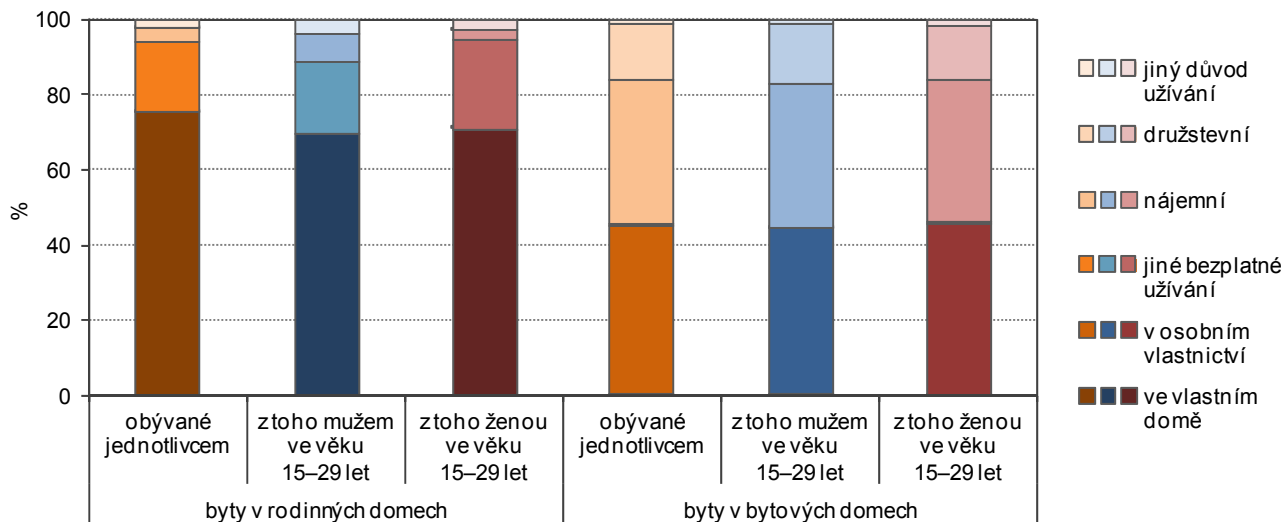
Graf 6.5 Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.6 Domácnosti jednotlivců bydlící samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti v čele s patnácti až devětadvacetiletou osobou na Vysočině v roce 2011 nejčastěji obývaly byty se **třemi obytnými místnostmi** (o ploše 8 m² a více), téměř čtvrtina bytů měla čtyři obytné místnosti. V bytech se třemi obytnými místnostmi žily nejčastěji jak úplné rodinné domácnosti, tak i neúplné rodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců. Ovšem domácnosti žijící v rodinných domech obývají nejčastěji byty s pěti nebo čtyřmi obytnými místnostmi. Naproti tomu domácnosti mladých v bytových domech žijí zpravidla v bytech se třemi nebo dvěma obytnými místnostmi (ve více než polovině případů).

Tab. 6.5 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	5,6	16,2	27,2	23,0	12,8
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	3 392	2,4	13,9	29,9	29,8	19,8
1 neúplná rodina	1 092	7,5	17,1	26,5	21,8	10,4
domácnost jednotlivce	4 203	7,8	17,9	25,3	17,9	7,8
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	3 163	2,1	8,0	21,0	25,2	28,1
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 351	1,1	5,8	20,4	28,3	40,7
1 neúplná rodina	362	2,5	8,3	23,8	26,8	26,2
domácnost jednotlivce	1 450	3,0	10,0	21,0	21,9	16,8
bytové domy	5 329	7,8	21,2	31,2	22,3	4,0
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 991	3,2	19,1	36,3	31,1	5,7
1 neúplná rodina	705	10,4	21,7	27,9	19,4	2,6
domácnost jednotlivce	2 633	10,5	22,6	28,3	16,3	3,1

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Průměrná obytná plocha bytu u mladých domácností na Vysočině (59,1 m²) byla podstatně **nižší** než průměrná obytná plocha domácností celkem (přes 68 m²). Bylo to způsobeno především vysokým podílem domácností jednotlivců ve věku 15 až 29 let, u nichž průměrná obytná plocha činila jen necelých 54 m². Ale nižší než u domácností celkem je též obytná plocha bytu u úplných i neúplných rodin v čele s mladou osobou (o 10 m², respektive 5,7 m²).

Stejně jako u domácností celkem i u mladých domácností připadala v domácnostech na jednu osobu nejčastěji plocha o výměře 34 m² a více (mladé domácnosti 34,3 %, domácnosti celkem 32,3 %). O něco vyšší zastoupení takovýchto domácností u mladých bylo způsobeno vyšším podílem domácností jednotlivců ve věku 15 až 29 let.

Tab. 6.6 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

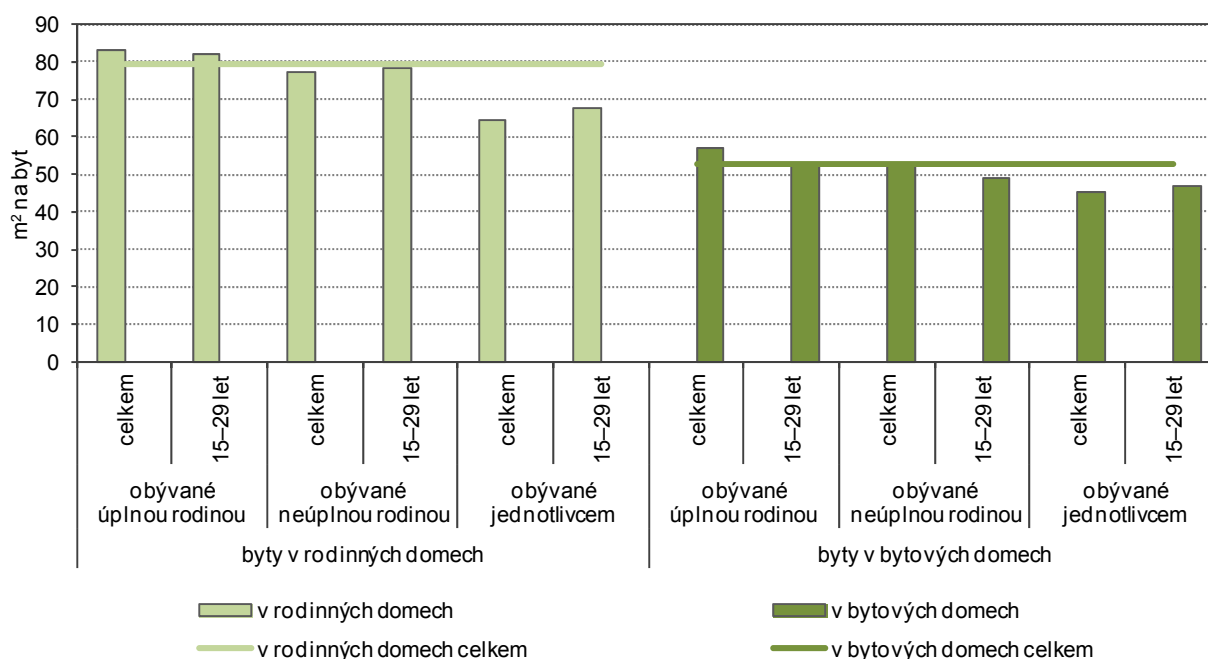
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m ²)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3,9	15,2	16,7	11,9	34,3	59,1
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina ¹⁾	3 392	6,7	28,1	28,3	16,2	14,4	64,1
1 neúplná rodina	1 092	7,7	22,1	23,0	12,6	11,5	59,7
domácnost jednotlivce	4 203	0,6	3,0	5,7	8,2	56,2	53,8

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Graf 6.7 Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V šesti desetinách domácností v čele s osobou ve věku 15 až 29 let připadala v roce 2011 v Kraji Vysočina na jednu obytnou místnost o ploše osm a více m² méně než jedna osoba. Průměrný počet osob na jednu obytnou místnost činil 0,71, i v tomto případě zejména vlivem domácností jednotlivců. Méně pohodlně si žily úplné rodinné domácnosti a zejména neúplné rodinné domácnosti, u nichž v průměru na obytnou místnost připadal více než jeden člověk – téměř v každé desáté neúplné rodinné domácnosti připadalo na jednu obytnou místnost dvě nebo více osob.

Tab. 6.7 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a počtu osob na obytnou místnost 8 m² a více v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3 392	1 092	4 203
z toho počet osob na obytnou místnost 8m ² a více (%):				
do 0,49	28,0	7,0	4,6	51,0
0,50–0,74	24,4	32,3	25,2	17,9
0,75–0,99	6,8	14,2	10,3	-
1,00–1,49	19,6	31,6	27,6	7,8
1,50–1,99	2,9	5,4	6,3	-
2,00 a více	3,2	5,2	9,3	-
Průměrný počet osob na obytnou místnost	0,71	0,91	1,05	0,40

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

7. Volnočasové aktivity

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Jeden z významných způsobů trávení volného času nabízejí mládeži základní umělecké školy, které v uplynulém desetiletí v Kraji Vysočina navštěvovalo stále více žáků (ve školním roce 2016/2017 o 7,2 % více než v roce 2007/2008). Mezi žáky základních uměleckých škol jednoznačně **převažují dívky**, jejichž podíl na celkovém počtu žáků se na Vysočině stabilně pohyboval kolem sedmdesáti procent. Počet absolventů základních uměleckých škol v kraji se po většinu sledované dekády blížil k jednomu tisíci, v posledních dvou školních letech však výrazně klesl.

Pokud jde o zaměření uměleckých škol, na Vysočině výrazně převažuje hudební obor s téměř dvěma třetinami žáků, za ním následuje výtvarný s více než pětinou a taneční s desetinou žáků.

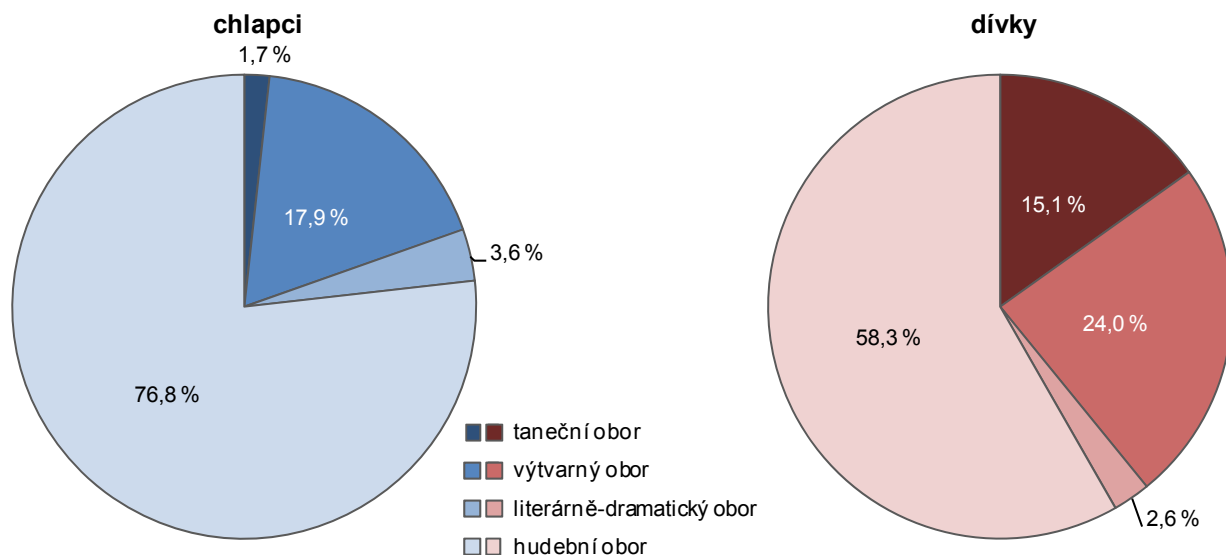
Tab. 7.1 Základní umělecké školy v Kraji Vysočina

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	10 814	10 934	11 141	11 188	11 321	11 278	11 383	11 442	11 486	11 593
z toho dívky (%)	72,3	71,8	70,3	70,1	69,4	70,1	70,2	70,6	70,9	71,3
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	11,5	12,3	12,7	12,6	12,6	12,2	12,3	11,6	11,4	11,3
výtvarný	20,9	20,9	20,0	20,2	20,2	21,1	21,3	22,0	22,0	22,2
literárně-dramatický	2,5	2,4	2,5	2,8	2,8	2,7	2,9	2,9	2,8	2,9
hudební	65,1	64,4	64,8	64,4	64,4	64,0	63,6	63,5	63,8	63,6
Absolventi	951	990	975	892	999	982	964	917	832	.

Graf 7.1 Žáci v základních uměleckých školách podle pohlaví a základních oborů v Kraji Vysočina ve školním roce 2016/17

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počet školních družin na Vysočině po celou sledovanou dekádu kolísal kolem dvou set padesáti, přičemž počet zapsaných dětí v nich nepřetržitě **stoupal** až na více než patnáct tisíc ve školním roce 2016/2017, což bylo oproti roku 2007/2008 o 20,9 % více. Šlo téměř výhradně o žáky prvního stupně základních škol, počet žáků z druhého stupně byl zanedbatelný.

Školních klubů v Kraji Vysočina působilo ve školním roce 2016/2017 šestařicet, stejně jako na začátku sledovaného desetiletí. Počet zapsaných účastníků na konci období přesáhl 2 500 a oproti školnímu roku 2007/2008 se zvýšil téměř o jedenáct procent. Mezi zapsanými účastníky zpočátku výrazně převažovali žáci **druhého stupně**, jejich počet se ale postupně snižoval a naopak přibývalo žáků prvního stupně, kteří ve školním roce 2016/2017 tvořili již 46 % celkového počtu.

Středisek volného času na Vysočině stabilně působí dvacet, ovšem počet zájmových útvarů i přijatých účastníků ve sledovaném období rostl, v případě středisek více než o pětinu, u přijatých účastníků více než o čtvrtinu. Mezi přijatými účastníky jednoznačně převládají žáci (zhruba tři čtvrtiny účastníků).

Údaje o táborové a pobytové činnosti jsou k dispozici naposledy za školní rok 2015/2016 a příliš se neliší od ostatních let sledovaného období s výjimkou roků 2011/2012 a 2012/2013, kdy došlo k jistému útlumu. V ostatních letech se konalo zhruba 370 až 390 akcí s více než deseti tisíci účastníky.

Tab. 7.2 Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

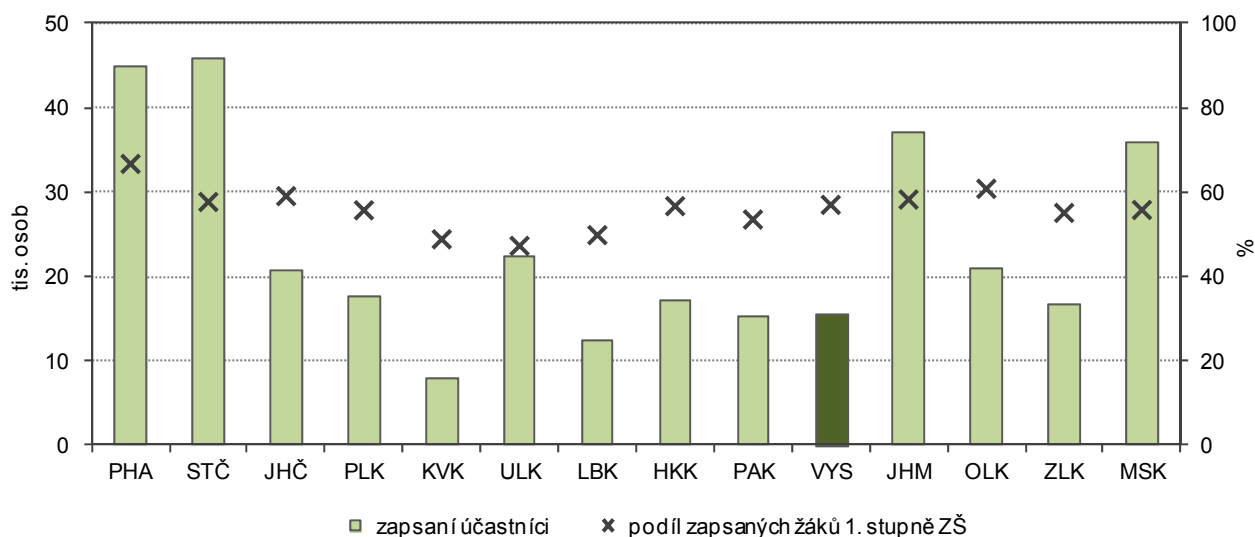
Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	250	242	246	247	247	248	252	252	253	253
zapsaní účastníci ¹⁾	12 877	13 031	13 074	13 376	13 707	13 917	14 403	15 064	15 370	15 574
z 1. stupně ZŠ	12 297	12 597	12 680	12 956	13 321	13 541	14 008	14 633	15 030	15 198
z 2. stupně ZŠ	580	434	394	420	365	297	322	354	253	287
Školní kluby	36	35	36	36	36	35	37	36	36	36
zapsaní účastníci ¹⁾	2 299	2 380	2 343	2 386	2 269	2 318	2 388	2 427	2 533	2 548
z 1. stupně ZŠ	583	653	767	745	974	903	887	978	1 134	1 181
z 2. stupně ZŠ	1 716	1 727	1 576	1 641	1 295	1 415	1 500	1 449	1 399	1 367
Střediska volného času	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
zájmové útvary	1 213	1 212	1 267	1 264	1 298	1 296	1 369	1 377	1 441	1 486
přijatí účastníci	14 546	15 042	15 399	15 521	15 368	16 413	16 568	17 148	18 009	18 408
děti	1 375	1 529	1 930	1 831	1 755	1 975	1 851	1 939	2 145	2 093
žáci	10 721	10 801	10 743	10 872	10 992	11 982	12 262	12 902	13 414	14 033
studenti	604	755	891	654	526	555	710	565	682	410
táborová a pobytová činnost – akce	376	362	398	377	326	353	372	390	386	.
účastníci	10 614	10 108	10 871	11 221	9 150	8 976	9 288	10 269	11 358	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Graf 7.2 Zapsaní účastníci ve školních družinách podle krajů ve školním roce 2016/17

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Využívání informačních technologií

Z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií jsou k dispozici i data o využívání internetu jednotlivci. Z výsledků tohoto šetření vyplývá, že v letech 2011 až 2015 na Vysočině využívala internet prakticky **celá mladá generace** (osoby ve věku 16 až 29 let). Na sociálních sítích byly aktivní více než čtyři pětiny mladých, polovina mladých využívala internetové bankovníctví a více než dvě pětiny příslušníků mladé generace nakupovaly po internetu nebo hrály počítačové hry. Ve srovnání s celkovou populací kraje ve věku 16 a více let to jsou vesměs podstatně vyšší hodnoty.

Tab. 7.3 Využívání internetu jednotlivci v letech 2011 až 2015 v Kraji Vysočina*)

Zdroj: ČSÚ - Vyběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

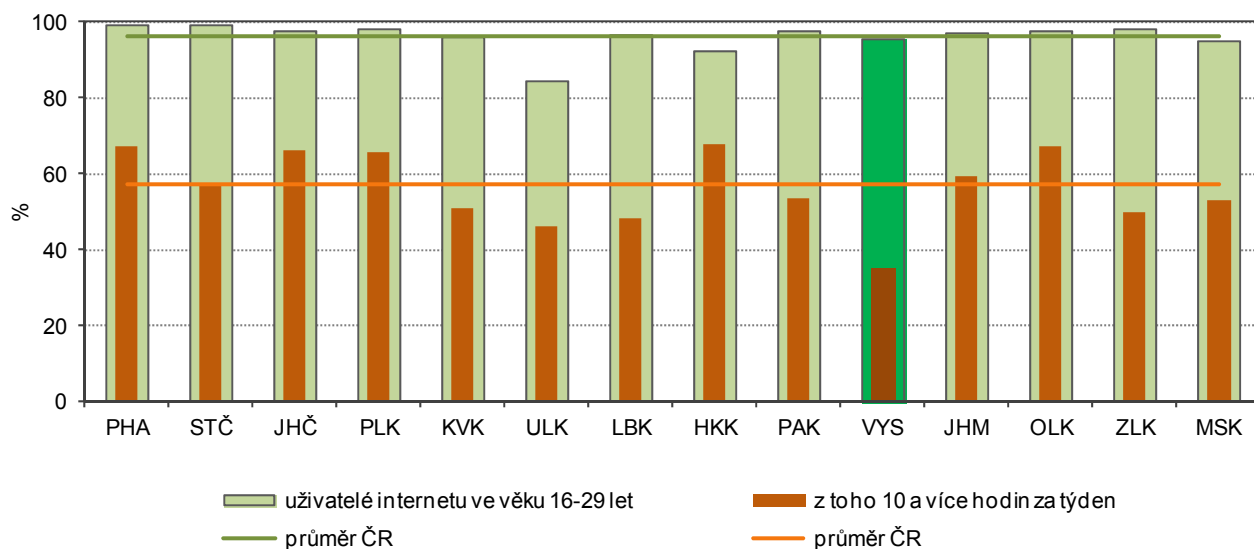
%

	Podíl z počtu osob ve věku 16 a více let					Podíl z počtu osob ve věku 16–29 let				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Uživatelé internetu	65,5	65,5	69,3	68,9	70,0	97,0	97,8	97,7	95,8	95,3
Internet v mobilním telefonu	.	.	40,7	54,7	62,7	.	.	15,1	22,4	28,0
Účast v sociálních sítích	20,6	27,5	31,3	33,3	34,2	63,1	80,9	83,3	84,3	83,3
Internetové bankovníctví	23,0	28,9	32,6	37,2	38,4	27,4	36,5	41,7	50,1	49,7
Nakupování na internetu	15,4	16,5	20,1	21,8	23,3	23,5	28,4	35,8	37,7	40,9
Hraní počítačových her	.	.	17,9	15,8	16,0	.	.	52,4	44,6	42,2

*) vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. údaj za rok 2015 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2014, 2015 a 2016 období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

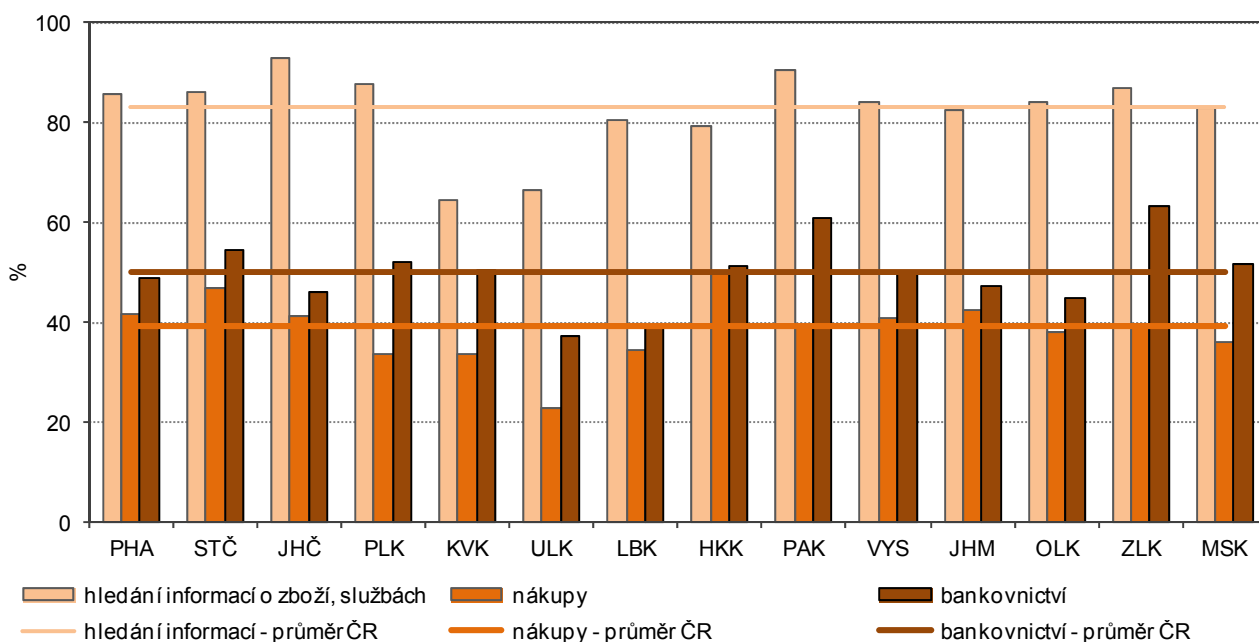
Graf 7.3 Uživatelé internetu podle krajů v letech 2014–2016 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Vyběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Graf 7.4 Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro vyhledávání informací, nákupy a internetové bankovníctví podle krajů v letech 2014–2016 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Vyběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Sport

Jednou z nejmasovějších forem zábavy a trávení volného času stále představuje sport. Na Vysočině ke konci roku 2016 působilo 757 sportovních oddílů s téměř 48 000 členy. Nejmasovější základnu má stále kopaná (více než 37 % z celkového počtu členů), žádný z ostatních sportů v kraji se k ní popularitou ani zdaleka neblíží. Na fotbal připadá též téměř čtvrtina celkového počtu sportovních oddílů na Vysočině.

Téměř **třicet procent** členské základny sportovních oddílů v kraji připadá na **žáky**, více než **desetina** na **dorostence** (15 až 18 let), zbytek připadá na dospělé (19 a více let), v nichž se nám žel ztrácí osoby do 29 let. Zde se tedy můžeme soustředit jen na žáky a dorostence, kteří na Vysočině tvoří zvláště velkou část členské základny u několika sportů, jak nových a nastupujících (florbal), tak tradičních, u těch ale s velkým „odpadem“ při přechodu do kategorie dorostu nebo dospělých (volejbal, atletika, košíková).

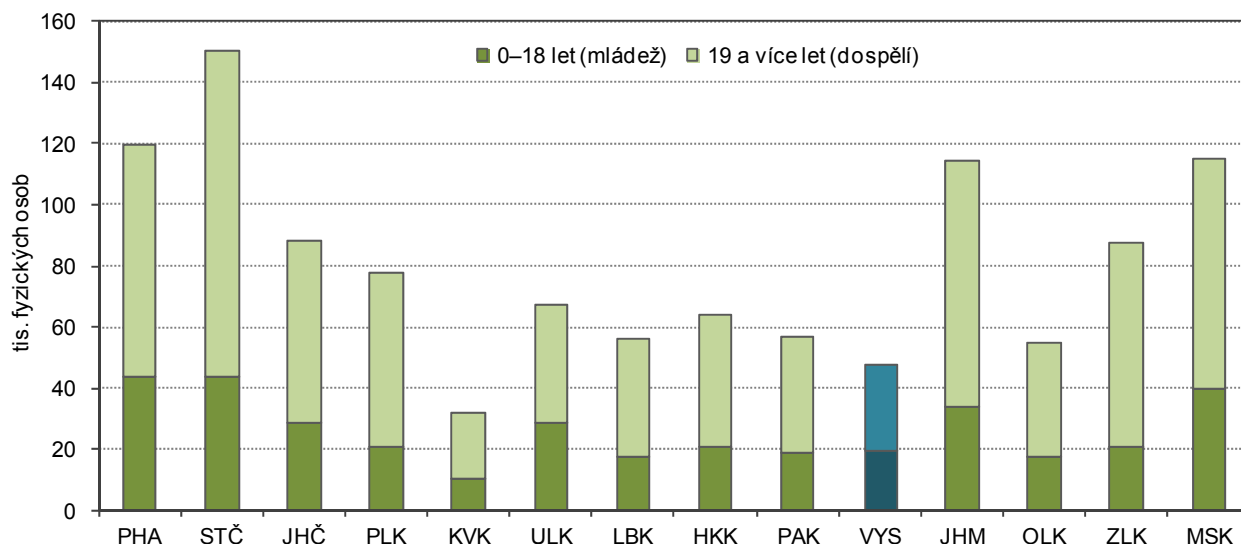
Tab. 7.4 Členská základna vybraných sportovních odvětví v Kraji Vysočina podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016

Zdroj: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	47 823	25,4	29,7	11,2	59,0	757
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	17 758	4,2	18,8	14,8	66,4	178
sport pro všechny	3 617	65,8	27,4	10,0	62,6	56
lední hokej	3 057	4,4	30,4	12,0	57,6	37
tenis	2 118	30,2	25,6	10,1	64,4	44
florbal	2 034	20,3	34,5	28,1	37,4	23
volnočasový a rekreační sport	1 764	46,0	9,9	5,7	84,4	49
volejbal	1 656	53,9	28,4	19,1	52,4	33
atletika	1 491	48,7	50,4	21,8	27,8	16
stolní tenis	1 300	10,3	17,2	15,5	67,3	57
basketbal	1 207	37,2	41,4	21,2	37,4	9

Graf 7.5 Členská základna České unie sportu podle věku a krajů k 31. 12. 2016

Zdroj: Česká unie sportu

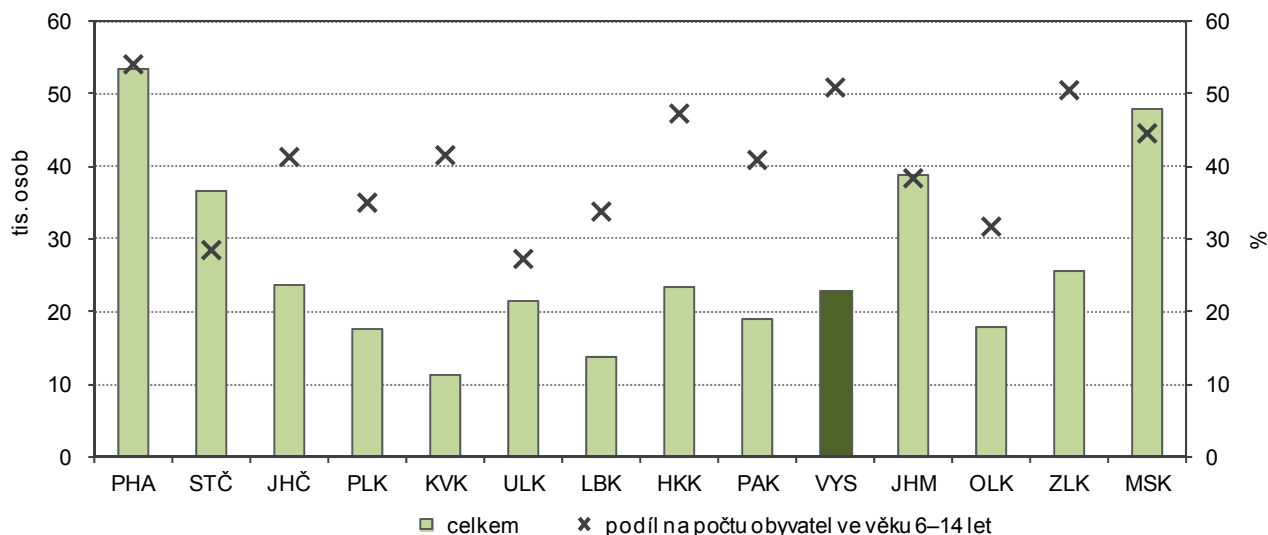
Veřejné knihovny

V roce 2015 v Kraji Vysočina působilo 530 knihoven s více než 74 tisíci registrovanými čtenáři. Z nich téměř třetinu (31,0 %) tvořilo přes 23 tisíc čtenářů do patnácti let. Oproti roku 2010 se počet dětských registrovaných čtenářů na Vysočině zvýšil o 5,8 % a jejich podíl na celkovém počtu čtenářů vzrostl o jeden procentní bod. Registrovaní čtenáři do patnácti let tvoří v Kraji Vysočina zhruba polovinu celkového počtu dětí ve věku 6 až 14 let (51,0 % v roce 2010, 50,3 % v roce 2015).

V mezikrajském srovnání se Vysočina v roce 2015 vyznačovala nejvyšším podílem čtenářů do patnácti let na celkovém počtu registrovaných čtenářů a druhým nejvyšším podílem registrovaných čtenářů na počtu dětí ve věku 6 až 14 let (za Hlavním městem Prahou).

Graf 7.6 Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2015

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci)

Na regionální úrovni se problematiky mladé generace dotýká Program rozvoje Kraje Vysočina schválený pro období 2015 až 2018. Je to zejména v rámci Prioritní oblasti 2: Kvalitní a dostupné veřejné služby, zvláště v opatřeních 2.6 Prorodinná a proseniorská politika, 2.7 Volnočasové aktivity, 2.8 Sport a tělovýchova, v menší míře i opatření 2.3 Zdravotní péče a prevence zdraví.

V soudobé společnosti se projevují různé negativní jevy, jako rostoucí trend vzniku závislostí, snižování věku při zahájení užívání drog a alkoholu a jejich následné dopady v podobě související kriminality. Těmto nežádoucím jevům lze čelit prostřednictvím prevence a nabídkou vhodných forem trávení volného času pro rizikové skupiny obyvatel.

Zlepšení podmínek a vytvoření společenského klimatu pro zdravé fungování rodiny by měly napomoci aktivity směřující k zlepšení podmínek života rodin, ke sladování rodinného a pracovního života a vytváření klimatu, v němž je role rodiny patřičně oceňována. Jde např. o služby typu mateřských center, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, Family Pointů, Rodinných pasů.

Při výše zmíněné prevenci negativních společenských jevů mají nezastupitelnou úlohu volnočasové aktivity, vedoucí děti a mladé lidi k zdravému životnímu stylu a všestrannému rozvoji osobnosti. K tomu je ale nezbytné tyto aktivity odpovídajícím způsobem personálně a materiálně opatřit, zejména zajistit vzdělávání a proškolení dobrovolných pracovníků, zkvalitnit a modernizovat v současnosti většinou zastaralé materiální a technické vybavení a zajistit i potřebnou propagaci.

S tím úzce souvisí sport a tělovýchova jako (nejen) forma trávení volného času. Cílem kraje je zvýšit zapojení obyvatel Vysočiny do sportu a tělovýchovy a zkvalitnění organizovaného spolkového amatérského a výkonnostního sportu s přednostním zaměřením na mládež.

Problémem sportu na Vysočině je nedostatek kvalitních sportovišť a početně nevyhovující personální zabezpečení na profesionální úrovni. Sportovní infrastruktura v majetku sportovních organizací je většinou zastaralá a její stav trpí nedostatkem finančních prostředků. Provoz sportovních hal a mnohých dalších

sportovišť by byl nemožný bez hrazení části provozních nákladů ze strany kraje, měst a obcí. Proto stojí v kraji v popředí zájmu údržba a rozvoj sportovišť a související infrastruktury a zlepšení podmínek pro organizování celoroční sportovní činnosti.

V popředí zájmu a vkladem do budoucnosti je výchova dětí a mládeže ke sportu a pohybové aktivitě. Kraj Vysočina jako jediný v České republice podporuje systémově fungující centra talentované mládeže, umožňující těm nejlepším získat nejpříznivější podmínky pro výkonnostní růst.

Zejména vzdělávání, kvalifikace a možnosti uplatnění na regionálním trhu práce se dotýká Prioritní oblast 1: Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost, konkrétně opatření 1.3 Regionální školství a 1.4 Adaptabilita zaměstnanců a rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání.

Cílem těchto opatření je zvýšení kvality vzdělávání v regionálním školství a sladění jeho výstupů s trhem práce a dále rozšíření a zkvalitnění nabídky terciárního vzdělání.

Na Vysočině se projevuje nedostatečná odezva vzdělávacího systému na potřeby trhu práce, disproporce se projevuje zejména pro region klíčových průmyslových a stavebních oborů, ale i v poslední době potlačovaných zemědělských oborů. Proto je z pohledu kraje třeba modernizovat systém středního odborného vzdělání s důrazem na podporu technického a přírodovědného vzdělání. Prostředkem k tomu má být např. zlepšení spolupráce škol a firem při zajišťování odborného vzdělávání, vytvoření systému zjišťování zpětné vazby o výsledcích vzdělávání a modernizace systémů hodnocení, posílení motivace žáků základních a středních škol i rodičů k získávání kompetencí v technické a přírodovědné oblasti a matematice, rozvoj kompetencí žáků v klíčových dovednostech (cizí jazyky, ICT, podnikání a finanční gramotnost).

V oblasti terciárního vzdělávání je hlavním problémem Vysočiny skutečnost, že mladí lidé studují většinou na relativně dostupných vysokých školách mimo kraj a mnozí z nich se již na Vysočinu nevrátí. Terciární vzdělání v kraji se opírá o jednu veřejnou vysokou školu, které sekundují jedna soukromá vysoká škola a několik poboček vysokých škol sídlících v jiných krajích. Stále však chybí program s jasnou vazbou na regionální poptávku firem a též navazující magisterské programy. Profil části absolventů vysokých škol neodpovídá plně potřebám trhu práce v regionu. Cílem kraje tak je posílení nabídky terciárního vzdělávání zaměřeného do praxe, technicky zaměřených oborů na základě poptávky subjektů z regionu.

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

Pokud jde o kriminalitu, patří Vysočina k nejbezpečnějším regionům České republiky. Na této relativně nízké kriminalitě se nezletilé a mladistvé osoby podílely v absolutních hodnotách jen v **omezené míře**. Z téměř třiceti tisíc osob, které byly v letech 2009 až 2016 na Vysočině vyšetřovány či stíhány, tvořili nezletilí 2,5 % a mladiství 3,5 %. Ve srovnání s celou Českou republikou je to vyšší podíl, celorepublikové hodnoty činily 1,6 a 2,9 % a i v mezikrajském srovnání patří k nejvyšším hodnotám.

V přepočtu na tisíc obyvatel dané věkové skupiny se počet vyšetřovaných a stíhaných osob v kraji v letech 2009 až 2016 pohyboval u nezletilých mezi 0,8 a 1,2 a u mladistvých mezi 7,7 a 12,4. Ani tyto relativní hodnoty nevznívají ve srovnání s přepočteným počtem vyšetřovaných a stíhaných osmnáctiletých a starších osob příliš příznivě. V roce 2009, kdy bylo v kraji celkově i u mladistvých stíháno či vyšetřováno nejvíce osob, připadalo u mladistvých na tisíc obyvatel dané věkové skupiny 12,4 stíhaných/vyšetřovaných, ale u obyvatelstva ve věku osmnáct a více let jen 8,3 osoby. V posledním sledovaném roce činily tyto hodnoty 9,5 a 8,5 a v roce s nejnižším počtem stíhaných či vyšetřovaných osob (2015) to bylo 7,7 u mladistvých a 7,8 u osmnáctiletých a starších osob.

Tab. 8.1 Stíhané/vyšetřované osoby v Kraji Vysočina

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	3 799	3 461	3 791	3 742	3 747	3 747	3 416	3 788
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	80	90	67	58	63	75	65	93
mladiství ve věku 15–17 let	237	171	186	172	125	126	109	132
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	1,1	1,2	0,9	0,8	0,8	1,0	0,8	1,2
mladiství ve věku 15–17 let	12,4	9,6	11,7	11,5	8,5	8,8	7,7	9,5

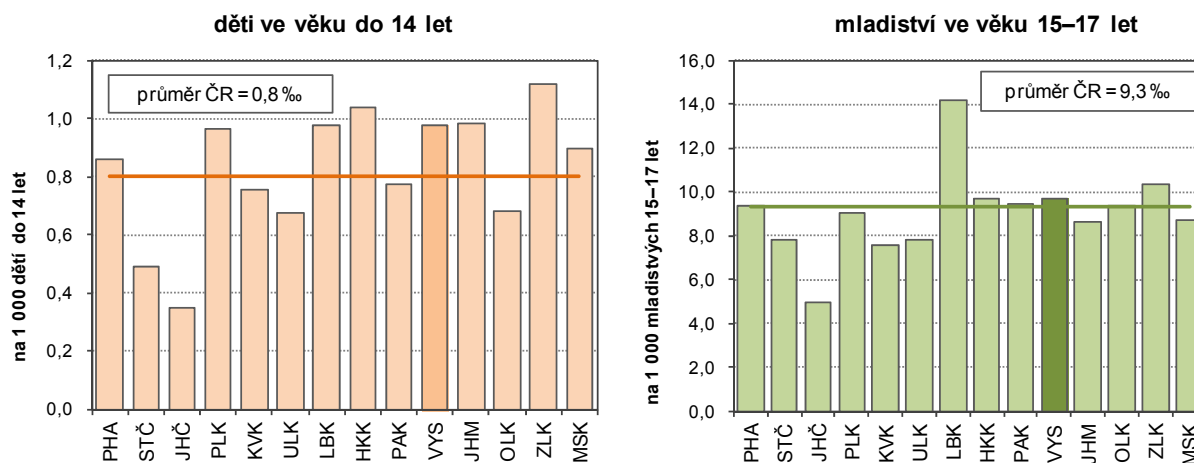
Bezmála šest stovek zjištěných trestných činů, spáchaných na Vysočině v letech 2009 až 2016 nezletilými pachateli, představovalo necelé procento všech zjištěných trestných činů v kraji. Obdobný podíl více než 1 650 zjištěných trestných činů mladistvých dosáhl 2,6 %. Nezletilí i mladiství se na Vysočině nejčastěji dopouštěli **majetkových a násilných trestných činů**. Méně častá byla mezi nimi hospodářská kriminalita.

Děti do sedmnácti let spáchaly v letech 2009 až 2016 v Kraji Vysočina celkem 2 185 skutků. Mezi nimi byly nejčastější majetkové činy (43 %), převážně krádeže (vloupáním i prosté). Na druhé místo se řadilo 11,9 % násilných činů, mezi téměř dvěma stovkami mravnostních činů bylo i 25 znásilnění. K typickým nemocem moderní doby patří nedovolená výroba a distribuce psychotropních látek a jedů (9,2 %) a sprejerství (6,0 %).

Celkově se ale na Vysočině u kriminality dětí do sedmnácti let projevoval sestupný trend, počet činů v roce 2016 byl více než o polovinu nižší než v roce 2009. Zvláště výrazný pokles je možno pozorovat u majetkových činů.

Graf 8.1 Trestné činy spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Tab. 8.2 Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let v Kraji Vysočina

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let celkem	424	317	294	310	238	238	175	189
z toho:								
násilné činy celkem	31	46	23	43	26	42	26	23
úmyslné ublížení na zdraví	13	16	9	12	11	18	13	11
loupeže	8	19	6	6	8	11	3	6
porušování domovní svobody	3	3	3	10	-	-	-	-
vydírání	4	7	5	12	2	8	5	2
mravnostní činy celkem	32	18	19	24	18	31	30	19
znásilnění	3	4	2	1	2	6	4	3
pohlavní zneužívání ostatní	14	14	17	21	16	22	19	10
majetkové činy celkem	174	136	155	143	130	96	50	58
krádeže vloupáním	51	53	71	63	58	34	19	17
do víkendových chat soukromých osob	7	5	6	11	9	5	-	1
do bytů	2	8	3	2	3	2	-	3
do rodinných domků	8	3	4	10	1	2	3	2
do ostatních objektů	17	19	27	21	31	14	7	7
krádeže prosté	100	66	62	60	56	49	20	29
v bytech a rodinných domech	11	5	6	7	5	3	4	4
v jiných objektech	20	25	13	13	20	22	4	7
motorových vozidel dvoustopých	19	10	7	3	4	9	4	4
jiné na osobách	8	2	1	-	1	1	3	3
poškození cizí věci	13	8	13	12	8	9	5	9
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	24	39	36	21	9	18	27	27
sprejství	32	18	9	12	14	10	12	25
výtržnictví	8	8	17	6	15	15	9	7

Závislosti

Podle jedné z definic je patologickou závislostí silná, přemáhající, nutková touha brát psychoaktivní látku, alkohol nebo tabák; trvalé potíže v kontrole užívání a množství látky. Totéž platí i pro patologické hráčství. Mezi závislosti patří např. kouření, konzumace alkoholu, drogy či patologické hráčství (gambling).

Podle výsledků výběrového šetření o zdraví (EHIS 2014), které v letech 2014 až 2015 proběhlo v rámci výběrového šetření pracovních sil, prováděného tazateli ČSÚ, kouří v České republice 37,4 % mužů a 19,7 % žen ve věku 15 až 24 let. Ještě vyšší byl podíl aktivních kuřáků u věkové skupiny 25 až 34 let (42,7 % mužů a 27,8 % žen). Poměrně značný je u mladé generace podíl pasivních kuřáků (osoby vystavené nejméně hodinu denně tabákovému kouři v uzavřené místnosti), který se u mužů ve věku 25 až 34 let blížil 20 %.

Denními konzumenty alkoholu bylo podle šetření EHIS 2014 v České republice 9,5 % osob, ve věkové skupině 15 až 24 let to bylo 1,6 % a ve věku 25 až 34 let 3,9 % (6,2 % mužů a 1,4 % žen). Nárazově¹ pilo alkohol v České republice podstatně více lidí, 17,3 %. U mladé generace to bylo ještě více (37,6 % mužů a 17,2 % ve věku 15 až 24 let a 33,4 % mužů a 15,5 % žen z věkové skupiny 25 až 34 let).

Mezi velice nebezpečné návykové látky patří drogy. V České republice došlo v roce 2015 ke 104 evidovaným přímým drogovým úmrtím, tj smrtelným předávkováním nelegálními drogami, těkavými látkami a psychoaktivními léky, a to jak předávkováním sebevražedným, tak náhodným či bez zjištěného úmyslu. V Kraji Vysočina bylo v uvedeném roce evidováno pět úmrtí, která byla vesměs způsobena psychoaktivními léky. V takových případech jde velmi často o předávkování se sebevražedným úmyslem.

Data o pacientech, kteří zahájili a ukončili léčbu závislosti eviduje nově zřízený registr léčby uživatelů drog (NRLUD). V Kraji Vysočina působilo v roce 2015 celkem jedenáct provozovatelů a programů, kteří NRLUD

¹ Nárazovým pitím se rozumí požití nejméně 60 gramů čistého alkoholu při jedné příležitosti nejméně jednou měsíčně v posledních 12 měsících.

hlásili léčené klienty. Konkrétně šlo o 5 zařízení ambulantní péče, 1 kontaktní centrum a terénní program, 3 zařízení lůžkové péče a 1 terapeutickou skupinu.

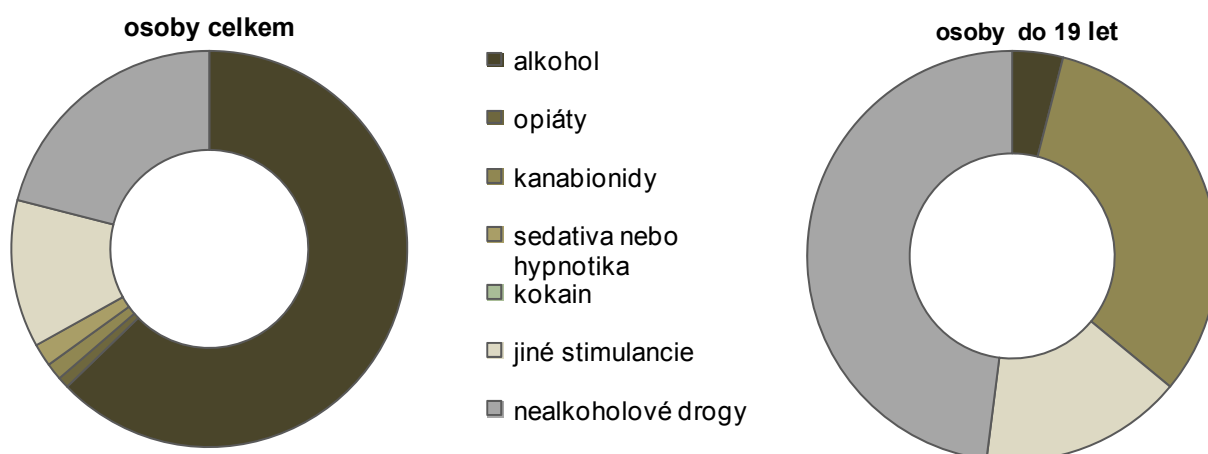
Žadatelů o léčbu bylo v roce 2015 na Vysočině 401, z toho ve 121 případech šlo o prvožadatele. Nejčastěji šlo o léčbu závislosti na pervitinu a na alkoholu.

Detoxifikace je léčebná metoda, jejímž smyslem je zastavit užívání drogy u závislé osoby a minimalizovat symptomy odvykacího syndromu a riziko poškození. Tradiční detoxifikace se provádí v psychiatrických léčebnách nebo na psychiatrických a dalších odděleních nemocnic. Detoxifikace v lůžkových zařízeních trvá zpravidla od několika dní do cca 14 dnů. Na Vysočině působí dvě jednotky s 19 lůžky. V současnosti narůstá trend uskutečňovat detoxifikaci v neformálním prostředí, včetně klientova vlastního domova.

Na Vysočině v roce 2015 proběhla detoxikace 647 pacientů (406 závislostí na alkoholu, 241 na nealkoholových drogách), převážně šlo o muže. Mezi detoxikovanými pacienty bylo na Vysočině 11 chlapců a 14 dívek do 19 let. Až na jednu výjimku se léčili ze závislosti na nealkoholových drogách.

Graf 8.2 Struktura detoxifikovaných pacientů podle druhu návykové látky v Kraji Vysočina v roce 2015

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Patologické hráčství, označované též jako **gambling**, **gamblerství** nebo **závislost na automatech**, je ÚZIS řazeno mezi tzv. návykové a impulsivní poruchy. Lidé trpící touto poruchou mohou v zájmu získání peněz či úniku dluhům riskovat zaměstnání, těžce se zadlužit a lhát nebo porušovat zákon.

V ambulantních zařízeních Kraje Vysočina bylo v roce 2015 evidováno celkem 58 případů (51 mužů a 7 žen) s diagnózou patologické hráčství. Ve srovnání s minulými roky je to o něco méně, nejvíce takovýchto případů bylo v evidenci v roce 2012 (76 mužů a 5 žen).

Dopravní nehody

V posledních letech se v Kraji Vysočina výrazně zvyšoval počet dopravních nehod (mezi roky 2010 a 2016 téměř o 75 %), velkou většinu (tři čtvrtiny) z nich v tomto období tvořilo na osmnáct tisíc nehod zaviněných řidičem motorového vozidla. Z těchto nehod zhruba čtvrtinu zavinili řidiči do devětatváceti let. Potěšitelné ale je, že množství nehod zaviněných mladými řidiči mělo na Vysočině po počátečním nárůstu tendenci spíše ke stagnaci, takže vzhledem k celkově stoupajícímu počtu nehod se jejich podíl na celkovém počtu nehod zaviněných řidiči motorových vozidel snížil z 31,5 % v roce 2010 na 23,9 % v roce 2016.

Řidiči nemotorových vozidel na Vysočině ve sledovaných letech zavinili bezmála osm set dopravních nehod, z nich více než sto (13,6 %) měly na svědomí děti do patnácti let.

Chodci v kraji zapříčinili téměř 250 dopravních nehod a v tomto případě je podíl zavinění dětmi do patnácti let alarmující – děti zavinily 107 nehod, což bylo 43,5 % z jejich celkového počtu.

Při dopravních nehodách bylo na Vysočině v letech 2010 až 2016 usmrceno celkem 268 osob, z toho sedm dětí do patnácti let. V šesti případech došlo k usmrcení dítěte jako spolujezdce, v jednom případě chodce.

Počet těžce zraněných při dopravních nehodách se v těchto letech v kraji přiblížil k jedenácti stům. Z nich 61 (5,7 %) byly děti do patnácti let. Nejčastěji (v jedenadvaceti případech) bylo postižené dítě chodcem, za nimi těsně následovali spolujezdci a cyklisté.

Lehce zraněno při dopravních nehodách bylo v letech 2010 až 2016 na Vysočině téměř 9 200 osob. Děti do patnácti let se na tomto počtu podílely 7,6 %. Z celkem 696 lehce zraněných dětí připadal největší podíl na spolujezdce (447 dětí, tj. 64 %), 151 bylo chodců, 96 cyklistů. Celkově se tedy zdá, že v dopravním provozu je pro dítě **nejnebezpečnější úloha spolujezdce a pak chodce**.

Tab. 8.3 Dopravní nehody podle jejich viníka v Kraji Vysočina

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	2 390	2 594	3 295	3 696	3 709	4 114	4 151
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	1 908	1 996	2 619	2 886	2 755	2 872	2 871
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	23	16	15	6	20	12	11
18–20 let	119	160	164	149	115	159	156
21–24 let	215	199	241	255	239	251	251
25–29 let	244	236	263	308	245	269	268
řidičem nemotorového vozidla	104	106	129	107	115	121	113
z toho dětmi do 15 let	15	25	19	7	18	10	14
chodci	39	32	46	34	37	24	34
z toho dětmi do 15 let	15	13	21	15	15	12	16

Tab. 8.4 Následky dopravních nehod v Kraji Vysočina

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Usmrčené osoby						
Celkem	52	33	39	36	43	35	30
z toho děti do 15 let	2	-	1	1	-	2	1
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	1	-	-	-	-	-	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	1	-	1	1	-	2	1
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	-	-	-	-	-	-	-
	Těžce zraněné osoby						
Celkem	115	188	186	159	158	149	118
z toho děti do 15 let	8	13	16	11	6	4	3
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	1	3	7	7	2	1	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	1	1	-	-	-	-	1
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	3	5	4	3	1	2	1
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	3	4	5	1	3	1	1
	Lehce zraněné osoby						
Celkem	1 164	1 241	1 314	1 277	1 350	1 398	1 445
z toho děti do 15 let	70	93	125	73	105	109	121
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	23	22	27	18	25	15	21
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	1	-	1	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	35	54	79	47	61	83	88
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	12	17	18	8	18	11	12

9. Volby

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Mezi roky 2000 a 2016 se na Vysočině počet voličů zapsaných do voleb do krajského zastupitelstva zvýšil o 1,8 % (více než o sedm tisíc), současně ale o plných 30 % (více než o třicet tisíc osob) poklesl v souvislosti se stárnutím obyvatelstva volební potenciál obyvatel ve věku 18 až 29 let.

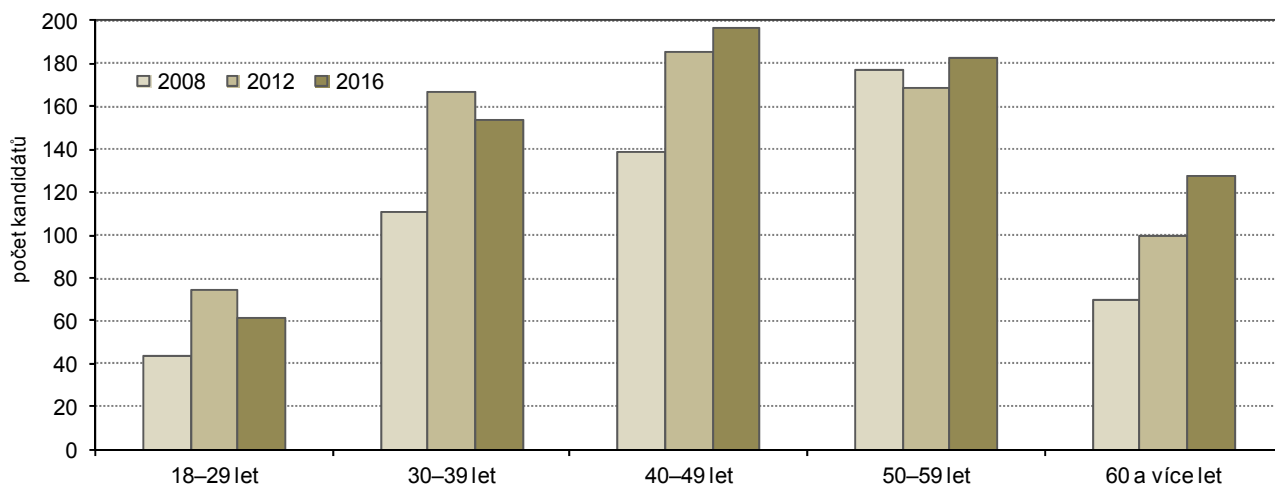
Ve stejné době se bezmála o třicet procent zvýšil počet platných kandidátů, přičemž počet kandidátů ve věku 18 až 29 let se ve volbách 2016 oproti prvním krajským volbám v roce 2000 více než zdvojnásobil. Mladí kandidáti se ve většině krajských voleb na Vysočině podíleli na celkovém počtu platných kandidátů téměř desetinou. Ovšem s výjimkou voleb v roce 2000, kdy byli zvoleni čtyři, byla jejich úspěšnost nulová.

Tab. 9.1 Účast voličů ve volbách do zastupitelstev krajů, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé v Kraji Vysočina

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů v %	celkem	z toho ve věku 18-29 let		celkem	z toho ve věku 18-29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2016	413 171	154 270	37,3	71 835	17,4	688	64	9,3	45	-	-
2012	415 794	170 680	41,0	79 843	19,2	644	61	9,5	45	-	-
2008	412 166	184 981	44,9	86 401	21,0	460	39	8,5	45	-	-
2004	407 000	129 509	31,8	96 149	23,6	498	49	9,8	45	-	-
2000	406 054	145 609	35,9	102 626	25,3	530	31	5,8	45	4	8,9

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

Graf 9.1 Kandidáti ve volbách do zastupitelstev krajů podle věku v Kraji Vysočina

Volby do zastupitelstev obcí 2014

Rovněž v případě voleb do obecních zastupitelstev se v Kraji Vysočina zvýšil počet zapsaných voličů (mezi volbami v letech 2006 a 2014 o 1,4 %) a **snížil** se volební potenciál obyvatelstva ve věku osmnáct až devětadvacet let (o 15,6 %, tj. o více než 14 000 osob). V rámci věkové skupiny mladého obyvatelstva došlo k výraznějšímu poklesu u potenciálních voličů ve věku 25 až 29 let (o 17,1 %) než ve věku 18 až 24 let (o 14,4 %). S tím koresponduje i pokles podílu obyvatelstva ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu zapsaných voličů, který se mezi obecními volbami v letech 2006 a 2010 snížil o 2,1 procentního bodu a mezi volbami v letech 2010 a 2014 o 1,6 bodu.

Tab. 9.2 Účast voličů ve volbách do obecních zastupitelstev a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let v Kraji Vysočina

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	414 421	215 970	52,1	76 486	42 784	33 702	18,5	10,3	8,1
2010	414 489	227 971	55,0	83 455	47 547	35 908	20,1	11,5	8,7
2006	408 678	220 993	54,1	90 660	50 002	40 658	22,2	12,2	9,9

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

V obecních volbách na Vysočině nestoupal pouze počet zapsaných voličů, ale i počet platných kandidátů. Ten se mezi volbami 2006 a 2014 zvýšil o 8,7 % (o 1 283). Ještě výrazněji vzrostl počet kandidátů ve věku 18 až 24 let (o 23 %), ovšem tato věková skupina se na celkovém počtu kandidátů nepodílela příliš výrazně (4,2 % v roce 2014). **Větší**, více než sedmiprocentní podíl na počtu platných kandidátů měli kandidáti ve věku 25 až 29 let, jejichž počet vzrostl stejným tempem jako celkový počet kandidátů.

Počet zvolených kandidátů ve věku 18 až 24 let se příliš neměnil, v obecních volbách 2006 a 2014 mírně překročil stovku, v roce 2010 zůstal těsně pod její hranicí. Jejich podíl na celkovém počtu zastupitelů se pohyboval v rozmezí tří desetin procentního bodu.

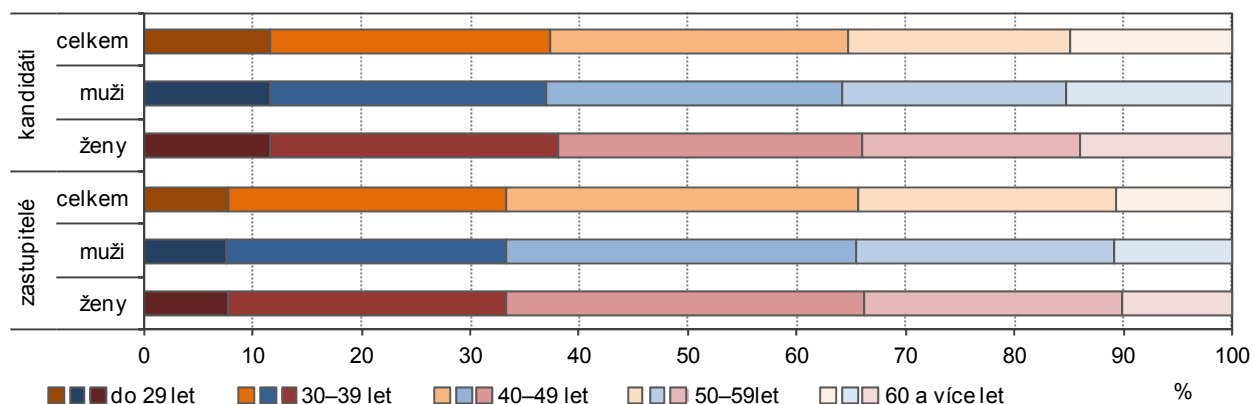
Naproti tomu počet zvolených zastupitelů ve věku 25 až 29 let postupně **klesal** (mezi roky 2006 a 2014 více než o desetinu), v důsledku toho poklesl též jejich podíl na celkovém počtu zvolených zastupitelů (o 0,7 bodu).

Podíl žen na počtu osmnácti až devětadvacetiletých kandidátů se postupně zvyšoval až na 28,1 % v roce 2014, současně však poklesl podíl žen na zvolených zastupitelích z této věkové skupiny, v roce 2014 byl ve srovnání s podílem kandidujících žen o 5,3 procentního bodu nižší.

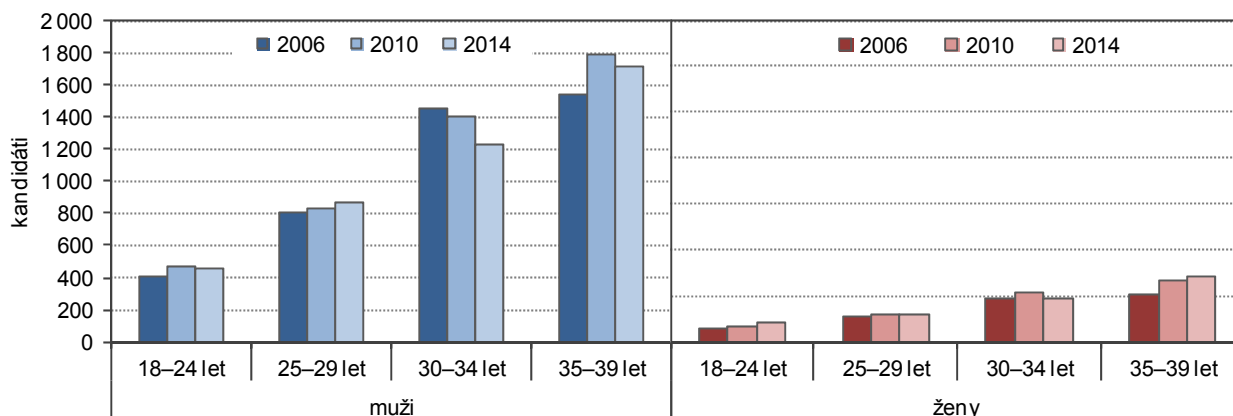
Tab. 9.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev v Kraji Vysočina

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	16 046	675	4,2	1 175	7,3	28,1	6 088	113	1,9	348	5,7	22,8
2010	15 814	622	3,9	1 131	7,2	26,1	6 125	95	1,6	359	5,9	24,9
2006	14 763	549	3,7	1 081	7,3	25,7	6 115	107	1,7	394	6,4	23,2

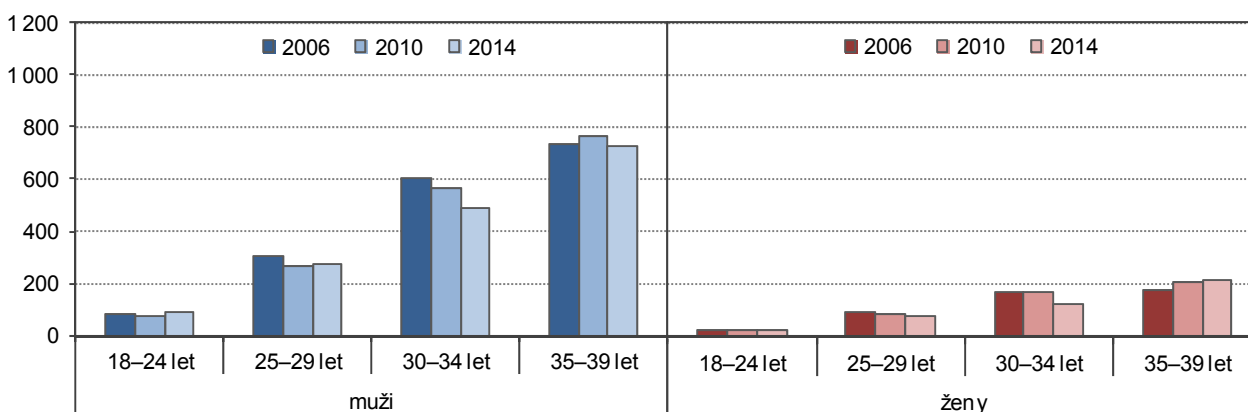
Graf 9.2 Platní kandidáti a zvolení zastupitelé v Kraji Vysočina podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Graf 9.3 Kandidáti v Kraji Vysočina podle pohlaví a vybraných věkových skupin ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2006, 2010 a 2014

Graf 9.4 Zvolení zastupitelé v Kraji Vysočina podle pohlaví a vybraných věkových skupin ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2006, 2010 a 2014

Tab. 9.4 Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Kraj Vysočina	414 421	75 733	18,3	16 046	4 471	27,9	1 850	520	28,1	11,5	11,5	11,6
v tom okres:												
Havlíčkův Brod	77 050	13 870	18,0	2 839	776	27,3	320	78	24,4	11,3	11,7	10,0
Jihlava	90 282	16 410	18,2	2 902	822	28,3	346	104	30,1	11,9	11,6	12,6
Pelhřimov	58 609	10 297	17,6	2 139	518	24,2	218	51	23,4	10,2	10,3	9,8
Třebíč	91 998	17 315	18,8	4 009	1 166	29,1	476	135	28,4	11,9	12,1	11,6
Žďár nad Sázavou	96 482	18 594	19,3	4 157	1 189	28,6	490	152	31,0	11,8	11,4	12,8

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

Ve volební aktivitě mladé generace existovaly mezi jednotlivými okresy Kraje Vysočiny dosti značné rozdíly. Podíl mladých ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v zásadě závisí na věkovém složení populace daného územního celku. Ve volbách do obecních zastupitelstevch v roce 2014 se jejich podíl na Vysočině pohyboval mezi 19,3 % v okrese Žďár nad Sázavou a 17,6 % na Pelhřimovsku. Složitější je to se zastoupením mladých mezi kandidáty, kde do hry vstupují i **další faktory**, jako sídelní struktura (tj. počet obcí v daném okrese), velikost zastupitelstev, politická aktivita obecně i u mladých.

Tyto faktory se v obecních volbách 2014 promítly do toho, že na oba největší okresy s největším počtem obcí, Třebíč a Žďár nad Sázavou, připadlo 50,9 % platných kandidátů a dokonce 52,2 % kandidátů ve věku 18 až 29 let. Vyznačovaly se i nadprůměrným zastoupením žen mezi mladými kandidáty.

Osmnáctiletí až devětadvacetiletí kandidáti měli na Vysočině nejvyšší podíl na celkovém počtu kandidátů v okresech Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou, nejnižší byl jejich podíl na Pelhřimovsku (celkově i obou pohlaví).

Mezi zvolenými zastupiteli v obecních volbách 2014 měla mladá generace **nižší zastoupení** než mezi platnými kandidáty. V celém kraji byl jejich podíl na celkovém počtu zvolených zastupitelů o 3,8 procentního bodu nižší než na počtu kandidátů. Z okresů kraje byl nejnižší na Pelhřimovsku (o 2,0 body), nejvyšší v okresech Havlíčkův Brod a Jihlava (4,7 bodu) a Třebíč (4,6 bodu).

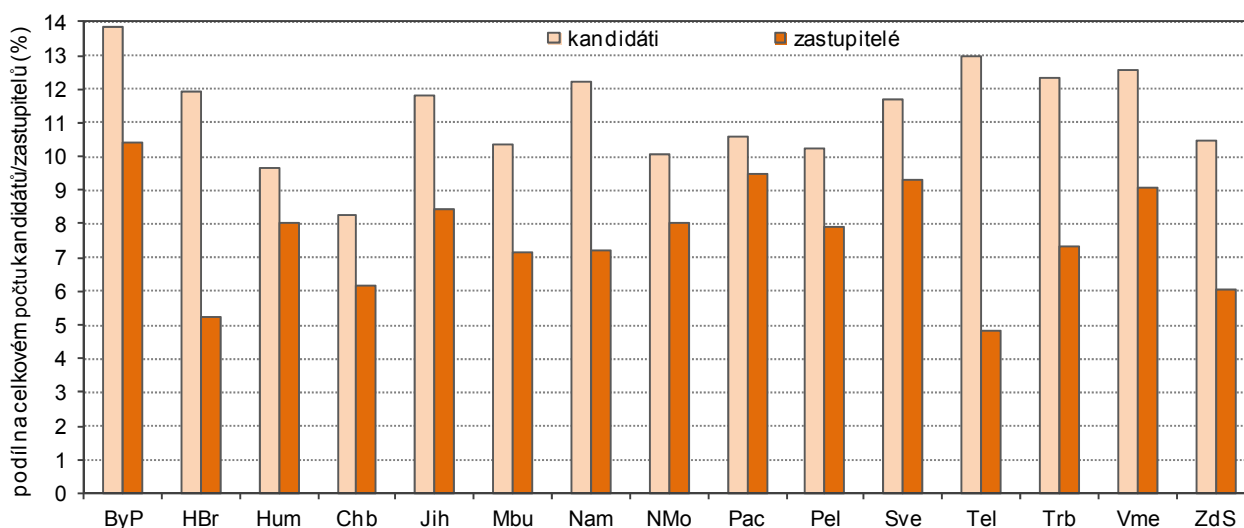
Podíl žen na počtu zvolených zastupitelů ve věku 18 až 29 let se v jednotlivých okresech kraje příliš neliší a vesměs se pohybuje mezi jednou pětinou a jednou čtvrtinou.

Úspěšnost kandidátů z mladé generace se odráží v podílu zvolených zastupitelů ve věku 18 až 29 let na počtu kandidátů této věkové kategorie. Tento podíl v kraji dosáhl v obecních volbách 2014 hodnoty 24,9 %, **nejvíce** ze všech regionů ČR, v jednotlivých okresech byl ale velmi odlišný. Zdaleka **nejúspěšnější** byli mladí kandidáti v okrese Pelhřimov, nejméně se jim dařilo na Havlíčkobrodsku a Třebíčsku. Ze srovnání úspěšnosti obou pohlaví vyšli na krajské úrovni mnohem lépe muži (rozdíl 8,4 procentního bodu). Z jednotlivých okresů byl mezi úspěšností mladých mužů a žen minimální rozdíl na Havlíčkobrodsku (rozdíl 1,0 bod) i Pelhřimovsku, naproti tomu v okresech Třebíč a Žďár nad Sázavou zela mezi podílem zvolených zastupitelů na počtu kandidátů u žen a mužů učiněná propast (na Třebíčsku činil rozdíl 12,7 bodu na Žďársku 11,4).

Tab. 9.5 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi zastupiteli celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Kraj Vysočina	6 088	1 360	22,3	461	105	22,8	7,6	8,0	7,7	24,9	28,6	20,2
v tom okres:												
Havlíčkův Brod	1 031	225	21,8	68	16	23,5	6,6	6,5	7,1	21,3	21,5	20,5
Jihlava	1 054	250	23,7	76	18	23,7	7,2	7,2	7,2	22,0	24,0	17,3
Pelhřimov	984	199	20,2	81	18	22,2	8,2	8,0	9,0	37,2	37,7	35,3
Třebíč	1 431	308	21,5	104	24	23,1	7,3	8,0	9,0	21,8	30,5	17,8
Žďár nad Sázavou	1 588	378	23,8	132	29	22,0	8,3	8,5	7,7	26,9	30,5	19,1

Graf 9.5 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev ve věku 18–29 let ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina v roce 2014

Ze stejných voleb pocházejí i údaje za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. Nejvyšší podíl voličů ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu zapsaných voličů měl správní obvod Velké Meziříčí (20,3 %), nejnižší Pacov (17,0 %). Nejvyšším podílem stejně starých (nebo přesněji mladých) kandidátů se vyznačoval správní obvod Bystřice nad Pernštejnem (13,8 %), nejnižším obvod Chotěboř (8,2 %). Nejvyšší podíl mladých kandidátů na Bystřicku se odrazil i v **nejvyšším** podílu zvolených zastupitelů ve věku 18 až 29

let (10,4 %, o 2,8 bodu nad úroveň kraje). Naproti tomu nejvyšší úspěšnosti (podíl zvolených zastupitelů na celkovém počtu kandidátů dané věkové skupiny) dosáhli mladí kandidáti na Pacovsku (41,9 %, o 17 bodů nad úroveň kraje), naopak nejméně úspěšní byli v obvodu Havlíčkův Brod.

Tab. 9.6 Voliči, kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Podíl zastupitelů na počtu kandidátů stejného věku (%)	
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	18–29 let
		počet	v %		počet	v %		počet	v %		
Kraj Vysočina	414 421	76 486	18,5	16 046	1 850	11,5	6 088	461	7,6	37,9	24,9
v tom SO ORP:											
Bystřice nad Pernštejnem	16 631	3 100	18,6	882	122	13,8	355	37	10,4	40,2	30,3
Havlíčkův Brod	41 914	7 569	18,1	1 546	184	11,9	494	26	5,3	32,0	14,1
Humpolec	14 102	2 432	17,2	455	44	9,7	199	16	8,0	43,7	36,4
Chotěboř	18 205	3 348	18,4	582	48	8,2	260	16	6,2	44,7	33,3
Jihlava	79 780	14 316	17,9	2 205	260	11,8	712	60	8,4	32,3	23,1
Moravské Budějovice	19 395	3 815	19,7	889	92	10,3	390	28	7,2	43,9	30,4
Náměšť nad Oslavou	11 099	2 071	18,7	679	83	12,2	222	16	7,2	32,7	19,3
Nové Město na Moravě	15 723	3 011	19,2	657	66	10,0	274	22	8,0	41,7	33,3
Pacov	7 962	1 354	17,0	406	43	10,6	190	18	9,5	46,8	41,9
Pelhřimov	36 545	6 536	17,9	1 278	131	10,3	595	47	7,9	46,6	35,9
Světlá nad Sázavou	16 573	2 935	17,7	676	79	11,7	268	25	9,3	39,6	31,6
Telč	10 860	2 069	19,1	732	95	13,0	351	17	4,8	48,0	17,9
Třebíč	61 504	11 450	18,6	2 441	301	12,3	819	60	7,3	33,6	19,9
Velké Meziříčí	28 928	5 862	20,3	1 327	167	12,6	497	45	9,1	37,5	26,9
Žďár nad Sázavou	35 200	6 618	18,8	1 291	135	10,5	462	28	6,1	35,8	20,7

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

Data z obecních voleb v říjnu 2014 jsou k dispozici i v třídění dle velikostních skupin obcí. Voliči ve věku 18 až 29 let měli na celkovém počtu zapsaných voličů **nejvyšší** podíl v obcích s 500 – 999 obyvateli a 1 000 – 1 999 obyvateli (o 0,4, respektive 0,3 procentního bodu nad úroveň kraje), naopak nejméně se podíleli na celkovém počtu voličů v krajském městě (2,1 bodu pod úroveň kraje).

Mladí kandidáti se na celkovém počtu kandidátů **nejvýrazněji** podíleli v **největších** městech kraje, městech s 20 000 – 49 999 obyvateli a v Jihlavě, v obou případech jejich podíl přesahoval čtrnáct procent. Jihlava se vyznačovala též nejvyšším podílem žen mezi kandidáty ve věku 18 až 29 let (oproti krajské úrovni o 10,2 bodu vyšším).

Podíl mladých kandidátů byl naopak nejnižší u sídel střední velikosti, obcí a měst s 2 000 – 4 999 obyvateli (2,9 procentního bodu pod úroveň kraje) a obcí a měst s 1 000 – 1 999 obyvateli (o 2,5 bodu méně než za kraj celkem).

Největší města kraje se sice v obecních volbách 2014 vyznačovala nejvyšším zastoupením mladé generace na kandidátkách, ale z nich jen tři se do zastupitelstev skutečně dostali – jeden v městech s 20 000 – 49 999 obyvateli a dva v krajském městě. Jak podíl mladých na počtu zvolených zastupitelů, tak úspěšnost mladých kandidátů byla tudíž v obou velikostních skupinách zanedbatelná.

Naopak velice **úspěšní** byli osmnácti až devětadvacetiletí kandidáti **v nejmenších obcích**. V obcích do 199 obyvatel tvořili téměř desetinu zvolených zastupitelů s tím, že ve volbách byla zvolena více než polovina mladých kandidátů. Jen o něco horších výsledků dosáhli kandidáti ve věku 18 až 29 let v obcích s 200 – 499 obyvateli, v nichž se na počtu zvolených zastupitelů podíleli bezmála devítiprocenty a zvolení zastupitelé představovali 38 % kandidátů této věkové kategorie.

Za těmito příznivými výsledky mladých v nejmenších obcích jistě stojí více faktorů, ale v neposlední řadě to určitě bude fakt, že na malých vsích se lidé dobře znají a vědí tak, komu mohou věřit – bez ohledu na věk. A vedle toho snad i skutečnost, že hlavně v nejmenších obcích se kandidátky často dávají dohromady velmi těžko a lidé jsou vděční za každého, kdo je ochoten kandidovat.

Tab. 9.7 Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Kraj Vysočina	414 421	76 486	18,5	16 046	4 471	27,9	1 850	520	28,1	11,5	11,5	11,6
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	34 202	6 274	18,3	3 337	792	23,7	422	92	21,8	12,6	13,0	11,6
200–499 obyvatel	49 967	9 217	18,4	2 960	765	25,8	362	103	28,5	12,2	11,8	13,5
500–999 obyvatel	55 738	10 553	18,9	3 150	927	29,4	378	114	30,2	12,0	11,9	12,3
1 000–1 999 obyvatel	39 301	7 383	18,8	1 959	591	30,2	177	51	28,8	9,0	9,2	8,6
2 000–4 999 obyvatel	39 175	7 261	18,5	1 438	448	31,2	123	40	32,5	8,6	8,4	8,9
5 000–19 999 obyvatel	88 241	16 354	18,5	1 923	557	29,0	207	62	30,0	10,8	10,6	11,1
20 000–49 999 obyvatel	67 274	12 425	18,5	859	270	31,4	121	35	28,9	14,1	14,6	13,0
50 000 a více obyvatel	40 523	7 019	17,3	420	121	28,8	60	23	38,3	14,3	12,4	19,0

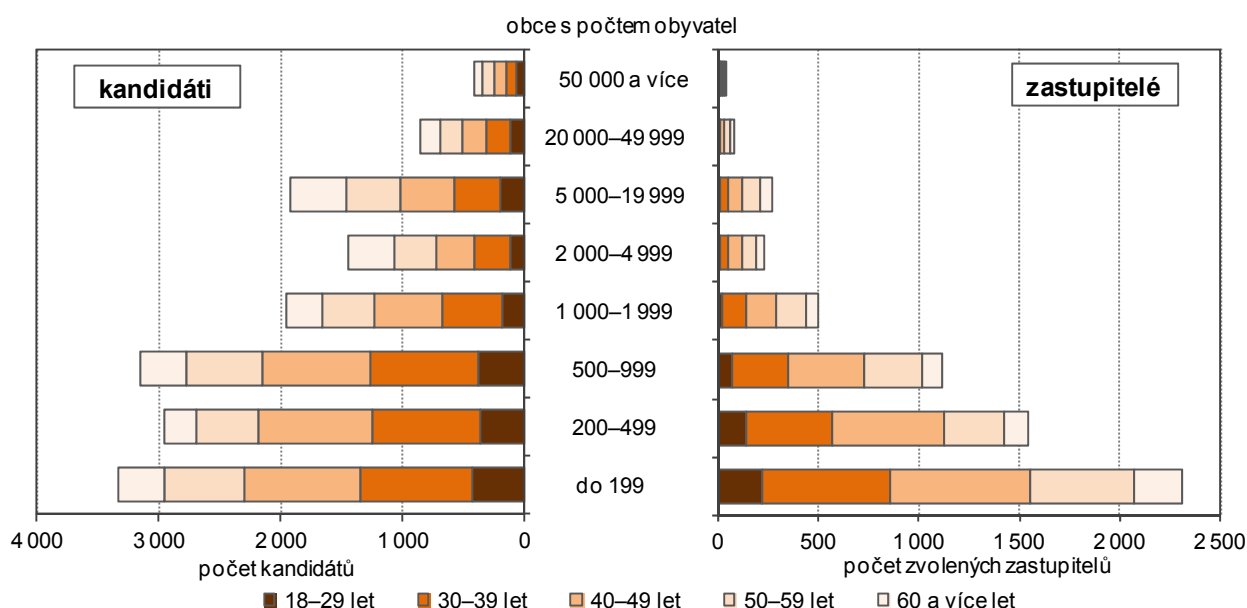
¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

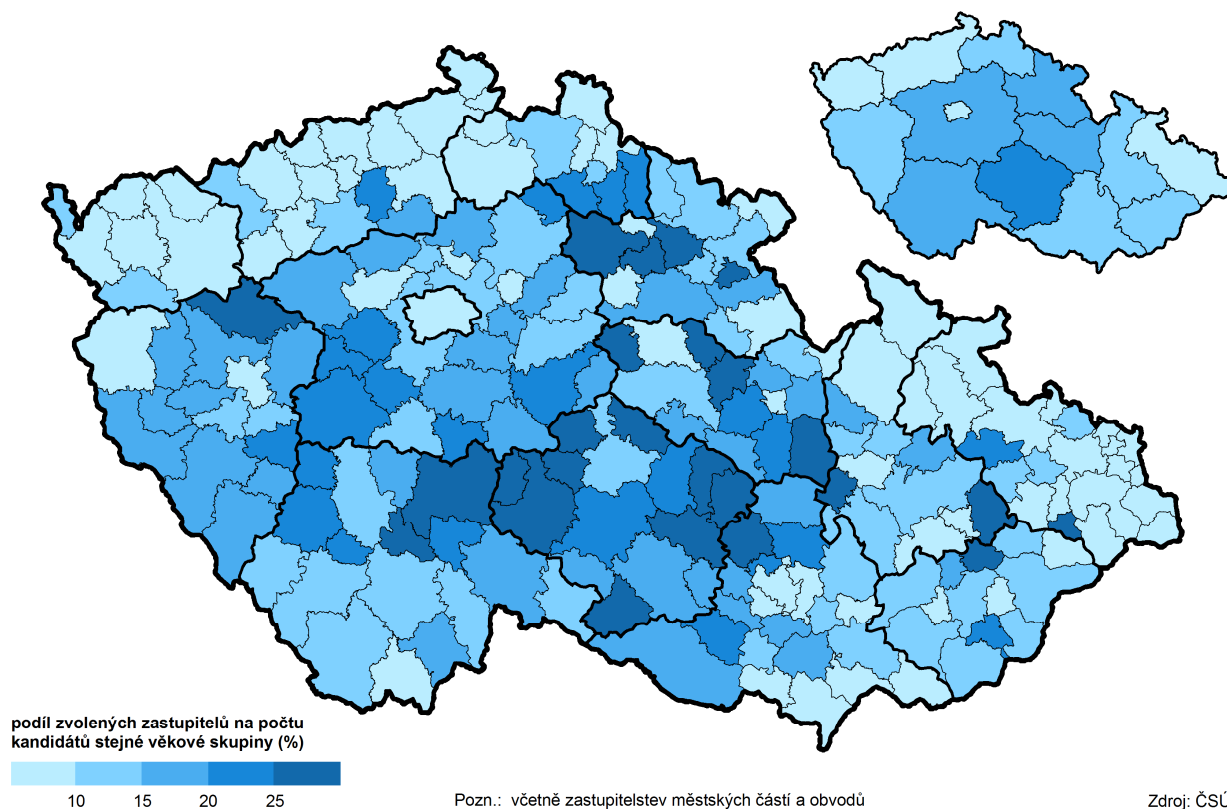
Tab. 9.8 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Kraj Vysočina	6 088	1 360	22,3	461	105	22,8	7,6	7,5	7,7	24,9	26,8	20,2
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	2 313	501	21,7	224	43	19,2	9,7	12,4	8,6	53,1	67,9	46,7
200–499 obyvatel	1 547	352	22,8	138	38	27,5	8,9	11,5	10,8	38,1	53,3	36,9
500–999 obyvatel	1 114	252	22,6	65	15	23,1	5,8	7,5	6,0	17,2	24,6	13,2
1 000–1 999 obyvatel	495	115	23,2	17	3	17,6	3,4	4,5	2,6	9,6	13,5	5,9
2 000–4 999 obyvatel	230	50	21,7	6	3	50,0	2,6	3,3	6,0	4,9	7,2	7,5
5 000–19 999 obyvatel	273	60	22,0	8	2	25,0	2,9	3,8	3,3	3,9	5,5	3,2
20 000–49 999 obyvatel	79	22	27,8	1	0	0,0	1,3	1,8	0,0	0,8	1,2	0,0
50 000 a více obyvatel	37	8	21,6	2	1	50,0	5,4	6,9	12,5	3,3	5,4	4,3

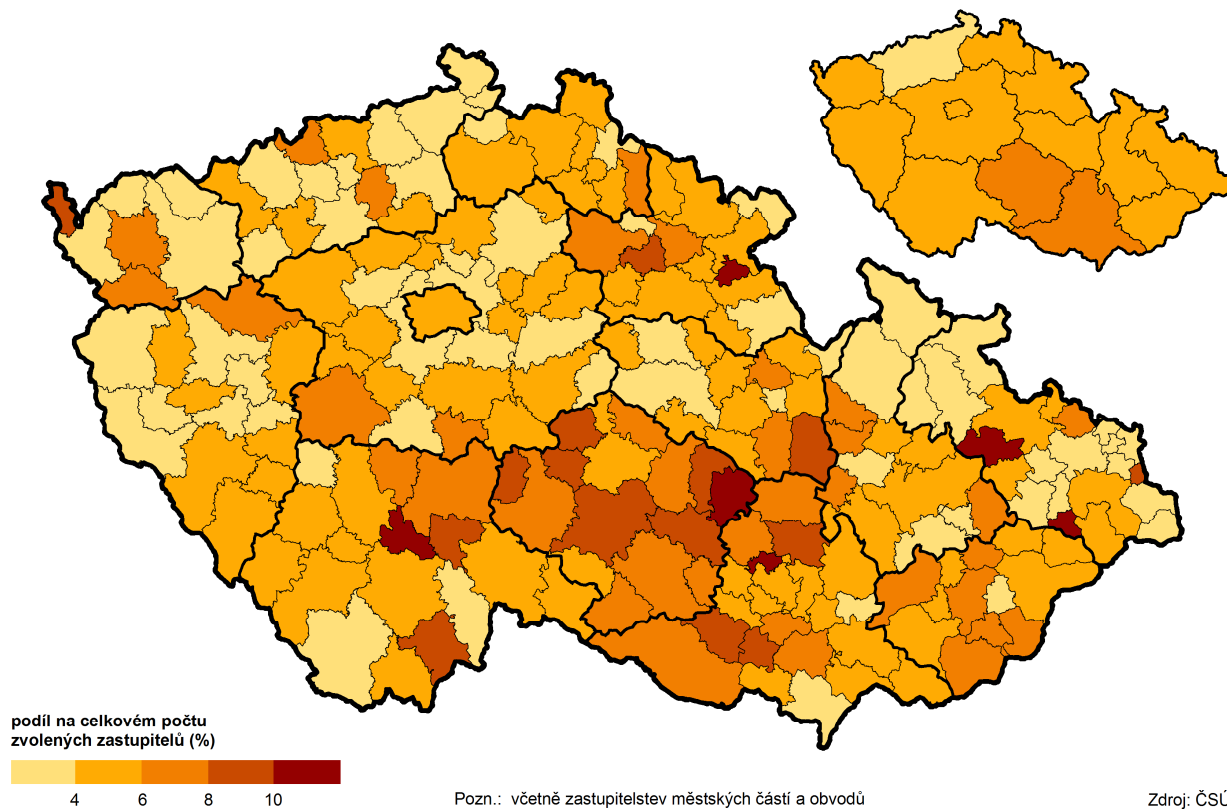
Graf 9.6 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle věku a podle velikostních skupin obcí Kraje Vysočina v roce 2014

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	10 578 820	1 280 508	1 338 982	638 782	578 629	296 749	821 377	440 636
z toho ženy (%)	50,8	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
v tom ve věku (%):								
0–14 let	15,6	15,2	17,3	15,5	15,2	15,0	15,9	16,0
15–64 let	65,6	66,1	65,2	65,4	65,7	66,1	65,8	65,1
65 a více let	18,8	18,6	17,5	19,1	19,2	18,9	18,3	18,9
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	3 345 242	386 285	436 230	202 685	178 593	92 801	266 448	142 652
z toho ženy (%)	48,8	49,5	48,8	48,6	48,8	48,5	48,5	48,7
v tom ve věku (%):								
0–4 let	16,6	19,0	17,8	16,3	16,3	14,9	15,5	16,3
5–9 let	17,7	18,1	19,6	17,5	17,7	17,7	17,9	18,0
10–14 let	14,9	13,3	15,7	15,2	15,1	15,2	15,7	15,0
15–19 let	13,7	11,7	13,3	14,1	13,7	14,5	14,4	14,2
20–24 let	16,6	15,2	15,2	16,8	16,5	17,0	16,8	16,6
25–29 let	20,5	22,6	18,4	20,2	20,7	20,7	19,7	19,9
Index stáří ¹⁾	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,4	51,2	53,5	52,9	52,3	51,2	52,0	53,6
Průměrný věk k 31. 12.	42,0	42,0	41,0	42,3	42,5	42,4	41,6	41,8
Naděje dožití při narození (2015–2016)								
muži	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1
ženy	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8
Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)								
muži	46,8	48,7	47,3	46,9	47,0	45,3	45,2	47,0
ženy	52,2	53,1	52,1	52,1	51,8	51,2	50,2	52,3
Ženy na 100 mužů k 31. 12.	103,4	106,0	102,6	102,7	101,8	102,6	101,6	103,5
ve věkové skupině 0–29 let	95,2	97,9	95,3	94,7	95,4	94,1	94,3	95,0
Živě narození	112 663	14 929	14 748	6 747	5 940	2 815	8 263	4 960
z toho podle věku matky (%):								
do 19 let	2,3	0,9	1,7	2,4	2,3	5,2	5,7	3,2
20–24 let	12,2	5,5	11,4	12,4	13,4	18,4	19,3	15,1
25–29 let	29,7	22,5	28,3	30,9	31,5	31,7	29,7	29,7
z toho matkám ve věku do 29 let	49 837	4 309	6 102	3 077	2 808	1 556	4 516	2 383
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	58,1	47,1	56,1	58,9	60,0	73,5	74,4	65,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,7	32,5	31,0	30,5	30,3	29,3	29,3	30,2
při narození prvního dítěte	28,9	31,2	29,1	28,5	28,5	27,3	27,2	28,2
Úhrnná plodnost ³⁾	1,631	1,495	1,689	1,666	1,607	1,550	1,645	1,769
Potraty	35 921	4 358	4 722	2 377	1 847	1 086	3 611	1 842
z toho podle věku ženy (%):								
do 19 let	4,7	2,7	4,0	5,2	4,7	7,4	6,8	5,3
20–24 let	13,8	10,6	13,0	16,0	14,5	15,1	17,4	15,0
25–29 let	22,0	20,0	21,6	21,2	21,7	24,6	22,8	23,1
z toho umělá přerušeni těhotenství	20 406	2 594	2 778	1 492	903	747	2 171	1 119
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	44,1	39,6	42,2	45,8	43,4	50,9	49,4	47,9
Úhrnná potratovost ⁴⁾	0,515	0,457	0,529	0,581	0,494	0,583	0,698	0,643
Zemřelí	107 750	12 141	12 695	6 443	6 153	3 167	9 058	4 385
z toho ve věku (%):								
0–14 let	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,4
15–29 let	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7
z toho ve věku 0–29 let	1 225	115	150	77	56	38	146	50
z toho muži (%)	66,3	62,6	62,7	63,6	73,2	73,7	67,1	66,0
z toho vnější příčiny	501	39	63	29	20	16	57	25
z toho:								
dopravní nehody	165	14	29	9	7	5	10	6
sebevraždy	179	15	15	12	9	4	26	11
Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾	2,8	2,0	2,8	3,6	2,2	4,3	5,2	2,6
Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾	1,7	1,2	1,8	2,5	1,2	2,1	2,8	2,4

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO
550 804	517 087	508 952	1 178 812	633 925	583 698	1 209 879	Počet obyvatel k 31. 12.
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,0	51,0	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,3	15,5	15,2	15,5	15,3	14,8	15,0	0–14 let
64,5	65,4	65,6	65,5	65,5	65,8	66,4	15–64 let
20,2	19,0	19,2	19,0	19,3	19,4	18,7	65 a více let
173 142	166 285	163 031	369 358	200 258	181 938	385 536	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
48,5	48,5	48,5	48,9	48,9	48,6	48,7	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,9	16,1	15,8	17,3	16,0	15,6	15,3	0–4 let
17,6	17,3	16,6	17,5	17,3	16,9	16,8	5–9 let
15,2	15,0	15,1	14,6	15,0	15,0	14,9	10–14 let
14,4	14,3	14,5	13,2	14,0	14,3	14,2	15–19 let
17,0	17,1	17,8	16,6	16,9	17,4	17,4	20–24 let
19,9	20,2	20,3	20,8	20,7	20,9	21,3	25–29 let
132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5	Index stáří ¹⁾
55,0	52,9	52,5	52,6	52,8	51,9	50,7	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,7	42,1	42,3	42,2	42,4	42,7	42,2	Průměrný věk k 31. 12.
							Naděje dožití při narození (2015–2016)
77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4	muži
82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2	ženy
							Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
47,7	47,2	48,0	47,2	46,5	46,3	45,3	muži
52,8	52,9	53,0	53,1	52,2	52,7	51,6	ženy
103,3	102,2	101,4	104,0	104,5	104,2	104,0	Ženy na 100 mužů k 31. 12.
94,1	94,1	94,3	95,5	95,7	94,4	94,8	ve věkové skupině 0–29 let
5 616	5 533	5 307	13 193	6 697	5 863	12 052	Živě narození
							z toho podle věku matky (%):
2,7	2,2	1,6	1,3	2,4	1,2	3,5	do 19 let
12,8	12,7	11,9	10,6	13,2	10,6	15,3	20–24 let
30,1	31,6	33,4	30,2	30,9	32,1	32,8	25–29 let
2 558	2 569	2 483	5 568	3 113	2 575	6 220	z toho matek ve věku do 29 let
50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
							Podíl dětí narozených mimo manželství
59,9	55,7	48,5	51,7	59,5	46,6	62,1	matek ve věku do 29 let (%)
30,6	30,5	30,5	30,9	30,4	30,9	29,8	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,5	28,5	28,3	29,1	28,6	29,0	28,0	při narození prvního dítěte
1,648	1,684	1,647	1,660	1,647	1,568	1,565	Úhrnná plodnost ³⁾
1 855	1 506	1 508	3 413	2 151	1 799	3 846	Potraty
							z toho podle věku ženy (%):
5,8	4,6	4,1	3,7	4,2	4,0	5,5	do 19 let
13,9	13,2	11,7	12,4	13,8	11,8	15,6	20–24 let
23,8	22,4	22,5	20,6	20,4	22,0	24,6	25–29 let
1 108	758	755	1 796	1 137	889	2 159	z toho umělá přerušování těhotenství
44,9	43,0	40,7	40,4	40,7	43,0	48,0	z toho u žen ve věku do 29 let (%)
0,536	0,452	0,459	0,427	0,517	0,474	0,495	Úhrnná potratovost ⁴⁾
5 681	5 234	4 997	11 738	6 731	6 194	13 133	Zemřelí
							z toho ve věku (%):
0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0–14 let
0,5	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,6	15–29 let
54	57	67	118	87	69	141	z toho ve věku 0–29 let
64,8	59,6	64,2	67,8	62,1	69,6	73,0	z toho muži (%)
24	27	28	51	36	26	60	z toho vnější příčiny
							z toho:
9	13	8	20	12	9	14	dopravní nehody
5	8	9	16	12	12	25	sebevraždy
3,2	1,8	2,3	2,0	2,8	2,2	3,4	Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾
2,5	1,3	1,1	1,2	1,9	1,4	1,5	Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Sňatky	50 768	6 415	6 154	3 175	2 857	1 504	3 723	2 126
z toho ženichové ve věku (%):								
do 24 let	5,8	3,4	5,8	6,2	6,2	6,8	6,0	6,9
25–29 let	25,4	20,5	24,7	26,5	24,8	21,4	20,9	22,6
z toho nevěsty ve věku (%):								
do 24 let	13,2	8,0	12,4	13,6	14,0	12,2	12,8	13,9
25–29 let	34,9	32,5	32,7	36,7	33,4	28,7	28,7	31,6
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	33,3	32,3	31,8	32,1	32,6	32,8	32,0
nevěsty	29,5	30,8	29,6	29,1	29,4	30,0	29,8	29,5
Rozvody	24 996	2 715	3 524	1 532	1 380	739	2 245	1 102
z toho muži ve věku (%):								
do 24 let	0,6	0,5	0,6	1,2	0,5	1,6	0,4	0,5
25–29 let	4,2	4,2	4,3	4,7	4,2	3,8	4,5	4,1
z toho ženy ve věku (%):								
do 24 let	1,6	1,1	1,7	2,2	1,8	2,7	1,7	2,1
25–29 let	8,3	8,4	8,5	8,6	9,7	9,5	7,3	8,2
Přistěhovalí	37 503	36 901	26 274	5 480	6 189	3 052	7 324	4 834
z toho ve věku 0–14 let (%)	14,2	14,5	23,3	18,7	17,4	19,9	24,8	21,0
z toho ve věku 15–29 let (%)	43,0	38,2	23,1	28,0	31,6	29,4	25,2	29,3
Vystěhovalí	17 439	26 630	16 202	4 836	3 982	3 755	8 002	4 412
z toho ve věku 0–14 let (%)	11,7	20,0	20,7	18,5	18,8	17,8	19,9	22,1
z toho ve věku 15–29 let (%)	34,0	23,0	25,7	29,2	28,2	32,8	29,5	29,2
Přírůstek/úbytek stěhováním	20 064	10 271	10 072	644	2 207	-703	-678	422
z toho ve věku 0–14 let	3 270	42	2 778	132	328	-63	224	39
z toho ve věku 15–29 let	10 211	7 948	1 902	125	833	-334	-513	127
Vnitrokrajské stěhování	250 722	.	23 498	12 076	10 327	6 021	18 525	7 716
z toho ve věku 0–29 let (%)	49,9	.	50,3	51,9	49,5	52,8	52,6	51,5
Celkový přírůstek/úbytek	24 977	13 059	12 125	948	1 994	-1 055	-1 473	997
Na 1 000 obyvatel středního stavu								
živě narození	10,7	11,7	11,1	10,6	10,3	9,5	10,0	11,3
zemřelí	10,2	9,5	9,5	10,1	10,7	10,7	11,0	10,0
z toho ve věku 0–29 let	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,3
přistěhovalí	3,5	29,0	19,7	8,6	10,7	10,3	8,9	11,0
z toho ve věku 0–29 let	6,4	50,6	28,0	12,6	16,9	16,1	13,7	17,0
vystěhovalí	1,7	20,9	12,2	7,6	6,9	12,6	9,7	10,0
z toho ve věku 0–29 let	2,4	29,8	17,3	11,3	10,5	20,3	14,7	15,8
přirozený přírůstek/úbytek	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3
přírůstek/úbytek stěhováním	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0
z toho ve věku 0–29 let	4,0	20,8	10,8	1,3	6,5	-4,2	-1,1	1,2
celkový přírůstek/úbytek	2,4	10,3	9,1	1,5	3,5	-3,5	-1,8	2,3
PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾								
Počet obyvatel k 1. 1. 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
0–14 let	13,0	14,1	14,9	13,4	13,2	12,1	12,9	13,6
15–29 let	15,9	15,8	16,5	15,7	15,7	15,5	16,4	16,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. 1. 2040	10 126 418	1 316 242	1 475 366	618 743	573 427	264 870	759 790	428 702
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,1	13,8	14,3	12,5	12,5	11,6	12,4	13,1
15–29 let	15,4	16,1	16,1	15,3	15,3	14,2	15,0	15,5
Index stáří ¹⁾	229,3	155,7	174,6	227,8	219,7	253,0	221,6	207,2
Průměrný věk	47,7	44,4	45,5	47,7	47,4	48,5	47,4	47,0
Počet obyvatel k 1. 1. 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,9	14,5	14,7	13,1	13,2	11,8	12,5	13,6
15–29 let	13,5	15,2	14,6	13,8	13,9	13,3	13,9	14,3
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
2 565	2 472	2 445	5 837	2 925	2 802	5 768	Sňatky
5,8	7,5	6,7	5,6	5,5	6,3	6,6	z toho ženichové ve věku (%):
26,7	27,8	31,8	26,7	26,3	29,1	28,0	do 24 let
							25–29 let
12,6	15,7	17,9	13,2	13,0	16,3	14,9	z toho nevěsty ve věku (%):
35,5	36,8	39,6	38,7	37,5	38,4	36,5	do 24 let
							25–29 let
31,8	31,5	31,2	32,1	32,0	31,7	31,6	Průměrný věk při prvním sňatku
29,3	28,8	28,5	29,3	29,4	28,9	29,0	ženichové
1 300	1 171	945	2 758	1 432	1 228	2 925	nevěsty
							Rozvody
0,8	0,5	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5	z toho muži ve věku (%):
5,1	4,2	4,3	3,9	3,6	3,3	4,5	do 24 let
							25–29 let
1,5	1,8	2,2	1,0	1,3	1,6	1,4	z toho ženy ve věku (%):
9,1	9,1	8,3	7,8	7,2	6,9	8,7	do 24 let
4 432	4 969	3 456	11 416	4 464	3 627	5 578	25–29 let
21,8	20,5	23,5	16,4	21,5	23,1	23,8	Přistěhovalí
28,9	30,7	25,0	38,7	30,4	26,2	29,2	z toho ve věku 0–14 let (%)
4 984	4 330	4 289	9 082	5 225	4 274	7 929	z toho ve věku 15–29 let (%)
20,0	19,9	22,0	20,9	20,6	19,2	17,8	Vystěhovalí
30,3	29,8	29,5	28,0	29,6	30,8	30,8	z toho ve věku 0–14 let (%)
-552	639	-833	2 334	-761	-647	-2 351	z toho ve věku 15–29 let (%)
-29	159	-132	-28	-114	19	-85	Přírůstek/úbytek stěhováním
-229	235	-402	1 880	-187	-365	-809	z toho ve věku 0–14 let
9 185	8 159	6 530	18 945	10 516	8 185	20 546	z toho ve věku 15–29 let
52,7	53,3	51,1	49,9	50,8	50,3	50,9	Vnitrokrájské stěhování
-617	938	-523	3 789	-795	-978	-3 432	z toho ve věku 0–29 let (%)
							Celkový přírůstek/úbytek
10,2	10,7	10,4	11,2	10,6	10,0	9,9	Na 1 000 obyvatel středního stavu
10,3	10,1	9,8	10,0	10,6	10,6	10,8	živě narození
0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	zemřelí
8,0	9,6	6,8	9,7	7,0	12,2	4,6	z toho ve věku 0–29 let
12,9	15,3	10,2	17,0	11,5	9,8	7,6	přistěhovalí
9,0	8,4	8,4	7,7	8,2	7,3	6,5	z toho ve věku 0–29 let
14,4	12,9	13,5	12,0	13,0	11,7	9,9	vystěhovalí
-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9	z toho ve věku 0–29 let
-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9	přirozený přírůstek/úbytek
-1,5	2,4	-3,3	5,0	-1,5	-1,9	-2,3	přírůstek/úbytek stěhováním
-1,1	1,8	-1,0	3,2	-1,3	-1,7	-2,8	z toho ve věku 0–29 let
							celkový přírůstek/úbytek
							PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. 1. 2030
13,3	13,5	12,9	13,3	12,8	12,3	12,7	z toho ve věku (%):
15,8	15,9	15,5	15,5	15,5	15,3	15,6	0–14 let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	15–29 let
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Index stáří ¹⁾
520 906	499 627	473 677	1 146 048	589 228	528 943	1 060 192	Průměrný věk
12,5	12,7	11,9	12,5	12,0	11,4	11,8	Počet obyvatel k 1. 1. 2040
15,1	15,4	14,9	15,3	14,8	14,5	14,9	z toho ve věku (%):
231,5	216,1	249,5	216,2	237,7	261,3	245,5	0–14 let
47,9	47,3	48,5	47,3	48,1	48,9	48,2	15–29 let
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Index stáří ¹⁾
13,0	13,2	12,3	13,2	12,5	11,9	12,1	Průměrný věk
14,0	14,0	13,5	13,8	13,5	13,1	13,5	Počet obyvatel k 1. 1. 2050
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	z toho ve věku (%):
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	0–14 let
							15–29 let
							Index stáří ¹⁾
							Průměrný věk

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	3 457 523	411 126	428 977	207 303	185 466	97 097	271 957	145 483
v tom podle způsobu bydlení:								
v bytech	3 371 796	389 215	418 327	203 754	180 139	93 781	265 567	141 631
mimo byty (bez zařízení)	26 397	3 778	5 059	1 666	2 307	1 200	1 950	1 467
v zařízeních	56 505	17 887	5 272	1 711	2 910	2 057	4 199	2 339
bezdomovci	2 825	246	319	172	110	59	241	46
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodně	88,8	87,9	87,5	89,2	88,3	89,9	89,5	89,1
ženatí, vdané	9,9	9,7	11,1	9,6	10,4	8,4	9,1	9,6
rozvedení, rozvedené	1,0	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4	1,1	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,5	4,5	7,7	6,8	8,9	15,7	13,3	10,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	24,0	10,6	24,6	27,4	26,4	29,6	27,8	29,0
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,0	35,6	42,0	38,9	37,1	33,8	36,9	36,6
vysokoškolské	23,3	34,9	18,6	22,4	19,3	10,9	13,2	17,3
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	15,0	14,6	9,3	13,7	9,4	7,5	6,1	8,0
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ⁸⁾								
muži	69,4	66,4	61,3	69,3	66,9	65,3	68,2	68,5
ženy	67,2	63,8	59,0	66,5	65,1	64,8	66,7	66,7
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	1 024 648	135 246	123 745	60 248	57 179	28 041	77 021	42 516
pracující studenti a učni	77 537	17 602	8 908	4 113	3 636	1 911	4 858	2 989
pracující důchodci	1 583	206	164	103	98	43	157	84
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	771 437	83 841	86 556	48 209	39 307	19 617	54 741	30 726
žáci, studenti a učni	681 092	76 019	75 597	43 079	34 279	15 985	45 876	26 926
nepracující důchodci	12 620	767	1 366	669	746	356	1 353	485
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,5	5,0	6,6	7,3	8,0	8,9	8,1	8,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,5	15,4	12,9	13,3	13,1	12,1	13,0	13,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,2	5,6	3,9	3,8	4,5	4,2	4,7	4,5
na počtu neúplných rodin	6,7	4,5	6,3	6,7	6,7	9,6	10,7	7,7
na počtu domácností jednotlivců	12,4	16,6	11,5	11,4	12,9	12,2	12,6	12,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	88 434	12 603	10 219	4 901	5 266	2 336	7 443	3 857
neúplné rodiny	38 449	3 418	4 211	2 261	1 992	1 799	5 283	1 894
domácnosti jednotlivců	176 118	37 400	18 341	9 581	10 223	5 524	15 442	7 340
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	58 374	11 782	6 290	3 084	3 534	1 675	5 018	2 393
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,0	77,3	71,9	79,7	73,1	73,3	78,4	77,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,2	18,0	23,6	17,3	21,4	21,9	17,3	20,0
mimo byty (bez zařízení)	3,8	4,7	4,5	3,0	5,5	4,8	4,3	2,4
ženy	44 744	11 282	4 679	2 372	2 496	1 222	3 351	1 736
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,8	82,2	71,4	78,3	77,6	78,2	81,5	76,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,4	14,8	24,3	18,5	19,0	18,6	16,4	20,3
mimo byty (bez zařízení)	2,8	3,0	4,3	3,2	3,4	3,3	2,1	2,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBVYATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
178 821	171 468	170 338	388 122	207 953	190 536	402 876	Počet obyvatel ve věku do 29 let
							v tom podle způsobu bydlení:
175 111	167 991	168 051	379 949	203 926	188 455	395 899	v bytech
1 214	890	795	2 368	1 200	767	1 736	mimo byty (bez zařízení)
2 394	2 432	1 405	5 544	2 571	1 156	4 628	v zařízeních
102	155	87	261	256	158	613	bezdomovci
							z toho ve věku 15–29 podle
							rodinného stavu (%):
88,9	89,0	88,5	88,6	90,0	89,4	89,3	svobodní, svobodné
9,8	10,0	10,4	10,4	9,1	9,8	9,7	ženatí, vdané
1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího
							ukončeného vzdělání (%):
7,5	6,9	5,4	6,4	7,0	5,4	8,1	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
27,4	27,9	28,9	22,9	26,8	27,5	27,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
39,1	39,5	41,2	37,1	38,9	38,1	37,0	úplné střední s maturitou a vyšší odborné
20,2	20,4	20,9	28,2	23,3	25,7	22,8	vč. nástavbového
							vysokoškolské
10,1	13,4	22,8	22,4	16,4	30,5	19,0	Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
							daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
							daného věku (%) ⁸⁾
69,9	70,5	75,2	71,4	71,7	75,6	75,1	muži
67,4	68,1	72,2	69,3	68,7	73,0	73,5	ženy
50 457	50 103	49 205	119 863	59 420	55 071	116 533	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
3 665	3 268	2 871	8 939	3 694	3 437	7 646	pracující studenti a učni
100	78	89	144	69	78	170	pracující důchodci
41 495	39 625	42 514	90 632	50 817	47 835	95 522	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
36 831	35 379	38 111	80 805	45 378	43 099	83 728	žáci, studenti a učni
618	598	680	1 422	913	867	1 780	nepracující důchodci
58 422	61 003	65 407	136 252	75 007	78 288	129 147	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,5	8,0	8,4	7,6	7,2	7,4	7,7	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,5	14,1	14,2	14,2	13,6	14,0	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele
							ve věku 15–29 let (%):
3,9	4,0	3,6	4,1	3,7	3,3	4,3	na počtu úplných rodin
7,0	6,3	5,8	5,6	6,3	4,9	8,1	na počtu neúplných rodin
10,8	11,1	9,9	12,8	10,8	9,2	11,4	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele domácnosti
							ve věku 15–29 let
4 434	4 295	3 831	9 622	4 830	4 066	10 731	úplné rodiny
2 002	1 591	1 339	3 493	2 123	1 436	5 607	neúplné rodiny
7 814	6 977	5 617	18 613	8 530	6 079	18 637	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců
							ve věku 25–29 let
2 542	2 377	1 997	6 390	2 835	2 104	6 353	muži
							v tom (%):
75,0	76,1	78,0	76,2	78,9	78,8	82,1	samostatně v bytě
20,9	20,8	18,6	20,6	18,1	18,9	15,6	v bytě spolu s další domácností
4,1	3,1	3,4	3,2	3,0	2,3	2,3	mimo byty (bez zařízení)
1 832	1 671	1 299	4 944	2 058	1 532	4 270	ženy
							v tom (%):
74,9	76,9	75,8	79,0	78,8	78,1	80,7	samostatně v bytě
21,9	20,0	21,4	18,7	18,9	20,0	17,8	v bytě spolu s další domácností
3,1	3,1	2,8	2,3	2,3	1,9	1,5	mimo byty (bez zařízení)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾								
Děti v mateřských školách	362 653	42 711	49 771	23 065	18 853	8 856	25 348	15 178
z toho mladší 3 let (%)	12,3	8,6	9,4	14,3	10,0	15,1	13,8	11,2
Žáci plnící povinnou školní docházku	947 497	106 888	124 734	57 949	51 681	26 161	77 422	41 121
z toho (%):								
na 1. stupni základních škol	60,0	61,1	62,6	59,5	60,4	59,7	59,2	59,9
na 2. stupni základních škol	35,6	30,7	33,9	36,1	35,3	35,2	37,6	37,2
na nižším stupni oborů víceletých gymnázií	4,3	8,0	3,5	4,4	4,3	5,0	3,2	2,9
Žáci středních škol	424 849	63 262	39 885	27 076	21 930	10 994	32 991	15 699
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,1	92,1	93,6	96,5	96,1	96,6	95,2	96,7
Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)	107 399	15 125	9 944	6 868	5 737	2 854	8 791	4 112
v tom podle druhu vzdělávání (%):								
střední vzdělávání	1,0	0,7	0,8	0,6	0,6	2,5	1,2	0,8
střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného	28,1	17,4	31,0	28,7	30,1	33,6	34,7	33,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,1	28,5	22,9	20,9	18,7	18,8	17,5	16,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného	43,7	49,9	39,3	43,7	44,8	41,8	42,5	44,6
nástavbové studium	5,1	3,5	5,9	6,0	5,7	3,3	4,0	4,8
Studenti vyšších odborných škol	22 002	5 644	1 695	1 305	1 366	375	1 701	241
z toho v denní formě vzdělávání (%)	67,6	66,8	55,4	62,9	73,4	90,4	52,2	96,7
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	311 367	118 435	3 245	15 547	13 266	641	9 651	6 364
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	77,8	65,8	66,5	82,1	34,2	58,5	73,8
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	311 367	38 184	31 488	18 270	12 550	5 551	16 343	9 481
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	71,6	71,3	75,0	74,4	69,8	68,7	75,6
z toho státního občanství ČR	267 761	36 067	31 023	18 156	12 420	5 441	16 152	9 388
z toho ve věku (%):								
20–24 let	58,7	50,6	57,4	60,8	59,5	54,8	55,6	59,9
25–29 let	19,7	23,5	18,9	19,3	19,0	20,6	18,7	19,3
Veřejné knihovny v roce 2015								
Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let	373 182	53 529	36 515	23 706	17 641	11 146	21 338	13 736
podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)	26,4	24,2	29,0	26,8	21,7	27,6	27,9	25,8
podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)	39,8	54,0	28,5	41,3	35,0	41,5	27,2	33,8
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	16,5	14,6	15,3	16,6	16,6	17,7	17,6	16,3
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	23,3	22,9	24,0	23,6	22,0	22,4	23,1	24,7
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	7,4	4,7	6,5	8,0	8,4	13,6	6,9	12,3
muži ve věku 20–24 let	60,9	46,5	60,0	61,4	69,0	73,6	62,2	66,4
muži ve věku 25–29 let	91,8	92,8	94,7	92,4	92,2	93,6	93,6	91,6
ženy ve věku 15–19 let	5,8	3,7	3,2	6,8	6,5	11,0	6,5	.
ženy ve věku 20–24 let	42,4	35,3	43,0	39,7	41,7	47,2	46,2	49,1
ženy ve věku 25–29 let	69,3	74,2	70,3	70,6	68,5	63,7	58,1	67,8
MZDY A PLATY								
(Kč; Informační systém o průměrném výděлку MPSV)								
Medián měsíční mzdy								
v podnikatelské sféře	24 178	29 257	25 132	23 302	24 562	21 583	23 505	24 385
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	22 755	25 245	24 253	22 849	23 535	20 372	21 262	23 858
Medián měsíčního platu								
v nepodnikatelské sféře	27 724	32 584	26 851	26 849	28 007	26 955	26 308	26 652
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	23 481	26 996	23 613	23 189	23 921	22 689	21 761	22 487

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
19 340	18 562	17 821	41 129	22 628	19 972	39 419	VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾
14,7	14,9	14,0	11,3	15,5	13,6	14,5	Děti v mateřských školách
50 307	46 877	45 745	103 745	56 832	51 012	107 023	z toho mladší 3 let (%)
59,7	59,5	58,4	60,1	59,4	58,8	58,9	Žáci plnící povinnou školní docházku
36,4	36,5	37,6	35,3	36,1	38,0	37,6	z toho (%):
3,9	4,0	4,1	4,5	4,6	3,1	3,5	na 1. stupni základních škol
23 652	21 829	21 545	46 184	27 158	24 117	48 527	na 2. stupni základních škol
97,3	95,4	92,4	96,7	96,1	96,8	95,3	na nižším stupni oborů víceletých gymnázií
6 013	5 512	5 041	11 934	6 906	6 175	12 387	Žáci středních škol
1,3	1,0	1,0	1,1	2,2	0,4	0,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
27,4	29,2	30,3	28,7	29,3	23,9	29,6	Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol
20,7	20,2	22,4	24,1	20,9	24,0	21,1	(denní forma vzdělávání)
46,8	43,4	40,0	40,9	40,9	46,4	43,2	v tom podle druhu vzdělávání (%):
3,8	6,2	6,4	5,1	6,8	5,4	5,2	střední vzdělávání
739	1 065	1 194	2 359	1 124	858	2 336	střední vzdělávání s výučním listem
87,0	73,0	52,5	74,9	78,8	71,2	67,2	vč. zkráceného
10 640	7 760	2 221	66 895	21 511	9 125	27 381	střední vzdělávání s maturitní zkouškou
70,7	79,9	59,0	83,6	76,8	58,0	67,7	(všeobecné)
14 038	12 991	14 499	30 241	17 139	17 516	33 341	střední vzdělávání s maturitní zkouškou
76,3	77,2	78,9	75,5	74,3	75,8	74,8	(odborné) vč. zkráceného
13 940	12 935	14 459	29 814	17 054	17 454	33 178	nástavbové studium
61,8	62,8	64,5	59,5	58,8	62,8	60,7	Studenti vyšších odborných škol
19,0	18,2	17,7	20,4	19,8	19,0	18,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	Studenti veřejných a soukromých vysokých
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	škol s místem výuky v kraji
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	z toho v prezenční formě studia (%)
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	Studenti veřejných a soukromých vysokých
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	škol s bydlištěm v kraji
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	z toho v prezenční formě studia (%)
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	z toho státního občanství ČR
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	z toho ve věku (%):
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	20–24 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	25–29 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	
							Veřejné knihovny v roce 2015
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	z celkového počtu ekonomicky aktivních
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	(pracovní síly)
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	z ekonomicky neaktivních ve věku
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	15 a více let
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	muži ve věku 15–19 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	muži ve věku 20–24 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	muži ve věku 25–29 let
							ženy ve věku 15–19 let
							ženy ve věku 20–24 let
							ženy ve věku 25–29 let
							MZDY A PLATY
							(KČ; Informační systém o průměrném
							výdělku MPSV)
23 054	23 031	23 383	23 865	22 030	22 803	23 404	Medián měsíční mzdy
21 855	21 953	21 801	22 292	21 278	21 645	21 447	v podnikatelské sféře
26 822	26 196	26 743	27 250	26 919	25 921	26 968	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let
22 761	22 398	22 655	22 802	22 377	21 891	22 213	Medián měsíčního platu
							v nepodnikatelské sféře
							z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	381 373	30 179	38 966	19 385	14 655	11 796	44 528	16 104
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,3	2,0	3,3	3,4	3,4	4,2	4,4	4,1
20–24 let	9,0	7,8	9,2	9,1	8,4	8,7	9,0	9,5
25–29 let	10,1	11,4	9,4	10,4	9,6	9,8	10,1	10,4
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem ¹⁰⁾ (%)	4,91	3,28	4,12	4,18	3,38	5,38	7,51	5,23
muži	5,01	3,33	4,08	4,14	3,28	5,60	7,58	5,18
ženy	4,81	3,24	4,16	4,22	3,48	5,15	7,44	5,28
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,5	3,6	3,7	2,2	2,4	3,7
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,7	1,8	1,4
Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia (%; duben 2016) ¹¹⁾								
střední vzdělání s výučním listem	9,9	10,6	8,7	7,5	6,6	9,1	14,1	11,4
gymnaziální vzdělání	3,1	2,0	4,0	2,9	2,2	3,1	2,7	3,8
střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání	10,6	13,3	11,0	7,0	7,8	13,6	16,2	14,7
střední odborné vzdělání s maturitou	7,5	6,2	7,3	5,9	6,9	5,7	8,4	9,0
vyšší odborné vzdělání	5,2	4,7	3,6	5,6	3,8	3,8	4,5	7,8
ZDRAVOTNICTVÍ								
Ukončené případy hospitalizací v zařízeních lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015	210	169	207	214	196	219	237	216
z toho ve věku:								
méně než 1 rok	1 232	1 155	1 181	1 227	1 231	1 280	1 325	1 290
1–4 let	146	106	130	144	143	161	184	147
5–9 let	96	74	90	92	93	102	110	94
10–14 let	87	68	82	85	75	87	112	85
15–19 let	123	94	120	126	118	141	161	122
20–24 let	122	75	123	130	125	152	159	138
25–29 let	159	106	163	169	151	178	180	171
Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů v roce 2013	10,5	11,3	9,8	10,7	10,0	10,4	9,8	10,1
registrovaní pacienti ve věku 0–18 let na 1 lékaře	955,2	882,0	1 023,2	935,5	999,8	966,0	1 019,6	994,6
ošetření/vyšetření na 1 obyvatele ve věku 0–18 let	5,8	6,7	4,9	6,3	5,3	5,5	5,7	5,6
Pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013								
atopická dermatitis	289,1	577,7	403,4	203,2	212,1	194,1	253,6	260,2
pollinosa (senná rýma)	1 444,2	2 019,9	1 062,7	842,2	1 112,4	966,9	1 033,6	2 289,8
stálá alergická rýma	736,4	1 198,7	556,3	430,1	412,8	431,4	549,6	1 201,0
astma	1 154,4	1 411,8	913,9	729,1	860,8	668,8	1 010,9	1 371,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	1 420	157	107	190	21	4	24	49
odlehčovací služby	770	81	421	20	40	4	19	10
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	1 845	48	87	154	494	-	147	597
domovy pro osoby se zdravotním postižením	543	39	62	10	72	22	95	28
azylové domy	1 777	145	169	137	102	27	190	9
nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	32 606	3 055	2 434	5 856	1 341	509	5 414	682
denní stacionáře	938	210	42	93	37	19	48	58
sociální poradny	18 274	2 695	2 432	380	4 292	316	1 467	482
pracoviště rané péče	3 963	1 081	270	288	222	64	47	227
Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet příjemců ve věku 1–17 let (tis.)	30,0	2,5	3,4	1,7	1,7	0,9	3,2	1,5

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							NEZAMĚSTNANOST
							dle evidence úřadu práce
14 270	14 407	17 672	49 032	26 495	19 848	64 036	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
							z toho ve věku (%):
3,6	4,0	2,7	2,8	2,8	2,6	3,3	do 19 let
10,0	9,4	9,7	9,8	8,8	9,6	8,3	20–24 let
10,6	9,8	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	25–29 let
							Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let
3,79	3,80	4,47	5,86	5,35	4,51	6,53	celkem ¹⁰⁾ (%)
3,98	3,90	4,53	6,11	5,59	4,64	6,70	muži
3,59	3,70	4,42	5,60	5,11	4,37	6,34	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů na
4,1	4,0	4,7	3,9	3,5	4,6	3,0	celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých na
1,3	1,3	0,4	0,6	0,8	0,5	1,1	celkovém počtu uchazečů (%)
							Míra nezaměstnanosti absolventů denního
6,9	6,4	8,9	12,5	7,6	10,9	11,8	studia (%; duben 2016) ¹¹⁾
2,7	2,6	2,4	4,0	1,9	3,9	4,1	střední vzdělání s výučním listem
							gymnaziální vzdělání
7,4	9,1	9,8	9,9	8,8	8,6	13,1	střední odborné vzdělání s maturitou
7,1	7,0	6,6	9,9	6,7	8,7	8,5	a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání
3,8	5,3	6,7	5,3	6,3	5,2	8,5	střední odborné vzdělání s maturitou
							vyšší odborné vzdělání
							ZDRAVOTNICTVÍ
							Ukončené případy hospitalizací v zařízeních
196	212	224	207	218	227	219	lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015
							z toho ve věku:
1 216	1 235	1 214	1 132	1 288	1 247	1 281	méně než 1 rok
146	145	173	134	162	160	167	1–4 let
85	88	106	104	95	99	108	5–9 let
72	82	102	87	89	87	95	10–14 let
111	112	131	116	129	109	129	15–19 let
109	122	133	112	118	111	121	20–24 let
151	162	180	149	164	168	160	25–29 let
							Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000
10,8	9,7	10,6	11,1	11,4	10,5	10,1	registrovaných pacientů v roce 2013
							registrovaní pacienti ve věku 0–18 let
929,9	1 036,4	946,7	900,0	875,9	955,5	989,4	na 1 lékaře
							ošetření/vyšetření na 1 obyvatele
5,9	6,0	5,9	6,3	6,0	5,5	5,7	ve věku 0–18 let
							Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let
							na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013
260,5	167,1	212,2	238,1	120,1	229,0	347,0	atopická dermatitis
1 640,5	764,0	1 406,4	1 395,7	878,5	2 945,3	1 771,7	pollinosa (senná rýma)
901,5	511,2	613,5	1 000,8	438,3	986,6	770,6	stálá alergická rýma
1 050,9	1 001,3	1 005,1	1 080,0	1 267,8	1 855,6	1 531,2	astma
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
							Uživatelé sociálních služeb
							(děti a mládež do 18 let)
318	199	59	114	34	60	84	osobní asistence
12	12	37	-	26	27	61	odlehčovací služby
-	132	8	61	37	54	26	sociálně aktivizační služby pro osoby
7	24	41	37	15	36	55	se zdravotním postižením
94	90	39	225	213	16	321	domovy pro osoby se zdravotním postižením
1 282	1 139	1 422	3 517	1 316	1 060	3 579	azylové domy
13	13	62	134	60	7	142	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
442	779	1 473	1 055	395	146	1 920	denní stacionáře
200	261	176	414	332	118	263	sociální poradny
							pracoviště rané péče
							Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet
1,7	1,9	1,3	3,5	1,8	1,6	3,3	příjemců ve věku 1–17 let (tis.)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	4 695,8	225,3	452,3	274,5	184,9	164,3	540,5	211,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 816,8	134,1	269,8	164,5	110,3	97,7	321,3	126,4
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	3 297,3	405,1	442,5	196,5	170,1	84,2	254,1	137,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	22 624,9	2 953,4	3 068,3	1 327,6	1 164,7	537,3	1 633,8	924,2
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	22,5	1,9	2,5	1,4	1,0	0,8	2,3	1,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	256,3	21,5	27,9	15,7	11,3	9,5	27,0	11,9
Dávky péstounské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	344,5	28,2	35,6	18,8	20,6	14,9	36,4	16,7
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 831,7	223,5	287,3	155,8	167,6	120,7	297,2	138,2
Pěstounská péče a ústavní výchova								
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	19 358	1 341	2 007	1 111	1 201	863	2 441	890
děti v náhradní rodinné péči	18 636	1 311	1 877	1 079	1 178	882	2 576	892
děti s nařízenou ústavní výchovou	5 861	316	547	257	322	272	1 222	319
děti s uloženou ochrannou výchovou	83	1	2	0	5	3	7	3
VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)	10,8	14,0	9,1	9,8	10,2	10,7	10,4	10,3
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)	5,2	4,9	4,4	5,3	4,2	4,3	3,8	4,7
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)	12,7	3,5	16,3	16,3	13,2	8,4	7,7	11,6
DOPRAVNÍ NEHODY								
Dopravní nehody zaviněné chodcem	1 133	302	95	51	65	39	110	39
z toho dětmi do 15 let (%)	34,8	15,9	42,1	47,1	30,8	35,9	49,1	48,7
Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 625	89	234	261	179	47	106	148
z toho dětmi do 15 let (%)	9,3	5,6	10,3	8,0	9,5	27,7	17,0	12,2
Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla	82 981	22 117	10 993	3 818	2 873	2 134	8 609	3 187
z toho osobami do 20 let (%)	4,6	2,6	5,2	5,4	5,8	5,1	5,9	4,9
KRIMINALITA								
Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾	109 710	14 604	11 834	6 772	5 427	3 757	12 691	5 447
z toho (%):								
nezletilí (do 14 let)	1,6	0,7	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6	2,0
mladiství (15–17 let)	2,9	1,7	1,9	3,4	2,5	2,6	3,3	2,6
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%)								
třiletý průměr 2014–2016								
internet	96,2	99,1	99,2	97,9	98,0	96,0	84,3	96,6
internet na mobilním telefonu	71,0	87,8	77,6	73,2	78,4	86,1	65,1	69,1
sociální sítě	85,7	86,1	90,9	91,6	95,0	88,4	73,6	75,5

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

⁴⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

⁵⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

⁶⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁷⁾ zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

⁸⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

¹⁰⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

¹¹⁾ podíl nezaměstnaných absolventů škol s místem studia v kraji na celkovém počtu absolventů škol v kraji

¹²⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							Dávky státní sociální podpory přídavek na dítě
243,8	232,6	227,4	504,3	330,7	254,0	726,6	počet vyplacených dávek (tis.)
146,4	140,1	137,4	303,2	199,6	154,2	436,3	výdaje na dávky (mil. Kč)
							rodičovský příspěvek
166,6	158,8	152,4	375,6	191,0	168,0	356,6	počet vyplacených dávek (tis.)
1 127,3	1 083,6	1 056,2	2 616,1	1 307,9	1 158,8	2 383,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							porodné
1,2	1,1	1,0	2,5	1,5	1,0	3,1	počet vyplacených dávek (tis.)
13,8	12,3	11,0	28,9	17,3	11,5	34,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Dávky péstounské péče
16,7	16,8	13,0	31,1	22,5	15,1	58,0	počet vyplacených dávek (tis.)
139,2	142,6	106,5	261,9	182,4	127,0	480,4	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Pěstounská péče a ústavní výchova pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče
990	859	675	1 576	1 044	708	3 652	děti v náhradní rodinné péči
872	792	598	1 623	1 058	628	3 270	děti s nařízenou ústavní výchovou
269	243	215	660	348	127	744	děti s uloženou ochrannou výchovou
5	10	1	12	13	3	18	
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
10,0	10,2	11,5	11,7	10,1	11,4	12,2	Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)
							Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)
5,4	5,0	7,6	6,0	5,0	5,7	4,4	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)
16,9	15,1	24,9	12,7	12,1	12,2	6,5	
							DOPRAVNÍ NEHODY
49	44	34	117	43	42	103	Dopravní nehody zaviněné chodcem z toho dětmi do 15 let (%)
42,9	40,9	47,1	41,0	46,5	40,5	34,0	Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla
141	165	113	253	284	252	353	z toho dětmi do 15 let (%)
9,9	7,9	12,4	11,1	4,9	4,8	9,1	Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla
3 771	2 867	2 871	5 634	3 823	3 023	7 261	z toho osobami do 20 let (%)
5,8	6,4	5,8	4,4	3,9	6,5	4,6	
							KRIMINALITA
5 006	3 855	3 788	10 707	6 209	4 774	14 678	Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾ z toho (%):
1,9	2,7	2,5	1,7	2,1	2,4	1,9	nezletilí (do 14 let)
3,8	4,6	3,5	3,5	3,2	3,9	3,3	mladiství (15–17 let)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST
							Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)
92,5	97,7	95,3	97,1	97,4	98,4	95,1	internet
75,6	65,0	62,7	60,7	71,0	64,7	64,4	internet na mobilním telefonu
86,2	77,8	83,3	87,3	90,1	86,7	83,4	sociální sítě

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 Knihovny – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
 Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí,
 Česká správa sociálního zabezpečení
 Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky
 Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání
 Kriminalita, dopravní nehody – Policejní prezidium ČR

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2016

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
OBYVATELSTVO						
Počet obyvatel k 31. 12.	508 952	94 579	112 649	71 977	111 651	118 096
z toho ženy (%)	50,3	50,3	50,5	50,3	50,4	50,2
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,2	15,2	16,0	14,3	14,7	15,5
15–64 let	65,6	65,0	65,5	65,0	66,3	65,7
65 a více let	19,2	19,8	18,6	20,7	19,0	18,8
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	163 031	29 819	36 353	22 071	35 674	39 114
z toho ženy (%)	48,5	48,6	48,5	48,4	48,6	48,4
v tom ve věku (%): 0–4 let	15,8	16,1	16,7	15,5	15,2	15,4
5–9 let	16,6	16,9	17,7	15,9	15,9	16,3
10–14 let	15,1	15,1	15,0	15,3	14,9	15,1
15–19 let	14,5	14,4	13,8	15,3	14,7	14,6
20–24 let	17,8	17,5	17,0	17,8	18,5	18,0
25–29 let	20,3	20,0	19,7	20,3	20,8	20,6
Index stáří ¹⁾	126,7	130,5	116,5	144,7	129,3	121,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,5	53,8	52,8	53,8	50,8	52,2
Průměrný věk k 31. 12.	42,3	42,7	41,8	43,3	42,5	41,9
Naděje dožití při narození (2012–2016)						
muži	.	76,8	76,5	75,8	76,8	76,3
ženy	.	81,9	82,5	81,3	82,5	82,3
Živě narození	5 307	973	1 218	670	1 127	1 319
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	46,8	46,6	45,6	47,5	46,4	48,1
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	43,8	47,1	45,1	44,9	43,1	40,2
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,5	30,4	30,6	30,5	30,6	30,3
z toho při narození prvního dítěte	28,3	28,7	28,2	28,4	28,5	28,0
Potraty	1 508	283	339	229	315	342
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	38,3	37,1	39,5	37,6	38,7	38,3
Zemřelí	4 997	972	1 029	789	1 063	1 144
z toho ve věku 0–29 let (%)	1,3	0,7	1,1	1,5	1,4	1,9
Sňatky	2 445	451	547	319	545	583
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	38,6	39,0	36,4	41,4	38,0	39,3
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	57,5	60,1	52,5	56,7	58,0	60,2
Průměrný věk při prvním sňatku						
ženichové	31,2	31,0	31,2	31,5	31,2	31,0
nevěsty	28,5	28,3	28,7	28,5	28,5	28,3
Rozvody	945	209	234	142	136	224
z toho muži ve věku do 29 let (%)	5,2	3,8	4,7	7,7	5,1	5,4
z toho ženy ve věku do 29 let (%)	10,5	11,0	9,4	10,6	12,5	9,8
Přírůstek/úbytek stěhováním	-833	-71	-159	35	-286	-352
z toho ve věku 0–29 let	-534	-46	-118	-38	-150	-182
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011						
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	505 565	94 217	110 522	71 914	111 693	117 219
z toho ženy (%)	50,5	50,7	50,7	50,5	50,4	50,3
Počet obyvatel ve věku do 29 let	170 338	31 114	37 269	23 206	37 818	40 931
z toho bydlící v zařízeních	1 405	234	181	389	353	248
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):						
svobodní, svobodné	88,5	88,7	88,2	88,5	89,3	88,2
ženatí, vdané	10,4	10,2	10,8	10,2	9,8	10,9
rozvedení, rozvedené	0,9	1,0	0,9	1,1	0,8	0,9
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):						
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	5,4	5,4	6,1	5,7	5,6	4,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	28,9	26,0	28,8	26,3	32,4	29,7
úplné střední s maturitou a vyšší odborné						
vč. nástavbového	41,2	45,5	40,7	43,8	37,1	40,7
vysokoškolské	20,9	19,5	20,8	19,7	21,4	22,3

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2016

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	22,8	16,7	18,5	18,7	23,8	32,7
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾						
muži	75,2	74,7	74,3	72,5	74,7	78,2
ženy	72,2	71,0	71,5	70,5	72,8	74,3
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	49 205	9 085	11 057	6 684	10 737	11 642
zaměstnaní	41 919	7 824	9 541	5 929	8 737	9 888
z toho pracující studenti a učni	2 871	508	608	382	674	699
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	42 514	7 671	8 631	5 755	9 922	10 535
žáci, studenti a učni	38 111	6 855	7 700	5 144	8 900	9 512
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	8,4	8,3	8,6	8,8	7,8	8,8
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	14,2	14,9	13,4	14,6	13,7	14,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011						
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):						
na počtu úplných rodin	3,6	3,3	4,2	3,3	3,5	3,4
na počtu neúplných rodin	5,8	5,4	6,4	5,9	5,9	5,2
na počtu domácností jednotlivců	9,9	8,8	12,2	9,2	9,1	9,5
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let						
úplné rodiny	3 831	669	977	514	830	841
neúplné rodiny	1 339	236	344	189	301	269
domácnosti jednotlivců	5 617	935	1 680	755	1 110	1 137
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let						
muži	1 997	316	588	276	411	406
v tom (%):						
samostatně v bytě	78,0	75,6	79,9	76,4	79,1	77,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,6	21,8	15,5	20,3	19,5	18,7
mimo byty (bez zařízení)	3,4	2,5	4,6	3,3	1,5	4,2
ženy	1 299	225	409	163	252	250
v tom (%):						
samostatně v bytě	75,8	68,4	80,4	71,8	77,4	76,0
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	21,4	26,7	17,6	25,2	21,0	20,8
mimo byty (bez zařízení)	2,8	4,9	2,0	3,1	1,6	3,2
VZDĚLÁVÁNÍ⁴⁾						
Děti, žáci a studenti						
mateřských škol	17 982	3 206	4 074	2 580	3 885	4 237
základních škol	43 109	7 838	9 701	6 044	9 403	10 123
středních škol	21 976	3 097	5 773	3 656	4 557	4 893
z toho v denní formě vzdělávání (%)	92,6	96,4	96,6	73,2	95,5	97,2
v tom podle oborů vzdělání (%):						
obory gymnázií	27,8	36,3	21,5	24,8	22,3	37,4
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	67,7	57,8	74,7	72,3	71,7	58,5
obory nástavbového studia	4,5	5,9	3,8	2,9	6,0	4,1
vyšších odborných škol	1 442	500	462	11	162	307
z toho v denní formě vzdělávání (%)	54,6	46,2	48,5	100,0	66,7	69,4
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese	15 306	2 748	3 130	2 105	3 542	3 781
z toho v prezenční formě studia (%)	79,4	78,5	78,2	81,0	78,5	81,0

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2016

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
NEZAMĚSTNANOST						
dle evidence úřadu práce						
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	17 672	2 946	3 603	1 562	5 122	4 439
z toho ve věku (%):						
do 19 let	2,7	2,5	3,1	3,7	2,0	2,8
20–24 let	9,7	8,7	10,3	8,6	9,5	10,4
25–29 let	10,0	9,0	9,8	10,1	9,9	10,7
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem ⁵⁾ (%)	4,47	3,74	4,41	2,89	5,55	4,96
muži	4,53	3,45	4,62	2,75	5,85	5,01
ženy	4,42	4,06	4,18	3,05	5,23	4,91
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	4,7	3,7	4,4	4,9	4,5	5,9
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	0,4	0,5	0,7	0,4	0,4	0,2
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	99	20	32	11	24	12
z toho dívky	47	12	12	5	13	5
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	44	7	14	3	13	7
Uchazeči o zaměstnání - absolventi škol (k 30. 4.)	855	140	158	68	246	243
z toho ženy	462	80	72	40	136	134
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	367	70	58	17	116	106
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015						
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	159	24	38	26	33	38
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	633	772	603	525	655	630
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ						
Dávky státní sociální podpory						
přídavek na dítě						
počet vyplacených dávek	227 379	39 476	45 146	26 475	63 344	52 938
výdaje na dávky (tis. Kč)	137 407	23 869	27 066	15 914	38 467	32 091
rodičovský příspěvek						
počet vyplacených dávek	152 402	28 160	36 024	20 571	32 807	34 840
výdaje na dávky (tis. Kč)	1 056 239	195 408	247 932	140 549	224 949	247 400
porodné						
počet vyplacených dávek	982	160	230	143	230	219
výdaje na dávky (tis. Kč)	10 981	1 805	2 554	1 604	2 579	2 439
Dávky péstounské péče						
počet vyplacených dávek	12 995	2 822	3 633	1 697	2 912	1 931
výdaje na dávky (tis. Kč)	106 474	23 040	30 623	13 715	23 407	15 688
Sirotčí důchody (prosinec)						
příjemci důchodu						
muži	875	159	199	117	176	224
ženy	951	177	199	124	210	241
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)						
muži	6 055	6 116	5 947	6 010	5 946	6 218
ženy	6 058	5 960	6 116	5 985	5 866	6 286

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) stav za vysoké školy k 31. 12. 2015, za ostatní školy k 30. 9. 2015

5) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	podíl v %	Obyvatelstvo ve věku						
					0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Celkem											
Kraj Vysočina	2007	513 677	185 452	36,1	5 371	19 705	23 346	27 480	34 155	35 905	39 490
	2016	508 952	163 031	32,0	5 268	20 464	27 046	24 551	23 652	28 990	33 060
v tom okres:											
Havlíčkův Brod	2007	95 618	33 899	35,5	1 029	3 583	4 251	4 920	6 102	6 715	7 299
	2016	94 579	29 819	31,5	983	3 814	5 053	4 499	4 287	5 225	5 958
Jihlava	2007	111 257	39 738	35,7	1 198	4 373	4 905	5 740	7 081	7 576	8 865
	2016	112 649	36 353	32,3	1 208	4 868	6 444	5 454	5 028	6 176	7 175
Pelhřimov	2007	72 958	25 308	34,7	678	2 672	3 336	3 713	4 526	4 906	5 477
	2016	71 977	22 071	30,7	660	2 750	3 504	3 378	3 384	3 925	4 470
Třebíč	2007	114 153	41 819	36,6	1 184	4 340	5 209	6 261	8 002	8 059	8 764
	2016	111 651	35 674	32,0	1 107	4 319	5 678	5 305	5 237	6 617	7 411
Žďár nad Sázavou	2007	119 691	44 688	37,3	1 282	4 737	5 645	6 846	8 444	8 649	9 085
	2016	118 096	39 114	33,1	1 310	4 713	6 367	5 915	5 716	7 047	8 046
Muži											
Kraj Vysočina	2007	254 552	95 755	37,6	2 716	10 177	11 998	14 202	17 591	18 526	20 545
	2016	252 695	83 919	33,2	2 677	10 470	13 847	12 604	12 240	14 929	17 152
v tom okres:											
Havlíčkův Brod	2007	47 382	17 518	37,0	534	1 806	2 202	2 514	3 189	3 470	3 803
	2016	46 977	15 325	32,6	498	1 925	2 600	2 264	2 238	2 711	3 089
Jihlava	2007	55 062	20 621	37,5	583	2 313	2 517	3 021	3 687	3 909	4 591
	2016	55 784	18 711	33,5	573	2 544	3 276	2 870	2 559	3 223	3 666
Pelhřimov	2007	36 264	13 093	36,1	352	1 409	1 683	1 946	2 298	2 516	2 889
	2016	35 789	11 382	31,8	341	1 446	1 777	1 728	1 730	2 032	2 328
Třebíč	2007	56 289	21 373	38,0	579	2 224	2 653	3 279	4 040	4 055	4 543
	2016	55 329	18 322	33,1	551	2 137	2 900	2 735	2 736	3 413	3 850
Žďár nad Sázavou	2007	59 555	23 150	38,9	668	2 425	2 943	3 442	4 377	4 576	4 719
	2016	58 816	20 179	34,3	714	2 418	3 294	3 007	2 977	3 550	4 219
Ženy											
Kraj Vysočina	2007	259 125	89 697	34,6	2 655	9 528	11 348	13 278	16 564	17 379	18 945
	2016	256 257	79 112	30,9	2 591	9 994	13 199	11 947	11 412	14 061	15 908
v tom okres:											
Havlíčkův Brod	2007	48 236	16 381	34,0	495	1 777	2 049	2 406	2 913	3 245	3 496
	2016	47 602	14 494	30,4	485	1 889	2 453	2 235	2 049	2 514	2 869
Jihlava	2007	56 195	19 117	34,0	615	2 060	2 388	2 719	3 394	3 667	4 274
	2016	56 865	17 642	31,0	635	2 324	3 168	2 584	2 469	2 953	3 509
Pelhřimov	2007	36 694	12 215	33,3	326	1 263	1 653	1 767	2 228	2 390	2 588
	2016	36 188	10 689	29,5	319	1 304	1 727	1 650	1 654	1 893	2 142
Třebíč	2007	57 864	20 446	35,3	605	2 116	2 556	2 982	3 962	4 004	4 221
	2016	56 322	17 352	30,8	556	2 182	2 778	2 570	2 501	3 204	3 561
Žďár nad Sázavou	2007	60 136	21 538	35,8	614	2 312	2 702	3 404	4 067	4 073	4 366
	2016	59 280	18 935	31,9	596	2 295	3 073	2 908	2 739	3 497	3 827

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod obce s rozšířenou působností						
		Bystřice nad Pernštejnem	Havlíčkův Brod	Humpolec	Chotěboř	Jihlava	Moravské Budějovice	Náměšť nad Oslavou
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	508 952	19 926	52 280	17 488	22 050	100 018	23 298	13 338
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,2	14,4	15,8	14,9	14,9	16,1	13,9	14,4
15–64 let	65,6	65,5	64,7	64,5	64,7	65,4	66,5	65,5
65 a více let	19,2	20,1	19,4	20,7	20,4	18,4	19,6	20,2
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	163 031	6 350	16 752	5 366	7 036	32 208	7 481	4 119
v tom ve věku (%): 0–4 let	15,8	15,3	16,7	16,8	15,0	16,9	14,1	16,4
5–9 let	16,6	14,9	17,7	16,5	16,5	18,0	15,1	15,4
10–14 let	15,1	15,1	15,0	15,2	15,2	15,2	14,1	14,8
15–19 let	14,5	15,2	14,1	14,6	14,8	13,7	15,6	13,4
20–24 let	17,8	18,1	16,7	17,5	19,1	16,6	19,7	18,9
25–29 let	20,3	21,4	19,7	19,5	19,5	19,6	21,4	21,2
Index stáří ¹⁾	126,7	139,1	122,6	138,9	136,9	114,1	141,3	140,3
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,5	52,7	54,5	55,1	54,5	52,8	50,4	52,8
Průměrný věk k 31. 12.	42,3	42,8	42,2	43,1	42,9	41,7	42,8	43,1
Naděje dožití při narození (2012-2016)								
muži	.	75,1	77,3	77,2	76,6	76,6	76,5	76,5
ženy	.	81,6	81,8	80,9	82,2	83,0	81,5	83,4
Živě narození	5 307	232	553	185	220	1 087	244	143
z toho matkám ve věku do 29 let (%)								
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	43,8	41,4	48,8	45,9	44,5	45,5	45,1	43,4
Průměrný věk matky při narození dítěte								
z toho při narození prvního dítěte								
Sňatky	2 445	107	259	80	97	495	130	51
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)								
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)								
Přírůstek/úbytek stěhováním	-833	-99	10	-13	-60	-112	-29	2
z toho ve věku 0–29 let								
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	505 565	19 866	51 787	17 344	21 850	97 904	23 632	13 636
z toho ženy (%)	50,5	50,2	50,8	50,8	50,2	50,7	50,4	49,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	170 338	6 626	17 335	5 625	7 268	33 025	8 131	4 539
z toho bydlící v zařízeních	1 405	34	79	96	12	158	85	137
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,5	89,3	88,8	87,1	88,7	87,8	89,8	89,5
ženatí, vdané	10,4	9,8	10,2	11,2	10,1	11,1	9,2	9,7
rozvedení, rozvedené	0,9	0,7	0,9	1,5	0,8	1,0	0,9	0,7
ovdovělí, ovdovělé	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	5,4	4,1	4,5	3,6	5,4	6,3	5,1	7,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	28,9	34,2	25,4	24,8	25,6	28,2	37,8	30,9
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	41,2	38,7	45,7	47,4	47,4	41,0	35,7	35,0
vysokoškolské	20,9	19,9	20,6	20,3	18,6	20,8	16,7	22,7
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	23,8	30,1	16,9	18,6	16,6	17,4	28,2	21,8
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾								
muži	75,2	78,3	74,8	73,5	76,0	74,4	73,2	69,7
ženy	72,2	75,8	71,9	70,3	72,1	71,6	69,7	70,1
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	49 205	1 939	5 064	1 658	1 951	9 904	2 318	1 381
zaměstnaní	41 919	1 651	4 370	1 468	1 705	8 604	1 866	1 149
z toho pracující studenti a učni	2 871	108	288	98	117	549	144	77
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	42 514	1 692	4 162	1 368	1 895	7 506	2 153	1 238
žáci, studenti a učni	38 111	1 531	3 749	1 234	1 716	6 659	1 945	1 035

Správní obvod obce s rozšířenou působností							
Nové Město na Moravě	Pacov	Pelhřimov	Světlá nad Sázavou	Telč	Třebíč	Velké Meziříčí	Žďár nad Sázavou
OBYVATELSTVO							
19 330	9 514	44 975	19 840	13 040	75 015	36 020	42 820
15,6	12,9	14,4	13,7	14,5	15,0	16,2	15,4
65,0	64,5	65,3	66,2	65,6	66,4	66,5	65,5
19,4	22,6	20,3	20,1	19,9	18,6	17,3	19,1
6 399	2 782	13 923	5 898	4 278	24 074	12 400	13 965
15,3	14,0	15,2	15,6	15,5	15,4	15,6	15,3
16,3	15,2	15,8	15,3	15,4	16,3	16,8	16,5
15,7	14,8	15,5	15,2	13,3	15,1	14,6	15,4
14,2	16,8	15,3	14,6	15,1	14,6	14,2	14,8
17,9	18,9	17,7	17,9	19,8	18,1	18,6	17,5
20,6	20,3	20,6	21,3	21,1	20,5	20,1	20,6
123,7	175,7	141,1	146,6	137,8	124,0	107,2	124,5
53,9	55,1	53,1	51,1	52,4	50,6	50,4	52,6
42,0	44,6	43,1	43,7	42,6	42,2	40,9	42,2
77,1	75,1	75,5	75,6	75,6	77,0	75,6	77,4
82,3	80,3	81,6	81,5	80,5	82,7	82,3	82,4
193	61	424	197	134	740	437	457
35,8	41,0	45,0	45,2	41,0	42,4	40,0	41,6
79	33	206	92	55	364	191	206
-11	-4	52	-15	-53	-259	-61	-181
19 004	9 756	44 814	20 162	13 036	74 425	35 312	43 037
50,1	50,3	50,5	50,9	50,2	50,7	50,2	50,4
6 586	2 980	14 601	6 378	4 377	25 148	12 807	14 912
23	17	276	143	23	131	77	114
88,2	90,6	88,6	88,5	90,7	89,0	87,5	88,2
11,1	8,4	10,2	10,1	8,6	10,1	11,5	10,7
0,7	0,8	1,0	1,3	0,7	0,8	0,9	1,0
0,1	0,1	-	0,1	-	-	-	-
3,8	5,7	6,6	8,0	3,7	5,3	4,4	4,7
29,3	30,2	26,2	27,8	34,6	31,1	30,6	27,1
43,4	41,9	42,8	43,1	38,1	37,9	40,5	40,6
21,1	19,0	19,7	17,8	20,3	22,6	21,9	24,3
35,6	18,0	18,8	15,9	27,3	22,7	37,9	28,0
80,6	73,6	71,8	73,0	73,8	76,2	78,5	76,8
76,6	72,5	70,1	67,2	70,8	74,2	73,0	73,8
1 840	812	4 214	2 029	1 194	7 038	3 668	4 195
1 502	705	3 756	1 713	973	5 722	3 136	3 599
107	46	238	101	61	453	232	252
1 710	764	3 623	1 583	1 156	6 531	3 320	3 813
1 563	682	3 228	1 361	1 070	5 920	2 972	3 446

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod ORP						
		Bystřice nad Pernštejnem	Havlíčkův Brod	Humpolec	Chotěboř	Jihlava	Moravské Budějovice	Náměšť nad Oslavou
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	96 340 5,7	4 816 7,0	10 021 5,3	3 205 6,3	4 176 6,1	14 873 6,0	5 099 6,1	3 215 6,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	9,5	9,5	10,3	10,3	9,1	9,4	9,2	10,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):								
na počtu úplných rodin	3,6	2,9	3,5	3,3	3,1	4,4	2,9	3,3
na počtu neúplných rodin	5,8	4,3	5,7	7,3	5,7	6,5	6,6	5,6
na počtu domácností jednotlivců	9,9	8,2	9,4	9,2	7,8	12,6	8,3	7,2
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	3 831	120	396	120	148	917	149	95
neúplné rodiny	1 339	41	136	55	53	310	67	32
domácnosti jednotlivců	5 617	182	549	180	182	1 567	197	101
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	3 296 1 997	101 65	316 183	106 61	92 57	935 550	117 74	63 42
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,0	63,1	75,4	85,2	75,4	80,4	79,7	83,3
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,6	20,0	22,4	13,1	22,8	14,9	18,9	16,7
mimo byty (bez zařízení)	3,4	16,9	2,2	1,6	1,8	4,7	1,4	0,0
ženy	1 299	36	133	45	35	385	43	21
v tom (%):								
samostatně v bytě	75,8	80,6	70,7	73,3	60,0	82,1	72,1	81,0
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	21,4	11,1	25,6	24,4	34,3	15,8	27,9	19,0
mimo byty (bez zařízení)	2,8	8,3	3,8	2,2	5,7	2,1	-	-
VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015								
Děti, Žáci a studenti								
mateřských škol	17 982	670	1 864	657	696	3 649	717	418
základních škol	43 109	1 391	4 538	1 462	1 838	8 748	1 946	1 005
středních škol	21 976	596	1 449	1 275	698	5 426	643	-
z toho v denní formě vzdělávání (%)	92,6	100,0	100,0	75,8	100,0	96,4	98,1	-
v tom podle oborů vzdělání (%):								
obory gymnázií	27,8	54,7	34,2	25,4	51,1	16,9	20,4	-
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	67,7	45,3	63,6	72,1	48,9	79,1	77,4	-
obory nástavbového studia	4,5	-	2,2	2,5	-	4,0	2,2	-
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let celkem ⁴⁾ (%)								
muži	4,47	4,85	3,88	3,14	3,20	4,18	5,05	3,65
ženy	4,53	4,85	3,65	2,93	3,02	4,34	5,06	3,11
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	4,42	4,84	4,13	3,36	3,40	4,02	5,04	4,23
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	4,7	4,6	4,5	3,5	3,1	4,4	4,3	5,4
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	0,4	0,1	0,7	0,5	0,3	0,7	0,5	-
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015								
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť								
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	159	6	10	4	9	33	7	4
	633	640	1 056	845	480	619	628	609

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

dokončení

Nové Město na Moravě	Pacov	Pelhřimov	Světlá nad Sázavou	Telč	Třebíč	Velké Meziříčí	Žďár nad Sázavou	
4 183	1 627	8 132	4 104	2 746	14 942	7 759	7 442	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
5,5	4,6	5,9	6,1	5,6	4,9	6,0	5,3	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
9,9	8,9	9,7	10,3	8,7	8,9	9,5	9,2	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
								DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
								Podíl domácností s osobou v čele
								ve věku do 29 let (%):
3,5	2,3	3,6	2,9	2,4	3,6	3,7	3,3	na počtu úplných rodin
3,8	5,3	5,5	4,7	5,7	5,7	6,1	5,4	na počtu neúplných rodin
8,6	7,5	9,6	8,5	8,5	9,7	10,4	10,0	na počtu domácností jednotlivců
								Domácnosti s osobou v čele domácnosti
								ve věku 15–29 let
143,0	49,0	345	121	64	586	275	303	úplné rodiny
30,0	22,0	112	47	34	202	95	103	neúplné rodiny
166,0	80,0	495	199	118	812	328	461	domácnosti jednotlivců
								Hospodařící domácnosti jednotlivců
								ve věku 25–29 let
95	44	289	130	65	483	203	257	muži
57	30	185	76	38	295	134	150	v tom (%):
84,2	86,7	71,9	76,3	73,7	78,3	76,9	80,7	samostatně v bytě
10,5	13,3	23,8	19,7	23,7	20,0	22,4	18,0	v bytě spolu s další domácností
5,3	0,0	4,3	3,9	2,6	1,7	0,7	1,3	mimo byty (bez zařízení)
38	14	104	54	27	188	69	107	ženy
								v tom (%):
73,7	71,4	71,2	68,5	55,6	78,2	79,7	72,9	samostatně v bytě
21,1	28,6	25,0	24,1	44,4	19,7	18,8	25,2	v bytě spolu s další domácností
5,3	0,0	3,8	7,4	-	2,1	1,4	1,9	mimo byty (bez zařízení)
								VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015
								Děti, žáci a studenti
694	279	1 644	626	445	2 750	1 378	1 495	mateřských škol
1 750	730	3 852	1 445	970	6 452	3 275	3 707	základních škol
736	807	1 574	950	347	3 914	1 033	2 528	středních škol
92,5	18,0	99,4	88,1	100,0	95,0	98,6	97,3	z toho v denní formě vzdělávání (%)
								v tom podle oborů vzdělání (%):
45,0	18,0	27,7	28,6	94,5	22,6	33,4	32,7	obory gymnázií
45,4	78,9	69,2	55,5	5,5	70,7	62,1	64,0	obory odborného vzdělání (bez
9,6	3,1	3,1	15,9	-	6,6	4,5	3,4	nástavbového studia)
								obory nástavbového studia
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
								Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let
6,15	2,94	2,74	3,93	5,63	6,02	4,99	4,43	celkem ⁴⁾ (%)
5,94	3,39	2,50	3,40	6,27	6,57	5,23	4,46	muži
6,38	2,47	2,99	4,51	4,95	5,44	4,74	4,39	ženy
								Podíl nezaměstnaných absolventů na
6,1	3,7	5,9	2,5	4,0	4,4	6,2	6,4	celkovém počtu uchazečů (%)
								Podíl nezaměstnaných mladistvých na
0,2	0,5	0,3	0,3	0,9	0,4	0,3	0,3	celkovém počtu uchazečů (%)
								ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015
								Samostatné ordinace praktického lékaře pro
6	4	18	5	5	22	12	14	děti a dorost vč. detašovaných pracovišť
								Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat.
654	425	476	715	508	672	628	617	ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost
								vč. detašovaných pracovišť

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – obyvatelstvo

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
OBYVATELSTVO¹⁾								
Počet obyvatel k 31. 12.	511 267	510 602	510 498	510 114	510 767	511 645	513 677	515 411
z toho ve věku (%):								
0–14 let	16,9	16,6	16,1	15,8	15,4	15,0	14,8	14,5
15–29 let	23,8	23,5	23,1	22,6	22,2	21,7	21,3	20,9
Počet obyvatel ve věku 0–29 let v tom ve věku:	208 047	204 356	200 371	195 776	191 990	188 121	185 452	182 854
0–4 let	23 459	23 236	23 138	23 348	23 739	24 323	25 076	25 948
5–9 let	29 035	27 351	25 573	24 423	23 867	23 517	23 346	23 260
10–14 let	34 073	33 938	33 663	32 841	31 039	29 099	27 480	25 699
15–19 let	36 053	35 255	34 982	34 562	34 456	34 199	34 155	33 893
20–24 let	41 521	39 999	38 385	36 998	36 547	36 325	35 905	35 932
25–29 let	43 906	44 577	44 630	43 604	42 342	40 658	39 490	38 122
Index stáří ²⁾	81,8	84,5	87,3	90,1	93,6	97,4	100,6	104,5
Index ekonomického zatížení ³⁾	44,5	44,0	43,3	42,9	42,5	42,2	42,1	42,3
Průměrný věk k 31. 12.	38,3	38,6	38,9	39,2	39,5	39,8	40,0	40,3
muži	36,8	37,2	37,5	37,8	38,0	38,3	38,6	38,8
ženy	39,8	40,1	40,4	40,7	40,9	41,2	41,5	41,7
Naděje dožití při narození (dvouleté období)								
muži	72,6	72,9	72,8	73,3	73,6	73,9	74,4	74,5
ženy	78,6	79,0	79,2	79,4	79,5	80,0	81,1	81,1
Živě narození	4 509	4 691	4 710	4 759	5 070	5 113	5 373	5 649
z toho matkám ve věku do 29 let	3 529	3 575	3 517	3 359	3 413	3 183	3 204	3 162
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	12,6	14,5	18,2	20,0	22,7	24,9	25,2	29,0
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	12,3	14,1	18,2	20,5	22,7	26,7	27,4	32,7
Průměrný věk matky při narození dítěte	27,1	27,4	27,7	28,1	28,4	28,8	29,1	29,4
při narození prvního dítěte	25,0	25,4	25,7	26,3	26,6	27,0	27,0	27,4
Potraty celkem	1 831	1 858	1 830	1 690	1 728	1 762	1 789	1 746
z toho u žen ve věku do 29 let	1 054	1 055	1 015	932	877	865	867	796
z toho umělá přerušení těhotenství	1 213	1 179	1 155	1 070	1 046	1 029	949	989
z toho u žen ve věku do 29 let	637	615	582	577	513	483	416	438
Zemřelí	5 121	5 130	5 319	5 007	5 339	4 773	4 880	4 881
z toho ve věku:								
0–29 let	104	115	108	82	110	81	94	86
z toho muži (%)	66,3	71,3	71,3	75,6	70,0	79,0	75,5	77,9
do 28 dnů	12	20	8	11	13	12	16	7
do 1 roku	17	26	14	12	18	14	23	12
Sňatky	2 516	2 566	2 368	2 394	2 428	2 393	2 580	2 332
z toho ženichové ve věku:								
do 24 let	735	625	499	442	317	325	298	254
25–29 let	1 021	1 196	1 097	1 085	1 090	996	1 018	896
z toho nevěsty ve věku:								
do 24 let	1 359	1 251	993	862	797	751	738	601
25–29 let	733	876	931	1 028	1 016	992	1 054	977
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	27,0	27,3	27,8	28,2	28,8	29,0	29,3	29,8
nevěsty	24,3	24,7	25,1	25,7	26,0	26,3	26,6	26,9
Rozvody	1 182	1 170	1 235	1 206	1 247	1 224	1 252	1 343
z toho muži ve věku:								
do 24 let	60	30	38	16	28	20	21	22
25–29 let	252	195	231	194	166	144	136	120
z toho ženy ve věku:								
do 24 let	125	106	120	69	79	68	67	54
25–29 let	319	272	277	266	230	204	202	206
Přírůstek/úbytek stěhováním	-354	-226	505	-136	922	538	1 539	966
z toho ve věku:								
0–14 let	51	11	84	167	59	-19	190	21
15–29 let	-470	-367	-179	-448	159	40	414	366

¹⁾ data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								OBYVATELSTVO¹⁾
514 992	514 569	511 937	511 207	510 209	509 895	509 475	508 952	Počet obyvatel k 31. 12.
								z toho ve věku (%):
14,5	14,5	14,7	14,8	14,8	14,9	15,1	15,2	0–14 let
20,4	19,9	19,3	18,8	18,3	17,8	17,3	16,8	15–29 let
179 747	177 021	173 947	171 509	168 977	166 966	164 977	163 031	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
								v tom ve věku:
26 627	26 895	27 100	26 693	25 891	25 710	25 622	25 732	0–4 let
23 441	23 882	24 591	25 339	26 217	26 830	27 165	27 046	5–9 let
24 498	23 921	23 640	23 422	23 380	23 564	23 935	24 551	10–14 let
32 962	31 144	29 141	27 476	25 689	24 467	23 933	23 652	15–19 let
35 352	35 001	34 253	34 018	33 621	32 693	30 865	28 990	20–24 let
36 867	36 178	35 222	34 561	34 179	33 702	33 457	33 060	25–29 let
107,5	109,6	112,6	116,2	119,6	122,1	124,2	126,7	Index stáří ²⁾
42,9	43,7	45,5	46,9	48,1	49,6	51,0	52,5	Index ekonomického zatížení ³⁾
40,5	40,8	41,1	41,3	41,6	41,9	42,1	42,3	Průměrný věk k 31. 12.
39,1	39,3	39,6	39,9	40,2	40,4	40,7	41,0	muži
41,9	42,2	42,4	42,7	43,0	43,3	43,5	43,7	ženy
								Naděje dožití při narození (dvouleté období)
74,8	75,1	75,5	75,6	75,9	76,2	76,7	77,2	muži
81,0	81,1	81,3	81,2	81,7	82,4	82,3	82,4	ženy
5 447	5 357	5 075	5 148	4 920	5 334	5 349	5 307	Živě narození
2 818	2 746	2 474	2 551	2 409	2 588	2 542	2 483	z toho matkám ve věku do 29 let
32,1	33,7	35,7	37,7	38,9	41,3	42,2	43,8	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
								Podíl dětí narozených mimo manželství
36,4	38,3	41,4	44,5	45,7	49,2	48,0	48,5	matkám ve věku do 29 let (%)
29,8	29,8	30,0	30,0	30,2	30,3	30,3	30,5	Průměrný věk matky při narození dítěte
27,6	27,5	27,9	27,8	28,2	28,2	28,4	28,3	při narození prvního dítěte
1 661	1 591	1 630	1 557	1 619	1 421	1 544	1 508	Potraty celkem
707	668	662	611	690	586	645	578	z toho u žen ve věku do 29 let
879	816	852	847	835	697	699	755	z toho umělá přerušování těhotenství
347	342	335	339	370	292	305	307	z toho u žen ve věku do 29 let
5 094	5 105	5 031	5 223	5 129	4 880	5 178	4 997	Zemřelí
								z toho ve věku:
71	62	74	57	59	66	59	67	0–29 let
70,4	69,4	70,3	68,4	64,4	71,2	66,1	64,2	z toho muži (%)
8	3	7	10	6	9	10	6	do 28 dnů
11	8	14	12	6	13	13	12	do 1 roku
2 187	2 216	2 167	2 208	2 043	2 188	2 333	2 445	Sňatky
								z toho ženichové ve věku:
205	202	183	152	142	158	167	165	do 24 let
794	792	762	762	659	707	728	778	25–29 let
								z toho nevěsty ve věku:
573	498	473	425	391	399	404	437	do 24 let
843	909	900	963	858	888	942	969	25–29 let
								Průměrný věk při prvním sňatku
30,0	30,3	30,3	30,8	30,9	30,9	31,4	31,2	ženichové
27,0	27,5	27,5	27,9	28,0	28,3	28,5	28,5	nevěsty
1 157	1 328	1 105	995	1 125	1 107	1 049	945	Rozvody
								z toho muži ve věku:
13	14	8	17	6	7	7	8	do 24 let
106	87	76	57	60	56	50	41	25–29 let
								z toho ženy ve věku:
39	53	30	30	26	21	23	21	do 24 let
157	153	129	98	115	103	79	78	25–29 let
-772	-675	-352	-655	-789	-768	-591	-833	Přírůstek/úbytek stěhováním
								z toho ve věku:
69	57	33	-75	-11	-91	-3	-132	0–14 let
-461	-440	-387	-415	-477	-453	-388	-402	15–29 let

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	15 548	15 539	15 445	15 342	14 743	14 722	14 946	15 427
základních škol	58 009	56 212	54 183	52 281	49 504	47 304	45 314	43 371
středních škol	.	28 484	29 053	29 236	28 767	28 782	28 429	28 344
v tom podle oborů vzdělání:								
obory gymnázií	6 474	6 658	6 864	6 813	6 871	6 949	6 936	6 914
z toho v denní formě vzdělávání	6 474	6 658	6 864	6 813	6 871	6 949	6 936	6 914
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	.	.	20 092	20 156	19 767	19 838	19 453	19 246
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	19 669	19 650	19 321	19 334	19 148	18 919
obory nástavbového studia	.	.	2 097	2 267	2 129	1 995	2 040	2 184
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	1 044	1 012	980	988	980	993
konzervatoří	-	-	-	-	-	-	-	-
vyšších odborných škol	1 780	1 880	2 271	2 199	1 790	1 436	1 471	1 494
z toho v denní formě vzdělávání	1 661	1 669	1 926	1 873	1 482	1 167	1 129	1 082
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	-	33	66	148	783	1 399	1 876	2 777
z toho státního občanství ČR	-	33	66	148	782	1 392	1 866	2 746
z toho v prezenční formě studia	-	-	10	58	712	1 261	1 724	2 513
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	9 465	10 221	11 288	12 224	13 560	14 823	16 062	17 362
z toho státního občanství ČR	9 435	10 195	11 255	12 191	13 530	14 792	16 026	17 325
z toho v prezenční formě studia	7 913	8 465	9 247	9 941	10 967	11 853	12 618	13 519
v tom podle typu studijního programu:								
bakalářský	1 862	2 809	4 113	5 634	7 361	8 788	10 004	11 232
magisterský včetně navazujícího magisterského	7 162	6 925	6 614	5 988	5 585	5 392	5 397	5 509
doktorský	576	664	760	811	826	859	862	861
Absolventi								
středních škol	.	.	6 894	6 862	6 837	6 701	6 517	6 439
z toho s maturitní zkouškou (%)	.	.	.	.	69,5	68,5	67,8	69,0
vyšších odborných škol veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	487	347	477	496	475	314	373	327
Děti v dětských domovech	.	.	.	293	289	276	254	253
Žáci základních uměleckých škol	11 048	11 044	10 946	10 886	10 616	10 576	10 814	10 934
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	14,8	11,2	9,5	10,6	10,2	9,1	9,2	9,6
muži ve věku 20–24 let	82,6	82,3	77,5	72,2	67,5	67,2	68,5	69,0
muži ve věku 25–29 let	96,3	96,3	96,2	96,0	95,5	95,5	94,7	92,9
ženy ve věku 15–19 let	15,7	11,8	9,2	6,7	6,6	7,3	6,9	6,6
ženy ve věku 20–24 let	62,6	63,5	61,2	57,6	51,3	50,2	51,5	54,8
ženy ve věku 25–29 let	64,0	61,5	59,2	57,8	59,0	60,6	62,1	64,3
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	18 196	21 548	23 841	24 531	22 814	20 060	16 202	17 874
z toho ve věku:								
do 19 let	1 517	1 780	1 705	1 423	1 190	914	700	831
20–24 let	3 567	4 247	4 470	4 162	3 399	2 769	1 889	2 315
25–29 let	2 559	2 967	3 126	3 178	2 838	2 393	1 766	2 006
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	.	178	195	170	152	126	162	154
z toho dívky	.	78	96	72	76	61	73	71
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	61	69	69	61	41	38	42
Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol (k 30. 4.)	.	1 938	2 542	2 375	1 696	1 592	1 145	882
z toho ženy	.	774	1 060	1 095	858	840	549	450
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	1 097	1 506	1 348	915	820	497	308

¹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9., za dětské domovy k 31. 10.

²⁾ do roku 2008 v evidenci úřadu práce déle než 6 měsíců

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾
								Děti, žáci a studenti
15 878	16 520	17 001	17 677	18 032	17 996	17 982	17 821	mateřských škol
41 902	41 173	41 009	41 167	41 568	42 428	43 109	43 876	základních škol
28 080	26 742	25 394	23 933	22 858	22 360	21 976	21 545	středních škol
								v tom podle oborů vzdělání:
6 791	6 472	6 315	6 120	6 063	6 101	6 117	6 130	obory gymnázií
6 791	6 472	6 315	6 120	6 063	6 101	6 117	6 130	z toho v denní formě vzdělávání
								obory odborného vzdělání
19 025	18 012	17 118	16 189	15 364	15 088	14 876	14 487	(bez nástavbového studia)
18 776	17 751	16 815	15 715	14 693	14 014	13 682	13 237	z toho v denní formě vzdělávání
2 264	2 258	1 961	1 624	1 431	1 171	983	928	obory nástavbového studia
1 062	1 073	955	805	725	641	544	533	z toho v denní formě vzdělávání
-	-	-	-	-	-	-	-	konzervatoří
1 533	1 568	1 500	1 597	1 508	1 445	1 442	1 194	vyšších odborných škol
1 099	1 045	919	963	911	904	787	627	z toho v denní formě vzdělávání
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
3 217	3 669	3 792	3 319	3 313	2 774	2 326	2 221	škol s místem výuky v kraji
3 170	3 615	3 732	3 277	3 268	2 724	2 282	2 151	z toho státního občanství ČR
2 744	2 910	2 740	2 236	2 201	1 741	1 496	1 256	z toho v prezenční formě studia
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
18 216	18 728	18 834	18 210	17 577	16 438	15 306	14 499	škol s bydlištěm v kraji
18 171	18 665	18 780	18 152	17 513	16 390	15 264	14 459	z toho státního občanství ČR
13 931	14 398	14 407	14 121	13 768	12 919	12 117	11 414	z toho v prezenční formě studia
								v tom podle typu studijního programu:
11 903	12 194	12 265	11 784	11 321	10 254	9 436	8 784	bakalářský
5 693	5 896	5 930	5 766	5 573	5 516	5 245	5 071	magisterský včetně navazujícího
905	910	902	848	858	842	793	768	magisterského
								doktorský
								Absolventi
6 544	5 876	5 903	5 643	4 988	4 843	4 846	.	středních škol
72,6	64,7	62,7	68,8	58,8	60,0	68,1	.	z toho s maturitní zkouškou (%)
365	422	368	315	326	331	337	.	vyšších odborných škol
								veřejných a soukromých vysokých škol
3 966	4 308	4 425	4 735	4 659	4 530	4 175	3 987	s bydlištěm v kraji
250	243	237	243	223	227	224	218	Děti v dětských domovech
11 141	11 188	11 321	11 278	11 383	11 442	11 486	11 593	Žáci základních uměleckých škol
								EKONOMICKÁ AKTIVITA
								(Výběrové šetření pracovních sil)
								Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
11,0	9,6	10,0	9,8	9,8	8,6	8,1	7,6	muži ve věku 15–19 let
66,8	64,6	63,7	61,4	60,1	60,4	59,8	57,5	muži ve věku 20–24 let
91,2	91,5	91,9	92,4	93,4	94,6	94,0	91,4	muži ve věku 25–29 let
5,6	6,2	5,9	5,6	6,0	8,1	9,8	10,3	ženy ve věku 15–19 let
53,8	50,3	46,9	44,0	44,4	43,6	44,0	41,4	ženy ve věku 20–24 let
65,1	65,1	64,9	64,2	63,9	65,4	65,8	68,2	ženy ve věku 25–29 let
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
28 566	29 410	25 605	26 963	28 304	25 532	21 268	17 672	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
								z toho ve věku:
1 292	1 110	1 098	1 133	920	746	571	474	do 19 let
3 996	3 847	3 695	3 873	3 979	3 199	2 282	1 713	20–24 let
3 289	3 202	2 828	2 911	3 060	2 615	2 158	1 761	25–29 let
149	148	149	156	113	105	118	99	Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)
68	70	65	72	51	53	71	47	z toho dívky
56	64	68	61	45	41	47	44	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾
								Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol
1 495	2 058	1 848	1 560	2 046	1 594	1 189	855	(k 30. 4.)
695	949	896	811	1 049	844	690	462	z toho ženy
546	1 194	1 054	.	.	884	573	367	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZDRAVOTNICTVÍ									
Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost	981	963	952	964	953	947	.	.	.
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	104	104	104	100	99	99	95	98	.
Detašovaná pracoviště samostatných ordinací prakt. lékaře pro děti a dorost	84	83	81	77	79	78	80	61	.
Dětská oddělení nemocnic	.	5	5	5	5	5	5	5	5
počet lůžek	.	294	294	294	294	263	263	263	204
počet hospitalizovaných	.	18 389	17 763	18 753	18 863	19 938	18 014	17 749	17 672
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti mladistvých pro pracovní úraz	6	4	1	7	5	3	10	12	5
Výjezdy Zdravotnické záchranné služby k osobám ve věku 0–18 let	.	.	.	3 130	2 777	2 723	3 079	3 412	3 582
podíl na všech výjezdech (%)	.	.	.	9,2	7,8	7,4	7,6	7,7	8,0
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)									
osobní asistence	.	11	43	44	62	73	56	60	59
odlehčovací služby	.	1	19	19	29	22	35	28	37
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	.	-	27	16	12	12	2	8	8
domovy pro osoby se zdravotním postižením	.	77	66	61	59	53	46	42	41
azylové domy	.	62	31	28	28	32	30	45	39
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	.	1 120	2 407	1 317	1 381	1 403	1 552	1 504	1 422
denní stacionáře	.	53	47	47	41	32	49	53	62
sociální poradny	.	772	961	2 858	710	711	1 047	1 254	1 473
pracoviště rané péče	.	100	108	141	158	168	200	190	176
Dávky státní sociální podpory									
přídavek na dítě									
počet vyplacených dávek (tis.)	605	450	341	316	302	295	281	257	227
výdaje na dávky (mil. Kč)	354,1	261,9	209,2	192,4	183,4	179,1	170,7	156,0	137,4
rodičovský příspěvek									
počet vyplacených dávek (tis.)	205	206	191	181	172	163	154	155	152
výdaje na dávky (mil. Kč)	1 343,1	1 342,9	1 288,2	1 184,4	1 163,4	1 124,4	1 064,4	1 058,2	1 056,2
porodné									
počet vyplacených dávek (tis.)	5,6	5,4	5,4	0,8	0,5	0,4	0,4	1,0	1,0
výdaje na dávky (mil. Kč)	77,3	71,9	71,6	11,2	6,2	5,5	5,4	11,6	11,0
Dávky péstounské péče									
počet vyplacených dávek (tis.)	9,4	10,3	11,0	11,2	10,1	10,7	11,5	12,4	13,0
výdaje na dávky (mil. Kč)	38,3	41,9	45,2	48,1	53,3	85,2	93,5	101,3	106,5
Pěstounská péče a ústavní výchova									
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	.	.	.	338	458	467	640	662	675
pěstounské rodiny	208	246	277	274	305	331	.	.	.
děti v náhradní rodinné péči	316	496	514	550	563	571	575	602	598
děti s nařízenou ústavní výchovou	246	251	258	234	238	245	232	226	215
děti s uloženou ochrannou výchovou	6	5	3	4	3	1	2	2	1
Sirotčí důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	985	935	931	1 033	1 072	1 057	981	936	875
ženy	1 263	1 260	1 249	1 181	1 103	1 099	1 051	990	951
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	5 002	5 153	5 197	5 480	5 625	5 769	5 863	5 981	6 055
ženy	4 987	5 144	5 211	5 453	5 593	5 752	5 826	5 959	6 058

Živě narození podle věku matky, legitimacy a věku otce v Kraji Vysočina v roce 2016

	Celkem	Věk matky														
		do 18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30–34	35–39	40 a více
Živě narození v manželství	2 983	-	4	12	18	40	63	91	111	193	214	258	274	1 134	477	94
v tom věk otce:																
do 18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
21	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	10	-	-	1	-	6	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
23	23	-	-	1	1	5	5	2	-	4	1	2	1	1	-	-
24	29	-	1	3	1	1	6	7	4	-	1	-	2	2	1	-
25	52	-	-	2	5	5	5	7	7	8	2	2	4	4	1	-
26	83	-	-	1	3	3	6	6	13	27	7	4	3	10	-	-
27	113	-	-	-	2	4	7	20	8	18	17	16	9	11	1	-
28	167	-	1	3	2	3	7	4	16	29	35	32	18	16	1	-
29	184	-	1	-	-	2	4	9	14	18	25	30	34	37	10	-
30–34	1 142	-	-	-	2	9	14	29	37	65	93	126	140	555	67	5
35–39	804	-	-	-	-	-	5	5	10	19	27	36	46	407	237	12
40–44	294	-	-	1	-	-	1	2	-	4	5	6	13	87	125	50
45–49	55	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	4	4	3	24	18
50 a více	21	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	1	9	8
Živě narození mimo manželství	2 324	36	43	42	66	90	96	111	130	135	162	149	145	707	346	66
v tom věk otce:																
do 18	7	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	10	3	3	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
20	11	-	2	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
21	25	6	4	2	1	5	2	3	1	1	-	-	-	-	-	-
22	37	3	4	4	9	3	2	3	2	1	1	-	2	2	1	-
23	46	2	5	3	4	9	10	5	1	3	2	-	-	2	-	-
24	57	-	1	4	7	8	8	6	5	1	4	1	2	7	3	-
25	95	1	4	3	9	9	12	13	8	7	5	12	4	8	-	-
26	101	1	3	3	5	4	7	12	13	13	7	7	6	13	6	1
27	109	1	1	4	3	8	10	9	14	10	18	9	6	13	2	1
28	118	1	-	1	6	10	8	6	8	8	12	15	7	25	11	-
29	105	1	-	-	3	4	3	6	10	14	12	9	7	29	6	1
30–34	651	-	1	5	8	12	14	23	40	43	58	55	60	259	60	13
35–39	483	-	-	-	-	8	2	8	15	18	25	24	29	208	126	20
40–44	187	-	-	-	-	2	2	1	1	7	6	5	6	71	71	15
45–49	52	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2	2	6	18	18	2
50 a více	35	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	2	2	6	14	7
nezjištěn	195	13	12	7	7	5	15	15	11	8	9	7	8	44	28	6

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	504 330	498 911	491 942	483 430	473 677	463 162	452 169
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,9	14,0	12,9	12,2	11,9	12,1	12,3
15–64 let	64,3	62,8	61,7	60,6	58,3	55,4	53,8
65 a více let	20,8	23,3	25,4	27,2	29,8	32,5	33,9
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	75 327	69 748	63 598	58 866	56 546	56 076	55 623
v tom ve věku:							
0–4 roky	23 176	21 009	18 919	18 156	18 489	18 410	17 720
5–9 let	25 391	23 321	21 273	19 293	18 566	18 881	18 811
10–14 let	26 760	25 418	23 406	21 417	19 491	18 785	19 092
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	79 956	74 975	76 015	75 584	70 547	65 055	60 834
v tom ve věku:							
15–19 let	23 646	26 783	25 473	23 508	21 564	19 680	18 990
20–24 let	24 613	23 834	26 873	25 594	23 699	21 825	20 013
25–29 let	31 697	24 358	23 669	26 482	25 284	23 550	21 831
Průměrný věk (roky)	43,3	44,8	46,2	47,6	48,5	49,2	49,8
Index stáří ¹⁾	139,3	166,4	196,2	223,7	249,5	268,2	275,3
Index ekonomického zatížení ²⁾	67,9	74,3	76,9	79,5	86,1	95,4	101,5
Muži							
Celkem	250 902	248 250	244 734	240 532	235 820	230 747	225 372
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,4	14,5	13,4	12,6	12,4	12,5	12,7
15–64 let	66,5	64,8	63,7	62,5	60,2	57,3	55,6
65 a více let	18,1	20,7	22,9	24,9	27,4	30,2	31,7
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	38 740	35 889	32 756	30 320,0	29 128,0	28 886,0	28652
v tom ve věku:							
0–4 roky	11 939	10 822	9 746	9 352	9 524	9 483	9 127
5–9 let	13 043	12 010	10 957	9 937	9 563	9 726	9 690
10–14 let	13 758	13 057	12 053	11 031	10 041	9 677	9 835
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	41 248	38 565	39 049	38 902	36 318	33 494	31 294
v tom ve věku:							
15–19 let	12 131	13 765	13 080	12 100	11 100	10 131	9 775
20–24 let	12 671	12 200	13 796	13 127	12 176	11 207	10 270
25–29 let	16 446	12 600	12 173	13 675	13 042	12 156	11 249
Index stáří ¹⁾	117,2	143,2	171,1	197,1	222,0	241,3	249,5
Ženy							
Celkem	253 428	250 661	247 208	242 898	237 857	232 415	226 797
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,4	13,5	12,5	11,8	11,5	11,7	11,9
15–64 let	62,1	60,7	59,7	58,6	56,4	53,6	52,1
65 a více let	23,5	25,8	27,8	29,6	32,1	34,7	36,0
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	36 587	33 859	30 842	28 546	27 418	27 190	26 971
v tom ve věku:							
0–4 roky	11 237	10 187	9 173	8 804	8 965	8 927	8 593
5–9 let	12 348	11 311	10 316	9 356	9 003	9 155	9 121
10–14 let	13 002	12 361	11 353	10 386	9 450	9 108	9 257
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	38 708	36 410	36 966	36 682	34 229	31 561	29 540
v tom ve věku:							
15–19 let	11 515	13 018	12 393	11 408	10 464	9 549	9 215
20–24 let	11 942	11 634	13 077	12 467	11 523	10 618	9 743
25–29 let	15 251	11 758	11 496	12 807	12 242	11 394	10 582
Index stáří ¹⁾	162,6	191,0	222,9	252,0	278,6	296,8	302,7

¹⁾ Počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Střední vzdělání s výučním listem				Střední odborné vzdělání s maturitou a odb. výcvikem, nástavbové vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 362	121	8,9	9,9	325	32	9,8	10,6
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	12	1	8,3	5,9	3	1	33,3	6,3
23 Strojírenství a strojírenská výroba	271	17	6,3	6,9	46	2	4,3	6,1
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	123	7	5,7	5,2	51	4	7,8	8,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	11	-	-	4,5	-	-	-	8,8
29 Potravinářství a potravinářská chemie	79	8	10,1	10,3	-	-	-	44,0
31 Textilní výroba a oděvnictví	5	4	80,0	16,9	-	-	-	20,0
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	86	4	4,7	10,3	16	1	6,3	5,4
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	-	-	-	12,4	12	3	25,0	14,2
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	157	11	7,0	11,9	6	-	-	8,8
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	4	-	-	12,4	39	4	10,3	8,3
41 Zemědělství a lesnictví	164	14	8,5	8,8	-	-	-	6,5
53 Zdravotnictví	10	-	-	4,8	-	-	-	-
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	70	5	7,1	11,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	247	32	13,0	11,8	16	2	12,5	12,1
66 Obchod	50	4	8,0	13,3	14	3	21,4	13,2
69 Osobní a provozní služby	115	1	13,9	13,6	36	6	16,7	16,2
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	10	2	20,0	16,1	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	18	1	5,6	11,3	16	1	6,3	13,1

dokončení

	Střední odborné vzdělání s maturitou				Vyšší odborné vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 620	107	6,6	7,5	239	16	6,7	5,2
23 Strojírenství a strojírenská výroba	72	2	2,8	5,7	-	-	-	9,3
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	93	5	5,4	6,6	25	2	8,0	6,2
28 Technická chemie a chemie silikátů	-	-	-	4,4	13	1	7,7	7,7
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	157	7	4,5	7,6	-	-	-	10,9
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	-	-	-	7,8	27	3	11,1	7,1
41 Zemědělství a lesnictví	56	6	10,7	8,6	13	3	23,1	6,5
53 Zdravotnictví	130	6	4,6	4,5	71	3	4,2	2,8
63 Ekonomika a administrativa	315	21	6,7	8,8	35	1	2,9	5,1
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	10	1	10,0	5,4
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	169	20	11,8	9,1	5	1	20,0	8,1
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	105	14	13,3	8,4	-	-	-	6,9
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	70	4	5,7	6,0	29	-	-	2,4
82 Umění a užité umění	91	7	7,7	9,4	11	1	9,1	14,2
Gymnaziální vzdělání	1 042	25	2,4	3,1	x	x	x	x

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlíštěm v Kraji Vysočina v roce 2015

	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Hospitalizované osoby	78 258	23 027	29,4	5 601	2 766	2 410	1 922	2 482	3 211	4 635
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00-B99)	2 653	1 205	45,4	80	355	214	137	173	140	106
II. Novotvary (C00-D48)	3 755	178	4,7	4	16	15	26	38	39	40
III. Ostatní nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D65-D89)	342	63	18,4	4	17	14	9	6	4	9
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	1 936	495	25,6	24	170	108	63	45	49	36
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	1 907	577	30,3	-	24	42	96	145	138	132
VI. Nemoci nervové soustavy (zbytek z G00-G99)	2 185	350	16,0	8	29	55	70	59	63	66
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	8 560	298	3,5	-	15	53	52	57	57	64
X. Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	5 526	2 655	48,0	217	1 136	692	224	181	109	96
z toho: akutní infekce horních dýchacích cest a chřipka (J00-J11)	1 152	877	76,1	89	403	180	83	83	23	16
chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (J35)	1 007	957	95,0	-	459	382	46	28	21	21
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	7 024	1 623	23,1	15	160	255	285	317	308	283
z toho nemoci appendixu (K35-K38)	665	428	64,4	-	9	58	122	100	86	53
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00-L99)	1 320	451	34,2	15	49	52	54	93	101	87
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00-M99)	6 903	744	10,8	-	15	40	112	196	197	184
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00-N99)	6 227	1 014	16,3	24	94	87	94	194	247	274
XV. Porodnické stavy (O00-O99)	5 779	2 755	47,7	-	-	-	2	114	763	1 876
z toho: komplikace těhotenství převážně v prenatálním období (O10-O48)	859	482	56,1	-	-	-	-	23	159	300
spontánní porod jediného dítěte (O80)	2 760	1 313	47,6	-	-	-	2	31	322	958
XVI. Stavy vzniklé v perinatálním období (zbytek z P00-P96)	588	588	100,0	588	-	-	-	-	-	-
z toho: poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství a nízkou porodní hmotností (P07)	183	183	100,0	183	-	-	-	-	-	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00-Q99)	383	338	88,3	33	73	145	42	23	10	12
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy (zbytek z R00-R99)	2 427	982	40,5	41	166	149	229	241	77	79
XIX. Vnější příčiny (S00-T98)	7 571	2 645	34,9	54	334	355	364	498	584	456
z toho: nitrolební poranění (S06)	1 268	563	44,4	6	44	74	87	125	133	94
ostatní poranění hlavy (S00-S05, S07-S09)	706	428	60,6	32	114	62	55	67	57	41
zlomenina lokte a předloktí (S52)	407	175	43,0	1	8	64	60	20	12	10
ostatní poranění (S10-S51, S53-S71, S73-S81, S83-T14, T79)	3 285	986	30,0	3	32	90	105	214	299	243
popáleniny a poleptání (T20-T32)	96	54	56,3	2	27	7	3	3	5	7
otrava léky, léčivými, návykovými a biologickými látkami a toxické účinky látek převážně mimo lékařství (T36-T65)	288	156	54,2	3	45	17	20	33	22	16
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00-Z99)	11 984	5 837	48,7	4 484	51	55	35	92	303	817
z toho živě narozené děti podle místa narození (Z38)	4 450	4 450	100,0	4 450	-	-	-	-	-	-

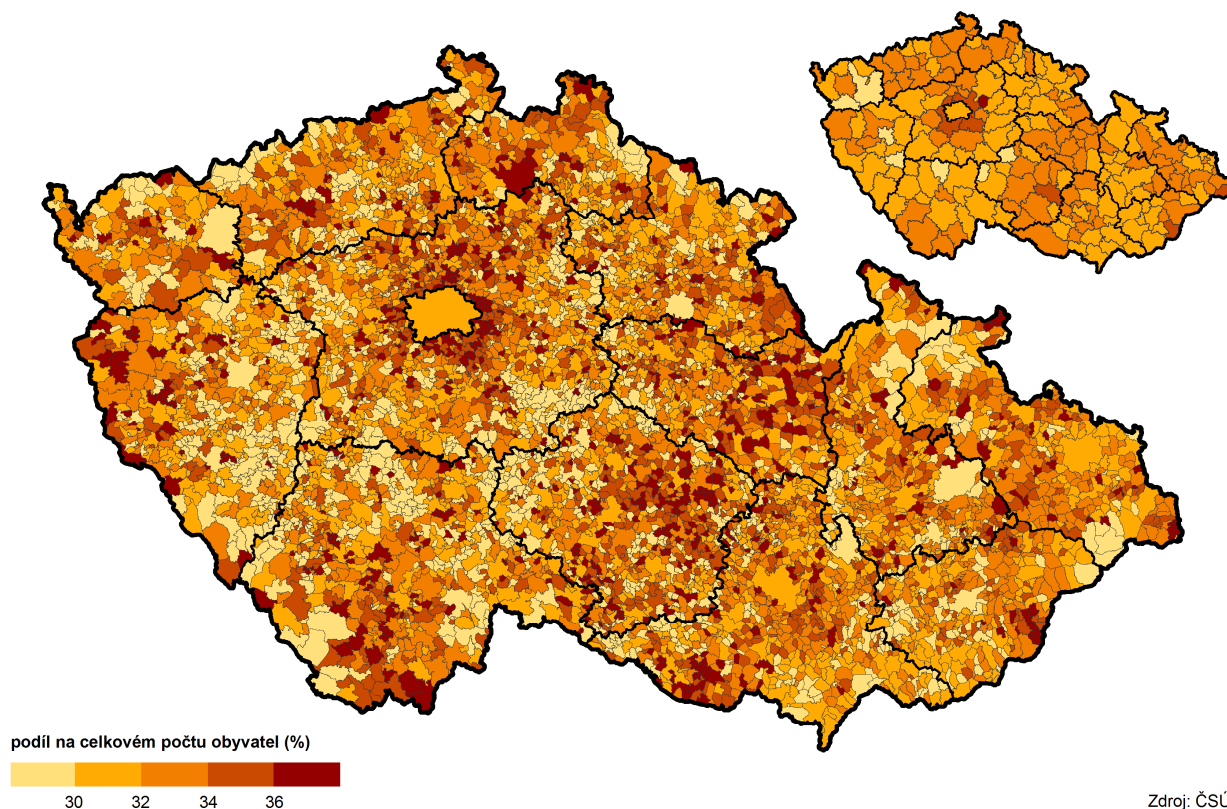
Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

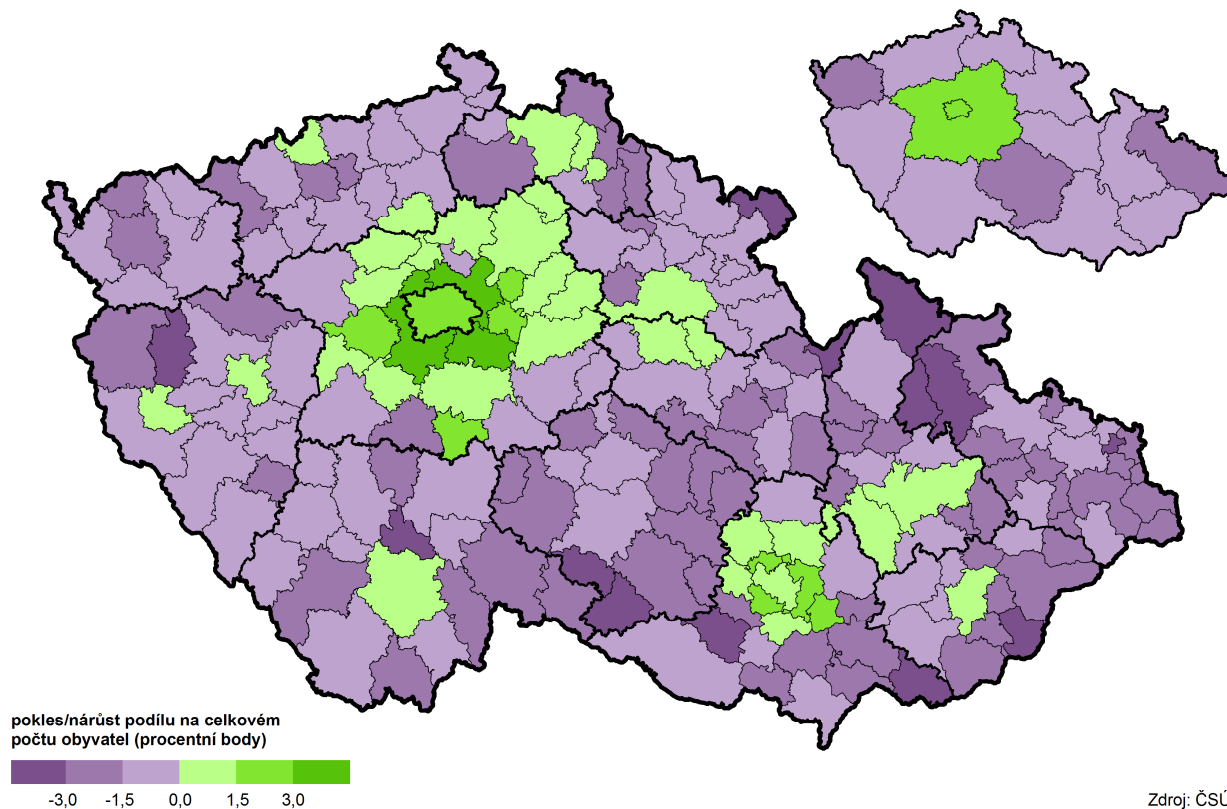
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
	Stíhaní/vyšetřovaní nezletilí ve věku do 14 let							
Celkem	80	90	67	58	63	75	65	93
z toho:								
násilné činy celkem	13	25	8	13	9	19	12	21
úmyslné ublížení na zdraví	2	5	1	1	3	3	5	6
loupeže	2	9	5	2	4	11	4	8
porušování domovní svobody	5	1	1	7	-	-	-	-
vydírání	3	6	1	3	1	5	1	4
mravnostní činy celkem	2	7	9	8	2	9	18	10
znásilnění	-	-	2	2	-	-	1	3
pohlavní zneužívání ostatní	2	7	7	6	2	9	17	4
majetkové činy celkem	31	29	30	18	37	31	18	25
krádeže vloupáním	17	18	17	11	23	11	9	9
do víkendových chat soukromých osob	-	1	3	-	2	1	-	-
do bytů	2	-	1	1	1	1	-	3
do rodinných domků	7	-	5	1	-	-	-	-
do ostatních objektů	3	10	7	1	12	9	6	6
krádeže prosté	10	8	9	3	8	9	7	10
v bytech a rodinných domech	-	3	-	1	-	-	1	2
v jiných objektech	1	3	4	-	3	1	1	1
motorových vozidel dvoustopých	-	1	-	-	-	4	1	1
kapesní	4	-	4	1	2	1	-	2
jiné na osobách	3	1	-	-	2	-	3	-
poškození cizí věci	4	1	3	2	4	9	2	6
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	7	8	6	4	-	3	6	9
sprejerství	11	10	4	7	5	4	7	11
výtržnictví	2	2	3	-	5	5	2	6
	Stíhaní/vyšetřovaní mladiství ve věku 15–17 let							
Celkem	237	171	186	172	125	126	109	132
z toho:								
násilné činy celkem	18	36	15	26	19	32	16	9
úmyslné ublížení na zdraví	10	17	7	9	10	21	9	7
loupeže	4	12	3	5	5	10	1	1
porušování domovní svobody	1	2	1	5	-	-	-	-
vydírání	1	4	4	6	1	-	3	-
mravnostní činy celkem	25	9	11	13	14	16	8	12
znásilnění	1	4	-	-	1	2	2	3
pohlavní zneužívání ostatní	11	5	11	11	13	12	3	6
majetkové činy celkem	84	65	97	84	58	39	39	55
krádeže vloupáním	30	27	43	43	21	18	14	17
do víkendových chat soukromých osob	6	3	2	2	2	1	-	2
do bytů	1	2	1	-	-	1	-	1
do rodinných domků	3	7	2	7	1	-	3	2
do ostatních objektů	11	6	14	17	9	5	5	8
krádeže prosté	43	24	37	23	28	16	14	27
v bytech a rodinných domech	8	2	7	3	4	1	3	3
v jiných objektech	7	8	8	8	10	5	2	6
motorových vozidel dvoustopých	8	7	9	2	4	4	4	5
kapesní	4	2	-	1	3	-	1	1
jiné na osobách	4	-	1	-	-	1	-	1
poškození cizí věci	9	8	11	12	7	3	4	8
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	19	19	24	11	7	13	20	20
sprejerství	25	9	6	7	5	6	5	13
výtržnictví	7	5	10	4	8	8	5	2

1) údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

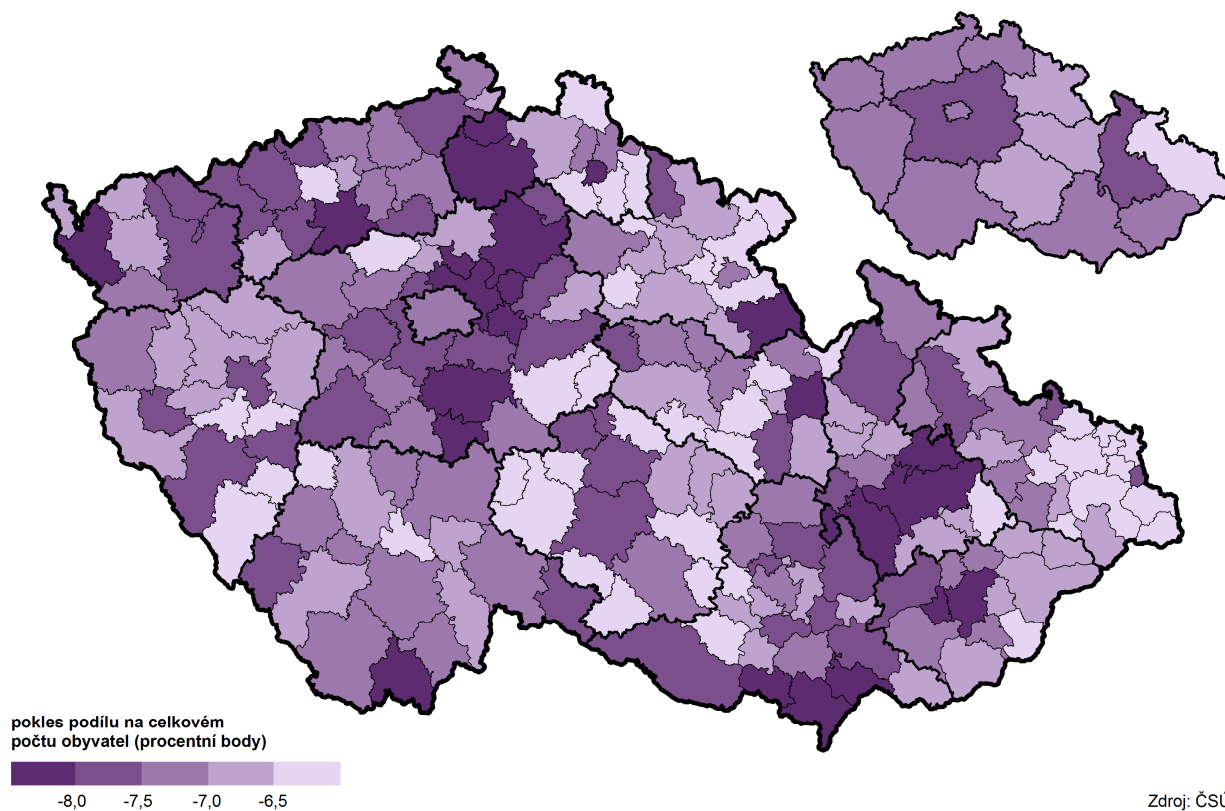
Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

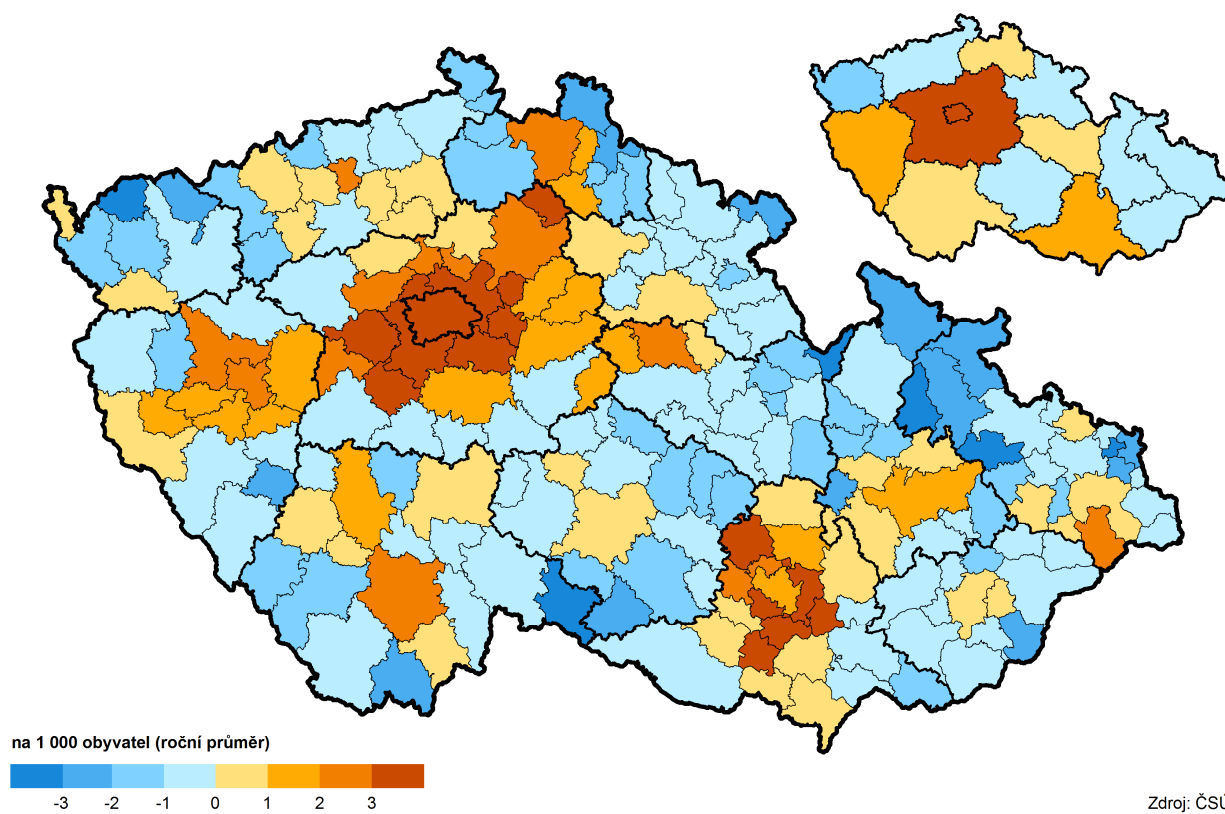
Změna podílu osob ve věku 0–14 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Změna podílu osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

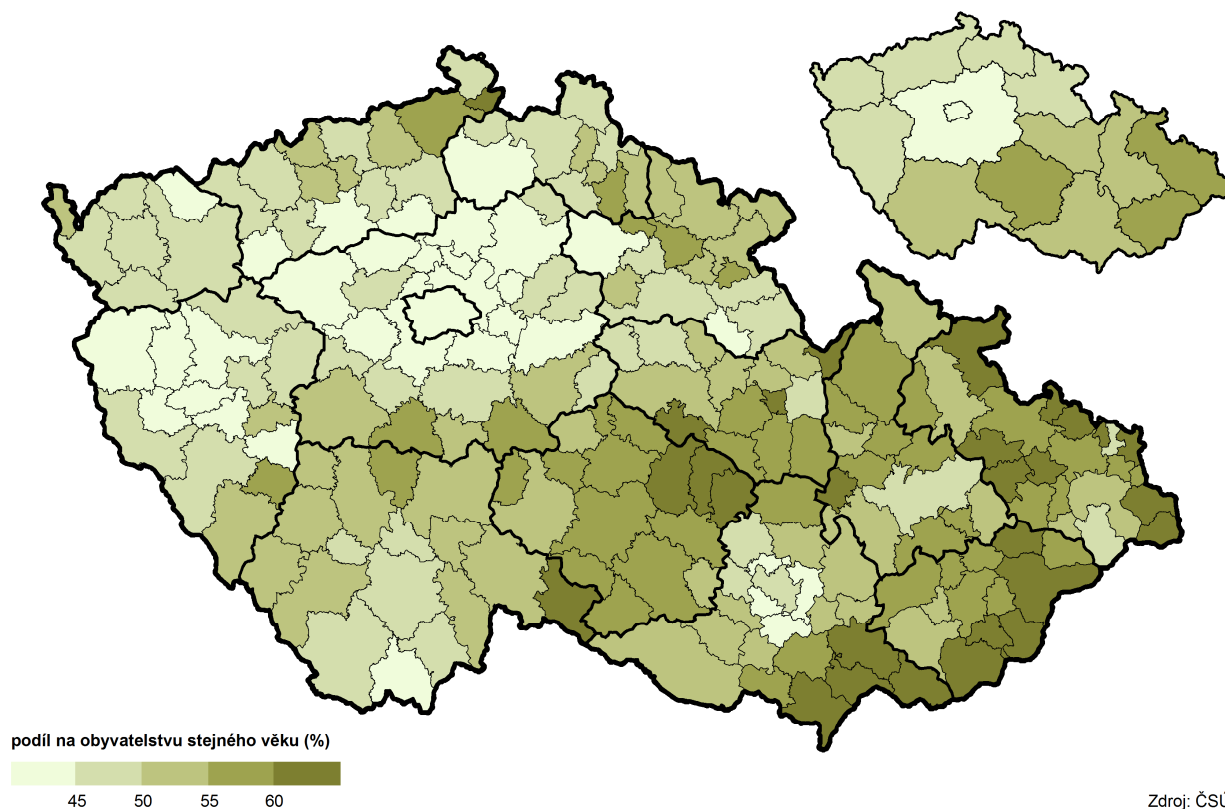

Přrůstek/úbytek stěhováním obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

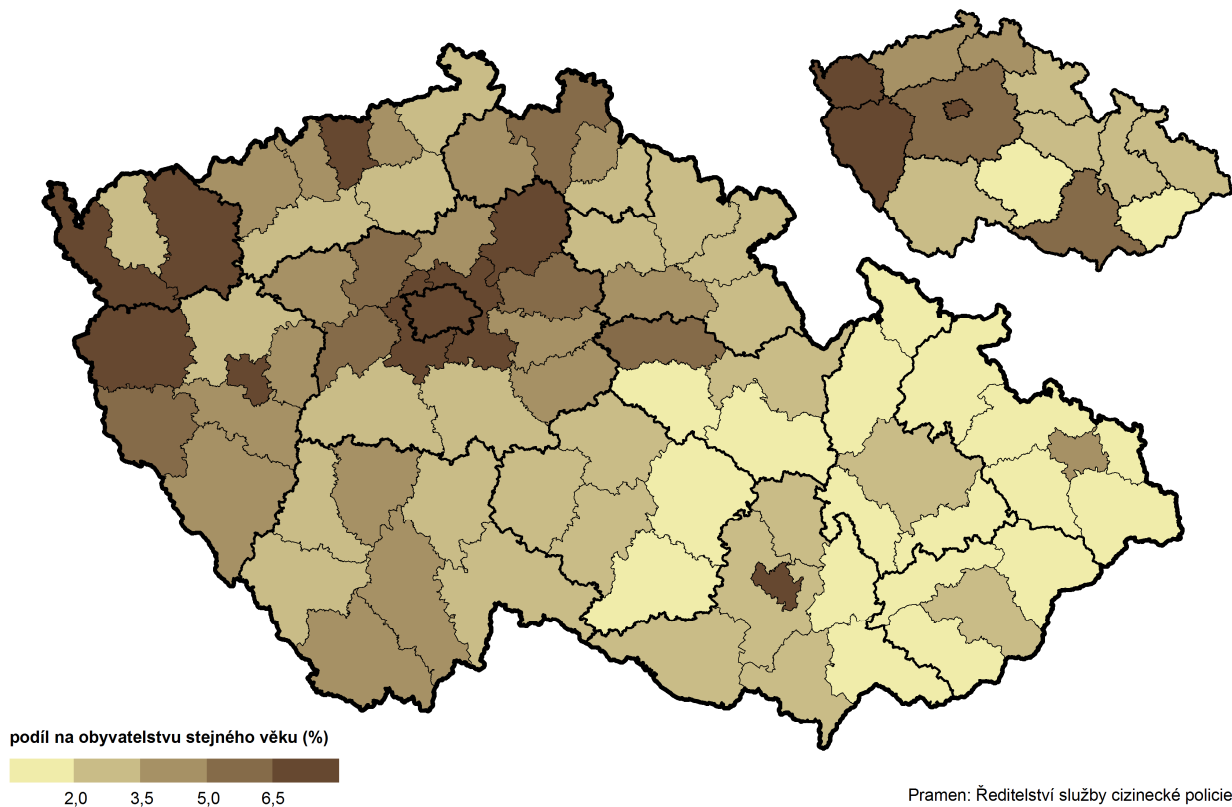

PŘÍLOHA

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

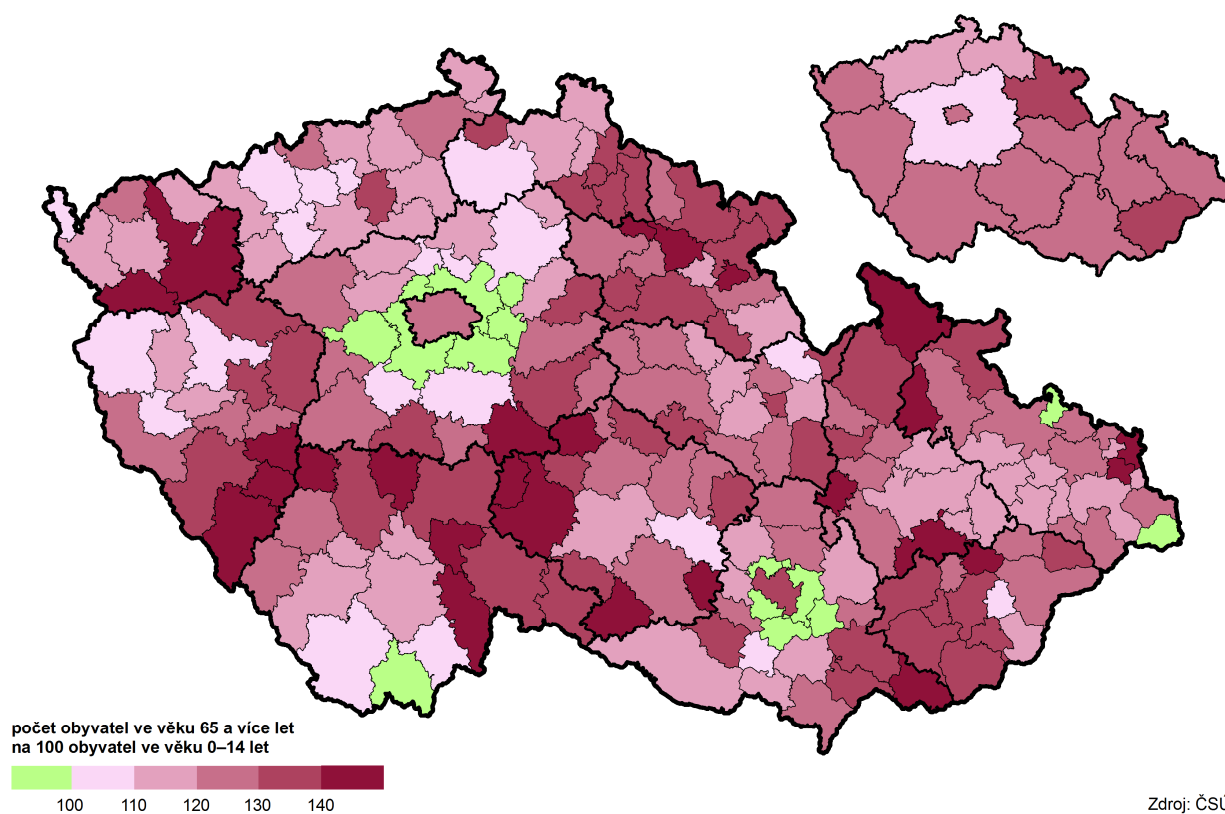
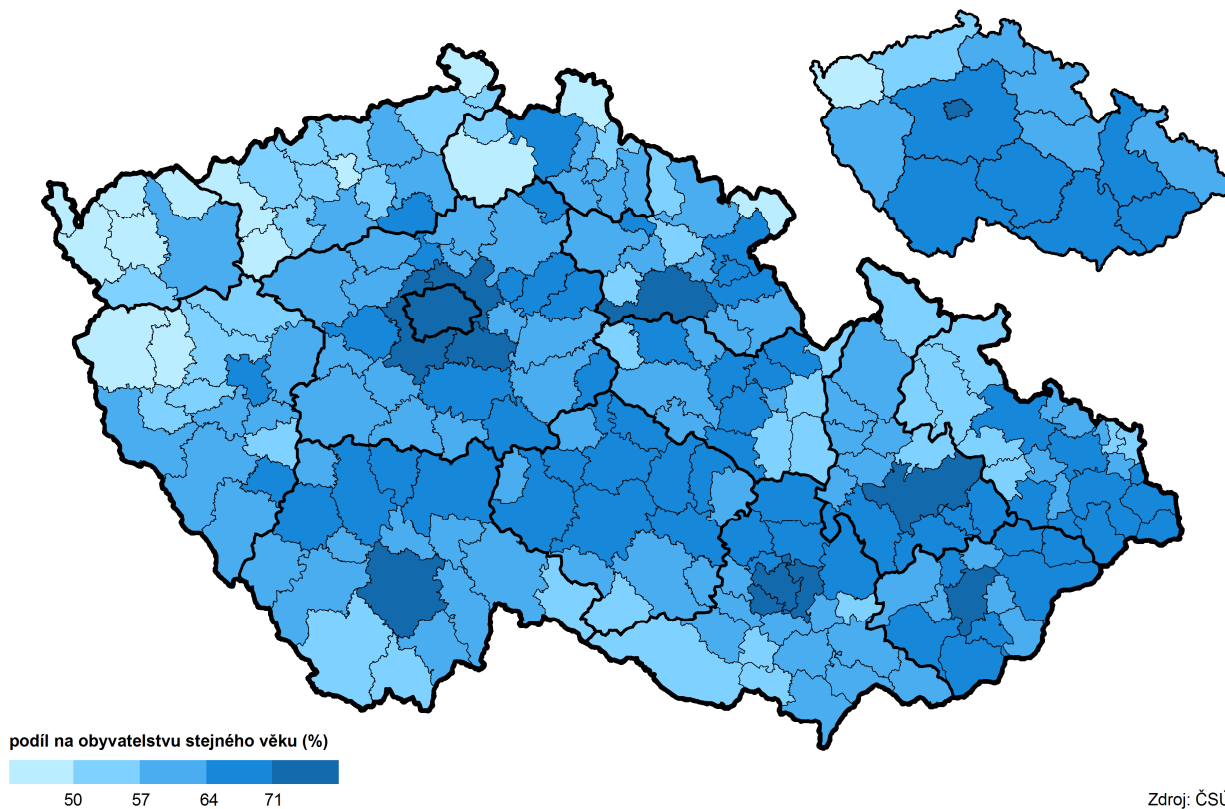

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

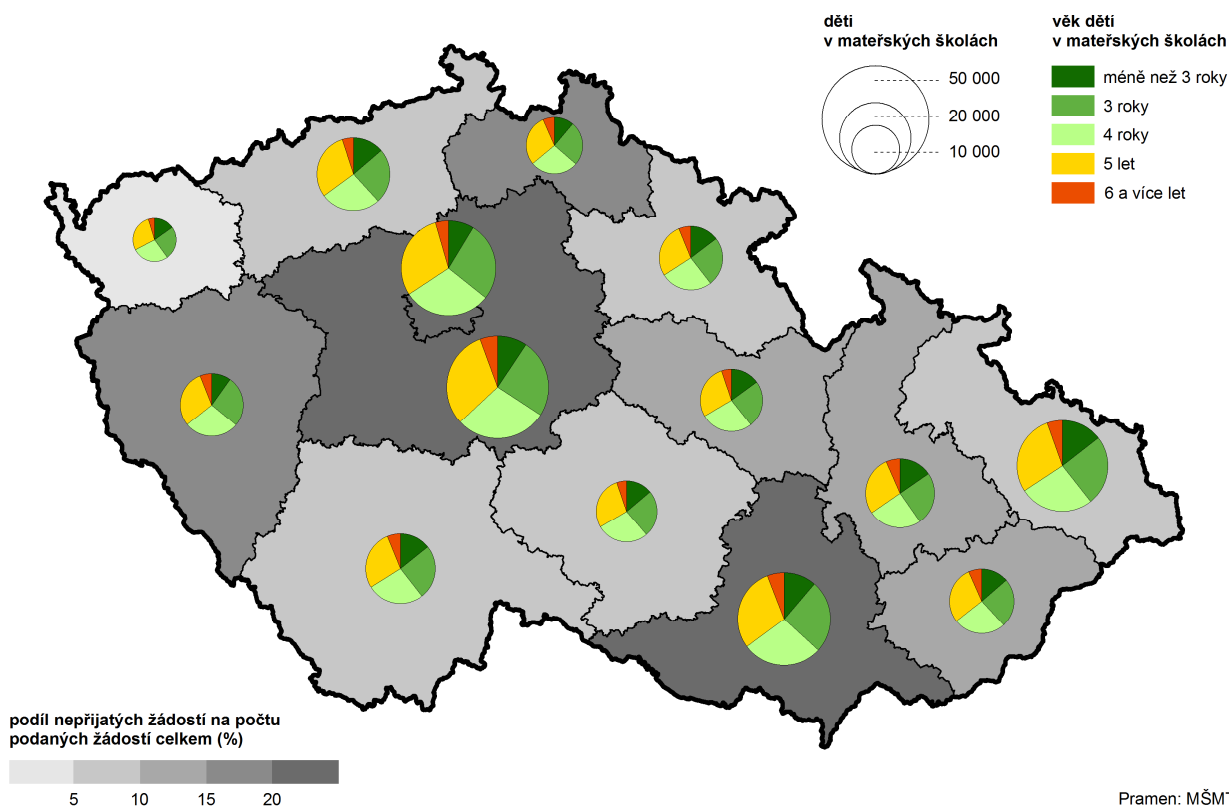

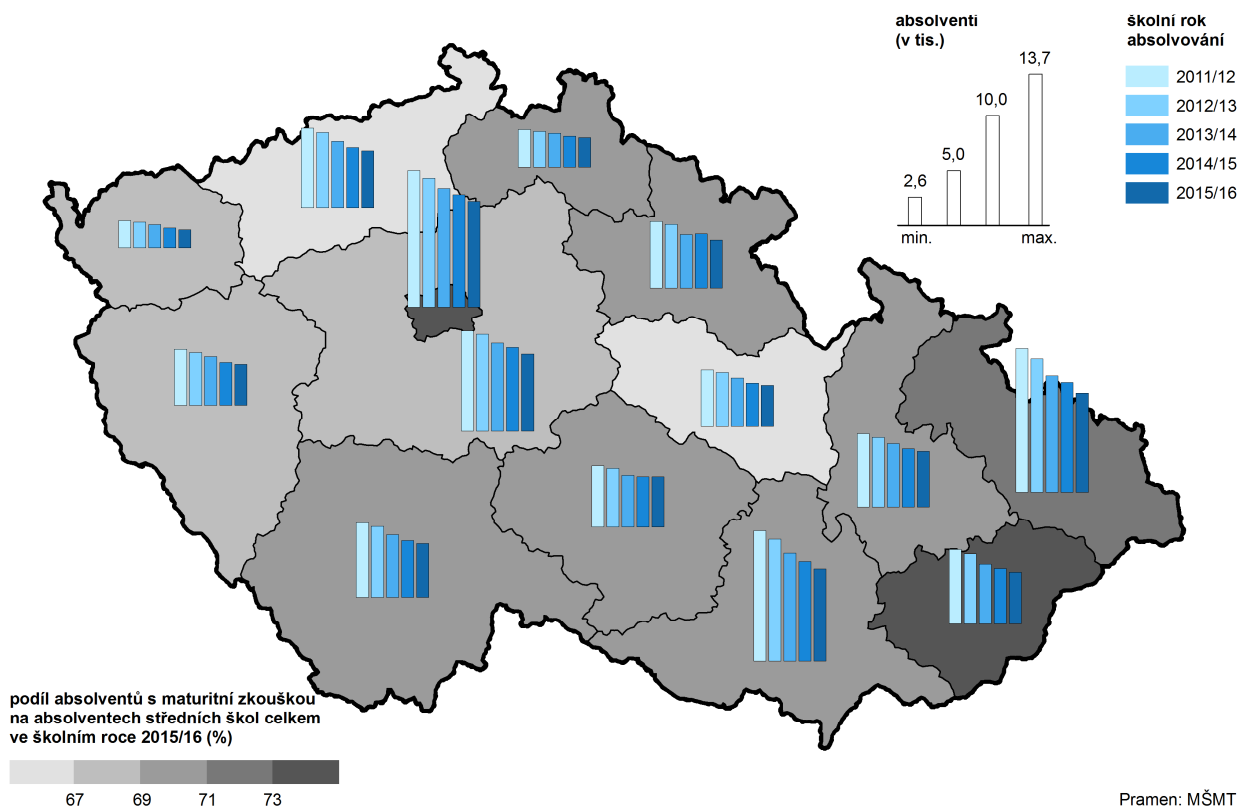
Index stáří podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním
ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

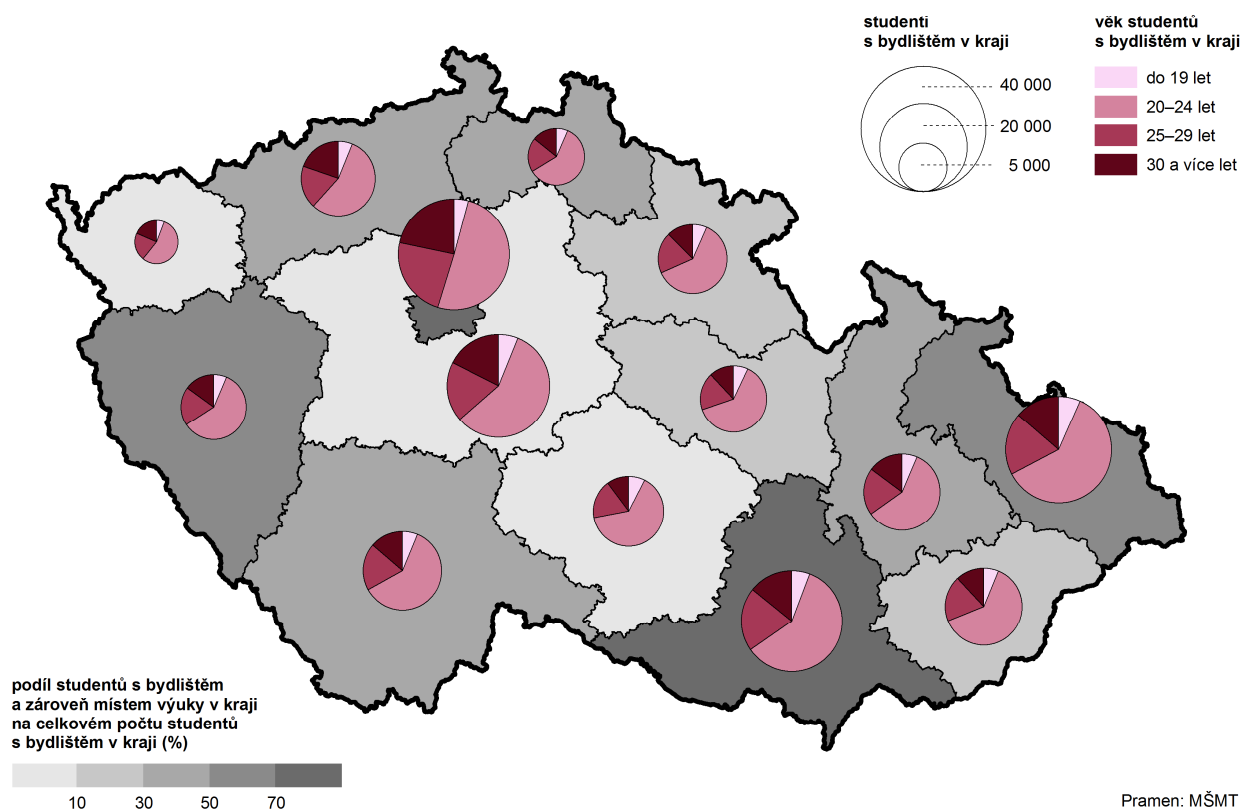

Absolventi středních škol podle krajů za školní roky 2011/12–2015/16

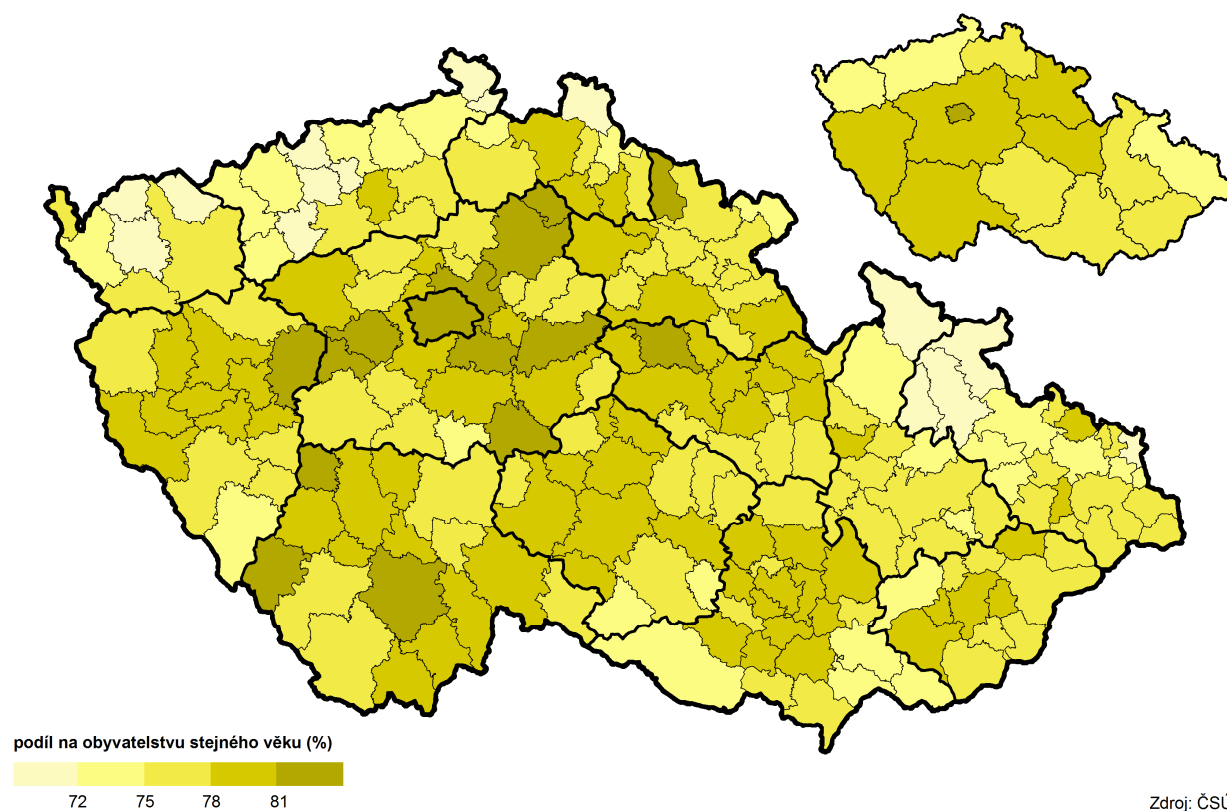

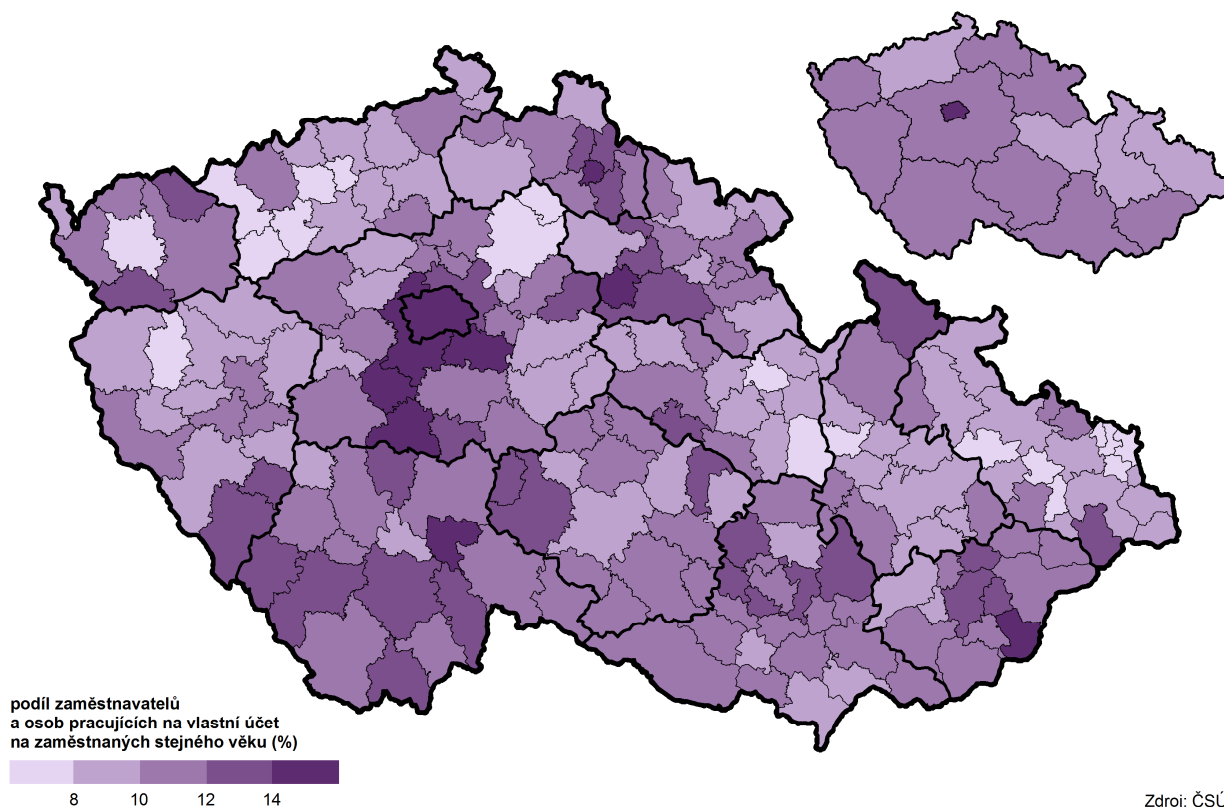
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

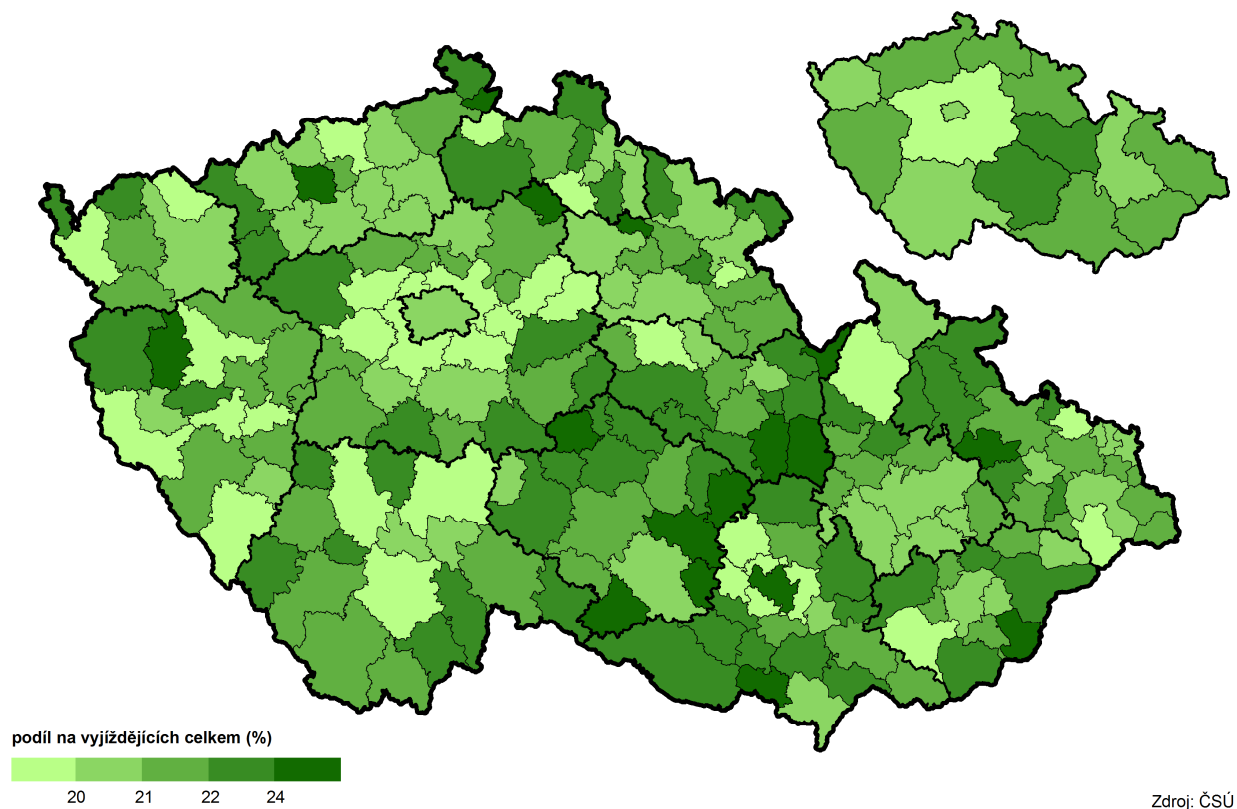
Zaměstnanost osob ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

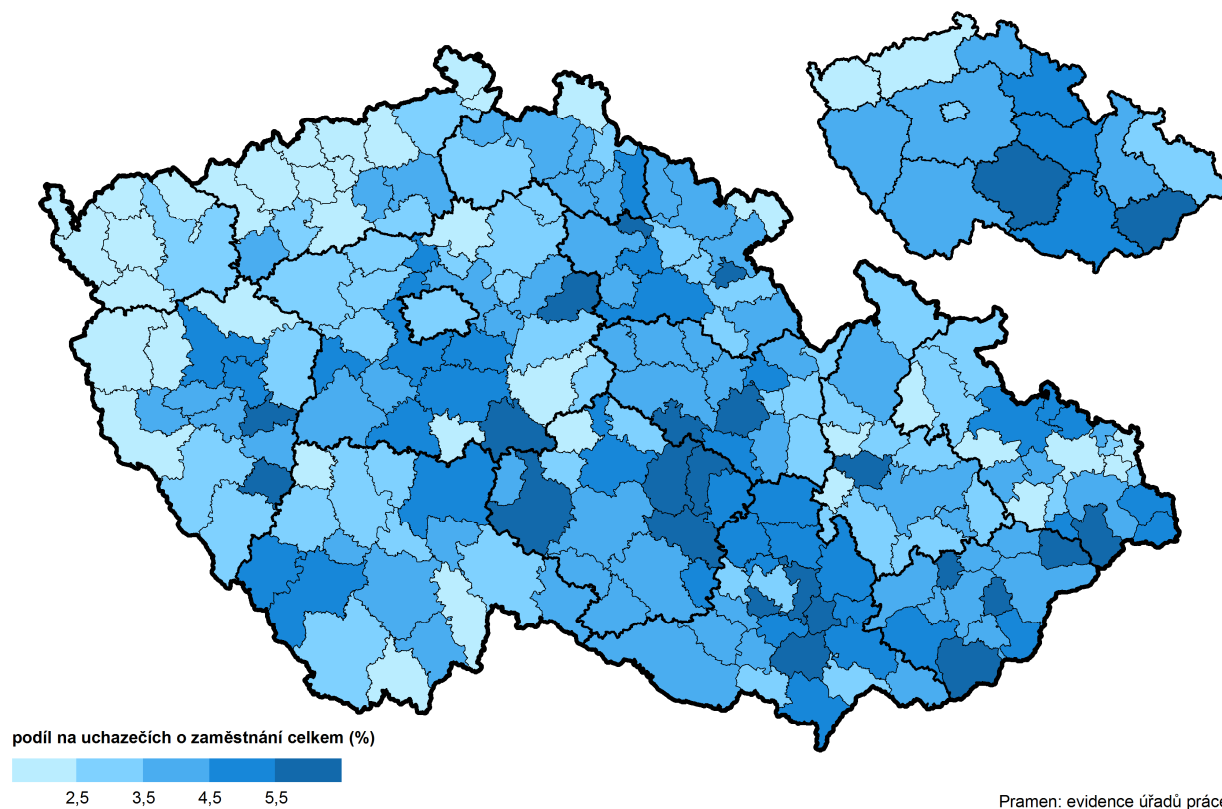
Podnikatelé ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

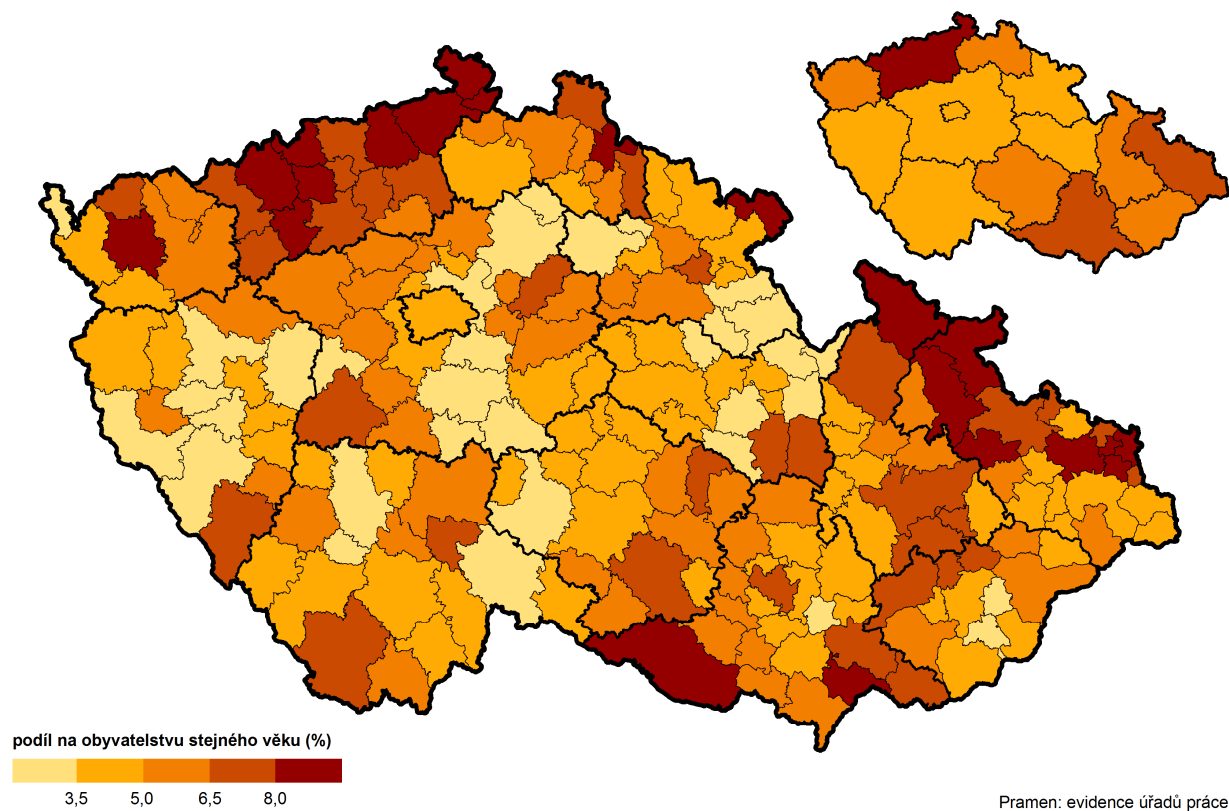
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Nezaměstnaní absolventi škol podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

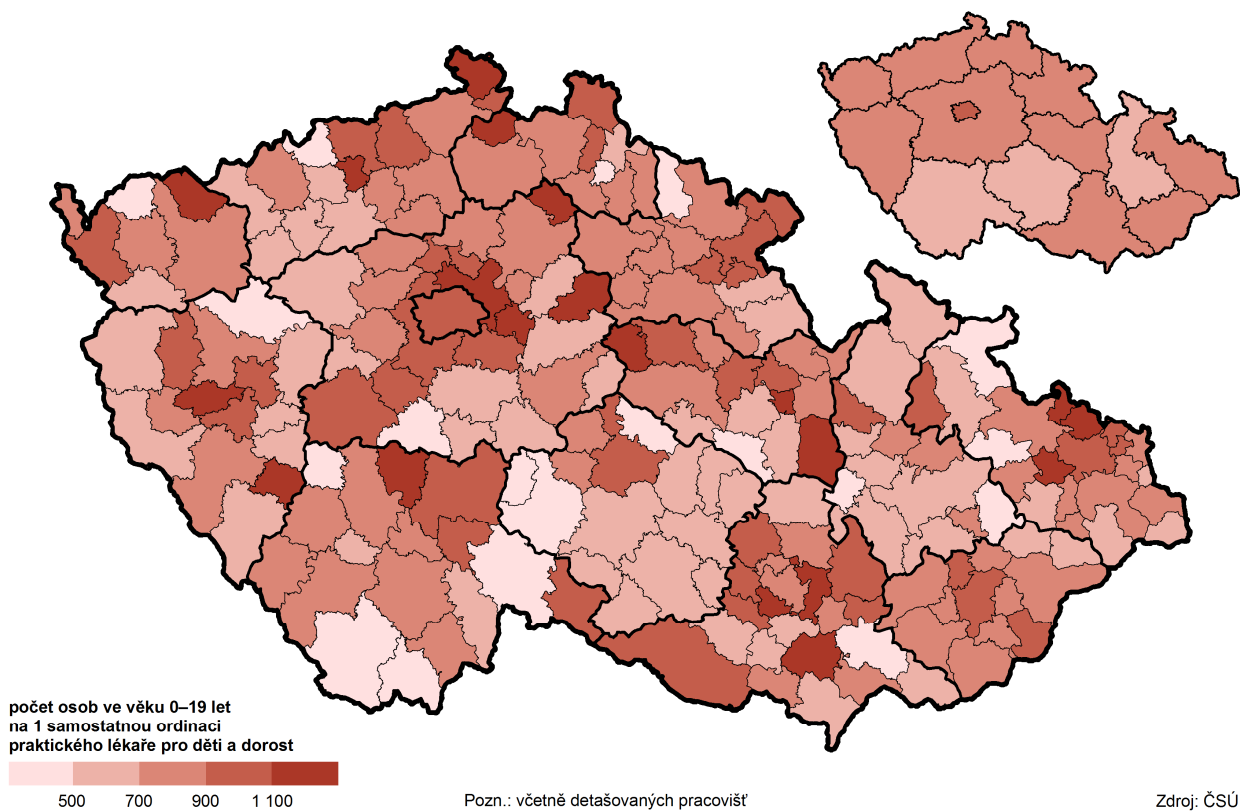

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

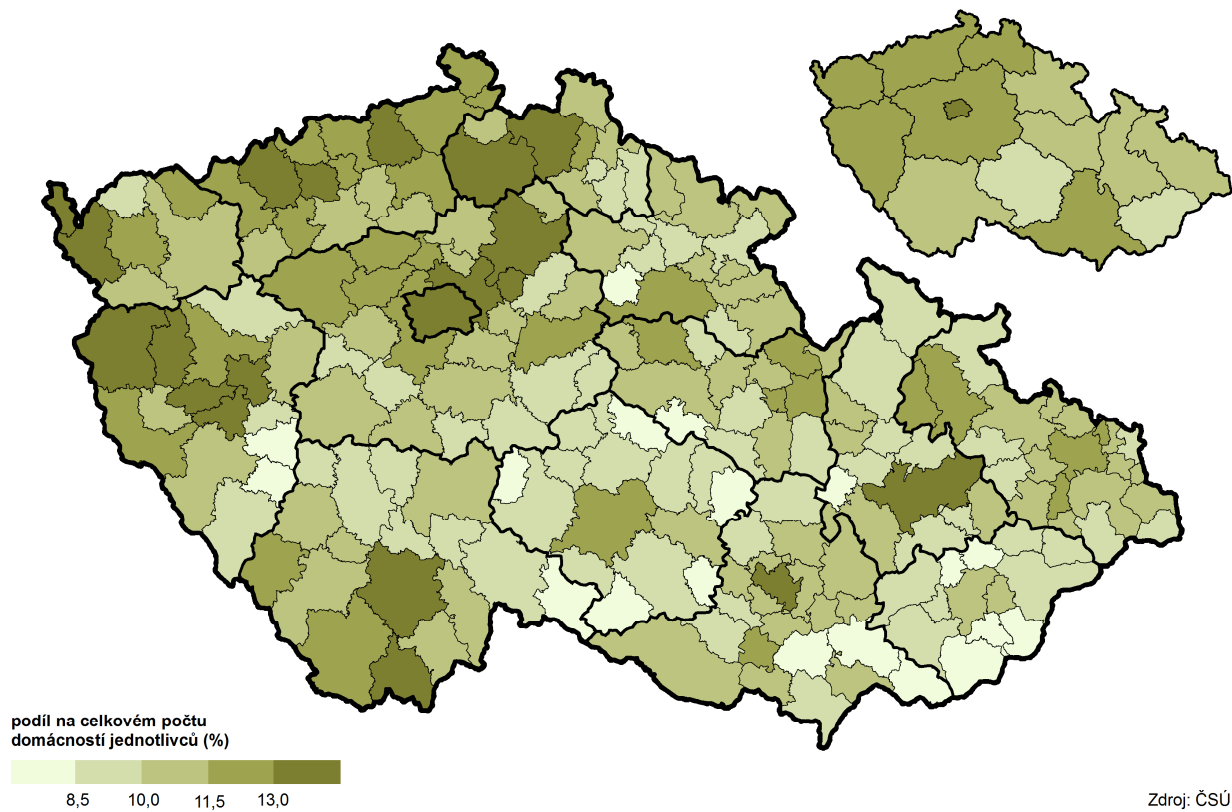

PŘÍLOHA

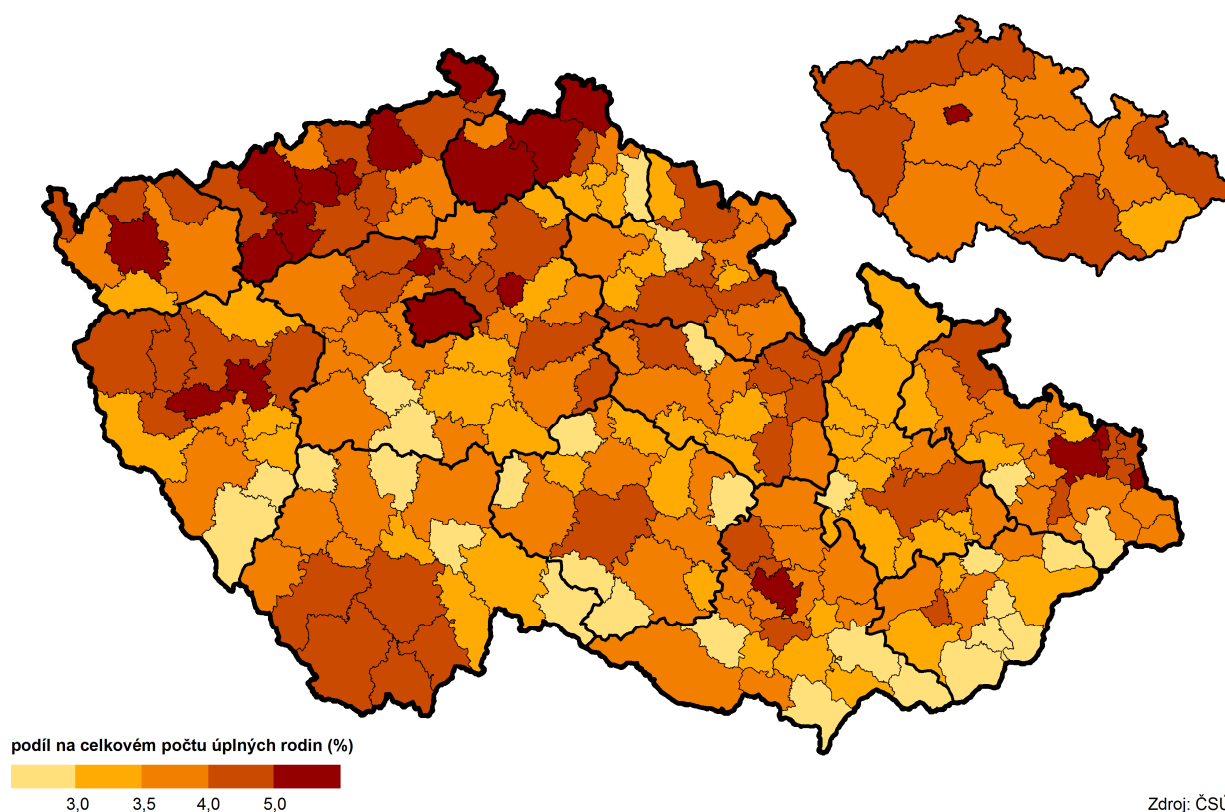
Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

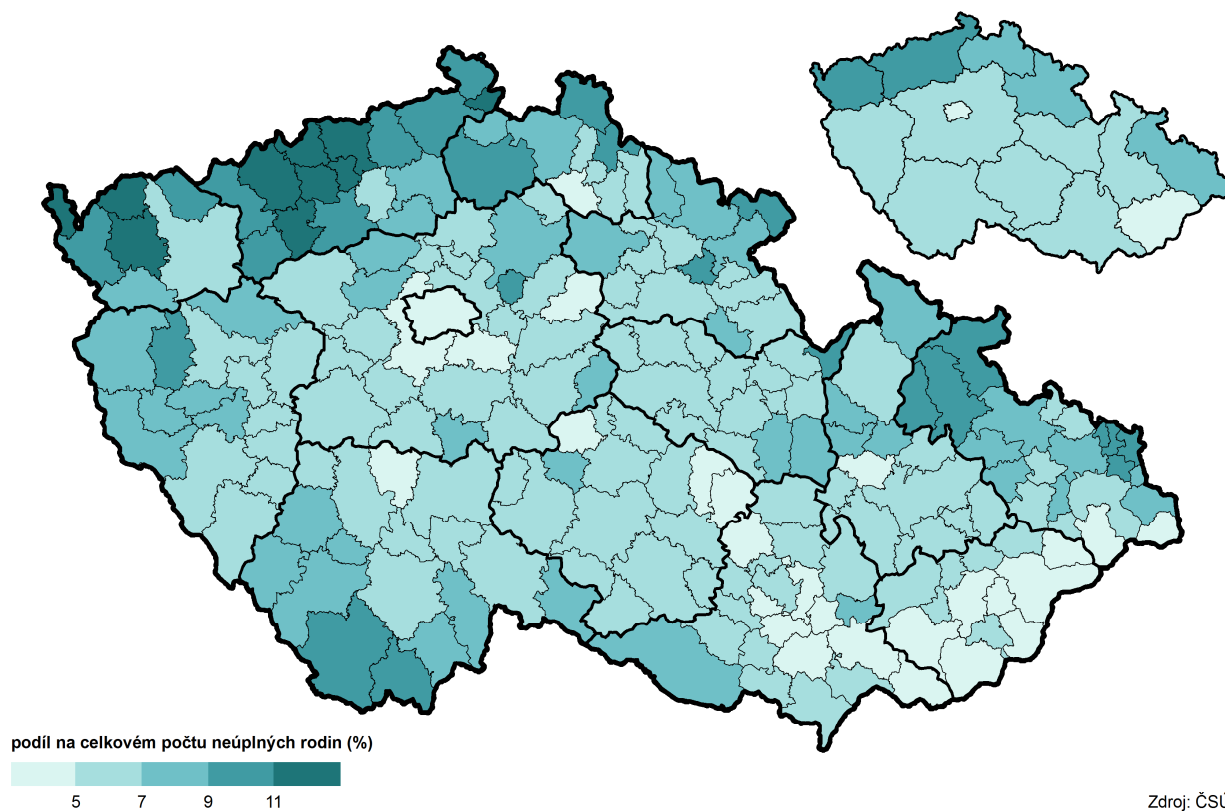
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

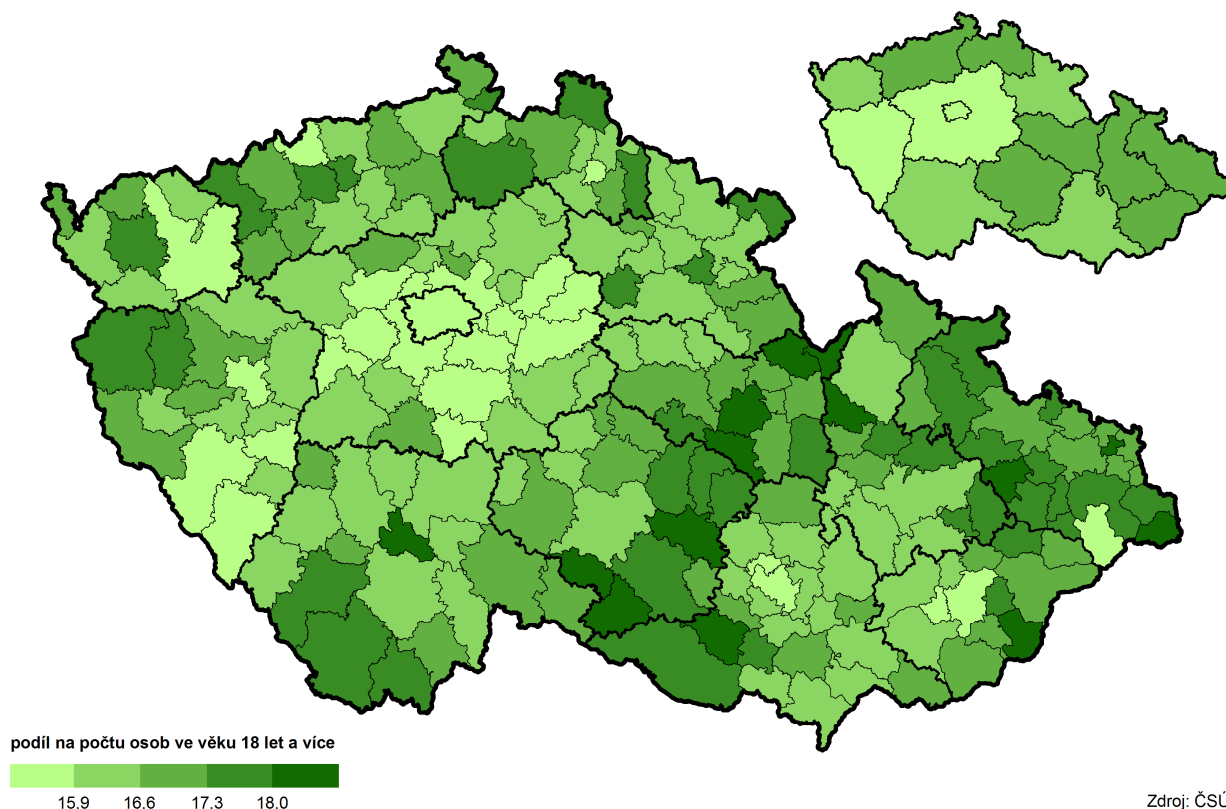

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

